

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ 2008

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Připravili:

MZe

- Odbor komunikace I 1110
- Odbor legislativní a právní I 1140
- Odbor ekonomiky a financování I 3210
- Sekce rozvoje venkova I 4100
- Sekce vnějších vztahů I 4200
- Odbor rybářství, myslivosti a včelařství I 6230
- Odbor živočišných komodit I 7210
- Odbor rostlinných komodit I 7220
- Odbor přímých plateb I 7240

PGRLF

SZIF

ÚZEI

Redakční uzávěrka: 31. 5. 2009 *)

Redakce: Ing. Miloslav Veinert

*) Některé údaje v publikaci Zemědělství 2008 se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2008 („Zelená zpráva“) z důvodu, že termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.

Vydalo: Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha 1

http: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7084-847-0

Vyrobil: Tisk Horák a.s.

ZEMĚDĚLSTVÍ
2008

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	2
Použité zkratky	3
OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	6
Národohospodářský rámec	6
Vývoj sektoru zemědělství	8
Souhrnný zemědělský účet ČSÚ	12
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	14
Agrární zahraniční obchod	17
Podpůrná a dotační politika MZe (podle Zásad - State Aid)	19
Státní zemědělský intervenční fond	23
Rozvoj venkova	36
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	53
Legislativní změny národní a evropské	55
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	64
ROSTLINNÁ VÝROBA	64
Výrobní faktory RV	64
Počasí	64
Výživa rostlin	64
Ochrana rostlin	65
Osivo a sadba	68
Rostlinné komodity	68
Obiloviny	68
Cukrová řepa, cukr	71
Brambory	74
Bramborový škrob	75
Olejniny	76
Luskoviny	76
Len přadný a konopí seté	76
Zelenina	78
Ovoce	79
Chmel	81
Réva vinná, víno	84
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	87
Květiny a okrasné rostliny	88
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	89
Výrobní faktory ŽV	89
Plemenářská práce a evidence zvířat	89
Krmiva	90
Ochrana zvířat	93
Živočišné komodity	93
Mléko, mléčné výrobky	93
Skot, hovězí maso	99
Prasata, vepřové maso	103
Drůbež, drůbeží maso a vejce	106
Ostatní živočišné komodity (Ovce a kozy, Králíci, Ryby, Včely, Koně)	108
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	112
BIOPALIVA	114
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	119

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

hodnotit vývoj českého zemědělství v roce 2008 pro mne není jednoduché. Přebíral jsem resort od ministra Petra Gandaloviče v květnu 2009, navíc v době ekonomické krize, která už v první polovině letošního roku ukázala svoji hloubku a zasáhla resort zemědělství plnou silou. Největší problémy dosud zaznamenal sektor mléka, který se ocitl ve velmi složité situaci. Velké potíže vnímám ale i z dalších odvětví zemědělské výroby a dnes už je jasné, že právě resort zemědělství patřil na přelomu roku 2008 a 2009 k nejvíce zasaženým.

Přesto jsem přesvědčen, že je možné navázat na řadu pozitivních kroků, které tým mého předchůdce v loňském roce dokázal učinit. Za klíčový považuji fakt, že se po škrtech v návrhu státního rozpočtu na rok 2009 podařilo zajistit téměř plné dorovnání národních doplňkových plateb TOP UP. Za velmi úspěšné považuji také vyjednávání zástupců ministerstva zemědělství a Stálého zastoupení v Bruselu, kterým se, mimo jiné, podařilo vyjednat příznivější podmínky v rámci reformy Společné zemědělské politiky.

Právě česká agrární diplomacie dosáhla na evropské půdě celé řady významných úspěchů. Jako příklad mohu uvést zdvojnásobení podpor pro české vinaře pro rok 2009. Také zachování tradičního označování i možnosti doslazování vín. Další úspěch přinesla jednání o reformě trhu s cukrem. Na základě českých připomínek totiž nedochází k plošnému krácení kvót a je zohledněna již uskutečněná restrukturalizace odvětví v jednotlivých členských zemích. Koneckonců i Health Check, jakkoli v mnoha ohledech zůstal na půli cesty, můžeme považovat za náš úspěch, protože kompromisní text zohlednil většinu našich připomínek a výrazně menší škrtání v přímých platbách je jednoznačně zásluhou rozhodného postoje a diplomatických jednání ČR společně s jí iniciovanou koalicí zemí, které původní návrh hrozil výrazně poškodit.

Musím ocenit také práci na přípravě českého předsednictví v Radě EU. Jsem přesvědčen, že jsme toto právě končící šestiměsíční období, které vyvrcholilo na konci května neformální radou ministrů zemědělství a rybářství evropské sedmadvacítky zvládli se ctí a před evropskými partnery jsem se předvedli jako dobří organizátoři i hostitelé.

Určitě chci navázat také na snižování byrokracie, kterou si jako jednu z priorit vytyčil už můj předchůdce. Antibyrokratická komise, která byla v loňském roce na MZe zřízena, dala několik významných podnětů k usnadnění běžné práce zemědělců. V době vrcholící krize jsou tato opatření tím více cenná.

Hodnocení roku 2009 bude záviset z velké části na tom, jak se nám povede čelit dopadům této krize. Hlavním úkolem pro mne a moje spolupracovníky bude sestavení státního rozpočtu na příští rok. Věřím, že se nám společnými silami podaří i v době nutného šetření nalézt cestu, která nás z nejtěžšího období vyvede.

Ing. Jakub Šebesta
Ministr zemědělství ČR

Použité zkratky

a. s.	akciová společnost
AEO	agroenvironmentální opatření
AZO	agrární zahraniční obchod
b. c.	běžné ceny
BSE	bovinní spongiformní encefalopatie (nemoc šílených krav)
CPV	ceny průmyslových výrobců
CZV	ceny zemědělských výrobců
ČHMÚ	Český hydrologický a meteorologický ústav
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČPI	Česká plemenářská inspekce
ČSCHMS	Český svaz chovatelů masného skotu
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠS	Český škrobárenský svaz
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
č. ž.	čisté živiny
DDT	dichlor-difenyl-trichlorethan (dichlor-difenyl-trichlormetyl-methan)
DPH	daň z přidané hodnoty
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Evropský zemědělský orientační a záruční fond)
EFTA	European Free Trade Agreement (Evropské sdružení volného obchodu, tj. Norsko, Island, Lichtenštejnsko, Švýcarsko)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU 10	státy přistouplí do Evropské unie 1. 5. 2004 (Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Kypr, Malta)
EU 15	Evropská unie po roce 1994 (Belgie, Dánsko, Německo, Španělsko, Francie, Velká Británie, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Finsko, Švédsko)
EU 25	Evropská unie od 1. 5. 2004
EU 27	Evropská unie od 1. 1. 2007 (vč. Rumunska a Bulharska)
€	euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
Eurostat	Evropské statistické centrum
EZ	ekologické zemědělství
FADN	Farm Accountancy Data Network (Sít testovacích podniků)
FAME	Fat Acid Methylster (skupina esterů mastných kyselin)
FEFAC	Evropské sdružení výrobců krmiv (European Feed Manufacturers Federation)
GIS	geograficko-informační systém
GM	geneticky modifikované
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
CHKO	chráněná krajinná oblast
IP	integrovaná produkce
ISTA	International Seed Testing Association (Mezinárodní asociace pro zkoušení semen)
j. hm.	jatečná hmotnost
KBTPM	krávy bez tržní produkce mléka
KEZ	Kontrola ekologického zemědělství
kW	kilowatt

KVS	Krajská veterinární správa
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
LPIS	Land Parcel Identification System (Systém pro identifikaci pozemků)
MEŘO	metylester řepkového oleje; nyní užíváno FAME
MF	Ministerstvo financí
MJ	měrná jednotka
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NČZ	nové členské země
NH	národní hospodářství
NM	normalizovaný moštoměr (množství cukru v kg/100 l moštu)
NO3	dusičnany
NP	národní park
NPK	dusík - fosfor - draslík
NV	nařízení vlády
o. p.	orná půda
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OKEČ	odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operační program
OP RVMZ	OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP Zemědělství)
OR	ochrana rostlin
OZE	obnovitelné zdroje energie
p. a.	per annum (ročně)
p. b.	procentní bod
PF ČR	Pozemkový fond ČR
PFO	podniky fyzických osob
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PHM	pohonné hmoty a mazadla
PPO	podniky právnických osob
PRV	Program rozvoje venkova ČR pro období 2007 2013
RO SZIF	Regionální odbory SZIF
s. c.	stálá cena
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova)
SAPS	Single Area Payment Scheme (zjednodušená přímá platba na plochu)
Sb.	sbírka zákonů
SEUROP	Klasifikace jatečně upravených těl prasat a skotu (třídy S, E, U, R, O, P)
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SNS	Společenství nezávislých států
SOT	společná organizace trhu
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVS ČR	Státní veterinární správa ČR
SVÚ	Státní veterinární ústav

SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
TISČR SZIF	Tržní informační systém České republiky SZIF
TTP	trvalé travní porosty
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	americký dolar
USDA	United State Department of Agriculture (Ministerstvo zemědělství USA)
ÚSKVBL	Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
ÚZPI	Ústav zemědělských a potravinářských informací
VaV	výzkum a vývoj
VDJ	velká dobytčí jednotka
VFU	Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně
VŠPS	výběrové šetření pracovních sil
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
VÚŽV	Výzkumný ústav živočišné výroby
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)
z. p.	zemědělská půda
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZOD	zranitelná oblast dusíkem
ZPF	zemědělský půdní fond
ž. hm.	živá hmotnost

Obecný rámec vývoje zemědělství

Národohospodářský rámec

- Rok 2008 byl rokem mimořádných výkyvů. Spočívaly v prudkosti a intenzitě změn tempa růstu české ekonomiky, vlivech složek HDP poptávkové i nabídkové strany na růst v jednotlivých čtvrtletích i v nebývalých proměnách jejich dynamiky. Zcela ojedinělé byly i důsledky změn v cenovém vývoji (dopady spotřebitelské inflace na spotřebu domácností, prudké změny cen ropy na světových trzích, výkyvy směnného kurzu koruny a cenový vývoj v zahraničním obchodě).
- Vstup české ekonomiky do roku 2008 byl poznamenán vývojem z druhé poloviny roku 2007, kdy již došlo ke zvolnění růstu HDP po předchozím vysokém tempu jeho přírůstku v roce 2006. V průběhu roku 2008 se souhrnný výkon české ekonomiky značně zhoršoval. Růst HDP postupně zpomaloval, ve 4. čtvrtletí vzrostl meziročně pouze o 0,2 %.
- V roce 2008 došlo ke značným strukturálním změnám na poptávkové i nabídkové straně ekonomiky, zejména k přesunům vlivu poptávky (domácích konečných výdajů a zahraničně ekonomických operací) na HDP, zároveň došlo k protisměrným změnám cenových hladin vnitřního a zahraničního trhu.
- Česká ekonomika pocítila více než kdykoli jindy, že evropské i celosvětové ekonomické klima bylo drsnější než v předchozích letech. Projevilo se to ztrátou národní práce na zahraničních trzích vlivem nepříznivých směnných relací (55 mld. Kč oproti zisku 33 mld. Kč v roce 2007) a zvýšeným odlivem čistých prvotních důchodů do zahraničí.
- Vnitřní nerovnováha se meziročně podstatně zlepšila (saldo státního rozpočtu/HDP 0,5 % proti 1,9 % v roce 2007); vnější nerovnováha zůstala po revizi platební bilance meziročně zhruba stejná (deficit běžného účtu platební bilance/HDP -3,1 % proti -3,2 %).
- Strukturálně byl rok 2008 ve znamení změn vlivu jednotlivých složek HDP na výsledný růst
  - zatímco za první tři čtvrtletí ekonomice jasně dominoval zahraniční obchod (čistý vývoz tvořil čtyři pětiny růstu), ve výsledku za celý rok jeho vliv oslabil na necelé dvě třetiny, když v samotném 4. čtvrtletí meziroční růst ekonomiky snižoval (-1,1 p. b.),
  - výdaje na konečnou spotřebu tím svůj vliv naopak zvýšily (z více než čtvrtinového příspěvku k růstu HDP v 1. až 3. čtvrtletí na téměř polovinu celkového růstu ekonomiky v roce 2008),
  - tvorba hrubého kapitálu růst HDP za celý rok 2008 snížila, což však bylo patrné již v 1. až 3. čtvrtletí.
- Pokles průmyslové produkce ve 4. čtvrtletí téměř zcela eliminoval její růst z předchozích čtvrtletí (meziročně +0,4 %); obdobné bylo i tempo stavební produkce (0,6 %).
- ČR získala ze zahraničí přímé investice ve výši 182,8 mld. Kč (o 29 mld. méně než v roce 2007), naopak české firmy investovaly v zahraničí 32,4 mld. Kč; objem dividend dosáhl 159,9 mld. Kč a převýšil objem reinvestovaných zisků (125 mld. Kč).
- Míra inflace (6,3 %) byla nejvyšší za posledních deset let, inflační diferencál k EU 27 se zvětšil; ceny vývozu klesaly rychleji než ceny dovozu – zahraniční obchod byl směnnými relacemi ovlivněn negativně.
- Celková zaměstnanost převýšila 5 mil. osob při kvartálním snižování temp, od 3. čtvrtletí začal prudce klesat počet volných pracovních míst; mzdy stouply reálně (+2,1 %) nejméně za posledních deset let.
- Vklady firem u bank prudce poklesly, přírůstky úspor domácností byly naopak nejvyšší od roku 2002; meziroční tempo úvěrů firmám i domácnostem kleslo o 10.p. b.; dynamika zásoby peněz v ekonomice klesla na polovinu.
- Schodek státního rozpočtu ve výši 19,4 mld. Kč byl nejnižší od roku 1997 při poklesu tempa příjmů a absolutním poklesu celkových výdajů rozpočtu.

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2000, 2007 a 2008

Ukazatel	Rok		
	2000	2007	2008
Počet obyvatel (střední stav v milionech)	10,21	10,38	10,47
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 189	3 530	3 706
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	+ 3,6	+ 6,0	+ 3,2
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2000 = 100)	100,0	161,3	169,3
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	214 397	340 077	353 964
Směnný kurz - průměr roku (Kč/USD)	38,6	20,3	17,0
Směnný kurz - průměr roku (Kč/EUR)	35,6	27,8	24,9
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč) ¹⁾	- 120,8	+ 87,9	+ 68,7
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	101,3	105,2	102,9
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	105,1	106,7	103,1
Tržby: - v průmyslu (meziroční index v %)	107,7	110,8	100,1
ve stavebnictví (meziroční index v %)	100,6	107,4	98,9
ve službách (meziroční index v %)	105,7	107,0	100,7
v zemědělství (meziroční index v %)	97,0	93,4	96,2
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	101,6	106,3
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	52,8	57,1
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	48,8	49,2
Zaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	4 731,9	4 922,0	5 002,5
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	454,5	276,3	229,8
Míra obecné nezaměstnanosti (průměr v %)	8,8	5,3	4,4
Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (průměr v %)	4,1	2,8	2,1
Průměrná hrubá měsíční mzda v národním hospodářství (NH) (v Kč)	13 614	21 694	23 642
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	106,4	107,3	108,5
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	102,4	104,4	102,1
Souhrnná produktivita práce (meziroční index v %)	104,1	103,3	102,0
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	542,4	883,0	809,2
Průměrný starobní důchod / průměrná mzda (v %)	44,2	40,6	40,0
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	103,9	102,8	106,3
Vládní deficit (přebytek) (v mld. Kč)	- 81,5	- 21,5	- 54,0
Vládní deficit (přebytek) / HDP (v %)	- 3,7	- 0,6	- 1,5
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	- 46,1	- 66,4	- 19,4
Saldo SR / HDP (v %)	- 2,1	- 1,9	- 0,5
Vládní dluh (v mld. Kč)	405,4	1 020,7	1 105,8
Vládní dluh / HDP (v %)	18,5	28,9	29,8

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Stav k 20. 4. 2009

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2007 a 2008

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Pšenice ozimá	750 103	760 399	5,01	5,88	3 761 674	4 470 309
Pšenice jarní	60 884	41 925	2,91	3,84	177 250	161 193
Žito	37 504	43 399	4,73	4,83	177 507	209 787
Ječmen ozimý	129 514	141 174	4,81	4,67	623 063	659 841
Ječmen jarní	369 177	341 220	3,44	4,64	1 270 345	1 584 024
Oves	59 016	49 049	2,70	3,18	159 408	155 868
Kukuřice na zrno	111 660	113 777	6,80	7,54	758 781	858 407
Ostatní obiloviny vč. triticales	61 927	67 653	3,63	3,99	224 833	270 074
OBILOVINY CELKEM	1 579 785	1 558 596	4,53	5,37	7 152 861	8 369 503
Hrách setý	22 886	17 385	2,40	2,35	55 002	40 900
Brambory - rané	1 819	1 753	16,59	16,16	30 179	28 331
- ostatní (bez sadbových)	25 931	23 778	27,03	27,36	700 836	650 500
Cukrovka technická	54 271	50 380	53,25	57,26	2 889 871	2 884 645
Řepka na semeno	337 571	356 924	3,06	2,94	1 031 920	1 048 943
Slunečnice na semeno	24 426	24 468	2,13	2,49	52 000	60 933
Mák	56 914	69 793	0,58	0,71	33 101	49 428
Hořčice na semeno	21 348	26 246	0,60	0,89	12 802	23 290
Ostatní olejniný	11 399	2 081	1,38	1,05	15 703	2 194
Len - stonky	704	162	2,65	3,34	1 868	539
Kukuřice na zeleno a siláž	161 884	173 899	34,41	35,33	5 569 698	6 143 805
Víceleté pícniny na o.p. celkem	205 844	188 246	6,49	6,68	1 336 136	1 257 224
Trvalé trav. porosty (píce v seně)	932 137	920 082	2,98	3,22	2 777 083	2 964 420
Chmel (chmelnice plodnicí)	5 389	5 335	1,04	1,27	5 631	6 753
Vinné hrozny (vinice plodné)	17 008	16 302	5,82	6,03	99 029	98 323

Pramen: ČSÚ

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných ČSÚ v květnu a z vývoje vegetačních podmínek.

Sklizňová **plocha obilovin** (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin) se meziročně snížila o 21,2 tis. ha tj. o 1,3 % na 1 558,6 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 8 369,5 tis. tun byla proti roku 2007 vyšší o 1 216,6 tis. tun, tj. o 17,0 %. Pod úroveň roku 2007 byla sklizeň pšenice jarní, a to 161,2 tis. tun, což je o 16,1 tis. tuny méně (o 9,1 %) a také sklizeň ovsu, a to 155,9 tis. tun, což je o 3,5 tis. tun méně (o 2,2 %). Pšenice bylo sklizeno 4 631,5 tis. tun tj. o 692,6 tis. tun více (o 17,6 %) než v roce minulém. U ječmene byla sklizeň 2 243,9 tis. tun, tj. o 350,5 tis. tun více (o 18,5 %), žita bylo sklizeno 209,8 tis. tun, tj. o 32,3 tis. tuny více (o 18,2 %).

Hektarový **výnos obilovin** 5,37 t je ve srovnání s předchozím rokem vyšší o 0,84 t (tj. o 18,6 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 5,88 t (5,01 t v roce 2007), pšenice jarní 3,84 t (2,91 t), žita 4,83 t (4,73 t), ječmene ozimého 4,67 t (4,81 t), ječmene jarního 4,64 t (3,44 t), ovsu 3,18 t (2,70 t), kukuřice na zrno 7,54 t (6,80 t) a tritikale 4,42 t (4,11 t). Produkce **luskovin** byla nižší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 47,9 tis. tun luskovin. Z toho hrachu setého 40,9 tis. tun, tj. v porovnání s rokem 2007 o 14,1 tis. tun méně. Celková produkce zrnin (obiloviny a luskoviny) 8 417,4 tis. tun je proti předchozímu roku vyšší o 1 199,3 tis. tuny (tj. o 16,6 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 945,2 tis. tuny představuje proti roku 2007 snížení o 52,4 tis. tun (o 5,3 %). Hektarový výnos ve výši 25,00 t je o 0,21 t vyšší. Raných brambor bylo sklizeno 55,6 tis. tun. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 26,49 t, tj. o 0,39 t více než v loňském roce. Produkce 798,9 tis. tun je o 50,8 tis. tun nižší než v roce 2007. **Cukrovky** technické bylo sklizeno při výnosu 57,26 t z jednoho hektaru 2 884,6 tis. tun bulev (2 889,9 tis. tun v roce 2007) tzn. snížení o 0,2 %.

V roce 2008 došlo ke zvýšení osevních ploch **olejnin** celkem o 32,2 tis. ha (o 7,1 %) na výměru 483,9 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1 194,2 tis. tun je o 48,7 tis. tun vyšší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 1 048,9 tis. tun, v roce předchozím 1 031,9 tis. tun, tzn. zvýšení o 17,0 tis. tun. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 2,94 t je o 0,12 t nižší. Vyšší byla produkce máku, kdy se z plochy 69,8 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,71 t sklídilo 49,4 tis. tun (33,1 tis. tun při hektarovém výnosu 0,58 t v roce 2007) makového semene.

Jednoletých **pícnin** na orné půdě bylo sklizeno 6 690,0 tis. tun zelené píce, tj. o 558,6 tis. tun více než v roce 2007. Z toho bylo sklizeno 6 143,8 tis. tun kukuřice na zeleno a siláž, tj. o 574,1 tis. tun více než v roce minulém. Sklizeň sena víceletých pícnin byla 1 257,2 tis. tun, z toho sklizeň sena jetele červeného 386,4 tis. tuny.

Produkce zeleniny po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku nižší. Ve sledovaném roce bylo sklizeno 274,3 tis. tun zeleniny (282,0 tis. tun v roce 2007). Produkce **ovoce** 397,3 tis. tun byla proti loňskému roku vyšší (359,5 tis. tun v roce 2007). Na 16,3 tis. ha **plodících vinic** se při hektarovém výnosu 6,03 t (5,82 t v roce 2007) sklídilo 98,3 tis. tun hroznů, tj. o 706 tun méně než v roce 2007. Produkce **chmele** ve výši 6 753 tuny se proti roku 2007 zvýšila o 1 122 tuny (tj. o 19,9 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,27 t je také vyšší, a to o 0,22 t než v roce minulém.

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2007 a 2008

Ukazatel	2007	2008	Index (%) 2008/2007
Stavy skotu celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	1 391	1 402	100,8
z toho: Býci ost. vč. volů (nad 6 měs. a do 1 roku) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	22	21	95,5
Býci ost. vč. volů (nad 1 rok a do 2 let) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	122	126	103,3
Býci ost. vč. volů (nad 2 roky) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	17	18	105,9
Jalovice od 1 do 2 let – Soupis k 1.4. (tis. ks)	201	205	102,0
Jalovice nad 2 roky – Soupis k 1.4. (tis. ks)	71	68	95,8
Krávy celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	565	569	100,7
v tom: Krávy dojně - Soupis k 1.4. (tis. ks)	410	406	99,0
Krávy bez TPM ¹⁾ - Soupis k 1.4. (tis. ks)	154	163	105,8
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	410	403	98,3
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	6 548	6 776	103,5
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 684	2 728	101,6
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 619	2 639	100,8
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 381	2 369	99,5
Domácí spotřeba mléka (mil. l)	2 244	2 215	98,7
Vývoz mléka (mil. l)	958	938	97,9
Dovoz mléka (mil. l)	836	810	96,9
CZV za mléko – 1. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	8 219	8 756	106,5
Soběstačnost ČR - mléko (%)	119,6	123,2	103,0
Porážky skotu celkem (tis. ks)	270	274	101,5
z toho: Býci (tis. ks)	129	128	99,2
Krávy (tis. ks)	111	113	101,8
Jalovice (tis. ks)	22	23	104,5
Telata (tis. ks)	8	9	112,5
Průměrná živá hmotnost porážených býků (kg ž. hm.)	619,9	619,4	99,9
Produkce hovězího masa celkem (tis. t ž. hm.)	170,3	182,7	107,3
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t ž. hm.)	163,5	149,5	91,4
Vývoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	47,3	61,1	129,2
Dovoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	35,6	29,9	84,0
Soběstačnost ČR - hovězí maso (%)	104,2	122,2	117,3
Stavy prasat celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	2 834	2 433	85,9
z toho: Prasnice celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	225	179	79,6
Prasničky celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	96	73	76,0
Selata – Soupis k 1.4. (tis. ks)	883	711	80,5
Prasata na výkrm (vč. vyřaz. kanců a prasnic) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	1 002	911	90,9
Opraseno prasnic a prasniček (tis. ks)	514	410	79,8

Pokračování tabulky

Ukazatel	2007	2008	Index (%) 2008/2007
Narozeno selat (tis. ks)	5 151	4 171	81,0
Počet odchovaných selat (tis. ks)	4 585	3 710	80,9
Počet odchovaných selat na prasnici	20,1	20,8	103,5
Produkce vepřového masa (tis. t ž. hm.)	464	432	93,1
Porážky jatečných prasat bez prasnic a kanců - (tis. ks)	3 769	3 508	93,1
Průměr. porážková hmotnost prasat bez prasnic a kanců (kg ž. hm.)	110,2	109,8	99,6
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t ž. hm.)	589	581	98,6
Vývoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	52	65	125,0
Dovoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	178	211	118,5
Soběstačnost ČR - vepřové maso (%)	78,8	74,4	94,4
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k I.4. (tis. ks)	24 592	27 317	111,1
z toho: Hrabavá drůbež celkem - Soupis k I.4. (tis. ks)	23 599	26 105	110,6
Slepice - Soupis k I.4. (tis. ks)	6 288	6 309	100,3
Kuřata na výkrm - Soupis k I.4. (tis. ks)	14 310	16 183	113,1
Produkce drůbežního masa celkem (tis. tun ž. hm.)	290	291	100,3
Domácí spotřeba drůbežního masa (tis. tun ž. hm.)	341	344	100,9
Vývoz drůbežního masa (tis. tun ž. hm.)	29	30	103,4
Dovoz drůbežního masa (tis. tun ž. hm.)	71	84	118,3
Soběstačnost ČR - drůbeží maso (%)	85,0	84,6	99,5
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	10 661	10 791	101,2
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 576	2 647	102,8
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	241,6	245,3	101,5
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 603	3 366	129,3
Vývoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	175	224	128,0
Dovoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	704	828	117,6
Soběstačnost ČR - vejce (%)	99,0	78,6	79,4
Stavy ovcí a beranů celkem - Soupis k I.4. (tis. ks)	169	184	108,9
Stavy koz a kozlů celkem - Soupis k I.4. (tis. ks)	16	17	106,3
Produkce skopového a kozího masa (t ž. hm.)	3 696	4 217	114,1
Domácí spotřeba skopového a kozího masa (t ž. hm.)	4 696	5 043	107,4
Vývoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	196	174	88,8
Dovoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	1 196	1 000	83,6
Soběstačnost ČR - skopové a kozí maso (%)	78,7	83,6	106,2

Pramen: ČSÚ, Výsledky statistického zjišťování MZe, Situační a výhledové komoditní zprávy MZe

Poznámka: ¹⁾ TPM = Tržní produkce mléka.

Podle soupisu hospodářských zvířat k 1. dubnu 2008 ve srovnání s předchozím rokem vzrostly stavy hlavních druhů zvířat s výjimkou stavů prasat.

Stavy skotu se meziročně zvýšily o 10 tis. kusů (0,8 %), z toho celkové stavy krav o 4 tis. kusů (0,7 %), stavy krav bez tržní produkce mléka vzrostly o 5,8 % na 163 tis. kusů.

U průměrných stavů dojnic však pokračoval pokles (meziročně o 1,7 %), přičemž jejich užitkovost meziročně vzrostla o 3,5 %. Výsledně to znamenalo meziroční nárůst produkce mléka (o 1,6 %). Domácí spotřeba mléka meziročně mírně poklesla (o 1,3 %) a poklesl rovněž vývoz mléka (o 2,1 %) i dovoz mléka (o 3,1 %). Tento vývoj znamenal meziroční nárůst soběstačnosti ČR v mléce o 3 % (ze 119,6 % v roce 2007 na 123,2 % v roce 2008).

V roce 2008 došlo k meziročnímu nárůstu produkce hovězího masa (o 7,3 %), přičemž poklesla jeho domácí spotřeba o 8,6 %. Přes významný meziroční nárůst vývozu (o 29,2 %) a pokles dovozu (o 16 %), významně stoupla soběstačnost ČR v hovězím maso o 17,3 % (ze 104,2 % v roce 2007 na 122,2 % v roce 2008). K tomuto vývoji je třeba dodat, že nárůst produkce hovězího masa v roce 2008 byl realizován především meziročním růstem počtu porážek krav, jalovic a telat, přičemž porážky býků meziročně mírně poklesly (o 0,8 %).

Stavy prasat proti 1. 4. 2007 poklesly o 397 tis. kusů (14,1 %), z toho stavy prasnic o 46 tis. kusů (20,4 %). Produkce vepřového masa meziročně poklesla (o 6,9 %) v důsledku poklesu počtu porážek o 6,9 %, při prakticky nezměněné porážkové hmotnosti (110 kg). Domácí spotřeba vepřového masa meziročně poklesla pouze mírně (o 1,4 %), při současném významném nárůstu vývozu (o 25 %) a růstu dovozu o 18,5 %. Tento vývoj znamenal další meziroční pokles soběstačnosti ČR ve vepřovém maso o 5,6 % (ze 78,8 % v roce 2007 na 74,4 % v roce 2008). K tomu je třeba poznamenat, že významný meziroční pokles stavů prasnic (o 20,4 %) a prasniček (o 24 %) signalizuje pravděpodobný další pokles produkce vepřového masa v roce 2009.

Stavy drůbeže se meziročně zvýšily o 2 725 tis. kusů (o 11,1 %), z toho stavy slepic o 21 tis. kusů (o 0,3 %). Produkce drůbežího masa meziročně velmi mírně stoupla (o 0,3 %), při současném růstu vývozu (o 3,4 %) a růstu dovozu (o 18,3 %). Tento vývoj vedl k mírnému meziročnímu snížení soběstačnosti ČR v drůbežím masa o 0,5 % (z 85 % v roce 2007 na 84,6 % v roce 2008).

Produkce vajec se meziročně mírně zvýšila (o 2,5 %), přičemž domácí spotřeba vajec meziročně významně vzrostla (o 29,3 %). Současně došlo k výraznému růstu vývozu vajec (o 28 %) a významnému nárůstu dovozu (o 17,6 %). Tento vývoj vedl k významnému poklesu soběstačnosti ČR ve vejcích o 20,6 % (z 99 % v roce 2007 na 78,6 % v roce 2008).

V roce 2008 pokračoval trend růstu stavů ovcí (o 8,9 %) a koz (o 6,3 %), což se projevilo jak v růstu produkce skopového a kozího masa (o 14,1 %), tak jeho domácí spotřeby (o 7,4 %), při současném poklesu dovozu (o 16,4 %) a poklesu vývozu (o 11,2 %). Soběstačnost ČR ve skopovém a kozím masa meziročně stoupla o 6,2 % (ze 78,7 % v roce 2008 na 83,6 % v roce 2008).

Některé ukazatele vývoje agrárního sektoru ČR v letech 2000, 2007 a 2008

Ukazatel	Rok		
	2000	2007	2008
Zemědělská půda (tis. ha)	4 280	4 249	4 244
Orná půda (tis. ha)	3 082	3 032	3 026
Zornění ¹⁾ (%)	72,01	71,37	71,29
Půda v klidu (neosetá) (tis. ha)	300,0	30,0	23,0
Podniky zemědělské prvovýroby celkem (počet k 31.12.) ⁶⁾	56 487	50 887	44 833
z toho: Podniky fyzických osob (počet k 31.12.) ⁶⁾	53 460	47 463	41 440
Zemědělská družstva (počet k 31.12.) ⁶⁾	746	601	588
Obchodní společnosti (počet k 31.12.) ⁶⁾	2 107	2 624	2 609
Ostatní podniky, vč. státních (počet k 31.12.) ⁶⁾	174	199	196
Podíl zemědělství ¹⁰⁾ na HPH ¹¹⁾ dle statistiky národních účtů (%)	2,99	1,79	1,85
Podíl zaměstnanosti v zemědělství na celk. počtu pracovníků NH (%)	4,02	3,56	3,45
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ - v běžných cenách (mld. Kč)	100,3	115,4	112,3
z toho: Produkce rostlinných výrobků - v běžných cenách (mld. Kč)	49,8	66,4	61,1
Produkce živočišných výrobků a zvířat - v běž. cenách (mld. Kč)	50,5	49,0	51,2
Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) (v %, meziroční index)	109,2	116,8	108,8
z toho: CZV rostlinné výrobky celkem (v %, meziroční index)	112,69	132,8	111,8
CZV živočišné výrobky (v %, meziroční index)	108,0	101,7	105,1
Vývoj cen vstupů do zemědělství (v %, meziroční index)	108,5	105,9	110,8
Počet pracovníků v zemědělství (tis. osob)	164,9	130,4	126,4
Vývoj počtů pracovníků v zemědělství (v %, index 1989 = 100)	30,9	24,5	23,7
Čistá přidaná hodnota (ČPH) v zemědělství v běžných cenách (mld. Kč)	19,1	19,8	11,1
Produktivita práce – ČPH v běžných cenách na pracovníka (tis. Kč)	115,8	151,8	87,8
Průměrná měsíční nominální mzda v zemědělství ¹²⁾ (Kč/pracovník)	10 134	15 953	17 738 ¹³⁾
Rentabilita (výnosnost celkového kapitálu) ³⁾ v zemědělství (v %)	+ 1,76 ⁸⁾	+ 7,88	- ⁹⁾
Míra zadluženosti ⁴⁾ v zemědělství (v %)	39,18 ⁷⁾	37,25	- ⁹⁾
Hospodářské výsledky zemědělství (+ zisk/- ztráta) (mld. Kč) ²⁾	+ 3,7	+ 13,7	+ 9,7
Celková podpora agrokomplexu (mld. Kč) ⁵⁾	10,85	34,49	36,69
v tom: - ze zdrojů ČR (mld. Kč) ⁵⁾	10,85	16,09	16,27
- ze zdrojů EU (mld. Kč) ⁵⁾	x	18,40	20,42
Saldo agrárního zahraničního obchodu (mld. Kč)	- 17,3	- 32,4	23,2 ¹⁴⁾

Pramen: ČSÚ, MF ČR, ÚZEI – FADN CZ

Poznámky:

- ¹⁾ Zornění = podíl celkové výměry orné půdy na celkové výměře zemědělské půdy v %.
- ²⁾ Dle Souhrnného zemědělského účtu (SZU) ČSÚ.
(Výsledek hospodaření / aktiva celkem) x 100; Pramen: Šetření FADN CZ.
- ³⁾ (Cizí zdroje (resp. součet závazků) / aktiva celkem) x 100; Pramen: Šetření FADN CZ.
- ⁴⁾ Rok 2007 = vyplaceno do 30.6.2008; Rok 2008 = předpoklad vyplacení do 30.6.2009.
- ⁵⁾ Zemědělsky aktivní subjekty s velikostními parametry dle prahových hodnot šetření ČSÚ Agrocensus 2000 (v letech 2000, 2007 a 2008).
- ⁶⁾ V roce 2000 odlišná metodika (cizí kapitál / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.
- ⁷⁾ V roce 2000 odlišná metodika (hosp. výsledek za účetní období / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.
- ⁸⁾ Údaje za rok 2008 nejsou k dispozici.
- ⁹⁾ Podíl zemědělství na HPH v běžných cenách = včetně myslivosti a souvisejících činností.
- ¹⁰⁾ HPH = Hrubá přidaná hodnota.
- ¹¹⁾ Bez podniků fyzických osob.
- ¹²⁾ Předběžný údaj.
- ¹³⁾ Data k 9.3.2009.
- ¹⁴⁾ Data k 9.3.2009.

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ) semidefinitivní výsledky za rok 2007 a předběžné výsledky za rok 2008

Tab. I: SZÚ - výsledky účtu výroby v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2008/07 (%)
		2007	2008	
01	OBILOVINY (včetně osiva)	30 612,2	25 487,6	83,3
01.1	Pšenice a špalda	16 824,8	13 003,7	77,3
01.2	Žito a ozimé směsky	741,6	713,1	96,2
01.3	Ječmen	8 076,6	8 503,0	105,3
01.4	Oves a letní směsky	569,8	409,1	71,8
01.5	Kukuřice na zrno	3 717,0	2 240,3	60,3
01.7	Ostatní obiloviny	682,3	618,3	90,6
02	TECHNICKÉ PLODINY	14 517,9	16 280,6	112,1
02.1	Výsevy olejnin a olejnaté plody (včetně osiva)	10 157,5	11 906,7	117,2
02.2	Luskoviny (včetně osiva)	323,3	332,8	102,9
02.4	Cukrová řepa	2 466,1	2 267,3	91,9
02.5	Ostatní technické plodiny	1 571,0	1 773,8	112,9
03	KRMNÉ PLODINY	8 784,7	8 905,1	101,4
04	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ VÝROBKY	4 619,8	4 531,7	98,1
04.1	Čerstvá zelenina	1 613,8	1 390,4	86,2
04.2	Sazenice a květiny	3 006,0	3 141,3	104,5
05	BRAMBORY (včetně sadby)	4 429,2	2 770,6	62,6
06	OVOCE	1 605,8	1 667,9	103,9
06.1	Čerstvé ovoce	1 605,8	1 667,9	103,9
07	VÍNO ¹⁾	1 310,7	1 021,8	78,0
09	OSTATNÍ ROSTLINNÉ VÝROBKY	580,5	442,4	76,2
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	66 460,8	61 107,6	91,9
11	ZVÍŘATA	25 715,1	26 300,8	102,3
11.1	Skot	7 808,6	7 613,6	97,5
11.2	Prasata	11 367,7	11 077,9	97,5
11.4	Ovce a kozy	111,3	74,3	66,8
11.5	Drůbež	6 348,7	7 456,2	117,4
11.6	Ostatní zvířata	-	78,8	-
12	ŽIVOČIŠNÉ VÝROBKY	23 270,2	24 905,0	107,0
12.1.	Mléko	21 122,5	22 453,9	106,3
12.2.	Vejce	2 125,6	2 428,7	114,3
12.3	Ostatní živočišné výrobky	-	22,3	-
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11+12)	48 985,3	51 205,7	104,5
14	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ (10+13)	115 446,1	112 313,3	97,3
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	2 327,0	2 595,0	111,5
16	ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE (14+15)	117 773,1	114 908,4	97,6
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	2 303,6	2 150,0	93,3
17.1.	Zpracování zemědělských výrobků	1 942,7	1 771,1	91,2
17.2.	Jiné neoddělitelné vedlejší činnosti (zboží a služby)	360,9	379,0	105,0
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10+13+15+17)	120 076,7	117 058,4	97,5
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	86 623,6	91 872,9	106,1
19.1	Osivo a sadba	3 678,4	4 016,0	109,2
19.2	Energie;maziva	9 593,5	10 605,4	110,5
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	5 054,4	6 388,1	126,4
19.4	Prostředky na ochranu rostlin	5 488,3	5 773,7	105,2

Pokračování tabulky

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2008/07 (%)
		2007	2008	
19.5	Veterinární náklady	3 278,3	3 360,1	102,5
19.6	Krmiva	35 643,8	36 403,1	102,1
19.7	Údržba a oprava strojů a zařízení	4 888,0	5 059,1	103,5
19.8	Údržba a oprava budov	3 597,3	3 957,1	110,0
19.9	Zemědělské služby	2 327,0	2 595,0	111,5
19.10, 11	Ostatní zboží a služby	13 074,5	13 715,3	104,9
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18-19)	33 453,2	25 185,5	75,2
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	13 623,8	14 048,9	103,1
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20-21)	19 829,4	11 136,6	56,2

Pramen: ČSÚ; Poznámka: ¹⁾ vinné hrozny určené k výrobě stolního vína.

Tab. 2: SZÚ - výsledky účtu tvorby důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2008/07 (%)
		2007	2008	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	21 119,1	25 891,5	122,6
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	1 397,3	1 398,2	100,1
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	20 646,6	30 331,6	146,9
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22-24+25)	39 078,7	40 070,0	102,5
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/ SMÍŠENÝ DŮCHOD (22-23-24+25)	17 959,5	14 178,5	78,9

Pramen: ČSÚ

Tab. 3: SZÚ - výsledky účtu podnikatelského důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2008/07 (%)
		2007	2008	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	3 472,1	3 541,5	102,0
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 550,0	1 574,0	101,5
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	749,5	661,0	88,2
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27-28-29+30)	13 686,9	9 723,9	71,1

Pramen: ČSÚ

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2008

Podnikatelský důchod (hospodářský výsledek) v běžných cenách dosažený za rok 2008 v zemědělství ČR, podle ČSÚ - Souhrnného zemědělského účtu - předběžné výsledky, činil 9,7 mld. Kč. Jedná se za období let 2004 až 2008 (po vstupu do EU) o druhý nejlepší výsledek. Přesto meziroční pokles zisku zemědělství ve srovnání s rokem 2007 představuje 28,9 %.

Nejlepší hospodářský výsledek byl dosažen v roce 2007, a to ve výši 13,7 mld. Kč. K tomu je třeba uvést, že rok 2007 je nutno považovat za zcela mimořádný, zejména z hlediska nárůstu cen zemědělských výrobců.

Uvedený hospodářský výsledek zemědělství za rok 2008 lze v porovnání s rokem 2007 charakterizovat mírným poklesem zemědělské produkce (o 2,4 %), přičemž rostlinná produkce meziročně poklesla o 8,1 % a živočišná produkce naopak stoupla o 4,5 %. Produkce zemědělských služeb meziročně vzrostla o 11,5 % a objem nezemědělských vedlejších činností naopak poklesl o 6,7 %. Celková produkce zemědělského odvětví tak meziročně poklesla o 2,5 %.

V oblasti nákladů (mezispotřeba) došlo meziročně k nárůstu o 6,1 %, především v důsledku růstu cen energie a maziv o 10,5 % a krmiv o 2,1 %. Nárůst cen krmiv byl proti očekávání relativně příznivý vzhledem k přetrvávající vysoké úrovni cen surovin pro krmné směsi v první polovině roku 2008.

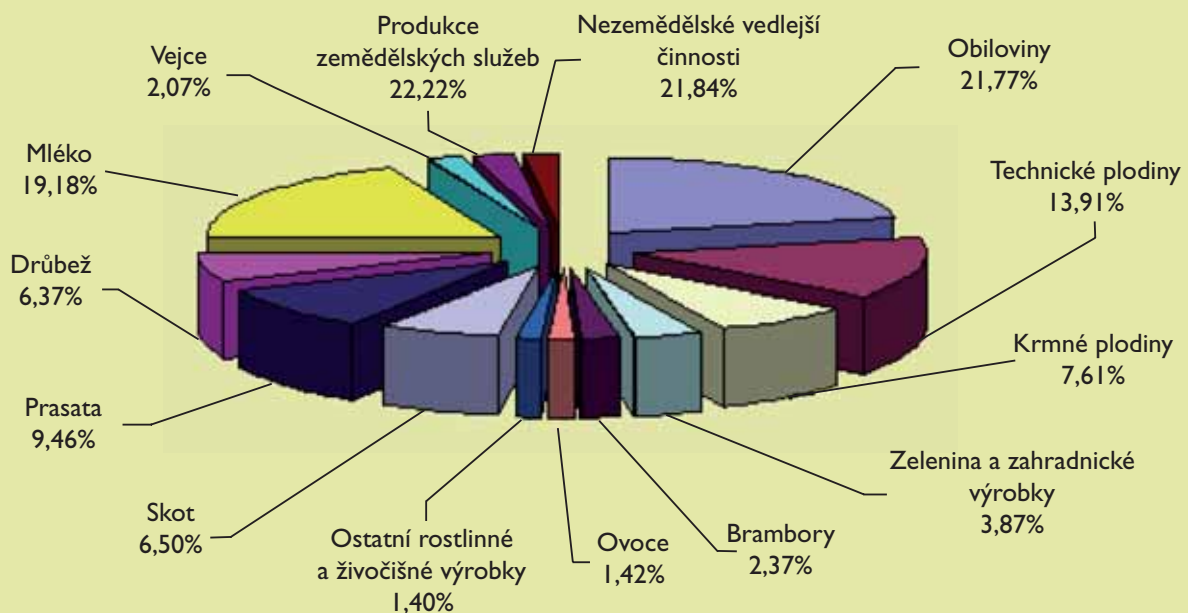
Dále došlo meziročně k růstu spotřeby fixního kapitálu (odpisy) o 3,1 % a růst mezd (náhrady zaměstnancům) představoval 22,6 %, a to především v důsledku revize údajů položky č. 23 (Náhrady zaměstnancům) za rok 2007, ze strany ČSÚ, která bude publikována v definitivní verzi v září 2009.

Objem dotací na výrobu meziročně vzrostl o téměř 47 % a výrazně se tak kompenzoval nepříznivý dopad u ostatních shora uvedených vlivů.

Celkově lze hodnotit dosažený hospodářský výsledek zemědělství za rok 2008 jako příznivý, zejména v porovnání s roky 2005 a 2006, které jsou porovnatelné a kdy byl dosažen hospodářský výsledek na úrovni 7 mld. Kč.

Na závěr je nutno zdůraznit, že hospodářský výsledek za rok 2008 zpracovaný ČSÚ je předběžným výsledkem a může být ještě významně zpřesněn.

Struktura produkce zemědělského odvětví v ČR v roce 2008

Pramen: ČSÚ

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) byly v úhrnu za celý rok 2008 vyšší o 8,8 % (v roce 2007 o 16,8 %). Ceny rostlinných výrobků byly vyšší o 11,8 %, ceny živočišných výrobků o 5,2 %.

V roce 2008 byly meziročně vyšší ceny obilovin o 16,4 % a olejnin o 33,3 %, nižší byly ceny brambor o 32,4 %, zeleniny o 15,7 % a ovoce o 22,3 %. Ve skupině živočišných výrobků byly vyšší ceny drůbeže o 8,0 %, mléka o 6,5 %, vajec o 4,9 % a prasat o 4,4 %. Klesly ceny jatečného skotu o 2,2 %.

Celkově příznivý vývoj CZV za rok 2008 byl však výsledkem jejich zcela rozdílného vývoje v průběhu roku. Zatímco v prvním pololetí CZV pokračovaly v příznivém vývoji z roku 2007, ve druhém pololetí zaznamenaly výrazný pokles, zejména pak ve 4. čtvrtletí 2008.

CZV ve 4. čtvrtletí 2008 oproti 3. čtvrtletí 2008 klesly o 14,3 %. Ceny rostlinných výrobků se snížily o 21,2 %, živočišných o 5,4 %. Ceny brambor klesly o 34,2 %, obilovin o 24,4 %, ovoce o 20,6 %, olejnin o 18,6 % a zeleniny o 5,0 %. Ve skupině živočišných výrobků byly nižší ceny a skotu o 1,9 %, prasat o 3,0 %, drůbeže o 6,4 % a mléka o 8,5 %. Vzrostly pouze ceny vajec, a to o 6,7 %.

CZV byly ve 4. čtvrtletí 2008 meziročně nižší o 18,6 % (ve 3. čtvrtletí ještě vyšší o 7,3 %). Vliv na pokles měly ceny rostlinných výrobků, které se snížily o 25,4 %, ceny živočišných výrobků byly nižší o 9,7 %. Pokles cen rostlinných výrobků ovlivnily především nižší ceny obilovin (o 35,0 %). Dále klesly ceny ovoce o 45,7 % (jablka), zeleniny o 23,4 %, brambor o 19,2 % a olejnin o 9,7 %. Ceny živočišných výrobků byly nižší v důsledku snížení cen mléka o 19,4 %, vajec o 16,0 %, drůbeže o 8,5 % a skotu o 2,6 %. Ceny prasat byly vyšší o 9,3 %.

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2008/2007 (%)¹⁾

Název	Průměr roku 2008	Průměr čtvrtletí roku 2008			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinné produkty celkem	111,8	135,5	138,9	110,8	74,6
z toho: Pšenice potravinářská	111,5	152,4	149,9	104,2	61,9
Pšenice krmná	116,9	163,4	164,9	105,5	60,6
Ječmen sladovnický	127,1	168,3	155,6	121,4	85,5
Ječmen krmný	116,4	168,1	166,6	101,3	62,2
Žito	109,2	145,5	131,1	109,9	65,6
Oves krmný	120,0	164,5	148,6	115,4	72,7
Kukuřice krmná	110,8	144,3	146,3	128,3	51,4
Hrách jedlý	135,2	162,4	145,0	128,1	113,6
Hrách krmný	135,5	155,2	145,1	142,5	109,4
Semeno řepky olejné	132,0	145,5	157,2	129,6	101,6
Chmel sušený	160,2	121,5	213,5	197,6	124,5
tonky lnu odsemeněné rosené	68,1	63,0	62,8	63,4	90,3
Cukrovka technická	80,8	75,7	75,7	79,7	95,5
Brambory konzumní	63,9	51,4	54,0	82,8	76,4
Brambory průmyslové	79,3	83,6	70,0	75,6	98,6
Vinné hrozny moštové	211,4	298,1	298,1	156,2	76,8
Jablka konzumní	101,1	131,7	142,6	103,6	76,5
Třešně	147,5	-	88,0	168,9	-
Mrkev	93,7	89,4	98,6	104,9	91,0
Zelí bílé hlávkové	77,0	132,8	134,1	74,1	68,5
Cibule kuchyňská	66,3	72,4	43,6	68,3	71,4
Živočišné produkty celkem	105,1	116,3	113,2	103,2	90,3
Zvířata (bez živočišných výrobků)	103,9	103,3	108,3	103,0	101,2
z toho: Býci jateční (tř. jak. EUROP v živém)	96,8	95,6	96,7	97,1	97,7
Jalovice jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	101,3	100,6	103,9	101,2	99,4
Krávy jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	98,9	98,3	100,9	99,9	96,8
Telata jateční savá (tř. jak. EUROP v živém)	95,3	100,8	98,8	93,0	88,7
Prasata jatečná (tř. jak. EUROP v živém)	104,9	96,7	108,2	104,5	110,4
Jehňata jatečná výkrm v živém	83,7	92,4	73,2	79,7	92,6
Ovce, berani, skopci jateční v živém	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kuřata jatečná (tř. jak. I.)	108,8	121,5	117,8	107,8	91,5
Krůty brojlerové v živém	100,3	112,7	101,2	97,2	91,7
Králíci jateční v živém	108,9	104,9	97,1	125,9	111,9
Kapr (tř. jak. I. v živém)	105,4	110,2	107,3	101,7	103,0
Živočišné výrobky	106,4	128,7	117,9	103,3	81,0
Mléko kravské (tř. jak. Q)	106,5	128,9	118,3	103,4	80,6
Vejce slepičí (konzumní tříděná)	104,9	125,9	113,9	101,0	84,0
Med včelí	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Zemědělské produkty úhrnem	108,8	126,7	127,3	107,3	81,4

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství (dále jen index cen vstupů do zemědělství) se v roce 2008 meziročně zvýšil o 10,8 %. Z toho ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství vzrostly o 12,1 % a ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic se meziročně nezměnily.

K růstu cen vstupů do zemědělství v roce 2008 nejvyšší mírou přispělo zvýšení cen umělých hnojiv, půdních zlepšovací prostředků (o 38,3 %). Dále vzrostla cena osiv a sadby (o 16 %), což bylo způsobeno hlavně růstem ceny ozimé pšenice (o 11,1 %) a jarního ječmene (o 34,9 %). Meziročně rovněž vzrostla cena krmiv (o 18,4 %) a cena energie a maziv (o 10,3 %), z toho cena motorové nafty (o 10,5 %). Mírněji se meziročně zvýšila cena chemických prostředků, pesticidů (o 5,2 %) a cena zvířat pro chov a výrobu (o 5,3 %).

K celoročnímu vývoji cen vstupů do zemědělství za rok 2008 je nutno poznamenat, že ve 4. čtvrtletí 2008 došlo k jejich významnému poklesu. Poklesly ceny zvířat pro chov a výrobu (o 9,7 %), ceny krmiv (o 8,6 %), mírněji klesly ceny energie a maziv (o 2,5 %), strojů a ostatních zařízení pro zemědělství (o 1,8 %) a veterinární služby (o 1,7 %).

V porovnání s 3. čtvrtletím roku 2008 se index cen vstupů do zemědělství ve 4. čtvrtletí snížil o 4,4 %, neboť se snížily ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství o 5,0 %, zatímco ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic vzrostly o 1,1 %.

Významnější cenový nárůst byl pouze u umělých hnojiv, půdních zlepšovací prostředků (o 6,6 %), mírněji u strojů a ostatních zařízení pro zemědělství (o 1,8 %) a u veterinárních služeb (o 1,3 %). Většinou došlo k poklesu cen. K největšímu poklesu cen došlo u krmiv (o 12,2 %), u ceny energií a maziv (o 11,0 %). Mírnější pokles cen byl zaznamenán u zvířat pro chov a výrobu (o 5,4 %) a u osiv a sadby (o 2,5 %).

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2008/2007 (%) ¹⁾

Název	Průměr roku 2008	Průměr čtvrtletí roku 2008			
		I.	II.	III.	IV.
Osiva a sadba	116,0	121,2	119,6	112,6	111,4
z toho: Pšenice ozimá	111,1	120,5	120,6	103,2	103,6
Ječmen jarní	134,9	139,4	135,2	138,2	127,4
Kukuřice	102,8	103,4	101,7	100,6	105,6
Řepka ozimá	113,9	122,7	124,0	105,6	107,2
Zvířata pro chov a výrobu	105,3	116,7	113,2	103,2	90,3
Energie a maziva	110,3	114,5	115,4	114,7	97,5
z toho: Paliva na topení	108,1	108,8	108,3	110,1	105,4
Motorová paliva	110,5	116,1	118,5	117,2	92,1
Elektřina	111,3	111,5	111,1	111,1	111,5
Maziva	105,5	122,7	111,9	112,4	78,7
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	138,3	117,4	127,5	147,4	159,4
z toho: Jednoduchá hnojiva	131,9	111,6	120,1	140,2	155,6
Směsi hnojiv	166,1	142,6	160,6	178,8	177,7
Chemické prostředky, pesticidy	105,2	103,5	101,6	107,5	108,3
z toho: Fungicidy	101,5	102,6	100,8	100,9	101,7
Insekticidy	106,1	104,6	102,2	107,4	110,4
Herbicidy	107,3	103,8	101,8	111,6	112,0
Krmiva	118,4	133,9	135,1	119,8	91,4
z toho: Jednoduchá krmiva	113,1	131,3	134,2	111,6	81,5
Krmné směsi	119,9	134,7	135,4	122,1	94,1
Údržba a oprava strojního zařízení	100,1	99,2	99,0	100,3	101,9
Údržba a oprava budov	98,9	101,1	98,8	98,0	97,7
Veterinární služby	98,4	98,6	99,1	97,6	98,3
Ostatní výdaje	102,1	102,1	102,2	102,2	101,8
z toho: Voda, její úprava a rozvod	104,2	104,2	104,3	104,3	104,3
Doprava silniční nákladní	106,2	105,9	106,1	107,7	105,0
Služby pošt a telekomunikací	99,3	99,0	99,7	99,2	99,2

Pokračování tabulky

Název	Průměr roku 2008	Průměr čtvrtletí roku 2008			
		I.	II.	III.	IV.
Pojištění zemědělské produkce	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Služby právní, účetní a poradenství	102,0	101,7	101,8	102,2	102,2
Služby pro zemědělství ²⁾	102,9	100,4	100,6	105,1	105,4
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	96,8	97,4	96,1	95,4	98,2
Budovy	104,7	105,1	105,2	104,5	103,8
Výrobky a služby běžně spotř. v zem. celkem	112,1	116,0	116,8	113,8	102,6
Výrobky a služby přisp. do zem. investic celkem	100,0	100,5	99,8	99,2	100,6
Vstupy do zemědělství celkem	110,8	114,3	115,0	112,2	102,5

Pramen: ČSÚ

Poznámky: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100²⁾ Agrochemické služby, polní práce a posklizňová úprava, plemenářské služby

Agrární zahraniční obchod

Charakteristika celkového a agrárního zahraničního obchodu v letech 2007 a 2008

Ukazatel	MJ	2007	2008	Meziroční změna	
				mil. Kč, resp. mil. EUR	%
Zahraněční obchod ČR celkem					
Obrat celkem	mil. Kč	4 870 552,4	4 856 850,3	- 13 702,1	99,7
	mil. EUR	175 634,3	194 850,4	19 216,0	110,9
Vývoz celkem	mil. Kč	2 479 233,9	2 463 118,8	- 16 115,1	99,3
	mil. EUR	89 396,5	98 828,2	9 431,7	110,6
Dovoz celkem	mil. Kč	2 391 318,6	2 393 731,6	2 413,0	100,1
	mil. EUR	86 237,9	96 022,2	9 874,3	111,3
Bilance celkem	mil. Kč	87 915,3	69 387,2	- 18 528,1	78,9
	mil. EUR	3 158,6	2 806,0	- 352,6	88,8
Agrární zahraniční obchod ČR¹⁾					
Obrat celkem	mil. Kč	226 212,9	236 521,3	10 308,4	104,6
	mil. EUR	8 165,0	9 482,9	1 317,9	116,1
Vývoz celkem	mil. Kč	96 879,9	106 612,5	9 732,6	110,0
	mil. EUR	3 497,7	4 272,9	775,2	122,2
Dovoz celkem	mil. Kč	129 333,0	129 908,8	575,8	100,4
	mil. EUR	4 667,3	5 210,0	542,7	111,6
Bilance celkem	mil. Kč	- 32 453,1	- 23 296,3	9 156,8	71,8
	mil. EUR	- 1 169,6	- 937,1	232,5	80,1
Podíl obratu AZO na celkovém obratu	%	4,64	4,87	0,23	-
Podíl agrárního vývozu na celkovém vývozu	%	3,91	4,33	0,42	-
Podíl agrárního dovozu na celkovém dovozu	%	5,41	5,43	0,02	-

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ (k 9. 3. 2009)

Poznámka: ¹⁾ kapitoly 01 až 24 celního sazebníku

Obchodní činnost ČR na jednotném trhu EU v pravém slova smyslu zahraničním obchodem není, přesto je v rámci tzv. Intrastatu (statistiky vnitrouijního pohybu zboží mezi členskými státy) sledována a do hodnocení zahraničního obchodu ČR zařazena. Agrární zahraniční obchod s třetími zeměmi podléhá systému licencí, jsou v něm uplatňována přísná pravidla poskytování vývozních subvencí, přičemž pro získání preferencí na dovoz a subvencí na vývoz je nutné skládat kauce. Vydáváním licencí, poskytováním subvencí a administrací kaucí je pověřen Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

Hodnota obrátu agrárního zahraničního obchodu ČR se v roce 2008 v meziročním porovnání zvýšila o 10 308,4 mil. Kč (4,6 %). Stejně jako v předchozím roce vykázal vyšší dynamiku růstu český agrární vývoz, jehož hodnota meziročně vzrostla o jednu desetinu, tj. 9 732,6 mil. Kč. Meziroční přírůstek dovozu činil ve stejné době 575,8 mil. Kč, což představovalo pouhých 0,4 %. Schodek bilance agrárního zahraničního obchodu ČR se v důsledku výše uvedených změn snížil o 9 156,8 mil. Kč a stupeň krytí dovozu vývozem se zvýšil o 7,2 p. b. na 82,1 %. Z tab. 2 je patrné, že oba ukazatele dosáhly nejlepších hodnot od vstupu ČR do EU.

Podíl agrárního zboží na celkovém českém importu v roce 2008 stagnoval na 5,4 %. Na straně exportu se odpovídající podíl mírně zvýšil. Důvodem byla nejen vyšší hodnota agrárního vývozu, ale také stagnace celkového vývozu ČR v roce 2008 vzhledem k roku předchozímu.

Převážnou část agrárního obchodu realizuje ČR se státy EU 27. V roce 2008 směřovalo na jednotný trh z ČR 92,1 % agrárního vývozu. V porovnání s předchozím rokem se tento podíl takřka nezměnil. V rámci EU 27 vzrostlo mírně zastoupení zemí EU 15 (o 0,9 p. b. na 45,5 %) a EU 10 (o 0,5 p. b. na 44,4 %), zatímco podíl českého agrárního exportu do nejnovějších členských států EU, Bulharska a Rumunska, nepatrně poklesl (o 0,4 p. b. na 2,2 %). Nejvýznamnějšími odběrateli agrárního zboží z ČR jsou dlouhodobě Slovensko, Německo, Polsko, Itálie a Rakousko (dohromady v roce 2008 zaujímaly v celkovém agrárním vývozu ČR 71,6 %).

Bilance agrárního zahraničního obchodu v letech 2004 a 2008

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008
Bilance	-32 295,5	-25 002,8	-34 194,6	-32 453,1	-23 296,3
Stupeň krytí dovozu vývozem (%)	65,6	75,8	69,7	74,9	82,1

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Ze skupiny třetích zemí participovaly v roce 2008 největší měrou na celkovém českém agrárním vývozu SNS (zejména Rusko) a RZ. Obě dvě uskupení však vykázala v porovnání s rokem 2007 meziroční pokles podílu. SNS ze 3 % na 2,8 % a RZ z 2,1 % na 1,3 %.

Podíl EU 27 na českém agrárním dovozu se ve sledovaném roce mírně snížil a to o 0,5 p. b. na 83,8 %. Z toho podíl zemí EU 10 poklesl o 1,4 p. b. na 25,7 % a podíl zemí EU 15 mírně vzrostl o 0,8 p. b. na 57,4 %. Podíl Bulharska a Rumunska se nepatrně zvýšil na 0,7 %. Nejvýznamnějšími dodavateli agrárního zboží do ČR byli v roce 2008 stejně jako v letech předchozích Německo, Polsko, Slovensko, Nizozemsko a Itálie (dohromady jejich podíl tvořil 58 %).

Podíl RZ na agrárním dovozu ČR se ve sledovaném roce meziročně zvýšil o 0,6 p. b. na 8,2 %. Podíl OSVTE, dalšího významného partnera ze skupiny třetích zemí, ve stejné době stagnoval (v roce 2008 činil 3,6 %).

K meziročnímu zlepšení pasivní bilance AZO ČR v roce 2008 přispěly největší měrou nárůst bilančního aktiva v obchodě se Slovenskem (o 3 424 mil. Kč) a snížení bilančního pasiva v obchodě s Itálií (o 3 438,4 mil. Kč) a Polskem (o 2 137,1 mil. Kč). Naopak negativním jevem v bilanci AZO ČR byl nárůst schodku bilance v obchodě s Německem (o 2 196,5 mil. Kč).

Z komoditního hlediska se na poklesu bilančního schodku AZO ČR podílely především kapitoly KN 24 „*Tabák a tabákové výrobky*“ a KN 17 „*Cukr a cukrovinky*“, které ve sledovaném roce zaznamenaly meziroční změnu pasivní bilance na aktivní (v prvním případě z 1 833,5 mil. Kč na 3 605,6 mil. Kč a ve druhém z -14,9 mil. Kč na 1 914,6 mil. Kč).

Při podrobnějším pohledu můžeme zkonstatovat, že výše uvedené bilanční změny za kapitolu KN 24 způsobil pokles dovozu a nárůst vývozu KN 2402 „*Doutníků, doutníčků a cigaret*“ a v rámci kapitoly KN 17 se projevil nižší dovoz KN 1702 „*Ostatních cukrů*“ a vyšší vývoz (ale i nižší dovoz) KN 1701 „*Cukru*“.

Největší propad v obchodní bilanci zaznamenaly kapitoly KN 15 „*Živočišné a rostlinné tuky a oleje*“ (nárůst pasiva o 962,1 mil. Kč) a KN 04 „*Mléko a mléčné výrobky, ptačí vejce a med*“ (pokles aktiva o 582,4 mil. Kč). V roce 2008 se stejně jako v předchozích letech meziročně prohloubila hodnota bilančního schodku u hlavní netto-dovozní kapitoly KN 02 „*Maso a droby*“ (o 492,1 mil. Kč).

Hlavními vývozními komoditními agregacemi byly v roce 2008 KN 04 „*Mléko, mléčné výrobky, ptačí vejce, med*“ (13,6 %), KN 22 „*Nápoje, lihové tekutiny a ocet*“ (9,7 %), KN 21 „*Různé potravinové přípravky*“ (8,3 %) a KN 12 „*Olejnata semena a plody*“ (7,8 %). Nejvýraznější meziroční nárůst exportu zaznamenaly ve sledovaném roce kapitoly KN 24 „*Tabák a tabákové výrobky*“ (o 2 249,1 mil. Kč), KN 19 „*Přípravky z obilí*“ (o 1 071,7 mil. Kč), KN 12 „*Olejnata semena a plody*“

(o 1 055 mil. Kč) a KN 21 „Různé potravinové přípravky“ (o 982,9 mil. Kč). Naopak k největšímu meziročnímu poklesu došlo v obchodě s produkty kapitol KN 04 „Mléko a mléčné výrobky, ptačí vejce, med“ (o 1 036,2 mil. Kč) a dále KN 20 „Přípravky ze zeleniny, ovoce a ořechů“ (o 293,6 mil. Kč).

Na straně dovozu byly nejvýznamnějšími kapitolami v roce 2008 KN 02 „Maso a droby“ (10,6 %), KN 08 „Ovoce a ořechy“ (8,8 %) a KN 21 „Různé potravinové přípravky“ (8,1 %). Meziročně se nejvýrazněji zvýšil dovoz kapitol KN 15 „Živočišné a rostlinné tuky a oleje“ (o 1 279,5 mil. Kč), KN 02 „Maso a droby“ (o 1 182,6 mil. Kč) a KN 23 „Zbytky a odpady v potravinářském průmyslu, krmivo“ (o 1 056,5 mil. Kč). Naproti tomu k nejvýraznějšímu poklesu dovozu došlo ve stejné době u kapitol KN 24 „Tabák a tabákové výrobky“ (o 3 189,9 mil. Kč), KN 17 „Cukr a cukrovinky“ (o 1 263,1 mil. Kč) a KN 07 „Zelenina, poživatelné rostliny, kořeny, hlízy“ (o 878,2 mil. Kč).

Shrnutí

U schodku bilance agrárního zahraničního obchodu ČR a ukazatele stupeň krytí dovozu vývozem bylo v roce 2008 dosaženo nejlepších hodnot od vstupu ČR do EU.

Přes meziroční snížení bilančního schodku, které bylo způsobeno především zlepšením bilance za komoditní agregace KN 2402 „Doutníky, doutníčky a cigarety“, KN 1701 „Cukr“ a KN 1702 „Ostatní cukry“. Pasivní bilance obchodu výrobků jako je KN 0203 „Vepřové maso“, KN 0402 „Zahuštěné mléko a smetana“ nebo KN 1517 „Margarin“ se však prohloubila. Poprvé se meziročně snížila (ačkoliv mírně) v důsledku nižší hodnoty vývozu bilance obchodu s KN 2203 „Písem“. K výraznějšímu propadu pak došlo v rámci kapitoly KN 22 „Nápoje, lihové tekutiny a ocet“ ve vývozu KN 2202 „Limonád“. Nadále mají v českém AZO na straně exportu vysoké zastoupení výrobky s nižší přidanou hodnotou (např. živá zvířata, nezahuštěné mléko a smetana, řepka, pšenice) a dováží se ve velkém množství produkty s vyšším stupněm jejich finalizace (např. sýry, potravinové přípravky, krmivo pro psi a kočky). Z hlediska teritoriálního lze pozitivně hodnotit pokles bilančního schodku v obchodě s Polskem a Maďarskem a nárůst aktiva bilance v obchodě se Slovenskem, avšak v případě nejvýznamnějšího obchodního partnera, Německa, se pasivní bilance prohloubila. Propad v bilanci zaznamenala ČR také v obchodě s Nizozemskem.

Podpůrná a dotační politika MZe

Přehled o financování z rozpočtové kapitoly MZe na podporu agrokomplexu v roce 2008

Ukazatel	Rozpočet pro rok 2008		Čerpání rozpočtu	
	Schválený (tis. Kč)	Upravený (tis. Kč)	(tis. Kč)	(v %)
Podpory podle „Zásad“ ¹⁾	950 000	1 230 000	1 215 874	98,85
NV č. 505/2000 Sb. ²⁾	8 000	8 000	3 987	49,83
Podpora zemědělství celkem	958 000	1 238 000	1 219 861	98,53
Vinařský fond ³⁾	45 000	45 000	28 003	62,22
Povodňové škody 2006	x	11 860	11 859	99,99
Podpora agrokomplexu úhrnem	1 003 000	1 294 860	1 259 723	97,28

Pramen: MZe

Poznámky:

- ¹⁾ Zásady MZe, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2007 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
- ²⁾ Nařízení vlády č. 505/2000 Sb., kterým se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí a kritéria pro jejich posuzování, ve znění nařízení vlády č. 500/2001 Sb. a nařízení vlády č. 203/2004 Sb.
- ³⁾ Prostředky převedené na Vinařský fond podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství

Podpůrné a dotační programy podle Zásad

Cílem podpůrných a dotačních programů podle „Zásad“ je udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství na evropském i světovém trhu.

Dotace a podpory podle „Zásad“ poskytované v roce 2008 v zásadě navazovaly na obdobné, nebo stejné programy předchozích let. V roce 2008 byly některé programy ukončeny, nebo přesunuty či jinak strukturovány.

Podpůrné programy pro zemědělství podle „Zásad“ MZe v letech 2007 a 2008

Program	Název programu	Podpory 2007	Podpory 2008	Index 2008/2007	
		(tis. Kč)		(v %)	
1.	D.	Podpora včelařství	79 523	94 695	119,1
	I.	Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích	28 900	19 999	69,2
	R.	Podpora restrukturalizace ovocných sadů	74 998	73 754	98,3
	S.	Podpora komplexní sklizně máku setého	6 884	-	-
	U.	Podpora pěstování byl pro energetické využití	5 123	-	-
2.	A.	Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	219 086	184 183	84,1
3.		Podpora ozdravování polních a spec. plodin	201 059	117 472	58,4
5.		Podpora NH Kladruby n. L., ZH Písek a ZH Tlumačov	61 500	71 000	115,5
6.		Podpora genetických zdrojů	60 000	75 000	125,0
8.		Nákazový fond	181 861	194 672	107,1
	A.	Speciální poradenství	37 593	39 681	105,6
	E.	Školní závody	13 136	13 170	100,3
9.	F.	Podpora poradenství v zemědělství	14 111	14 918	105,7
	H.	Podpora marketingu a propagace	605	454	75,0
10.	D.	Podpora evropské integrace nevládních organizací	13 110	17 116	130,6
10.	E.	Podpora české technologické platformy pro potraviny	-	4 952	-
13.		Zpracování zemědělských produktů	309 975	230 704	74,4
15.		Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	69 467	64 104	92,3
Celkem PP podle „Zásad“			1 376 931	1 215 874	88,3

Pramen: MZe

I.D. Podpora včelařství

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin a tento účel byl splněn. Zásadou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 152 Kč/včelstvo. Byly přijaty pouze 2 žádosti (podává souhrnně Český svaz včelařů), které byly schváleny. Podpořeno bylo celkem 460 182 včelstev a vyplaceno 94 695 tis. Kč.

I.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

System kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stabilita produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Účel dotace byl splněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila, stejně jako v předchozím roce 60 000 Kč/ha. Bylo přijato 59 a schváleno 58 žádostí. Podpořeno bylo 80 ha vinic, 84 ha chmelnic a 364 ha ovocných sadů a 14 ha školek. Celkem bylo vyplaceno 19 999 tis. Kč.

I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn. Pokud by restrukturalizace sadů nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila 159,6 tis. Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800/ha, 79,8 tis. Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400/ha a 39,9 tis. Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých žádostí činil 77, přičemž schváleno bylo 76 žádostí. Podpořeno bylo celkem 491 ha a vyplaceno celkem 73 754 tis. Kč.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby (uznaná chovatelská sdružení a chovatelé). Podpory byly vypláceny na ověřování původu (vyplaceno 830 tis. Kč), zavádění a vedení plemenných knih dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 23 034 tis. Kč), kontrolu užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a kontrolu dědičnosti užitkových vlastností a zdraví u vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 160 319 tis. Kč). Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 184 183 tis. Kč. Přijato bylo 254 žádostí, schváleno 253.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 7 813 tis. Kč při uplatnění pravidla „de minimis“. Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob byla podpořena ve výši 8 260 tis. Kč. Testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických a metod PCR bylo podpořeno v celkové částce 7 787 tis. Kč. Šlechtění zaměřené na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům bylo podpořeno částkou 60 445 tis. Kč. Podpora používání certifikované sadby brambor na produkčních plochách u pěstitelů hospodařících v uzavřené sadbové oblasti vymezené zákonem č. 219/2003Sb. o uvádění osiva a sadby do oběhu, jako prevence proti šíření bakterióz, byla poskytnuta ve výši 22 393 tis. Kč. Použití uznané certifikované sadby chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ (dle vyhlášky č. 147/2004 Sb.) bylo podpořeno částkou 10 599 tis. Kč. Použití uznaného a mořeného osiva přadného lnu odrůd registrovaných na základě užitné hodnoty v ČR pro osev produkčních ploch (dle vyhlášky č. 384/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu) bylo podpořeno částkou 175 tis. Kč. Účel dotace byl ve všech uvedených směrech plněn. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 117 472 tis. Kč.

5. Podpora Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, Zemskému hřebčinci Písek, státní podnik a Zemskému hřebčinci Tlumačov, státní podnik

Účelem této dotace bylo zachování chovu starokladrubského koně v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik a zajištění plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR v Zemském hřebčinci Písek, státní podnik a v Zemském hřebčinci Tlumačov, státní podnik. Účel dotace byl plněn, chov starokladrubských koní v prostorách historického hřebčína v Kladrubech nad Labem je zachován a nejnmutnější genetický základ památkově chráněného stáda starokladrubských koní je udržován. Úkoly státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR jsou plněny v požadované kvalitě. Jsou zajištěni plemenci pro reprodukci ohrožených či málo početných plemen a plemenných rázů koní dle požadavků plemenných plánů chovatelských sdružení a potřeb chovatelů. V rámci tohoto programu bylo celkem vyplaceno 71 000 tis. Kč, z toho 56 000 tis. Kč Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, s.p., 7 500 tis. Kč Zemskému hřebčinci Písek, s.p. a 7 500 tis. Kč Zemskému hřebčinci Tlumačov, s.p.

6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval tři samostatné podprogramy: Národní program ochrany a využití genetických zdrojů hospodářských zvířat a ostatních živočichů využívaných pro výživu a zemědělství, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity a Národní program konzervace a využití genetických zdrojů mikroorganismů a drobných organismů hospodářského významu. Účel podpory je plněn; těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a závazky vyplývající z členství ČR ve FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Z těchto programů je vyloučena podpora genových rezerv starokladrubských koní chovaných v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, které jsou dotované z dotačního programu č. 5. Příjemci podpory byly fyzické osoby, právnické osoby, university, soukromé a veřejné výzkumné instituce. Přijato a schváleno bylo celkem 87 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 75 000 tis. Kč.

8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat, a částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů - udržení příznivé nálezové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nálezů přenosných ze zvířat na člověka. Program byl rozdělen do třech podprogramů:

8.A. Podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat, v rámci kterého bylo podpořeno vyšetření na paratuberkulózu skotu částkou 35 Kč za jedno serologické vyšetření provedené v akreditované laboratoři - max. 1 vyšetření u 1 kusu za kalendářní rok. Celkem bylo podpořeno vyšetření u 1 133 ks skotu a vyplaceno 40 tis. Kč. Účel podpory byl plněn, postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců nadále vedlo k ozdravování chovů od paratuberkulózy skotu pod epizootologickou kontrolou KVS.

8.B. Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů. Neškodné odstraňování kadáverů bylo podpořeno částkou 161 062 tis. Kč (3,40 Kč za 1 kg hmotnosti kadáveru). Účel podpory byl plněn. Podpora na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů byla stanovena po legislativní úpravě, která zakazuje využití těchto odpadů ke krmným účelům.

8.E. Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR). Dotace činila 13 Kč za provedený odběr krve laboratorně vyšetřené na IBR skotu od 1 ks zařazeného do ozdravovacího programu stáda, a dále 40 Kč na 1 dávku markerové vakcíny proti IBR skotu a její aplikaci skotu zařazenému do individuálního ozdravovacího programu stáda. Podpořeno bylo 9 163 odběrů krve částkou 119 tis. Kč a 836 264 aplikovaných dávek markerových vakcín částkou 33 451 tis. Kč. Účel programu byl plněn; postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců a vakcinace vedlo k zahájení ozdravování chovů pod epizootologickou kontrolou OVS. Zároveň je zajištěna depistáž IBR v celé České republice.

Celkově bylo na program Nákazový fond vyplaceno 194 672 tis. Kč.

9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebné k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Finanční prostředky na jednotlivé podprogramy byly poskytnuty následovně:

9.A. Speciální poradenství, zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro pěstitele i chovatele, pořádání výstav pěstovaných rostlin a zajištění samostatných zkoušek odrůd po registraci, bylo podpořeno částkou 39 681 tis. Kč.

9.E. Školní závody, které sloužily k vytvoření podmínek pro zajištění praktické přípravy ve vybraných zemědělských, lesnických a potravinářských oborech, byly podpořeny částkou 13 170 tis. Kč.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství, zaměřená na pomoc zemědělským podnikům při plnění zákonných požadavků a správné zemědělské praxe, šíření informací o opatřeních Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o aktuálních problémech při realizaci Společné zemědělské politiky EU, představovala celkem částku 14 918 tis. Kč.

9.H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z České republiky, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Částečná úhrada nájmu výstavní plochy bez vybavení, u subjektů účastnících se české národní expozice organizované pod gescí Mze v době od 1.10.2007 do 30.9.2008, byla podpořena částkou 454 tis. Kč.

10. D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko - potravinářském komplexu, s minimální dobou registrace 2 roky k datu podání žádosti o dotaci a minimálním počtem 150 členů (právnických i fyzických osob) ve vyjmenovaných mezinárodních organizacích. Účel dotace byl plněn; program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur. Na tuto podporu bylo poskytnuto 17 116 tis. Kč.

10. E. Podpora České technologické platformy pro potraviny

Účelem dotace byla podpora činnosti České technologické platformy (ČTP) zaměřená na posílení její funkčnosti, budování

vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Účelu je dosahováno, podpora napomáhá ČTP ve všech cílových záměrech, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů. Tato podpora činila celkem 4 952 tis. Kč.

13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a krmiv a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků na evropském trhu z hlediska jakosti, nezávadnosti a dohledatelnosti výrobků a zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů, vč. integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotace byli výrobci potravin podle zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích a registrovaní výrobci hotových krmiv podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Na tuto podporu bylo poskytnuto 230 704 tis. Kč.

15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Cílem této dotace byla částečná kompenzace újmy rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků (akumulace vody v krajině, retenční účinek při povodních, zajišťování sportovních a rekreačních účelů a pod.). Příjemci dotací byli podnikatelé (§2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Účel dotace byl plněn; zásluhou tohoto programu jsou plněna rozhodnutí vydaná vodohospodářskými orgány, nebo orgány ochrany přírody. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 64 104 tis. Kč.

Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, v platném znění, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství České republiky.

V současné době je SZIF tvořen centrálním pracovištěm a 7 regionálními odbory SZIF (Praha, České Budějovice, Brno, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Olomouc a Opava). Statutární orgány SZIF tvoří ředitel SZIF a Dozorčí rada SZIF.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako Platební agentuře pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Dne 10. října 2007 byla SZIF udělena Ministerstvem financí akreditace jako Platební agentuře pro provádění Společné zemědělské politiky financované z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

SZIF jako Platební agentura přispívá k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropských společenství a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- Rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace;
- Provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování těchto výrobků;
- Prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny;
- Provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků;
- Provádí činnosti související se systémem produkčních kvót;
- Poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin;
- Rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin;
- Provádí činnosti související se systémem záruk;
- Ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka dle zvláštních právních předpisů;
- Provádí programy strukturální podpory podle zvláštních právních předpisů;
- Provádí opatření společných organizací trhu podle zvláštních předpisů;
- Provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin.

Na základě § 4 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF a v souladu s vyhláškou č. 581/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, v platném znění, byla zpracována Výroční zpráva o činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu za rok 2008, ze které jsou čerpány následující údaje.

Rozpočet SZIF a jeho čerpání v roce 2008 (1. 1. až 31. 12. 2008)				(tis. Kč)
Ukazatel	Rozpočet schválený PSP	Rozpočet po změnách	Čerpání rozpočtu	Plnění (%)
Přímé platby celkem	20 457 000	27 846 419	16 714 949	60,0
Společná organizace trhu celkem	3 487 116	7 682 777	3 739 146	48,7
Program rozvoje venkova vč. HRDP celkem	14 472 934	31 437 237	8 418 713	26,8
v tom: Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) celkem	0	3 640 733	837 630	23,0
Propagace spotřeby výrobků celkem	35 426	37 612	19 102	50,8
Ostatní výdaje (splátky úvěrů) celkem	349 777	282 082	3 074	1,1
Výdaje na SZP EU celkem	38 802 253	67 286 127	28 894 984	42,9
Marketingová podpora celkem	0	215 767	183 886	85,2
Správní výdaje SZIF celkem	1 056 428	1 627 187	1 423 478	87,5
Výdaje úhrnem	39 858 681	69 129 081	30 502 348	44,1

Pramen: SZIF

Hodnocení Společné zemědělské politiky

V rámci Společné zemědělské politiky (SZP) jsou v hodnocení zahrnuty přímé platby, společná organizace trhu, Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova a propagace spotřeby výrobků - marketing.

Podrobný přehled o výdajích SZIF na SZP za rok 2008 - (1. 1. až 31. 12. 2008)			(tis. Kč)
Druh podpory	Použito prostředků		Celkem
	ČR	EU	
I. Přímé platby celkem (PP)	5 592 167	11 125 822	16 717 989
v tom: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	10 412 436	10 412 436
Oddělená platba za cukr (SSP)	0	672 589	672 589
Platba pro pěstování energetických plodin	0	37 757	37 757
Národní doplňková přímá platba (Top-Up)	5 592 167	0	5 592 167
Splátka úvěru na přímé platby	0	3 040	3 040
II. Společná organizace trhu (SOT) celkem	2 011 437	1 727 743	3 739 180
1) Finanční podpory celkem	73 814	93 924	167 738
v tom: Podpora spotřeby „školního mléka“	43 581	14 869	58 450
Podpora soukromého skladování másla	0	108	108
Podpora ostatního užití mlékárenských výrobků	0	395	395
Podpora soukromého skladování vepřového masa	0	6 679	6 679
Podpora zlepš. výroby včel. produktů, vč. uvedení na trh	27 430	27 430	54 860
Podpora organizací producentů ovoce a zeleniny s OP	0	23 024	23 024
Podpora předběž. uzn. organizací producentů ovoce a zel.	2 803	8 410	11 213
Podpora výroby vína	0	13 009	13 009
2) Vývozní subvence celkem	0	43 239	43 239
v tom: Vývozní subvence na zpracované výrobky	0	32 758	32 758
Vývozní subvence na nezpracované výrobky	0	10 481	10 481

Pokračování tabulky

Druh podpory	Použito prostředků		Celkem
	ČR	EU	
3) Dotace celkem	1 937 030	1 490 288	3 427 318
v tom: Prémie pro výrobce bramborového škrobu	0	20 026	20 026
Národní doplňková platba pěstitelům brambor	54 039	0	54 039
Odvod dávek z cukru	236 261	0	236 261
z toho: Odvod dávek z cukru do EU (75%)	177 196	0	177 196
Převod části dávek z cukru do správních výd. (25%)	59 065	0	59 065
Odvod restrukturalizační částky za cukr do EU	1 646 730	0	1 646 730
Restrukturalizační podpora v cukrovarnickém průmyslu	0	750 684	750 684
Dodat. platba restrukturaliz. podpory v cukrov. průmyslu	0	340 304	340 304
Diverzifikační podpora v cukrovarnickém průmyslu	0	10 876	10 876
Podpora pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno	0	8 466	8 466
Podpora na zpracování sušených krmiv	0	28 259	28 259
Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic	0	331 673	331 673
4) Intervenční nákupy (IN) celkem	301	99 293	99 594
v tom: IN cukru	0	16 114	16 114
IN obilovin	222	55 549	55 771
Splátka úvěrů na IN	34	0	34
Odvod DPH z prodeje	45	0	45
Refundace poměrné části nákladů na IN	0	27 630	27 630
5) Ostatní náklady související se SOT celkem	292	999	1 291
v tom: Distribuce potravin nejchudším osobám v ČR	90	999	1 089
Převod propadlého podílu z vratek dotací	202	0	202
III. Program rozvoje venkova (PRV) celkem	1 579 046	6 002 037	7 581 083
z toho: Osa I. celkem	1 95 375	586 123	781 498
v tom: Modernizace zemědělských podniků	86 308	258 922	345 230
Investice do lesů	32 664	97 994	130 658
Přidávání hodnoty zem. a potr. produktům	21 513	64 540	86 053
Pozemkové úpravy	547	1 641	2 188
Další odborné vzdělávání a informační činnost	1 141	3 422	4 563
Zahájení činnosti mladých zemědělců	53 049	159 146	212 195
Využívání poradenských služeb	153	458	611
Osa II. celkem	813 018	3 251 898	4 064 916
v tom: Opatření LFA	535 609	2 142 434	2 678 043
Platby oblastem NATURA 2000	2 099	8 394	10 493
Agroenvironmentální opatření	266 671	1 066 516	1 333 187
Zalesňování zemědělské půdy	7 546	30 184	37 730
Obnova les. potenciálu, společens. funkce lesa	1 093	4 370	5 463
Osa III. celkem	112 821	338 463	451 284
v tom: Diverzifikace činností zemědělské povahy	8 575	25 726	34 301
Zakládání podniků a jejich rozvoj	4 696	14 089	18 785
Cestovní ruch	1 856	5 567	7 423
Obnova a rozvoj vesnic, obč. vybavení a služby	93 487	280 463	373 950
Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	3 947	11 839	15 786
Vzdělávání a informace	260	779	1 039
Osa IV. celkem	1 683	6 730	8 413
v tom: Místní akční skupina	1 683	6 730	8 413
Osa V. celkem	1 532	4 597	6 129
v tom: Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu	1 532	4 597	6 129
HRDP - Méně příznivé oblasti pro zemědělství (LFA)	76	305	381

Pokračování tabulky

Druh podpory	Použito prostředků		Celkem
	ČR	EU	
HRDP - Agroenvironmentální opatření (AEO)	424 163	1 692 854	2 117 017
HRDP _ Lesnictví (LES)	9 856	39 425	49 281
HRDP - Předčasné ukonč. zeměděl. činnosti (PUZČ)	10 137	40 549	50 686
HRDP - Zakládání skupin výrobců (ZSV)	10 385	41 093	51 478
IV. Horizontální plán rozvoje venkova celkem (HRDP)	168 744	668 886	837 630
v tom: Méně příznivé oblasti pro zemědělství (LFA)	205	817	1 022
Agroenvironmentální opatření (AEO)	149 798	599 194	748 992
Lesnictví (LES)	358	1 435	1 793
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	957	3 826	4 783
Zakládání skupin výrobců (ZSV)	17 426	63 614	81 040
V. Propagace spotřeby výrobků - marketing celkem	10 774	8 328	19 102
Propagace spotřeby medu	294	734	1 028
Biopotraviny	10 480	7 594	18 074
Výdaje na Společnou zemědělskou politiku celkem	9 362 168	19 532 816	28 894 984
Marketing celkem	183 886	0	183 886
v tom: Marketingová podpora.	183 886	0	183 886

Pramen: SZIF

Přímé platby

Směnný kurz pro výplaty přímých plateb je stanoven nařízením Rady vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce. Pro rok 2008 byl stanoven kurz 24,66 Kč/€.

Jednotná platba na plochu

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2004:

○ nařízení Rady (ES) č. 1259/1999, nařízení Komise (ES) č. 2199/2003, nařízení vlády ČR č. 243/2004 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2005 a 2006:

○ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 144/2005 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2007 a 2008:

○ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., v platném znění.

V roce 2008 bylo podáno 23 455 žádostí na celkovou plochu 3 513 192,34 ha a žádosti byly podávány do 15. května 2008. Sazba byla stanovena na 3 072,70 Kč/ha zemědělské půdy.

Národní doplňková platba k přímým podporám (Top Up)

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2005:

○ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 145/2005 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2006:

○ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 141/2006 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2007:

○ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 155/2007 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2008:

○ nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., v platném znění.

V souladu s Přístupovou smlouvou EU je členským státům povoleno dorovnávat přímé platby (Top-Up) z vlastních zdrojů do výše 30 % unijního průměru. S ohledem na potřebu cílené podpory u některých komodit, které by byly v systému SAPS výrazněji poškozeny, byly vybrány komodity, které budou cíleně dorovnány v maximálně možné výši.

V roce 2008 bylo podáno 23 434 žádostí. Žádosti byly podávány do 15. května 2008.

Pro rok 2008 stanovilo Ministerstvo zemědělství a dopisem č.j.: 40806/2008-17000 ze dne 5. listopadu 2008 oznámilo sazby národních doplňkových plateb (Top-Up) pro následující komodity:

Přehled komodit podporovaných v rámci Národních doplňkových plateb v roce 2008			
Komodita	MJ	Sazba (Kč/MJ)	Počet MJ
Zemědělská půda	ha	1 341,4	3 512 832,2
Len na vlákno	ha	1 631,2	155,9
Chmel - couplovaný	ha	2 959,2	5 524,1
Chmel - decouplovaný	ha	3 680,8	5 634,3
Přežvýkavci	VDJ	1 669,4	1 021 604,8
Ovce/kozy	VDJ	2 939,7	151 493,6
Krávy bez tržní produkce mléka	VDJ	1 344,8	17 126,2
Bramborový škrob - couplovaný	tuny	1 635,2	33 660,0
Bramborový škrob - decouplovaný	tuny	659,1	32 773,9

Pramen: SZIF

Oddělená platba za cukr

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004 a nařízení vlády ČR č. 45/2007 Sb., v platném znění.

Na Oddělenou platbu za cukr bylo podáno 813 žádostí a žádosti byly podávány do 15. května 2008. Sjednané množství cukrové řepy A+B, na které byly žádosti podány, činí 3 170 777,85 tun. Sazba byla stanovena na 270,10 Kč/t cukrové řepy. Výplata těchto žádostí proběhla v lednu a únoru 2009.

Energetické plodiny (platba pro pěstování energetických plodin)

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 1973/2004 a nařízení vlády ČR č. 80/2007 Sb., v platném znění.

V roce 2008 bylo podáno 553 žádostí. Žádosti byly podávány do 15. května 2008. Sazba dotace byla stanovena na 1 109,70 Kč/ha. Výplata těchto žádostí bude probíhat od dubna 2009.

Oddělená platba za rajčata

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 a nařízení vlády ČR č. 95/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2008 bylo podáno 13 žádostí na sjednané množství 11 730 tun rajčat a žádosti byly podávány do 15. května 2008. Sazba dotace byla stanovena ve výši 870,35 Kč/t. Výplata žádostí tohoto opatření byla zahájena od ledna 2009.

Celkový přehled vyplacených prostředků na přímé platby v roce 2008						
Přímé platby	Počet jednotek	Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2007 (v tis.Kč)			
			ČR	EU	Celkem	
SAPS	žádosti 2004	934,8 ha	2	0	65	65
	žádosti 2005	86,4 ha	7	0	187	187
	žádosti 2006	433,5 ha	10	0	1 036	1 036
	žádosti 2007	199 782,6 ha	3 107	0	555 460	555 460
	žádosti 2008	3 208 592,1 ha	17 372	0	9 855 688	9 855 688
SAPS celkem			20 258	0	10 412 436	10 412 436

Pokračování tabulky

Přímé platby		Počet jednotek	Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2007 (v tis.Kč)		
				ČR	EU	Celkem
SSP	žádosti 2007	3 173,8 t	817	0	672 589	672 589
	SSP celkem		817	0	672 589	672 589
EP	žádosti 2007	43 679,0 ha	575	0	37 757	37 757
	EP celkem		575	0	37 757	37 757
TOP-UP	žádosti 2005	(viz poznámka)	5	168	0	168
	žádosti 2006		14	787	0	787
	žádosti 2007		15 489	3 215 269	0	3 215 269
	žádosti 2008		1 472	2 375 943	0	2 375 943
	TOP UP celkem		16 980	5 592 167	0	5 592 167
Přímé platby celkem			38 630	5 592 167	11 122 782	16 714 949

Pramen: SZIF

Poznámka: Top Up žádosti 2005 byly vyplaceny na 44,0 ha a 48,4VDJ, žádosti 2006 na 321,3 ha a 31,4VDJ, žádosti 2007 na 1 176 535,4 ha, 440 810,6VDJ a 12 916,0 tun, žádosti 2008 na 1 181 093,6 ha a 11 807,7 tun.

V roce 2008 byl splacen úvěr na přímé platby ve výši 3 040 tis. Kč.

Společná organizace trhu

Podle nařízení Komise (ES) č. 1913/2006, v platném znění a některých dalších nařízení pro jednotlivá opatření a podpory poskytované v rámci společné organizace trhu je stanovena tzv. rozhodná skutečnost, ke které se váže použití platného směnného kurzu mezi € a Kč (povinně použitelný směnný kurz je obvykle kurz stanovený Evropskou centrální bankou před dnem rozhodné skutečnosti). Např. rozhodnou skutečností v případě intervenčních nákupů je den převzetí produktu, u vývozních subvencí den přijetí celního prohlášení. Z uvedeného vyplývá, že konkrétní směnný kurz je pro každou žádost o jednotlivé druhy podpor nebo pro každou nabídku produktů jiný.

Finanční podpory

Podpora spotřeby školního mléka

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky je v ČR poskytována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízením Komise (ES) č. 2707/2000, v platném znění. Bližší podmínky poskytování podpory (z rozpočtu EU) a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, stanovuje nařízení vlády ČR č. 205/2004 Sb., v platném znění.

Ve školním roce 2007/2008 bylo do programu „školní mléko“ zapojeno 7 mlékárenských subjektů, které dodávaly podporované mléčné výrobky do cca 2 600 škol. Počty škol a odebírajících žáků se v jednotlivých obdobích školního roku měnily. Žáci ve školách plně nevyužívali možnosti odběru podporovaných mléčných výrobků 5x v týdnu.

Přehled dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol v rámci programu Podpora spotřeby školního mléka ve školním roce 2007/2008 je patrný z následující tabulky:

Podpora spotřeby školního mléka ve školním roce 2007/2008

Období	Počet škol	Počet žáků	Podíl žáků, kteří výrobky odebírali (%)	Počet dodaných mléčných výrobků (ks)	Celkové dodané množství (kg)	Celková výše podpory (tis. Kč)	
						Z rozpočtu ČR	Z rozpočtu EU
IX.-XII.07	2 705	602 569	18,13	8 252 562	1 926 711	21 774	6 827
I.-III.08	2 689	609 438	16,83	5 461 134	1 268 109	14 138	5 467
IV.-VI.08 *)	2 539	583 471	10,71	3 783 042	857 987	7 669	2 575
Celkem *)	x	x	15,44	17 496 738	4 052 807	43 581	14 869

Pramen: SZIF

Poznámka: *) Období není uzavřeno.

Podpora z finančních zdrojů EU byla ve školním roce 2007/2008 čerpána na 3 521,1 tis. kg tepelně ošetřeného polotučného neochuceného a ochuceného mléka. Podpora na toto mléko činila dle předpisů ES 18,15 € na 100 kg. Platby byly uskutečněny za tři období školního roku 2007/2008. Podpory za III. období školního roku 2007/2008 (duben - červen 2008) budou 2 mlékárenským subjektům z důvodu správného šetření týkajícího se nároku na podpory vyplaceny až v prvním čtvrtletí roku 2009, tj. z rozpočtu roku 2009. Z tohoto důvodu nebyly schválené rozpočtové prostředky plně vyčerpány.

Podpora výroby kaseinu a kaseinátů

Tato podpora je poskytována na základě nařízení Komise (ES) č. 2921/1990 a v souladu s nařízením vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění.

V průběhu roku 2008 nebyla na tento program vyplacena žádná finanční podpora. Tato situace nastala již v roce 2006, kdy byla snížena podpora na výrobu kaseinu a kaseinátů nařízením Komise (ES) č. 1487/2006 na 0,00 €/100 kg odstředěného mléka.

S uvedeným programem souvisí i program „Použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů“. Nařízení Rady (ES) č. 2204/1990, ze kterého program vycházel, bylo od 1. července 2008 nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 1234/2007, v platném znění. Dále bylo nařízení Komise (ES) č. 1547/2006 nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 760/2008. Program je rovněž upraven nařízením vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění, jehož novela vyšla v platnost v únoru 2009. Vypuštěním některých omezujících podmínek by měla tato novela nařízení vlády program zpřístupnit pro širší okruh výrobců sýrů. V tomto programu podpora není vyplacena, pouze v případě porušení podmínek daných legislativou je ukládána sankce. V polovině roku 2008 byla jednomu subjektu uložena sankce ve výši 687 tis. Kč.

Podpora soukromého skladování másla

Režim soukromé skladování másla je každoročně vyhlášen nařízením Komise. V roce 2008 byl režim soukromého skladování másla vyhlášen nařízením Komise (ES) č. 157/2008 a nařízením Komise (ES) č. 105/2008, v platném znění.

V období od 1. března do 15. srpna 2008, kdy byl režim soukromého skladování EU vyhlášen, obdržel SZIF 2 žádosti o podporu soukromého skladování másla. Celková **výše příspěvku** na 60,540 tun činila **108 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpory na ostatní užití mlékárenských výrobků

Poskytování podpory prostřednictvím nabídkového řízení pro zahuštěné máslo určené k přímé spotřebě ve Společenství

Na tuto podporu, vycházející z čl. 101 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízení Komise (ES) č. 1898/2005, kapitola III., v platném znění, nebyly v roce 2008 z rozpočtu EU vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Vzhledem k situaci na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky byla Evropskou komisí s platností od 12. září 2007 pozastavena nabídková řízení.

Poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi

Tento program vychází z nařízení Komise (ES) č. 1898/2005, kapitola IV., v platném znění.

Celkem bylo v roce 2008 přijato 15 žádostí neziskových organizací o vystavení Potvrzení. Z tohoto množství nebyla žádná žádost zamítnuta, u 1 žádosti bylo pozastaveno řízení, 14 žádostí bylo schváleno a bylo vydáno 167 kusů Potvrzení na celkové množství 90 225 kg másla. Dále byly přijaty 4 žádosti o podporu od dodavatelů zlevněného másla.

V roce 2008 bylo z rozpočtu EU vyplaceno celkem 395 tis. Kč za 35,5 tun másla dodaných neziskovými institucemi a organizacím.

Prodej intervenčního másla za snížené ceny a poskytování podpory pro máslo, zahuštěné máslo a smetanu určených k použití při výrobě cukrářských výrobků, zmrzliny a jiných potravin

Tento program vychází z nařízení Komise (ES) č. 1898/2005, kapitola II., v platném znění. Vzhledem k situaci na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky přetrvává u této podpory od roku 2007 pozastavení nabídkového řízení.

V roce 2008 nebyly z rozpočtu EU na tento program vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka

U této podpory, která vychází z nařízení Komise č. 2799/1999, v platném znění, nebyly v roce 2008 z rozpočtu EU vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Podpora soukromého skladování hovězího a telecího masa

Tato podpora vychází z platných předpisů EU, a to zejména z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 907/2000 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

Situace na trhu jatečného skotu je stabilizovaná a ceny placené chovatelům jsou příznivé. Proto nebylo nutné opatření vedoucí ke stabilizaci trhu vyhlásit. Na soukromé skladování hovězího a telecího masa tedy nebyly čerpány **žádné finanční prostředky**.

Podpora soukromého skladování vepřového masa

Opatření vyplývá z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (EHS) č. 3444/1990 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

Na podporu soukromého skladování masa bylo již v roce 2007 uzavřeno 9 smluv na celkové množství 581,4 tun vepřového masa. Po ukončení smluvní doby skladování (tj. v průběhu roku 2008) byla na soukromé skladování vepřového masa **poskytnuta podpora ve výši 6 679 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Zlepšování výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh

Evropská komise schválila tříletý Český program (2008 - 2010) na zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh, který umožňuje poskytování dotací na podporu včelařství. Poskytování v této oblasti se řídí nařízením Rady (ES) č. 1234/2007, nařízením Komise (ES) č. 917/2004 a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., ve znění nařízení vlády ČR č. 285/2007 Sb., v platném znění.

Na jednotlivé podpory byly vyplaceny následující finanční prostředky (**50 % z rozpočtu ČR a 50 % z rozpočtu EU**):

Přehled podpor na zlepšování včelařských produktů v roce 2008

Opatření	Vyplacené podpory (tis. Kč)
Obnova včelstev	8 527
Racionalizace kočování	7 844
Úhrada nákladů na rozbory medu	505
Boj proti varroáze	13 816
Technická pomoc	24 168
Celkem	54 860

Pramen: SZIF

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2200/1996, nařízením Komise (ES) č. 1433/2003, nařízením Komise (ES) č. 1580/2007 a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2008 se na tuto podporu **vyplatilo celkem 23 024 tis. Kč z rozpočtu EU**. Tato částka zahrnuje finanční podporu ve výši 11 423 tis. Kč na výdaje operačních programů realizované v roce 2007 a objem 11 601 tis. Kč, kterým jsou pokryty již částečně výdaje operačních programů roku 2008.

Podpora pro předběžně uznané organizace producentů ovoce a zeleniny

Podpora je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1234/2007, nařízením Komise (ES) č. 1580/2007 a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., v platném znění.

Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou. Na podpoře se podílí 25 % členský stát a 75 % je financováno ze zdrojů EU. V roce 2008 bylo v rámci této podpory **vyplaceno celkem 11 213 tis. Kč, z toho 2 803 tis. Kč z rozpočtu ČR a 8 410 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpory na víno

Podpory na víno jsou administrovány v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1493/1999 a nařízením Komise (ES) č. 1623/2000, v platném znění.

Podpory jsou poskytovány na režim užití hroznů, hroznového moštu, zahuštěného hroznového moštu nebo rektifikovaného moštového koncentrátu.

V roce 2008 bylo z **rozpočtu EU** vyplaceno 13 009 tis. Kč.

Vývozní subvence

Vývozní subvence na zpracované výrobky

Vývozní subvence na zpracované výrobky vycházejí z nařízení Komise (ES) č. 1043/2005, nařízení Komise (ES) č. 800/1999, nařízení Komise (ES) č. 376/2008 a nařízení vlády ČR č. 181/2004, v platném znění.

Vývozní subvence se poskytuje na základní výrobky obsažené ve zpracovaných výrobcích. Seznam zpracovaných výrobků je uveden v příloze II nařízení Komise (ES) č. 1043/2005, v platném znění. Základní výrobky jsou uvedeny v příloze I tohoto nařízení.

Výši sazby vývozní subvence vyhlašuje Evropská komise v úředním věstníku EU přibližně každý měsíc, u některých základních výrobků častěji (obiloviny, mléko a cukr), u některých po delší době (vejce). Výše subvence se stanoví na 100 kg základního výrobku. Celková suma vývozních subvencí požadovaná v rámci jednotlivých tranší je zasílána EK, která rozhoduje o výši čerpání subvence v rámci každé jednotlivé tranše. Malovývozci mohou do výše 75 000 € vyvážet bez osvědčení. Částka, kterou si nárokují, se hlásí EK.

V roce 2008 bylo na zpracované výrobky **vyplaceno 32 758 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Vývozní subvence na nezpracované výrobky

Vývozní subvence na nezpracované výrobky vycházejí z nařízení Komise (ES) č. 800/1999, nařízení Komise (ES) č. 376/2008, nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 a nařízení vlády ČR č. 181/2004 Sb., v platném znění.

V roce 2008 byly vyplaceny z rozpočtu EU tyto vývozní subvence na nezpracované výrobky:

Přehled vyplacených vývozních subvencí na nezpracované výrobky v roce 2008

Komodita	Vyplacená subvence (tis. Kč)
Máslo	527
Sýr	553
Mléko a mléčné výrobky celkem	1 080
Hovězí maso	4 116
Vepřové maso	4 826
Drůbeží maso	306
Bramborový škrob	153
Celkem vyplaceno	10 481

Pramen: SZIF

Dotace a odvody

Prémie pro výrobce bramborového škrobu

Výrobní prémie pro výrobce bramborového škrobu je uvedena v příloze II nařízení Komise (ES) č. 2235/2003, v platném znění. Její výše je stanovena na 22,25 €/t bramborového škrobu.

Národní produkční kvóta bramborového škrobu pro hospodářský rok 2007/2008 činila 33 660 tun. Celkem bylo v roce 2008 **vyplaceno z rozpočtu EU 20 026 tis. Kč** na 32 692 t bramborového škrobu.

Národní doplňková platba pro pěstitele brambor

Národní doplňková platba, kterou ČR poskytuje pěstitelům brambor, je rozdělena na dvě samostatné dílčí podpory, a to platbu vázanou na produkci a platbu oddělenou od produkce brambor. V rámci SOT je národní doplňková platba administrována ve vazbě na produkci brambor dle nařízení vlády ČR č. 115/2004 Sb., v platném znění.

Sazby podpor doplňkové platby závisí na obsahu škrobu v bramborách. Na základě rozhodnutí Komise (ES) K(2007) 3603 a K(2008) 1389 byly sazby podpory vázané na produkci brambor pro hospodářské roky 2007/2008 a 2008/2009 stanoveny na 66,32 €/t bramborového škrobu.

Celkem bylo v roce 2008 **vyplaceno 54 039 tis. Kč z rozpočtu ČR.**

Výrobní náhrada na výrobky zpracované ze škrobu

Na základě nařízení Komise (ES) č. 491/2008, v platném znění, je v EU vyplácena výrobní náhrada na 1 tunu zpracovaného škrobu. Jedná se o škrob bramborový, pšeničný a kukuřičný.

Sazby na výrobní náhrady v obilovinách nejsou dlouhodobě vyhlášovány a nelze odhadnout budoucí vývoj výše výrobních náhrad za tunu škrobu. V roce 2008 nebyla vyplacena **žádná výrobní náhrada**.

Finanční dávka z výroby cukru

Výběr výrobních dávek z cukru provedl SZIF dle nařízení vlády ČR č. 337/2006 Sb. a nařízení Rady (ES) č. 318/2006, v platném znění, kterým byla pro hospodářský rok 2007/2008 stanovena výrobní dávka ve výši 12 € za tunu cukru podléhajícího kvótám. Platbu výrobní dávky odvádí každý cukrovarnický podnik z kvóty cukru přidělené pro daný hospodářský rok.

Do konce února 2008 SZIF vybral od cukrovarnických podniků částku 123 055 tis. Kč za celou kvótu 372 459,207 tun. Celková vybraná dávka je považována jako tzv. vlastní zdroj ve smyslu čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 2007/436/ES. Z vybrané částky 25 % zůstalo na účtu SZIF a 75 % bylo odvedeno přes účet Ministerstva financí do Evropské komise.

Celkem SZIF vybral v únoru 2008 částku **123 055 tis. Kč. Do EU bylo převedeno 92 291 tis. Kč a na správní výdaje 30 764 tis. Kč.**

Dodatečná kvóta na cukr

Na základě nařízení Rady (ES) č. 318/2006 a nařízení vlády ČR č. 337/2006 Sb., v platném znění, si mohly cukrovarnické podniky zažádat o svůj podíl na celkové dodatečné kvótě, která činila pro ČR 20 070 tun.

V hospodářském roce 2006/2007 SZIF přidělil cukrovarnickým podnikům množství 14 437,343 tun z dodatečné kvóty. V hospodářském roce 2007/2008 bylo mezi 3 cukrovarnické podniky rozděleno zbývající množství 5 632,657 tun dodatečné kvóty cukru. Cena dodatečné kvóty činila 730 € za tunu cukru.

Celkovou částku 113 207 tis. Kč za dodatečnou kvótu uhradily cukrovarnické podniky do 28. února 2008 na účet SZIF a tím splnily podmínku čl. 8 nařízení Rady (ES) č. 318/2006, v platném znění. Z celkové částky za dodatečnou kvótu přidělenou v hospodářském roce 2007/2008 bylo 75 % převedeno na účet Ministerstva financí a následně na účet Evropské komise, zbylých 25 % zůstalo pro účely SZIF.

Celkem SZIF v únoru 2008 vybral částku 113 207 tis. Kč. Do EU bylo převedeno 84 906 tis. Kč a na správní výdaje 28 301 tis. Kč.

Restrukturalizační částka za cukr

Na základě nařízení Rady (ES) č. 318/2006 a čl. 11 nařízení Rady (ES) č. 320/2006, v platném znění, je vybírána dočasná restrukturalizační částka od cukrovarnických podniků, kterým byla kvóta přidělena pro hospodářské roky 2006/2007, 2007/2008 a 2008/2009. Cukrovarnické podniky hradí restrukturalizační částku ve dvou splátkách, a to 60 % do konce února běžného hospodářského roku a 40 % do 31. října následujícího hospodářského roku. Celá výše vybraných částek se převádí do Evropské komise. Pro hospodářský rok 2007/2008 byla dle nařízení Rady (ES) č. 320/2006, v platném znění, stanovena dočasná restrukturalizační částka ve výši 173,80 € za tunu cukru.

V roce 2008 použila společnost Moravskoslezské cukrovary, a.s. k přepočtu chybný kurz a musela tak na účet SZIF doplatit částku ve výši 8 251 tis. Kč. Ze stejného důvodu činil přeplatek v roce 2007 částku ve výši 902 tis. Kč. Po vzájemném započtení pohledávek uhradila společnost Moravskoslezské cukrovary rozdíl ve výši 7 349 tis. Kč.

Za hospodářský rok 2007/2008 bylo vybráno celkem 1 646 730 tis. Kč. Z toho finanční prostředky ve výši 1 011 658 tis. Kč byly vybrány do února 2008 a částka ve výši 635 072 tis. Kč do 31. října 2008.

Pro hospodářský rok 2008/2009 byla dle nařízení Rady (ES) č. 320/2006, v platném znění, stanovena dočasná restrukturalizační částka ve výši 113,30 € za tunu cukru. V měsíci prosinci 2008 uhradily společnosti Cukrovar Vrbátky, Hanácká potravinová společnost a Litovelská cukrovarní 60 % dočasné restrukturalizační částky v celkové výši 115 407 tis. Kč.

V roce 2008 SZIF **vybral** za dočasnou restrukturalizační částku celkem **1 762 137 tis. Kč** a odvedl **1 646 730 tis. Kč**.

Restrukturalizační podpora v cukrovarnickém průmyslu

Nařízením Rady (ES) č. 320/2006 a nařízením Komise (ES) č. 968/2006 byla zavedena restrukturalizační podpora cukrovarnickým podnikům, které se rozhodnou vzdát své produkce cukru v rámci kvóty, přičemž část podpory je vyhrazena pro pěstitele cukrové řepy a pro smluvní poskytovatele strojů. Restrukturalizační podpora činila pro hospodářský rok 2007/2008 730 € za tunu kvóty cukru, tj. celkem 74 805 139 €.

Restrukturalizační podpora je vyplácena ve dvou splátkách - 40 % v červnu daného hospodářského roku a 60 % v únoru následujícího hospodářského roku. SZIF **vyplatil** cukrovarnickému podniku, pěstitelům cukrové řepy a smluvním poskytovatelům strojů v červnu 2008 restrukturalizační podporu celkem ve výši **750 684 tis. Kč z rozpočtu EU**. Zbýlých 60 % SZIF vyplatil v únoru roku 2009.

Dodatečná platba restrukturalizační podpory v cukrovarnickém průmyslu

Současně s platbou restrukturalizační podpory je pěstitelům cukrové řepy a cukrovarnickým podnikům na základě nařízení Rady (ES) č. 1261/2007 a nařízení Komise (ES) č. 1264/2007, v platném znění, vyplácena zpětná restrukturalizační podpora. Rozhodnutím Komise 2008/445/ES byla pro Českou republiku stanovena ve výši 13 577 645,07 €.

SZIF **vyplatil** v červnu 2008 finanční prostředky ve výši **340 304 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Diverzifikační podpora v cukrovarnickém průmyslu

Podmínky poskytování diverzifikační podpory pěstitelům cukrové řepy jsou uvedeny v nařízení vlády ČR č. 149/2008 Sb., v platném znění.

Rozhodnutím Komise 2007/278/ES byla pro hospodářský rok 2007/2008 stanovena České republice celková částka diverzifikační podpory ve výši 11 220 770,83 €. Sazba podpory činí pro hospodářský rok 2007/2008 17,246 €/t cukrové řepy. Diverzifikační podpora je vyplácena dvakrát ročně, v březnu a v září.

V září 2008 SZIF **vyplatil** 4 žadatelům diverzifikační podporu v celkové výši **10 876 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpora pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 507/2008 a nařízení vlády ČR č. 248/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. července a končí 31. června roku následujícího. Sazba dotace byla Evropskou komisí stanovena na 160 €/t dlouhého lněného vlákna a 90 €/t krátkého lněného vlákna a konopného vlákna. Národní garantované množství pro dlouhé lněné vlákno je 1 923 tun a pro krátké lněné vlákno a konopné vlákno 2 866 tun.

V roce 2008 bylo za hospodářský rok 2006/2007 vyplaceno:

- na 997,664 t dlouhého lněného vlákna 4 553 817,38 Kč (159 626,24 €),
- na 1 523,748 t krátkého lněného vlákna a konopného vlákna 3 912 253,21 Kč (137 137,32 €).

Celkem tedy bylo v roce 2008 na podporu pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno **vyplaceno 8 466 tis. Kč z rozpočtu EU**.

Podpora na zpracování sušených krmiv

Tato podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 382/2005, nařízení vlády ČR č. 198/2005 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. dubna a končí 31. března roku následujícího. Sazba dotace pro hospodářský rok 2007/2008 byla stanovena Evropskou komisí na 33 €/t uměle sušeného krmiva. Dotace je poskytována na 1 tunu uměle sušeného krmiva, které opustilo zpracovatelský podnik. Národní garantované množství pro ČR na krmiva sušená umělým teplem činí 27 942 tun.

Za rok 2008 bylo na krmiva sušená umělým teplem **vyplaceno celkem 28 259 tis. Kč z rozpočtu EU**, z toho za hospodářský rok 2007/2008 22 099 tis. Kč na 159 žádostí za 18 280 tuny a 18 doplčkových žádostí a za hospodářský rok 2008/2009 6 160 tis. Kč na 56 žádostí za 12 702 tuny.

Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic

Tato podpora vychází z nařízení Komise (ES) č. 1227/2000, nařízení Rady (ES) č. 1493/1999, nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 83/2006 Sb., nařízení vlády ČR č. 33/2007 Sb. a nařízení vlády ČR č. 320/2008 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Sazby dotace pro jednotlivá opatření jsou stanoveny v nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění:

- Klučení vinice činí 75 000 Kč na 1 ha vykloučené vinice;
- Změna odrůdové skladby vinice činí 290 000 Kč na 1 ha vinice;
- Zvýšení počtu keřů ve vinici činí 75 000 Kč na 1 ha vinice;
- Přesun vinice do svahu činí 240 000 Kč na 1 ha nově vysázené vinice;
- Ochrana vinice před škodami způsobovanými zvěří pomocí hromadné ochrany činí 90 000 Kč na 1 ha vinice;
- Ochrana vinice před škodami způsobovanými zvěří pomocí individuální ochrany činí 50 000 Kč na 1 ha vinice;
- Ochrana vinice před škodami způsobovanými ptactvem pomocí aktivní ochrany činí 20 000 Kč na 1 ha vinice;

- Ochrana vinice před škodami způsobovanými ptactvem pomocí pasivní ochrany činí 30 000 Kč na 1 ha vinice;
- Zlepšení techniky obhospodařování vinice činí 250 000 Kč na 1 ha vinice.

Z důvodu vyšších požadovaných finančních prostředků žadateli byly sazby dotace poníženy přepočítávacím koeficientem.

Za hospodářský rok 2007/2008 bylo **vyplaceno celkem z rozpočtu EU 331 673 tis. Kč** na 12 256,81 ha restrukturalizované výměry.

Intervenční nákupy a související výdaje

Intervenční nákup másla a sušeného odstředěného mléka

Intervenční nákup másla a sušeného odstředěného mléka je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 105/2008, nařízení Komise (ES) č. 214/2001 a nařízení vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění.

Intervenční nákup másla byl do 30. června 2008 vyhlášen, pokud tržní cena másla poklesla pod 92 % intervenční ceny.

V případě vyhlášení intervenčního nákupu nakupovaly příslušné intervenční agentury máslo od subjektů prostřednictvím nabídek k intervenčnímu nákupu za 90 % intervenční ceny. Od 1. července 2007 do 30. června 2008 stanovila Evropská komise intervenční cenu másla ve výši 246,39 €/100 kg. Vzhledem k vývoji tržních cen másla v EU a ČR **nebyl intervenční nákup másla** pro ČR v roce 2008 vyhlášen.

Intervenční nákup sušeného odstředěného mléka vychází z nařízení Komise (ES) č. 214/2001, v platném znění a je zahájen Evropskou komisí vždy k 1. březnu kalendářního roku. V tomto případě se nepřihlíží k výši tržní ceny a SOM se nakupuje za intervenční cenu. Od 1. července 2006 do 30. června 2008 stanovila Evropská komise intervenční cenu SOM ve výši 174,69 €/100 kg. Vzhledem k vývoji tržních cen sušeného odstředěného mléka v ČR nebylo v roce 2008 **v rámci intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství SOM**.

Tržby z prodeje

V souvislosti s výše uvedenými informacemi a vzhledem ke skutečnosti, že SZIF na počátku roku 2008 neskladoval žádné máslo ani SOM nakoupené v předchozích letech, **nebylo** v roce 2008 v ČR **prodáno žádné množství másla a SOM**.

Intervenční nákup obilovin

Na základě nařízení Rady (ES) č. 1784/2003, v platném znění, kterým jsou stanoveny zejména druhy intervenčně nakupovaných obilovin, výše intervenční ceny a výše měsíčních kompenzačních příplatků za skladování obilovin a dále na základě nařízení Komise (ES) č. 687/2008, kterým se stanoví postupy přejímání obilovin intervenčními agenturami, včetně příplatků a srážek z intervenční ceny, je realizován intervenční nákup pšenice, ječmene a kukuřice. Prodej intervenčně nakoupených obilovin vychází z aktuálního znění nařízení Komise (ES) č. 2131/1993, kterým se stanoví postupy a podmínky pro uvedení obilovin ze zásob intervenčních agentur do prodeje, přičemž kompenzace nákladů na přepravu obilovin do vývozního místa při prodeji je realizována v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2454/1993, v platném znění. Financování a účtování o skladování intervenčních zásob EAGF je prováděno na základě nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, dle prováděcích pravidel stanovených v nařízení Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění. Realizace intervenčního nákupu a prodeje obilovin probíhá v souladu s nařízením vlády ČR č. 180/2004 Sb. a zákonem č. 256/2000 Sb., v platném znění.

Dle nařízení Rady (ES) č. 1784/2003 je základní intervenční cena v zemích EU stanovena na 101,31 €/t obilovin, tj. 2 498,30 Kč/t, přičemž je vždy od měsíce listopadu do května následujícího roku povyšována o kompenzační příplatek za skladování ve výši 0,46 €/t/měsíc, tj. o 11,34 Kč/t. Intervenční cena může být upravena o příplatky a srážky za kvalitativní parametry a dále o náklady na přepravu dle vzájemné polohy nabízejícího skladu, intervenčního skladu a intervenčního centra a o náklady na vyskladnění z nabízejícího skladu.

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2007/2008

Od 1. ledna 2008 do 31. července 2008 SZIF nerealizoval žádný intervenční nákup obilovin ze sklizně roku 2007, a to vzhledem k situaci na trhu s obilovinami v rámci ČR, EU a celosvětových zásob, produkce a spotřeby obilovin. Cenová nabídka v podobě intervenční ceny byla v rámci EU hluboko pod hranicí reálné tržní ceny intervenčně nakupovaných obilovin.

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2008/2009

K 31. prosinci 2008 měl SZIF na zásobách celkem 8 tis. tun ječmene. Vzhledem k tomu, že bylo nutno dodržet předepsaný termín úhrady cen za nakoupené obiloviny mezi 30. - 35. dnem od data přejímky, uhradil SZIF do konce roku 2008 celkem 222 tis. Kč včetně 9 % DPH. Další finanční prostředky za intervenční nákup obilovin ze sklizně roku 2008, převzatých od listopadu 2008 do prosince 2008, byly uhrazeny v roce 2009. V roce 2008 bylo na realizaci intervenčního nákupu obilovin vynaloženo celkem 222 tis. Kč včetně 9 % DPH.

Intervenční skladování

K 1. lednu 2008 bylo v intervenčních skladech celkem 0 tun obilovin a k 31. prosinci 2008 množství 8 367,514 tun ječmene z intervenčního nákupu 2008/2009. SZIF stanovil „Smlouvami o skladování“ náklady na naskladnění s pohybem i bez pohybu zboží 70 Kč/t, náklady na skladování 50 Kč/t/měsíc a náklady na vyskladnění s pohybem či bez pohybu zboží 70 Kč/t včetně 19 % DPH.

Celkové výdaje na naskladnění, skladování a vyskladnění obilovin v roce 2008 činily 0 tis. Kč, protože úhrada nákladů spojených s naskladněním a skladováním obilovin nakoupených na konci roku 2008 byla provedena v souladu se smlouvou o skladování až na počátku rozpočtového roku 2009.

Přeprava prodaných intervenčních zásob obilovin do vývozního místa

Celkové výdaje na přepravu obilovin do vývozního místa při prodeji činily 55 549 tis. Kč včetně 19 % DPH. V roce 2008 neprobíhal prodej intervenčních zásob obilovin, došlo však k posunu logistických termínů vývozu u řady partií prodaných intervenčních zásob obilovin z posledního čtvrtletí roku 2006 na první čtvrtletí roku 2007 a tudíž úhradě zbytku dotace až na počátku roku 2008. Proplacení dotace bylo podmíněno prokázáním realizace vývozu obilovin z EU.

Celkové výdaje na nákup, naskladnění, skladování, vyskladnění a přepravu obilovin činily v roce 2008 celkem 55 771 tis. Kč, z toho 222 tis. Kč z rozpočtu ČR a 55 549 tis. Kč z rozpočtu EU.

Intervenční nákup cukru

Intervenční nákup cukru byl v roce 2008 administrován dle nařízení Komise (ES) č. 952/2006, v platném znění. V roce 2008 nebyl do intervence přijat **nakoupen žádný cukr**.

Intervenční skladování

Intervenční skladování cukru probíhá v souladu s nařízením Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění. K 1. lednu 2008 bylo v intervenčních skladech celkem 30 752,065 tun cukru a k 31. prosinci 2008 30 752,065 tun z minulého intervenčního nákupu. Sazba nákladů na naskladnění činila 23 Kč/t, na skladování 40 Kč/t/měsíc, na vyskladnění s pohybem 236 Kč/t a na vyskladnění bez pohybu 53 Kč/t včetně 19 % DPH.

Celkové výdaje na naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob cukru činily v roce 2008 celkem 16 114 tis. Kč z rozpočtu EU.

Tržby z prodeje

V období od 1. ledna 2008 do 24. září 2008 se prodej cukru na trhu Společenství a na vývoz řídil nařízením Komise (ES) č. 1059/2007, nařízením Komise (ES) č. 1060/2007 a nařízením Komise (ES) č. 1476/2007, v platném znění. K prodeji bylo nabídnuto 30 752,065 tun cukru. Dne 24. září 2008 skončil intervenční prodej cukru pro hospodářský rok 2007/2008. V dílčích kolech nabídkových řízení podle těchto nařízení se **neprodal žádný cukr** z intervenčních zásob.

Od 1. října 2008 platí pro intervenční prodej nařízení Komise (ES) č. 879/2008, nařízení Komise (ES) č. 878/2008 a nařízení Komise (ES) č. 877/2008, v platném znění. Od 14. října 2008 nabízel SZIF k prodeji pouze 2 138,05 tun. V souladu s nařízením Komise (ES) č. 983/2008 je v rámci pomoci nejchudším osobám ve Společenství blokováno množství 5 614 tun cukru pro intervenční agenturu Litvy a množství 23 000 tun cukru pro intervenční agenturu Polska. K 31. prosinci 2008 se celé množství 30 752,065 tun cukru nacházelo v intervenčních skladech.

Ostatní výdaje související s intervenčními nákupy

Z tržeb za prodej IN komodit SZIF odvedl DPH v celkové výši 45 tis. Kč. V roce 2008 byl splacen úvěr na intervenční nákupy v hodnotě 34 tis. Kč.

Ostatní výdaje související se SOT

Distribuce potravin nejchudším osobám v ČR

Distribuce potravin nejchudším osobám se řídí nařízením Komise (ES) č. 3149/1992 a nařízením vlády ČR č. 306/2006 Sb., v platném znění.

V průběhu roku bylo na základě dvou uzavřených smluv na dodávku 21,5 tun hladké mouky a 28,8 tun těstovin vyplaceno celkem 1 089 tis. Kč, z toho 90 tis. Kč z rozpočtu ČR a 999 tis. Kč z rozpočtu EU.

Převod propadlého podílu z vratek dotací

Do příjmů správních výdajů bylo dle nařízení Komise (ES) č. 1848/2006 převedeno 20 % z vrácených prostředků, tj. 202 tis. Kč.

Celkem bylo v rámci společné organizace trhu vynaloženo 3 739 180 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR celkem 2 011 437 tis. Kč (zdrojové krytí těchto výdajů je podrobně uvedeno v příloze B tohoto materiálu) a z rozpočtu EU celkem 1 727 743 tis. Kč.

Program rozvoje venkova (PRV), včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení Komise (ES) č. 883/2006, nařízení Komise (ES) č. 885/2006, nařízení Komise (ES) č. 1320/2006, nařízení Komise (ES) č. 1628/2006, nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, nařízení Komise (ES) č. 1975/2006, nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, nařízení vlády ČR č. 75/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., v platném znění a rozhodnutí Rady 2006/144/ES.

Čerpání finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova probíhá v souladu s programovým dokumentem na období 2007 - 2013, který byl schválen usnesením vlády ČR č. 948 ze dne 16. srpna 2007 a Výborem pro rozvoj venkova Evropské komise dne 23. května 2007.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova

V roce 2008 byla spuštěna 3 kola příjmu žádostí a kontinuální příjem žádostí na projekty technické pomoci (V.1.) a Celostátní sítě pro venkov (V.2.).

V roce 2008 bylo zaregistrováno 6 855 žádostí (projektů) ve výši 14,8 mld. Kč a schváleno 4 486 žádostí v celkové výši 9,66 mld. Kč, přičemž schvalování žádostí 5. kola bude probíhat v průběhu roku 2009. Celkem bylo uzavřeno 4 353 Dohod se žadateli/příjemci dotací ve finančním objemu 9,5 mld. Kč.

SZIF proplatil 1 066 projektů zaregistrovaných v převážné většině v roce 2007 (doba realizace je 18, respektive nově až 24 měsíců).

3. kolo příjmu žádostí

V rámci 3. kola příjmu žádostí byly přijímány žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova na opatření I.1.1. Modernizace zemědělských podniků, I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců, II.2.4. Obnova lesního potenciálu a podpora společenských funkcí lesa, III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy a opatření III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje.

Příjem žádostí probíhal od 26. února do 17. března 2008 s výjimkou záměru II.2.4.1.a) Obnova lesního potenciálu po kalamitách, kde byl příjem žádostí prodloužen do 28. března 2008 a opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců, u kterého byly žádosti podávány v termínu od 3. března do 14. března 2008.

Při administraci projektových záměrů v rámci opatření I.1.1. Modernizace zemědělských podniků bylo v tomto kole podáno 972 žádostí s požadavkem na spolufinancování projektů ve formě dotace v celkové výši 2 403 792 tis. Kč. Na opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců bylo podáno v tomto kole 590 žádostí s požadavkem na 644 612 tis. Kč. U opatření II.2.4. Obnova lesního potenciálu a podpora společenských funkcí lesa bylo podáno 134 žádostí a požadovány finanční prostředky ve výši 269 733 tis. Kč, u opatření III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy bylo podáno 60 žádostí s požadavkem na 557 619 tis. Kč a na opatření III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje bylo podáno 152 žádostí s požadavkem na 205 680 tis. Kč.

4. kolo příjmu žádostí

4. kolo příjmu žádostí bylo zahájeno dne 10. června 2008 a probíhalo do 30. června 2008. Žádosti byly podávány na opatření I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům, I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost, I.3.4. Využívání poradenských služeb a opatření III.1.3. Podpora cestovního ruchu.

V rámci opatření I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům bylo v tomto kole podáno 273 žádostí s požadavkem na spolufinancování projektů ve formě dotace v celkové výši 821 387 tis. Kč. U opatření I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost bylo podáno v tomto kole 77 žádostí s požadavkem na 49 478 tis. Kč. Na opatření I.3.4. Využívání poradenských služeb bylo podáno 1 190 žádostí a požadovány finanční prostředky ve výši 35 032 tis. Kč a u opatření III.1.3. Podpora cestovního ruchu bylo podáno 182 žádostí s požadavkem na 452 798 tis. Kč.

5. kolo příjmu žádostí

V termínu od 7. října do 27. října 2008 byly přijímány žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova v rámci 5. kola příjmu žádostí pro opatření I.1.2. Investice do lesů, I.1.4. Pozemkové úpravy, III.3.1. Vzdělávání a informace, III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby, III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova a Strategické plány LEADER v rámci opatření IV.1.1. Místní akční skupina a opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie. Dalším opatřením 5. kola příjmu žádostí bylo opatření IV.2.1. Realizace projektů spolupráce. Pro toto opatření probíhal příjem žádostí od 7. října do 10. listopadu 2008.

V rámci opatření I.1.2. Investice do lesů bylo v tomto kole podáno 721 žádostí s požadavkem na spolufinancování projektů ve formě dotace v celkové výši 914 716 tis. Kč. Na opatření I.1.4. Pozemkové úpravy bylo podáno v tomto kole 57 žádostí s požadavkem na 349 941 tis. Kč. U opatření III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby bylo podáno 1 358 žádostí a požadovány finanční prostředky ve výši 7 143 545 tis. Kč, u opatření III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova bylo podáno 141 žádostí s požadavkem na 315 840 tis. Kč a na opatření III.3.1. Vzdělávání a informace bylo podáno 63 žádostí s požadavkem na 41 524 tis. Kč.

Při administraci projektových záměrů osy IV. - Leader bylo podáno na opatření IV.1.1. Místní akční skupina celkem 92 žádostí s požadavkem na spolufinancování 61 848 tis. Kč. Dále bylo podáno na opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie celkem 713 žádostí a požadovány finanční prostředky ve výši 393 628 tis. Kč a na opatření IV.2.1. Realizace projektů spolupráce 18 žádostí s požadavkem na 61 505 tis. Kč.

Uskutečněná kola příjmu žádostí v roce 2008 v rámci Programu rozvoje venkova - projektová opatření

Kolo příjmu žádostí	Termín	Osa, skupina opatření, opatření, podopatření, záměr
Kontinuální příjem	od 15. 1. 2008	V.1.
	od 3. 11. 2008	V.2.
3. kolo	26. 2.–17. 3. 2008	I.1.1.1., II.2.4.1.b, II.2.4.2., III.1.1., III.1.2.
	26. 2.–28. 3. 2008	II.2.4.1.a
	3. 3.–14. 3. 2008	I.3.2.
4. kolo	10. 6.–30. 6. 2008	I.1.3., I.3.1., I.3.4., III.1.3.
5. kolo	7. 10.–27. 10. 2008	I.1.2., I.1.4., III.2.1., III.2.2., III.3.1., IV.1.1., IV.1.2.
	7. 10.–10. 11. 2008	IV.2.1.

Pramen: SZIF

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova jsou poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech a oblastech s jinými znevýhodněními (LFA),
- NATURA 2000,
- Agroenvironmentální opatření (AEO);
- Lesnictví - zalesňování zemědělské půdy (LES);
- Platby v rámci NATURA v lesích - opatření otevřeno v roce 2008;
- Lesnicko-environmentální platby - předpokládá se, že opatření bude otevřeno v roce 2009;
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti.

Platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech a oblastech s jinými znevýhodněními

V roce 2008 byly žádosti na Platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech a oblastech s jinými znevýhodněními podávány do 15. května 2008. Celkem bylo podáno 10 743 žádostí.

NATURA 2000

Žádosti o dotaci na NATURA 2000 se podávaly do 15. května 2008 a celkem jich bylo podáno 213.

Agroenvironmentální opatření

V roce 2008 bylo podáno 1 716 žádostí o zařazení v rámci Programu rozvoje venkova a 4 954 žádostí o dotaci. Termín podání byl do 15. května 2008.

Lesnictví - zalesňování zemědělské půdy

U opatření Lesnictví - zalesňování zemědělské půdy se v roce 2008 v rámci Programu rozvoje venkova podávaly, jak žádosti o dotaci na zalesnění, tak i žádosti o dotaci na péči a poskytnutí náhrady. Žádosti na zalesnění se podávaly do 30. listopadu 2008. Celkem bylo podáno 288 žádostí. Žádosti o péči a náhradu se podávají v následujících letech po roce zalesnění. Podávaly se v termínu do 15. května 2008 a celkem jich bylo podáno 250. Dotace na péči o lesní porost se poskytuje po dobu 5 kalendářních let a náhrada za ukončení zemědělské činnosti po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění.

Platby v rámci NATURA 2000 v lesích

Opatření Platby v rámci NATURA 2000 v lesích bylo spuštěno v roce 2008. V termínu do 15. května 2008 bylo podáno celkem 9 žádostí o zařazení a 9 žádostí o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti předkládali žadatelé v roce 2008 Žádosti o dotaci (žádost o vstup do programu Předčasné ukončení zemědělské činnosti). V rámci těchto žádostí je žadatelem předložen projekt na převod zemědělského podniku na nabyvatele, který musí být uskutečněn do 12 měsíců od podání Žádosti o dotaci. Žádosti jsou podávány celoročně a za rok 2008 podalo žádost celkem 110 žadatelů, z nichž převod podniku uskutečnilo do konce roku 2008 62 žadatelů, kteří podali První žádost o proplacení, na základě které probíhá uzavírání Dohody o poskytování dotace z programu Předčasné ukončení zemědělské činnosti.

Přehled vyplacených prostředků na žádosti neprojektových opatření Programu rozvoje venkova v roce 2008

Horizontální plán rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2008 (v tis. Kč)			Počet vyplacených žádostí
		ČR	EU	Celkem	
LFA	žádosti 2007	10 639	42 556	53 195	249
	žádosti 2008	524 970	2 099 878	2 624 848	9 994
	LFA celkem	535 609	2 142 434	2 678 043	10 243
NATURA 2000	žádosti 2007	112	449	561	15
	žádosti 2008	1 987	7 945	9 932	164
	NATURA 2000 celkem	2 099	8 394	10 493	179
AEO	žádosti 2007	266 671	1 066 516	1 333 187	3 198
	AEO celkem	266 671	1 066 516	1 333 187	3 198
LES	žádosti 2007	7 546	30 184	37 730	258
	LES celkem	7 546	30 184	37 730	258
Neprojektová opatření celkem		811 925	3 247 528	4 059 453	13 878

Pramen: SZIF

Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova v roce 2008

Program rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2008 (v tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa I	I.1.1. Modernizace zemědělských podniků	86 308	258 922	345 230
	I.1.2. Investice do lesů	32 664	97 994	130 658
	I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	21 513	64 540	86 053
	I.1.4. Pozemkové úpravy	547	1 641	2 188
	I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost	1 141	3 422	4 563
	I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců	53 049	159 146	212 195
	I.3.4. Využívání poradenských služeb	153	458	611
	Osa I celkem	195 375	586 123	781 498
Osa II	II.1.1. Opatření LFA	535 609	2 142 434	2 678 043
	II.1.2. Platby v rámci oblastí NATURA 2000	2 099	8 394	10 493
	II.1.3. Agroenvironmentální opatření	266 671	1 066 516	1 333 187
	II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	7 546	30 184	37 730
	II.2.4. Obnova lesního potenciálu a podpora společenských funkcí lesa	1 093	4 370	5 463
	Osa II celkem	813 018	3 251 898	4 064 916

Pokračování tabulky

Program rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2008 (v tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa III	III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy	8 575	25 726	34 301
	III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	4 696	14 089	18 785
	III.1.3. Podpora cestovního ruchu	1 856	5 567	7 423
	III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	93 487	280 463	373 950
	III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	3 947	11 839	15 786
	III.3.1. Vzdělávání a informace	260	779	1 039
	Osa III celkem	112 821	338 463	451 284
Osa IV	IV.1.1. Místní akční skupina	1 683	6 730	8 413
	Osa IV celkem	1 683	6 730	8 413
Osa V	V.1. Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu	1 532	4 597	6 129
	Osa V celkem	1 532	4 597	6 129
Program rozvoje venkova celkem		1 124 429	4 187 811	5 312 240

Pramen: SZIF

Horizontální plán rozvoje venkova

Horizontálního plánu rozvoje venkova je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb. a nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., v platném znění.

Podpory v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova jsou poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Méně příznivé oblasti (LFA),
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Lesnictví (LES),
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ),
- Zakládání skupin výrobců (ZSV),
- Technická pomoc.

Méně příznivé oblasti

V roce 2008 se již žádosti o dotaci na opatření Méně příznivé oblasti podávaly pouze v rámci Programu rozvoje venkova.

Agroenvironmentální opatření

Od roku 2007 již není možné se nově zařadit do Agroenvironmentálního opatření v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova. Byly podány pouze žádosti o dotaci na základě zařazení do HRDP z předešlých let. Žádosti o dotaci se podávaly do 15. května 2008 a celkem bylo podáno 10 544 žádostí o dotaci.

Lesnictví - zalesňování zemědělské půdy

U opatření Lesnictví - zalesňování zemědělské půdy se od roku 2008 podávají pouze žádosti o dotaci na péči a náhradu. Žádost musela být podána nejpozději do 30. dubna 2008 a celkem bylo podáno 954 žádostí. Tuto žádost podává žadatel v následujících letech po roce zařazení a zalesnění. O dotaci na péči se může žádat ještě následující 4 roky a o poskytnutí náhrady následujících 19 let. V roce zalesnění je žadateli poskytnuta dotace, jak na zalesnění, tak i na péči a náhradu.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti byly v roce 2008 přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu od 1. ledna do 15. února 2008. Celkem bylo podáno 369 žádostí. Dotace je žadatelům poskytována po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem, v němž byl žadatel zařazen do programu. Dotace se vyplácí v příslušném kalendářním roce ve čtvrtletních splátkách vždy do 30 kalendářních dnů po skončení příslušného čtvrtletí kalendářního roku. V roce zařazení do programu se dotace žadateli poskytne ve výši jedné dvanáctiny na každý celý kalendářní měsíc, po který byl žadatel zařazen do programu.

Zakládání skupin výrobců

Žádosti o poskytnutí dotace na opatření Zakládání skupin výrobců byly přijímány v termínu od 1. ledna do 15. února 2008 a celkem bylo doručeno 250 žádostí o dotaci. Výše dotace se stanoví na základě žadatelem sdělené výše finanční hodnoty roční obchodované produkce příslušné zemědělské komodity, pro kterou byla skupina výrobců zařazena do programu, pocházející od členů, a to dle předpisů Evropského společenství.

Na Horizontální plán rozvoje venkova bylo celkem vynaloženo 3 106 473 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 623 361 tis. Kč a z rozpočtu EU 2 483 112 tis. Kč. Objem finančních prostředků ve výši 2 268 843 tis. Kč (z toho 454 617 tis. Kč z rozpočtu ČR a 1 814 226 tis. Kč z rozpočtu EU) byl hrazen z prostředků rozpočtovaných na Program rozvoje venkova.

Propagace spotřeby výrobků - marketing

Propagace spotřeby medu

Podpora je vyplácena na základě nařízení Komise (ES) č. 1071/2005, v platném znění a rozhodnutí Komise (ES) c (2006) č. 3079 ze dne 7. července 2006, o spolufinancování propagačního opatření Propagace spotřeby medu. Realizace opatření je rozložena do tříletého období (2006 - 2008) s tím, že 50 % finančních prostředků je hrazeno z rozpočtu EU, 30 % Českým svazem včelařů a 20 % hradí SZIF. Program začal v říjnu 2006 a první prostředky byly čerpány v březnu 2007. Během roku 2008 proběhly následující propagační aktivity: reklama v tisku, recepty, www stránky, soutěž pro mateřské školy, účast na domácích výstavách a veletrzích - Natura Viva, Země živitelka.

V roce 2008 byly vyplaceny finanční prostředky **v celkové výši 1 028 tis. Kč, z toho 294 tis. Kč z rozpočtu ČR (SZIF) a 734 tis. Kč z rozpočtu EU (SZIF).**

Propagace ekologického zemědělství a jeho produktů

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1071/2005, v platném znění a rozhodnutí Komise (ES) K (2007) 3299 ze dne 10. července 2007, o spolufinancování propagačního programu Propagace ekologického zemědělství a jeho produktů - Přírodní bohatství, je tento program realizován v období 2008 - 2010. 50 % finančních prostředků je hrazeno z rozpočtu EU (SZIF) a 50 % z rozpočtu ČR (SZIF). V průběhu roku 2008 se uskutečnily následující propagační aktivity: BillBoardy, reklama v tisku, RoadShow, www stránky, internetová kampaň, letáky.

V roce 2008 byly vyčerpány finanční prostředky **celkem ve výši 18 074 tis. Kč, z toho 10 480 tis. Kč z rozpočtu ČR (SZIF) a 7 594 tis. Kč z rozpočtu EU (SZIF).**

Hodnocení marketingové činnosti

Marketingová podpora značky kvality KLASA vstoupila do další fáze. Zatímco v první fázi kampaně bylo cílem zvýšit povědomí o značce kvality KLASA u spotřebitelů, druhá fáze se zaměřila především na podporu nákupního chování. V roce 2008, ve třetí fázi kampaně, se SZIF, jež značku KLASA spravuje, rozhodl vyzdvihnout nejdůležitější charakteristiku potravin se značkou KLASA a sice jejich kvalitu a její následnou kontrolu. Ústředním tématem se proto stala dvojice kontrolorů, kteří prověřují kvalitu potravin se značkou KLASA.

Hlavní myšlenka „Dvojnásobná kontrola kvality potravin“ se v různých podobách prolínala celou kampaní. Nové vizuály byly prezentovány od května roku 2008 na BillBoardech, BigBoardech a HyperCubech v blízkosti velkých obchodních center, reklamních obrazovkách, SmartBoxech a také v tisku. Potravinu oceněnou značkou KLASA se představily v regionech na RoadShow a dalších propagačních akcích, jejichž součástí byly i soutěže pro spotřebitele podporované v médiích.

Marketingové aktivity

Mediální propagační kampaň

- TV - seriál KLASA, celkem 8 dílů v délce 1 min., vysíláno na ČT I,
- tisková inzerce ve specializovaných potravinářských a ženských titulech a magazínech (Potravinářská revue, Potravinářský zpravodaj, regionální Deníky a jiné),
- prezentace na LCD obrazovkách v hypermarketech Kaufland, Globus, Makro,
- branding (snaha o upevnění pozice značky na trhu) nákupních vozíků v řetězcích,
- reklamní obrazovky, oddělovače nákupů, podlahová grafika,
- BillBoardy, BigBoardy, MaxCube,
- rozhlasová prezentace - regionální a celoplošná rádia,
- KLASA noviny - speciální příloha Deníku Česká republika (náklad 380 tisíc výtisků),
- internetová kampaň.

Podpora prodeje a propagace

- zahraniční akce,
- promo akce v hypermarketech - umístění tiskových materiálů zaměřených na podporu prodeje potravin KLASA, podávání informací o značce v daném řetězci,
- soutěž v hypermarketech,
- prezentace Letiště Praha Ruzyně, celkem 184 promo dní (ochutnávky v prodejnách Bohemia Deli, LCD obrazovky),
- prezentace Pražský hrad, ochutnávky v Black Tower Café,
- SmartBox - telefonní budky 150 ks,
- RoadShow KLASA (celkem 6 akcí), komunikace značky v regionech (Liberec, České Budějovice, Louny, Litoměřice, Olomouc, Zlín),
- partnerské mediální projekty - prezentace značky KLASA na akcích s Deníkem, celkem 250 akcí po celé ČR,
- merchandising (strategie umístění výrobků na prodejním místě) - branding košíků, oddělovače nákupů, podlahová grafika,
- personální promoakce v hypermarketech podpořena soutěží (50 dní),
- prezentace v rámci oslav Českého Krumlova (podpora značky KLASA v Jihočeském regionu),
- promo akce „Vánoční trhy s KLASOU“ - prezentace značky KLASA na městských vánočních trzích (Praha, Brno).

Veletržní a výstavní prezentace

- leden - Grüne Woche, Berlín, Německo,
- únor - PRODEXPO - 2008, Moskva, Ruská Federace,
- březen - Salima 2008, Brno,
- srpen - Agrokomplex 2008, Nitra, SK,
- Země živitelka 2008, České Budějovice,
- září - RIGA FOOD, Riga, Lotyšsko,
- říjen - SIAL 2008, Paříž, Francie,
- listopad - FOODAPEST 2008, Budapešť, Maďarsko.

Public Relations

- tyto aktivity probíhají kontinuálně,
- bylo uvedeno 90 tiskových zpráv (obecných, k propagačním akcím v hypermarketech, k RoadShow KLASA, soutěžím, počtu výrobků v jednotlivých krajích apod.),
- PR články v odborných titulech (Potravinařský zpravodaj, Potravinařská revue, články o veletrzích a fotoreportáž ze Země živitelky),
- PR články na webových stránkách,
- prezentace na regionálních akcích se zemědělskou a potravinářskou tematikou,
- spolupráce a komunikace s profesními svazy, potravinářskými sdruženími, kontrolními orgány (Potravinařská komora, Agrární komora, Státní veterinární správa, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Český svaz zpracovatelů masa).

Přímá komunikace

- prezentace prostřednictvím webových stránek - www.eklasa.cz a www.klasa.eu,
- infolinka KLASA,
- aktualizace vizuálního vzhledu stránek.

Speciální akce na podporu prodeje a propagace

- prezentace v rámci významných společenských akcí,
- partnerství při realizaci potravinářských a zemědělských konferencí a přednášek,
- prezentace při gastronomických přehlídkách,
- prezentace značky při sportovních akcích - Jizerská 50 zima, Jizerská 50 léto, Primátorky.

Administrace KLASA

- Celkem bylo za rok 2008 oceněno 130 výrobků od 55 výrobců.
- Koncem roku 2008 bylo národní značkou KLASA oceněno celkem 1391 výrobků od 219 výrobců.

Závěr

Státní zemědělský intervenční fond významně přispěl svou činností v roce 2008 k realizaci opatření Společné zemědělské politiky, a to v souladu se všemi nařízeními EU a nařízeními vlády ČR, vydanými k provádění Společné zemědělské politiky. Veškerá činnost SZIF při zabezpečování Společné zemědělské politiky rovněž respektovala příslušné zákony a to zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, zákon č. 256/2000 Sb., o SZIF a dále zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění.

V souladu s § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., v platném znění, se do roku 2009 **převádí zůstatky** finančních prostředků **na účtech Společné zemědělské politiky ve výši 2 995 476 tis. Kč, na účtech marketingu ve výši 35 164 tis. Kč a na účtech správních výdajů ve výši 166 309 tis. Kč.**

Pro další období je pro SZIF jako Platební agenturu prioritou zajistit administraci (včetně monitorování projektů a kontrolních mechanismů) a realizaci výplat jednotlivých opatření Společné zemědělské politiky z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova dle platných nařízení ES a příslušných nařízení vlády ČR, včetně krytí provozních výdajů SZIF a jejich účelného a hospodárného využití.

Rozvoj venkova (Podpory z Evropské unie)

- Operační program Zemědělství
- Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)
- Operační program Rybářství
- Program rozvoje venkova
  - Osa I. Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví*
  - Osa II. Zlepšování životního prostředí a krajiny*
  - Osa III. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova*
  - Osa IV. Leader*

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství 2004-2006

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP Zemědělství) je programový dokument vytvořený v průběhu procesu příprav přistoupení České republiky k Evropské unii v rámci nově koncipované politiky rozvoje venkova pro období po 1. květnu 2004. OP Zemědělství specifikuje opatření spolufinancovaná z orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) a opatření spolufinancované z Finančního nástroje pro podporu rybolovu (FIFG). Celková alokace veřejných prostředků (prostředky EU a národní spolufinancování) vyčleněná na financování OP Zemědělství na období 2004-2006 činí cca 251 mil. EUR.

Účelem implementace OP Zemědělství byla podpora zemědělské prvovýroby a zpracování zemědělských produktů, podpora lesního a vodního hospodářství a zajištění trvale udržitelného rozvoje venkova.

Cílem OP Zemědělství byla podpora trvalého hospodářského růstu i růstu kvality života obyvatel, založená zejména na:

- zvyšování konkurenceschopnosti odvětví,
- zajištění zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů,
- snižování rozdílů v sociálních podmínkách,
- zachování kulturní krajiny,
- ochraně a zlepšování životního prostředí.

OP Zemědělství navázal v některých opatřeních na podpory poskytované v rámci předvstupního programu SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development). Jedná se zejména o podporu investic do zemědělského majetku, podporu zpracovatelského průmyslu jak v oblasti zemědělství, tak i rybářství, pozemkové úpravy a odborné vzdělávání. Tato opatření představovala celkem 93 % alokace veřejných prostředků OP Zemědělství pro období 2004–2006.

Čeští zemědělci, zpracovatelé i ostatní žadatelé prokázali, že jsou schopni předkládat kvalitní projekty. V rámci OP Zemědělství předložili v jednotlivých kolech příjmu žádostí 4 977 projektů, z nichž bylo schváleno více než 3 500. K 31. prosinci 2008, kdy bylo ukončeno proplácení jednotlivých projektů, bylo proplaceno přes 3 300 projektů v celkové výši 6,6 mld. Kč (podíl EU činil 4,6 mld. Kč). Největší zájem projeвили žadatelé o opatření 1.1. Investice do zemědělského majetku, v jehož rámci bylo proplaceno 1 739 projektů za cca 3,5 mld. Kč. Následovalo opatření 2.1. Posílení přizpůsobivosti rozvoje venkovských oblastí s 1 075 proplacenými projekty za přibližně 2,4 mld. Kč.

V rámci **Priority I. Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesního hospodářství** bylo nejvíce projektů realizováno v podopatření 1.1.1. Investice do zemědělského majetku a podpora mladým začínajícím zemědělcům (celkem 1 690 projektů) ve výši 3,47 mld. Kč. Následovalo opatření 1.2. Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing se 108 realizovanými projekty za 348 mil. Kč. V rámci opatření 1.3. Lesní hospodářství bylo nejvíce projektů realizováno v podopatření 1.3.2. Investice do lesů - celkem 109 projektů za 190 mil. Kč.

V **Prioritě II. Rozvoj venkova, rybníkářství a odborné vzdělávání** dominovalo podopatření 2.1.1. Pozemkové úpravy s 396 uskutečněnými projekty za přibližně 1,3 mld. Kč. Z pohledu objemu finančních prostředků následovalo podopatření 2.1.3. Řízení a zajištění funkčnosti zemědělských vodních zdrojů s 158 realizovanými projekty za 706 mil. Kč. V opatření 2.3. Rybníkářství bylo nejvíce projektů realizováno v podopatření 2.3.2. Chov vodních živočichů - akvakultura (celkem 140 projektů za 108 mil. Kč).

Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

Zabezpečování HRDP vychází z nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., v platném znění.

Podpory v rámci HRDP za rok 2008 byly poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Agroenvironmentální opatření (AEO)
- Lesnictví (LES)
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)
- Zakládání skupin výrobců (ZSV)

V roce 2008 se do programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004–2006 (HRDP) nemohli zařadit noví zájemci o podporu.

Přehled o žádostech podaných v rámci HRDP za rok 2008

Agroenvironmentální opatření

V rámci horizontálního plánu rozvoje venkova se v roce 2008 nebylo možné do tohoto opatření nově zařadit. Byly podány pouze žádosti na základě zařazení do opatření z předchozích let. Žádosti o dotaci se podávaly do 15. května a celkem bylo podáno 10 543 žádostí o dotaci ve výši 2 830 mil. Kč.

Lesnictví – zalesňování zemědělské půdy

V roce 2008 byly podávány žádosti o dotaci na péči a náhradu. Žádost musela být podána do 30. dubna 2008 a v rámci HRDP bylo podáno 953 žádostí. Tyto žádosti se podávají v následujících letech po roce zalesnění. O dotaci na péči se v rámci HRDP může žádat ještě 3 roky a o dotaci na náhradu ještě roků 18. To platí pro případ podání žádosti o zařazení do opatření v posledním možném termínu (rok 2006). Bylo žádáno o finanční prostředky ve výši 30 mil. Kč.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

V roce 2008 byly přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu do 15. února. Bylo podáno celkem 369 žádostí. Dotace se vyplácí v příslušném kalendářním roce ve čtvrtletních splátkách vždy do 30 kalendářních dnů po skončení příslušného čtvrtletí. Dotace je poskytována po dobu 15 kalendářních let, počínaje rokem zařazení do programu. Závazně přislíbená podpora dosáhla výše 64 mil. Kč.

Zakládání skupin výrobců

Žádosti o poskytnutí dotace v rámci opatření Zakládání skupin výrobců se podávaly v termínu do 15. února 2008. Celkem bylo doručeno 250 žádostí. Výše finanční podpory žadateli je určena na základě výše finanční hodnoty roční obchodované produkce příslušné zemědělské komodity, pro kterou byla skupina zařazena do programu. V roce 2008 dosáhla výše 58 mil. Kč.

Celkem

Stejně jako v roce 2007 byly v rámci HRDP i v roce 2008 administrovány pouze dobíhající víceleté závazky. Týká se to tedy opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti, Agroenvironmentálního opatření, opatření Lesnictví a opatření Zakládání skupin výrobců. Bylo podáno 12 115 žádostí o finanční podporu 2 982 mil. Kč.

Přehled o vyplacených prostředcích HRDP za rok 2008

Agroenvironmentální opatření

V roce 2008 bylo tímto opatřením v rámci HRDP vyplaceno 750 mil. Kč na 1737 žádostí. Finanční prostředky na zbylé proplacené žádosti byly čerpány z finanční obálky PRV ČR 2007–2013.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

O dotaci na závazky z opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti v roce 2008 byla proplacena finanční podpora ve výši 55 mil. Kč.

Zakládání skupin výrobců

V rámci tohoto opatření pod HRDP bylo za rok 2008 proplaceno 114 mil. Kč na 154 žadatelů.

Lesnictví

V rámci opatření Lesnictví bylo možné žádat o dotaci pouze na náhradu a péči z podopatření Zalesňování zemědělské půdy. Bylo podáno 953 na plochu cca. 3 315 ha, což představuje částku 30 mil. Kč. Vyplaceno bylo 12 žádostí v hodnotě cca. 2 mil. Kč.

Z finanční obálky Horizontálního programu rozvoje venkova bylo za rok 2008 celkem vyplaceno 920 mil Kč na 3120 žádostí. Většina finančních prostředků se týkala žádostí o dotaci v rámci Agroenvironmentálního opatření na závazky z roku 2007.

Přehled o vyplacených prostředcích HRDP v roce 2008

Roky		AEO		PUZČ		ZSV		LES		Celkem		
Rok podání žádosti	Rok výplaty	Finanční obálka	Počet žádostí	Vyplaceno celkem (mil Kč)	Počet žádostí (mil Kč)	Vyplaceno celkem	Počet žádostí	Vyplaceno celkem (mil Kč)	Počet žádostí	Vyplaceno celkem (mil Kč)	Počet žádostí	Vyplaceno celkem (mil Kč)
2004	v r. 2008	HRDP	0	0	0	0	0	0	0	0		
		celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2005	v r. 2008	HRDP	5	1	0	0	0	0	1	0		
		celkem	5	1	0	0	0	0	1	0	6	1
2006	v r. 2008	HRDP	56	14	19	2	1		11	2		
		celkem	56	14	19	2	1	2	11	2	87	19
2007	v r. 2008	HRDP	1 676	7 35	127	6	68		0	0		
		celkem	1 676	7 35	127	6	68	87	0	0	1 871	828
2008	v r. 2008	celkem			1 071	48	85	25	0	0	1 156	73
CELKEM			1 737	7 49	1 217	55	154	114	12	2	3 120	920

Pramen: MZe

Operační program Rybářství 2007–2013

Operační program Rybářství 2007–2013 byl vypracován pro Českou republiku na základě nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 ze dne 27. července 2006 o Evropském rybářském fondu a nařízení Komise (ES) č. 498/2007 ze dne 26. března 2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) o Evropském rybářském fondu. Nařízením Rady (ES) č. 744/2008 ze dne 24. července 2008 se zavádí dočasné zvláštní opatření s cílem podpořit restrukturalizaci rybářských loďstev Evropského společenství postižených hospodářskou krizí.

Prioritní osy Operačního programu Rybářství 2007–2013

Prioritní osa 2	Akvakultura, zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh	
Opatření 2.1.	Opatření pro produktivní investice do akvakultury	
Opatření 2.2.	Opatření pro ochranu vodního prostředí	
Opatření 2.3.	Opatření v oblasti zdraví zvířat	
Opatření 2.4.	Investice do zpracování a uvádění na trh	
Prioritní osa 3	Opatření společného zájmu	
Opatření 3.1.	Společné činnosti	

Pokračování tabulky

	Opatření 3.2.	Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin
	Opatření 3.3.	Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně
	Opatření 3.4.	Pilotní projekty
Prioritní osa 5	Technická pomoc	
	Opatření 5.1.	Technická pomoc

Pramen: MZe

Operační program Rybářství 2007–2013 v roce 2008

V průběhu roku 2008 byla v rámci Operačního programu Rybářství 2007–2013 vyhlášena dvě kola příjmu žádostí o dotaci:

1. kolo žádostí (10. 6. 2008–30. 6. 2008)

Opatření 2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury,	
záměr a)	pro žadatele obhospodařující celkovou vodní plochu 20 ha a výše.
záměr b)	pro žadatele obhospodařující celkovou vodní plochu menší než 20 ha.
záměr c)	výstavba, rozšíření, vybavení nebo modernizace výrobních zařízení vyjma rybníků.
záměr d)	nákup a instalace zařízení na ochranu rybích hospodářství před volně žijícími predátory.
záměr e)	investice související s maloobchodním prodejem v hospodářství, pokud takový prodej tvoří nedílnou součást akvakulturního hospodářství, aniž je dotčen čl. 35 odst. 6 nařízení o EFF.

V rámci tohoto opatření podalo žádost o dotaci 254 žadatelů, z nichž 33 bylo vydáno. Rozhodnutí o poskytnutí dotace na celkovou částku 46 mil.Kč.

Opatření 2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh	
záměr a)	rozšíření, vybavení a modernizace podniků, které zpracovávají a uvádějí na trh produkty rybolovu a akvakultury.
záměr b)	zavedení energeticky úsporných a ekologicky šetrných technologií (obnovitelné zdroje energie).

V rámci tohoto opatření podalo žádost o dotaci 31 žadatelů. Rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo vydáno dvěma z nich na celkovou částku necelých 8 mil. Kč.

2. kolo žádostí (7. 10. 2008–27. 10. 2008)

Opatření 3.1. Společné činnosti	
záměr a)	zvyšování odborných znalostí v odvětví rybářství

V rámci tohoto opatření podalo žádost o dotaci 8 žadatelů, kteří byli všichni uspokojeni, částka dotace činí 2 mil.Kč.

Opatření 3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně	
záměr b)	propagace produktů uznaných podle nařízení Rady (ES) č.510/2006

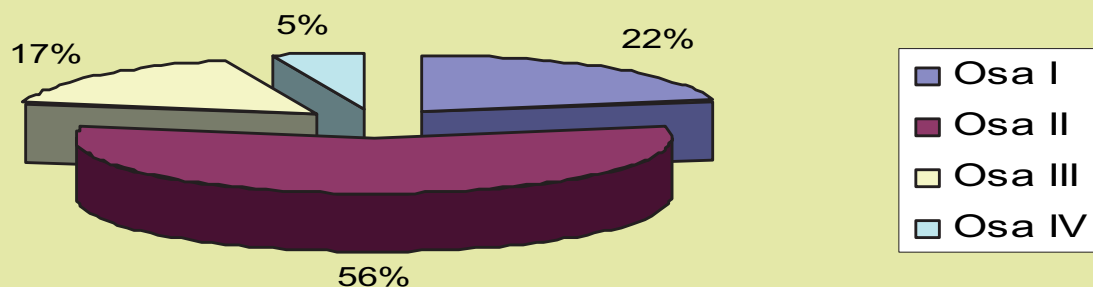
V rámci tohoto opatření podalo žádost o dotaci rovněž 8 žadatelů, kterým bylo vydáno Rozhodnutí na celkovou částku 2,2 mil. Kč.

Kromě těchto dvou kol bylo započato s čerpáním dotace v rámci opatření 3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně. Příjemcem dotace je v tomto případě Ministerstvo zemědělství a Státní zemědělský intervenční fond.

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR (PRV) na období 2007 – 2013 je programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty k čerpání prostředků pro zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007–2013 z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

Podíl finančních prostředků z EAFRD pro jednotlivé osy PRV

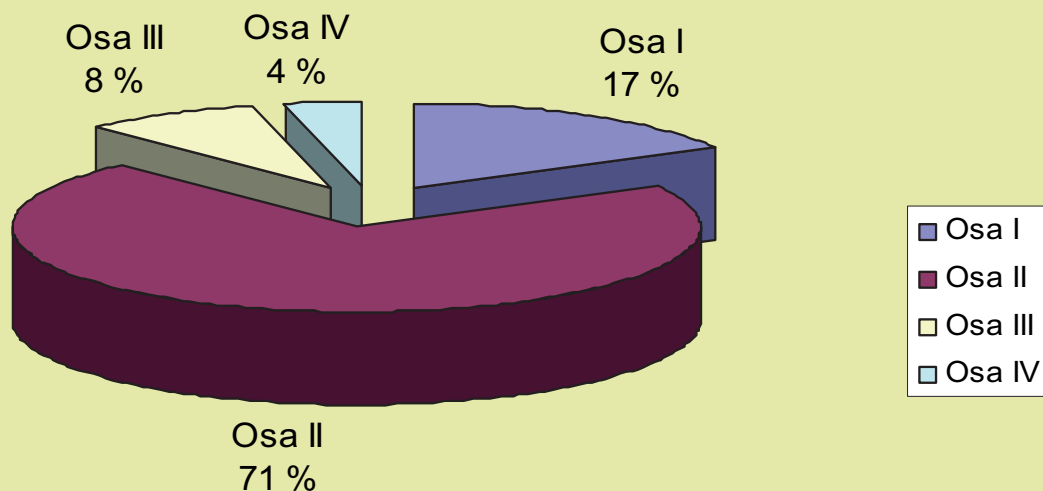

Pramen: MZe

Celková částka přidělených prostředků z EZFRV je přibližně 2,8 mld. EUR na období 2007-2013, což spolu s příspěvkem ze státního rozpočtu ČR představuje částku přibližně 3,6 mld. EUR za celé sedmileté období.

Cílem Programu rozvoje venkova je zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, ochrana přírody a rozvoj kvality života na venkově. K realizaci těchto cílů, včetně prověřených opatření, která byla realizována v předcházejících programech, byl připraven široký výběr opatření zahrnutých do čtyř strategických rozvojových os. Jedná se o politický kompromis, kde na jedné straně vyjadřuje rovnováhu mezi konkurenceschopností a podnikáním (Osa I, Osa III) a přírodou a životním prostředím na straně druhé (Osa II). Osa IV Leader je založena na spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí a vhodně přispívají k rozvoji obcí a zemědělství.

Srovnání počtu zaregistrovaných žádostí v rámci os PRV v roce 2008

Pramen: MZe

Osa I - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Osa I je zaměřena na podporu konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě a v navazujícím potravinářství. Finanční alokace na osu I činí 22,39 % celkových prostředků EAFRD, tedy podílu EU.

Opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků

Opatření vyplývá ze strategického cíle zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a svým zaměřením je určeno na podporu modernizace zemědělských podniků, kde je nedostatečná úroveň investic, jak stavebních tak technologických, v rostlinné i živočišné výrobě.

V roce 2008 bylo v rámci opatření I.1.1 zaregistrováno celkem 972 žádostí, kde celkový finanční požadavek činil 2 403 mil. Kč. K 17. březnu 2008 z nich bylo 633 schváleno s finančním požadavkem na 1 586 mil. Kč.

Celkem bylo za rok 2008 v rámci tohoto opatření vyplaceno 345 mil. Kč na 226 žádostí.

Opatření I.1.2 Investice do lesů

Opatření sleduje strategický cíl zlepšení konkurenceschopnosti lesnictví, zejména se zaměřuje na podporu rozvoje dynamického podnikání v lesnictví, vyšší výkonnosti lesnických podniků, na restrukturalizaci lesnického sektoru a zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví. Podporované akce by měly řešit problematické oblasti, jako nízkou úroveň investic v lesnickém sektoru a zastaralé a technicky nevyhovující vybavení lesnických podniků. Dále podpora napomáhá řešit problémy spojené s nedostatečnou infrastrukturou v lesnictví.

V roce 2008 bylo v rámci opatření I.1.2 zaregistrováno celkem 721 žádostí s finančním požadavkem na 915 mil. Kč. K 27. říjnu 2008 bylo schváleno 267 žádostí s finančním požadavkem na 364 mil. Kč.

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 131 mil. Kč na 145 žádostí.

Opatření I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

Opatření se zaměřuje na podporu výkonnosti zpracovatelských podniků, dále na rozvoj nových odbytišť pro zemědělské produkty, vývoj nových produktů, procesů a technologií vztahených k produktům, na podporu marketingu zemědělských výrobků, rozvoje inovací v rámci zemědělsko–potravinářské výroby, a to spoluprací se subjekty podílejícími se na výzkumu a vývoji.

V roce 2008 bylo v rámci opatření I.1.3 zaregistrováno celkem 273 žádostí s finančním požadavkem 821 mil. Kč. K 30. červnu 2008 bylo schváleno 275 žádostí s finančním požadavkem na 913 mil. Kč. (započítány jsou zde i později schválené žádosti z 2. kola příjmu žádostí PRV).

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 86 mil. Kč na 45 žádostí.

Opatření I.1.4 Pozemkové úpravy

Prostřednictvím tohoto opatření je řešena problematika vlastnických vztahů pozemkové držby, nedostatečná zemědělská infrastruktura či absence prvků ekologické stability krajiny. Opatření také nepřímo napomáhá rozvoji podnikání a má nesporný efekt v oblasti udržitelného rozvoje krajiny. Opatření Pozemkové úpravy napomáhá k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků všech vlastníků půdy v daném katastrálním území.

V roce 2008 bylo v rámci opatření I.1.4 zaregistrováno celkem 57 žádostí s finančním požadavkem na 350 mil. Kč. K 27. říjnu 2008 bylo schváleno 267 žádostí s finančním požadavkem na 364 mil. Kč. (započítány jsou zde i později schválené žádosti z 2. kola příjmu žádostí PRV).

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 2 mil. Kč na 1 žádost.

Opatření I.2.1 Seskupení producentů

Opatření řeší zejména problém slabého postavení zemědělců na trhu, slabou vyjednávací pozici vůči zpracovatelům a odběratelům. Podpora se poskytuje na zakládání a činnost organizací výrobců, zejména na následující činnosti:

- přizpůsobení produkce členů seskupení požadavkům trhu,
- společné uvádění zboží na trh, včetně jeho přípravy k prodeji, centralizace prodeje a dodávky odběratelům,
- stanovení společných pravidel pro informace o produkci.

V rámci tohoto opatření nebyl vyhlášen příjem žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova, proplaceny byly pouze závazky vzniklé z předcházejícího období 2004–2006 v rámci HRDP.

Celkem bylo v roce 2008 vyplaceno 52 mil. Kč. a to na 151 podaných žádostí o vyplacení.

Opatření I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost

Opatření sleduje jeden ze strategických cílů Společenství, kterým jsou investice do lidského kapitálu. Proto je podpora zaměřena na připravenost a informovanost v oblasti inovací vedoucích jak ke zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, tak k potřebné a různorodé diverzifikaci zemědělské činnosti.

V roce 2008 bylo v rámci opatření I.3.1 zaregistrováno celkem 77 žádostí s finančním požadavkem na dotaci 49 mil. Kč. K 30. červnu 2008 bylo schváleno 118 žádostí s finančním požadavkem na 74 mil. Kč. (započítány jsou zde i schválené žádosti 2. kola příjmu žádostí PRV).

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 5 mil. Kč na 9 žádostí.

Opatření I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Opatření je zaměřeno na podporu podnikání začínajícím zemědělcům do 40 let. Na základě posouzení podnikatelského záměru dostane zemědělec dotaci na zahájení činnosti.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 590 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci 645 mil. Kč. K 17. březnu 2008 bylo schváleno 301 žádostí s finančním požadavkem na 330 mil. Kč.

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 211 mil. Kč na 282 žádostí.

Opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Opatření I.3.3 má za cíl zlepšit věkovou strukturu zemědělců a přispět tak k vyšší výkonnosti zemědělských podniků a intenzivnějšímu zavádění inovací. Opatření motivuje starší zemědělce po dosažení věku 55 let ukončit aktivní zemědělskou činnost a vytvořit tak prostor pro nástup mladších zemědělců, což může přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 63 žádostí s finančním požadavkem na 8 mil. Kč..

Za rok 2008 bylo vyplaceno 28 žádostí v částce 2,4 mil. Kč..

Opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb

Opatření má průřezový charakter a předmětem dotace je:

- finanční podpora pro zemědělce ke krytí nákladů při využívání služeb zemědělského poradenského systému, který bude zemědělcům poskytovat poradenské služby k hospodaření a dodržování zásad Společné zemědělské politiky.
- finanční podpora vlastníkům lesa a nájemcům lesa pro poradenství v okruzích platné legislativy.

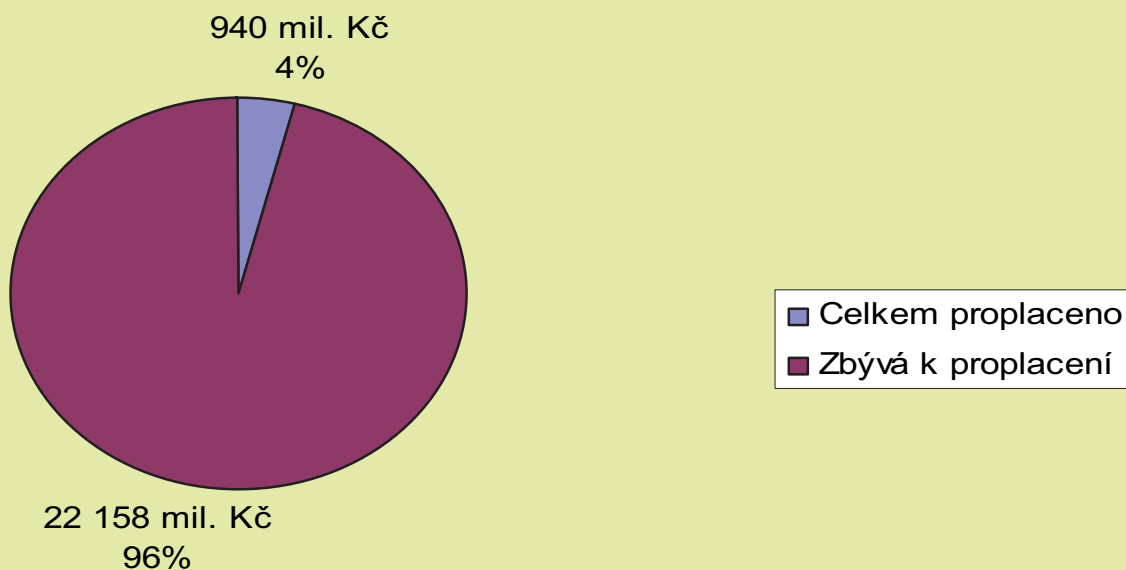
V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 1190 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci 35 mil. Kč. K 30. červnu 2008 bylo schváleno 1175 žádostí s finančním požadavkem na 34 mil. Kč.

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 610 tis. Kč na 20 žádostí.

Přehled spuštěných opatření za Osu I v průběhu roku 2008

Osa/Skupina opatření/Opatření/Podopatření		Příjem žádostí
I.1.1	Modernizace zemědělských podniků	3. kolo (26. 2.–17. 3. 2008)
I.1.2	Investice do lesů	5. kolo (7. 10.–27. 10. 2008)
I.1.3	Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	4. kolo (10. 6.–30. 6. 2008)
I.1.4	Pozemkové úpravy	5. kolo (7.10–27.10. 2008)
I.3.1	Další odborné vzdělávání a informační činnost	4. kolo (10. 6.–30. 6. 2008)
I.3.2	Zahájení činnosti mladých zemědělců	3. kolo (3. 3.–14. 3. 2008)
I.3.3	Předčasné ukončení zemědělské činnosti	Kontinuální příjem od 2. 1. 2008
I.3.4	Využívání poradenských služeb	4. kolo (10. 6.–30. 6. 2008)

**Proplaceno z celkové alokace na Osu I kumulativně k 31. 12. 2008
(přepočet kurzu EUR/CZK = 27,48)**

Pramen: MZe

OSA II – Zlepšování životního prostředí a krajiny

Opatření II. I. 1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)

Cílem těchto podpor je přispět k udržení příjmové stability zemědělců hospodařících v těchto lokalitách s horšími přírodními podmínkami a podporovat chov hospodářských zvířat na travních porostech.

Do 15. 5. 2008 bylo podáno 10 746 žádostí o dotaci v celkové výši 2 700 mil. Kč.

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 2 680 mil. Kč na 10 254 žádostí. Podpořeno bylo 764 tis. ha TP v oblastech LFA.

Opatření II. I. 2. Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě a Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES

V rámci tohoto opatření je spuštěno podopatření Platby v rámci Natura 2000 na zemědělské půdě, které je prováděno NV č. 75/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Do 15. 5. 2008 bylo podáno 213 žádostí o finanční podporu ve výši 11 600 mil. Kč.

Vyplaceno bylo 178 žadatelů částkou 9 900 mil. Kč. Bylo tak podpořeno 3,5 tis. ha TP v oblastech Natura 2000.

Opatření II. I. 3. Agroenvironmentální opatření (AEO)

Cílem tohoto opatření je podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Dále pak podpořit zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny.

Do 15. 5. 2008 bylo podáno 4 960 žádostí o finanční prostředky o objemu 1 590 mil. Kč.

Za rok 2008 bylo proplaceno 3198 žádostí podaných v roce 2007 v celkové výši 1 330 mil. Kč. Dále bylo z finanční obálky PRV vyplaceno 2 117 mil. Kč na závazky vzniklé v předcházejícím programovém období (HRDP). Celkem tedy bylo v roce 2008 z finančních prostředků PRV vyplaceno cca. 3 450 mil. Kč.

Opatření II. 2. 1. Zalesňování zemědělské půdy

Cílem tohoto opatření je posílit biodiverzitu krajiny rozšířením zalesněných ploch a zlepšením ekologické rovnováhy krajiny. Dále pak stabilizovat hydrologické a klimatologické podmínky v krajině, ochranu půdy a ochranu vody. Přispívá k zmírňování klimatických změn.

V roce 2008 bylo v rámci PRV přijato 539 žádostí o finanční podporu ve výši 49 mil. Kč na plochu 1 709 ha.

V rámci PRV bylo proplaceno 258 žádostí celkové výši 38 mil. Kč. na žádosti přijaté v roce 2007. Na staré závazky z HRDP bylo z finanční obálky PRV vyplaceno 1760 žádostí v hodnotě 49 mil. Kč.

Celkem tak bylo z finančních prostředků PRV v tomto opatření vyplaceno 87 mil. Kč. Závazky roku 2008 budou propláceny v roce 2009.

Opatření II. 2. 2. Platby v rámci Natura 2000 v lesích

Cílem tohoto opatření je řešit specifické znevýhodnění vlastníků lesa za účelem zvýšení environmentální hodnoty lesů, podpory trvale udržitelného využití lesní půdy a zlepšení životního prostředí a krajiny. Opatření bylo spuštěno v roce 2008 a bylo podáno 9 žádostí na podporu ve výši cca 650 tis. Kč.

Opatření II. 2. 3. Lesnicko-environmentální platby

V rámci tohoto opatření nebyly v roce 2008 podány žádné žádosti. Toto opatření bude spuštěno až v roce 2009. Opatření bude prováděno dle NV č. 53/2009 Sb. v platném znění.

Opatření II. 2. 4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Projektové opatření prováděné dle pravidel pro poskytování dotací v rámci PRV, jehož cílem je obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření v lesích, trvale udržitelné užívání lesní půdy a podpora neproduktivních investic do lesů.

Za rok 2008 v rámci tohoto opatření bylo podáno 134 žádostí o finanční podporu ve výši 242 mil. Kč. K 17. březnu 2008 bylo schváleno 116 žádostí s finančním požadavkem na 242 mil. Kč. Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 5 mil. Kč na 15 žádostí.

Přehled spuštěných opatření za Osu II v průběhu roku 2008

Osa/Skupina opatření/Opatření/Podopatření		Příjem žádosti
II.1.1	Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech.	do 15. 5. 2008
II.1.2	Platby v rámci oblastí Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES	
II.1.3	Agroenvironmentální opatření	
II.2.1	Zalesňování zemědělské půdy	
II.2.2	Platby v rámci Natury 2000 v lesích	do 30. 11. 2008
II.2.1	Zalesňování zemědělské půdy	
II.2.4.1	Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření	3. kolo (26. 2.–28. 3. 2008)
II.2.4.2	Neproduktivní investice v lesích	3. kolo (26. 2.–28. 3. 2008)

Pramen: MZe

Přehled o vyplacených finančních prostředcích z finanční obálky PRV 2008

Rok podání žádosti	Rok výplaty	LFA		NATURA 2000		AEO		Zalesňování		PUZČ		ZSV		Celkem mil. Kč
		Počet žádostí	Propl.	Počet žádostí	Propl.	Počet žádostí	Propl.	Počet žádostí	Propl.	Počet žádostí (1/4 letní platby)	Propl.	Počet žádostí	Propl.	
2004	v r. 2008	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
2005	v r. 2008	3	1	0	0	6	1	4	0	0	0	0	0	2
2006	v r. 2008	4	0	0	0	49	24	13	1	19	2	1	2	28
2007	v r. 2008	248	53	14	1	8 838	2 092	938	27	127	6	6	6	2 185
					3 198	1 333	2 58	38						
2008	v r. 2008	9 999	2 625	164	9	0	0	805	21	1 071	48	144	44	2 747
CELKEM		10 254	2 680	178	10	12 092	3 450	2 018	87	1 217	55	151	51	4 962

Pramen: MZe

Osa III. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Rozvojová osa III je zaměřena na tvorbu pracovních příležitostí a podporu využívání OZE, na růst a kvalitu života na venkově a na vzdělávání. Finanční alokace na osu III činí 16,93 % celkových prostředků EAFRD, tedy podílu EU.

Opatření III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Podpora v rámci tohoto opatření je zaměřená na diverzifikaci činností zemědělských subjektů směrem k nezemědělským činnostem s cílem dosažení výrazného posílení ekonomického potenciálu a zajištění podmínek pro kvalitní život místních obyvatel a stability venkovského prostoru.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 60 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci 558 mil. Kč. K 17. březnu 2008 bylo schváleno 71 žádostí s finančním požadavkem na 529 mil. Kč. (započítány i schválené žádosti 2. kola příjmu žádostí PRV).

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 34 mil. Kč na 10 žádostí.

Opatření III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Oblastí podpory je drobná výroba, řemesla a služby pro hospodářství a obyvatelstvo. Dále je podpora zaměřena na výstavbu decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie s cílem energetické soběstačnosti venkova a naplnění závazků ČR k dosažení 8 % energie z obnovitelných zdrojů. Žadatelé mohou být podnikatelské subjekty nejmenší velikosti – mikropodniky.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 152 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci 206 mil. Kč. K 17. březnu 2008 bylo schváleno 224 žádostí s finančním požadavkem na 338 mil. Kč. (započítány i schválené žádosti 2. kola příjmu žádostí PRV).

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 19 mil. Kč na 37 žádostí.

Opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu

Podpora je určena na vybudování pěších a lyžařských tras, vinařských stezek a hippostezek, výstavbu malokapacitních ubytovacích a stravovacích zařízení, půjčoven sportovního vybavení a objektů a ploch pro sportovně rekreační využití.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 182 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci 452 mil. Kč. K 30. červnu 2008 bylo schváleno 247 žádostí s finančním požadavkem na 570 mil. Kč. (započítány i schválené žádosti 2. kola příjmu žádostí PRV).

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 7 mil. Kč na 11 žádostí.

Opatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby

Žadatelé tohoto opatření mohou být obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob a církve a jejich organizace. Projekty na výstavbu vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod mohou být realizovány v obcích do 2 000 obyvatel, ostatní projekty v obcích do 500 obyvatel.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 1 358 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci 7 143 mil. Kč. K 30. červnu 2008 bylo schváleno 563 žádostí s finančním požadavkem na 2 653 mil. Kč.

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 376 mil. Kč na 195 žádostí.

Opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Podpora je určena na vypracování studií obnovy a využití kulturního dědictví (kulturních památek, památkových rezervací, památkových zón, kulturních prvků vesnic a krajiny, památek místního významu, historických parků, zahrad, alejí a skupin stromů), dále zpracování programů regenerace památkově chráněných území a plánů péče o krajinné památkové zóny. Dále je podporováno budování nových stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii, zajímavosti, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu. Žadatelé mohou být obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob a církve a jejich organizace.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 141 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci 557 mil. Kč. K 30. červnu 2008 bylo schváleno 113 žádostí s finančním požadavkem na 189 mil. Kč.

Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 16 mil. Kč na 26 žádostí.

Opatření III.3.1 Vzdělávání a informace

Podpora v rámci tohoto opatření je zaměřena na vzdělávání a informování fyzických a právnických osob, které mají vážný zájem zahájit nebo rozšířit podnikání, případně jiné působení, na venkově v rámci aktivit podporovaných v ose III.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 63 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci 41 mil. Kč. K 30. červnu 2008 bylo schváleno 57 žádostí s finančním požadavkem na 43 mil. Kč.

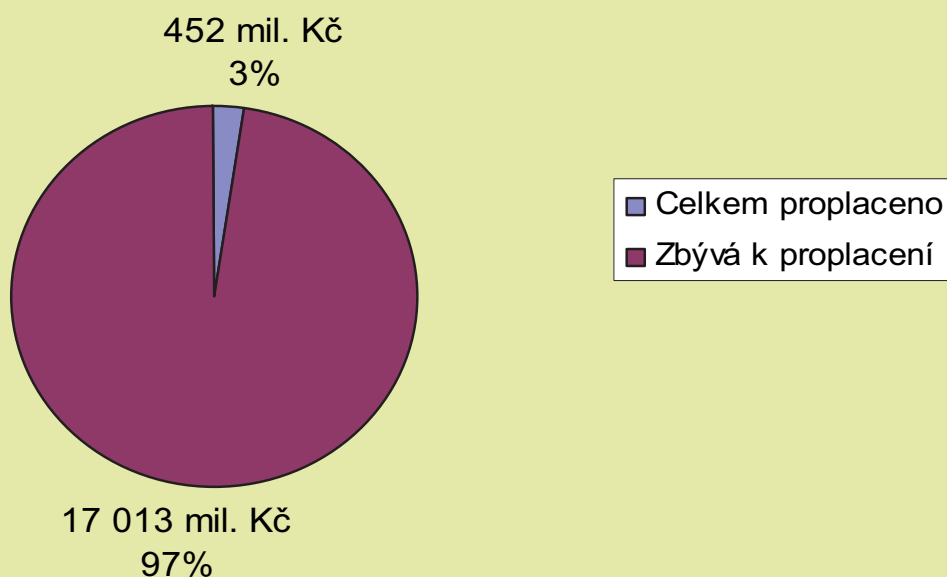
Celkem bylo za rok 2008 vyplaceno 1 mil. Kč na 3 žádosti.

Přehled spuštěných opatření za Osu III v průběhu roku 2008

Osa/Skupina opatření/Opatření/Podopatření	Příjem žádostí
III. 1. 1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy	3. kolo (26. 2.–17. 3. 2008)
III. 1. 2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	3. kolo (26. 2.–17. 3. 2008)
III. 1. 3 Podpora cestovního ruchu	4. kolo (10. 6.–30. 6. 2008)
III. 2. 1 Obnova a rozvoje vesnic	5. kolo (7. 10–27. 10. 2008)
III. 2. 2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	5. kolo (7. 10–27. 10. 2008)
III. 3. 1 Vzdělávání a informace	5. kolo (7. 10–27. 10. 2008)

Pramen: MZe

Proplaceno z celkové alokace na Osu III k 31. 12. 2008 (přepočet kurzu EUR/CZK = 27,48)

Pramen: MZe

Osa IV. Leader

Osa IV. Leader je osou metodickou a je uskutečňována prostřednictvím realizace cílů jednotlivých opatření os I.–III. Hlavním přínosem osy IV. Leader je způsob, jakým jsou akce rozvoje venkova realizovány a vzájemně propojeny.

Účelem osy **IV Leader** je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvláště dobrou metodou, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupiny, využívající principu Leaderu, nejsou protikladem k místní samosprávě, ale vhodně ji doplňují v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a přispívají i k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu.

Opatření IV.1.1 Místní akční skupina

V rámci tohoto opatření realizují místní akční skupiny svůj Strategický plán Leader. Podpora je poskytována místním akčním skupinám, které splní kritéria přijatelnosti posuzovaná Státním zemědělským intervenčním fondem a jsou vybrána Hodnotitelskou komisí složenou z jmenovaných expertů. Opatření se realizuje na základě principů Leader.

V roce 2008 (druhé kolo příjmu žádostí o realizaci Strategického plánu LEADER) bylo v rámci tohoto opatření předloženo k hodnocení 92 Strategických plánů LEADER (dále SPL). Z předložených SPL bude vybráno k podpoře 32 místních akčních skupin (dále MAS) V prvním kole (listopad 2007) bylo předloženo prvních 102 SPL, z nichž bylo vybráno k podpoře 48 MAS.

Opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie

Podporu lze poskytnout na projekty, které jsou v souladu se schváleným Strategickým plánem Leader místní akční skupiny a příslušnými podmínkami opatření Programu rozvoje venkova ČR. Projekty k realizaci vybírá na základě předem stanovených bodovacích kritérií místní akční skupina prostřednictvím své výběrové komise. Výběr projektů místními akčními skupinami probíhá minimálně jednou do roka. Kategorie příjemců podpory jsou specifikovány ve Strategickém plánu Leader.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 712 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci cca 390 mil. Kč.

Za rok 2008 nebyl proplacen žádný projekt.

Opatření IV.2.1 Realizace projektů spolupráce

Podpora je poskytována na projekty spolupráce mezi územími na národní nebo nadnárodní úrovni s cílem povzbudit spolupráci mezi místními akčními skupinami v rámci členských států a na území třetích zemí. Smyslem tohoto opatření je využití příkladů nejlepší praxe k posílení inovačních postupů a přenosu znalostí. Příjemcem dotace jsou místní akční skupiny.

V roce 2008 bylo v rámci tohoto opatření zaregistrováno 18 projektů s celkovým finančním požadavkem na dotaci cca 62 mil. Kč.

Za rok 2008 nebyl proplacen žádný projekt.

Přehled spuštěných opatření za Osu IV v průběhu roku 2008

Osa/Skupina opatření/Opatření/Podopatření	Příjem žádostí
IV.1.1 Místní akční skupina	7. 11.–27. 11. 2008
IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie	5. kolo (7. 10–10. 11. 2008)
IV.2.1 Realizace projektů spolupráce	5. kolo (7. 10–10. 11. 2008)

Pramen: MZe

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2008 byly poskytovány podpory dle Pokynů pro poskytování podpor PGRLE, a.s. platných od 24.5.2007.

S účinností od 5.2.2008 došlo ke změně Pokynů pro poskytování podpor Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. Tato změna se týkala pouze technicko administrativních opatření (např. změna vymezení regionálního pracoviště).

V souladu s těmito Pokyny byly poskytovány podpory pouze ve formě dotace části úroků z úvěru na investiční programy zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

Podpory byly poskytovány v rámci programů:

Investice – zemědělec

Podprogram zaměřený na vytvoření předpokladů pro rozvoj perspektivních zemědělců prvovýrobců.

Datum zahájení: 15. 8. 1999

Investice – půda

Program pro podporu nákupu nestátní zemědělské a omezeně i lesní půdy.

Datum zahájení: 20. 2. 2004

Základní sazba podpory v roce 2008 činila 3% a mladým zemědělcům (podnikatelům-fyzickým osobám, které v roce podání žádosti nedosáhly věku 40 let) byla podpora navýšena o 1%.

Zvláštní programy**Podpora pojištění pro rok 2008**

Cílem programu bylo zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění.

Podprogramy pojištění:

- **Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin** ve výši **50%** prokázaných uhrazených nákladů na pojištění **speciálních plodin** v roce 2008 a ve výši **35%** prokázaných uhrazených nákladů na pojištění **ostatních plodin** v roce 2008.
- **Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat** ve výši **20%** prokázaných uhrazených nákladů na pojištění hospodářských zvířat pro případ nálezů a dalších hromadných škod.

Přijímání žádostí v roce 2008 probíhalo ve dnech 1. 9. – 3. 11. 2008. Schvalování žádostí a výplaty podpory Fond provede v prvním čtvrtletí roku 2009.

Výsledky PGRLF, a.s. v roce 2008

Dle typu organizace/ dle typu programu	Počet žádostí	Z toho schválených	Výše úvěru (tis. Kč)	Poskytnuté garance (tis. Kč)	Přiznané dotace (tis. Kč)	Vyplaceno z přiznaných dotací (tis. Kč)
SHR	1 068	1 023	1 578 524	6 747	189 703	174 360
s.r.o.	398	383	784 767	- 90 463	91 788	50 909
a.s.	439	417	1 559 447	108 289	117 239	251 040
ZD	351	345	897 745	- 39 761	100 334	90 773
ostatní	19	19	88 168	16 688	2 654	9 530
ČR celkem	2 275	2 187	4 908 651	1 500	501 718	576 612
Provoz	0	0	0	0	0	- 99
Vyrovnaní úrokového zatížení	1	1	- 3 755	1 500	0	11 226
LFA	0	0	0	0	0	- 27
Investice	2 274	2 186	4 912 406	0	501 718	565 500
Zemědělec	0	0	0	0	0	4 647
I-zemědělec	2 024	1 959	4 319 176	0	421 936	493 821
I-zpracovatel	0	0	0	0	0	5 454
I-odbytová organizace	0	0	0	0	0	1 164
I-hygiena	0	0	0	0	0	9 786
I-půda	250	227	593 230	0	79 782	50 628
Lesy	0	0	0	0	0	- 2
Služby	0	0	0	0	0	14
Mládí ¹⁾	520	504	0	0	0	0

Pramen: PGRLF, a.s.

¹⁾ Tento program není zahrnut do součtu ČR celkem.

Přehled o úhradách ze záruky v roce 2008

Programy	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
I - Zemědělec	1	889	307	0
Provoz	0	0	0	- 1 274
Služby	0	0	0	- 6 300
TOZ	0	0	0	- 818
Zemědělec	1	4 200	4 181	- 66 077
Celkem		5 089	4 487	- 74 459

Pramen: PGRLF, a.s.

Poznámka: TOZ = Trvale se obracející zásoby

Přehled pojištění podle podprogramů v roce 2008

Podprogram	Počet žádostí	Pojistné (Kč)	Výše podpory (Kč)	Výše podpory (%)
Ostatní plodiny	2 906	631 926 948	221 173 110	35,0
Speciální plodiny	442	161 675 285	80 837 555	50,0
Hospodářská zvířata	2 112	193 452 985	38 689 766	20,0
Celkem	5 460	987 055 218	340 700 431	34,5

Pramen: PGRLF, a.s.

Poznámka:

Stav k 31.12.2008 - jedná se o zaregistrované žádosti klientů s maximálním odhadem výše pojistného i podpory. Žádosti o pojištění budou schvalovány v průběhu 1.Q roku 2009 a výše pojistného i podpory bude upřesňována.

Změny národní a evropské legislativy v roce 2008**Národní legislativa**

Legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají Ministerstva zemědělství, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1.1.2008 do 1.3.2009 (rozdělené podle jednotlivých oblastí):

Ekonomické nástroje k podpoře podnikatelských aktivit v zemědělství

Zákon č. 35/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 12. 2. 2008)

Vyhláška č. 48/2008 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě

(pozn.: účinnost předpisu od 20. 2. 2008)

Vyhláška č. 395/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2008 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě

(pozn.: účinnost předpisu od 30. 10. 2008)

Vyhláška č. 412/2008 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

(pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2009)

Lesní hospodářství

Vyhláška č. 400/2008 Sb., kterou se zrušuje vyhláška č. 391/2003 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o označování, měření a klasifikaci dříví

(pozn.: účinnost předpisu od 31. 12. 2008)

Ochrana zvířat proti týrání

Zákon č. 312/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2008)

Vyhláška č. 411/2008 Sb., o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 12. 2008)

Vyhláška č. 3/2009 Sb., o odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání

(pozn.: účinnost předpisu od 22. 1. 2009)

Vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě

(pozn.: účinnost předpisu od 7. 1. 2009)

Vyhláška č. 5/2009 Sb., o ochraně zvířat při veřejném vystoupení a při chovu
(pozn.: účinnost předpisu od 7. 1. 2009)

Vyhláška č. 39/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 207/2004 Sb., o ochraně, chovu a využití pokusných zvířat
(pozn.: účinnost předpisu od 4. 2. 2009)

Potravinářská výroba

Zákon č. 120/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
(pozn.: účinnost předpisu od 15. 5. 2008, část od 1. 1. 2010)

Vyhláška č. 127/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 31. 5. 2008)

Vyhláška č. 190/2008 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 141/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobu, skladování a zpracování lihu, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 6. 2008)

Vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech)
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2008)

Vyhláška č. 370/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 77/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 7. 10. 2008)

Půda, Pozemkový fond a pozemkové úpravy

Zákon č. 118/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 15. 4. 2008)

Zákon č. 119/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 15. 4. 2008)

Rostlinné komodity

Nařízení vlády č. 108/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění nařízení vlády č. 219/2007 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 4. 4. 2008, část od 1. 1. 2014)

Zákon č. 184/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrůdám), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2008)

Zákon č. 311/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 21. 8. 2008)

Vyhláška č. 399/2008 Sb. kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění vyhlášky č. 129/2005 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2009)

Zákon č. 9/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

(pozn.: účinnost předpisu od 23. 1. 2009)

Vyhláška č. 11/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 13. 1. 2009)

Rostlinolékařská péče

Vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů

(pozn.: účinnost předpisu od 12. 7. 2008, část od 1. 1. 2009)

Zákon č. 249/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 4. 7. 2008)

Vyhláška č. 328/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby

(pozn.: účinnost předpisu od 2. 9. 2008)

Státní zemědělský intervenční fond

Zákon č. 35/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 12. 2. 2008)

Nařízení vlády č. 95/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za rajčata určená ke zpracování

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 3. 2008)

Nařízení vlády č. 96/2008 Sb., o kterým se mění nařízení vlády č. 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele, ve znění nařízení vlády č. 512/2006 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 3. 2008)

Nařízení vlády č. 99/2008 Sb., o kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 31. 3. 2008)

Nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 4. 2008)

Nařízení vlády č. 113/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 4. 2008)

Nařízení vlády č. 114/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 4. 2008)

Nařízení vlády č. 147/2008 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích

(pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2008)

Nařízení vlády č. 148/2008 Sb., o kterým se mění nařízení vlády č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy, a nařízení vlády č. 308/2004 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití, ve znění nařízení vlády č. 512/2006 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2008)

Nařízení vlády č. 149/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování diverzifikační podpory pěstitelům cukrové řepy
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2008)

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 9. 2008)

Nařízení vlády č. 319/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 31. 8. 2008)

Nařízení vlády č. 320/2008 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, ve znění nařízení vlády č. 83/2006 Sb. a nařízení vlády č. 33/2007 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 8. 9. 2008, část od 16. 10. 2008)

Nařízení vlády č. 45/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění nařízení vlády č. 114/2008 Sb.
(pozn.: účinnost předpisu od 15. 2. 2009)

Nařízení vlády č. 50/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 225/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 18. 2. 2009)

Nařízení vlády č. 51/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 147/2008 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích
(pozn.: účinnost předpisu od 28. 2. 2009)

Nařízení vlády č. 53/2009 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na lesnicko-environmentální opatření
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2009)

Veterinární péče

Vyhláška č. 59/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 376/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu produktů ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2008)

Vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékárenské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky
(pozn.: účinnost předpisu od 11. 3. 2008)

Vyhláška č. 85/2008 Sb., o stanovení seznamu léčivých a pomocných látek, které lze použít pro přípravu léčivých přípravků
(pozn.: účinnost předpisu od 11. 3. 2008)

Vyhláška č. 86/2008 Sb., o stanovení zásad správné laboratorní praxe v oblasti léčiv
(pozn.: účinnost předpisu od 11. 3. 2008)

Vyhláška č. 106/2008 Sb., o správné praxi prodejců vyhrazených léčivých přípravků a o odborném kurzu prodejců vyhrazených léčivých přípravků
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2008)

Zákon č. 182/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2008)

Vyhláška č. 226/2008 Sb., o správné klinické praxi a bližších podmínkách klinického hodnocení léčivých přípravků
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2008, spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví)

Vyhláška č. 228/2008 Sb., o registraci léčivých přípravků
(pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2008, spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví)

Vyhláška č. 229/2008 Sb., o výrobě a distribuci léčiv

(pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2008, spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví)

Vyhláška č. 288/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka

(pozn.: účinnost předpisu od 3. 9. 2008)

Vyhláška č. 289/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 375/2006 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče

(pozn.: účinnost předpisu od 3. 9. 2008)

Vyhláška č. 290/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz vodních živočichů

(pozn.: účinnost předpisu od 3. 9. 2008)

Vyhláška č. 344/2008 Sb., o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 9. 2008)

Vyhláška č. 427/2008 Sb., o stanovení výše náhrad výdajů za odborné úkony vykonávané v působnosti Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 12. 2008)

Nařízení vlády č. 437/2008 Sb., kterým se zrušuje nařízení vlády č. 179/2004 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na veterinární technické prostředky

(pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2009)

Vyhláška č. 21/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 23. 1. 2009)

Vodní hospodářství

Vyhláška č. 40/2008 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 7/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, ve znění vyhlášky č. 619/2004 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 2. 2008)

Zákon č. 180/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 20/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 28. 5. 2008)

Zákon č. 181/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2008, část od 1. 7. 2009)

Živočišné komodity

Zákon č. 182/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2008)

Vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 15. 10. 2008)

Evropská legislativa

Zemědělství a rozvoj venkova

V oblasti Společné zemědělské politiky (SZP) představovalo v roce 2008 významný krok přijetí tzv. Health-Checku, jehož důležitými oblastmi byly progresivní modulace, decoupling (oddělení plateb od produkce) a úprava stávajících podpůrných tržních nástrojů a přizpůsobení se evropského modelu zemědělství tzv. „novým výzvám“ (změna klimatu, obnovitelné zdroje energie, vodní hospodářství, biologická rozmanitost a restrukturalizace odvětví mléka a mléčných výrobků.). Pro státy uplatňující současný systém přímých plateb na plochu (SAPS) je pozitivním výsledkem zejména prodloužení současného systému do roku 2013, odklad aplikace oblasti „C“ u požadavků na tzv. Cross-Compliance na rok 2013, snížení procenta progresivní modulace u plateb převyšujících 300.000 € na 4 % a odstranění pásem progresivní modulace u plateb nižších než 300.000 €. Dalším důležitým krokem bylo přijetí návrhu, který umožňuje zavedení programu ovoce do škol. SZP pokračovala v realizaci tržních reforem umožňujících farmářům lépe reagovat na tržní podněty při současném upevnění konkurenčních podmínek a dosažení udržitelného evropského zemědělství. Na růst a vytváření nových pracovních míst byla zaměřena implementace programů rozvoje venkova a podpory rybolovu schválených pro období 2007–2013. V závěru roku 2008 (formálně předloženo 28. 1. 2009) navrhla EK v rámci řešení finanční krize investice ve výši 1,5 mld. € v letech 2009 a 2010 v oblasti infrastruktury (širokopásmové připojení k internetu) a v oblasti nových výzev SZP). Pro ČR by tyto investice znamenaly podíl na uvedené tituly Programu rozvoje venkova zhruba ve výši 47,85 mil. €.

Hlavní směry Společné zemědělské politiky

V oblasti podpor pro zemědělce přijala Rada Nařízení Rady (ES) č. 146/2008 ze dne 14.2. 2008 o změně nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci **společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce**, a nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), kterým se zjednodušují ustanovení týkající se podmíněnosti zavedené nařízením o režimech přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky (*Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001*).

V souladu s cílem zlepšit fungování společné zemědělské politiky na základě zkušeností nabytých od roku 2003, který EK představila v listopadu 2007 ve svém sdělení nazvaném „**Příprava na kontrolu stavu reformy SZP**“, předložila EK dne 20. 5. 2008 návrhy:

- návrh nařízení, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor pro zemědělce v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce;
- návrh nařízení o úpravách ve společné zemědělské politice prostřednictvím změn nařízení (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008 a (ES) č. 479/2008;
- návrh nařízení, kterým se mění nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV);
- a návrh rozhodnutí, kterým se mění rozhodnutí 2006/144/ES o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007–2013).

Dne 18. 11. 2008 dosáhla **Rada politické dohody o kontrole stavu společné zemědělské politiky**. Kontrola stavu společné zemědělské politiky byla rovněž předmětem usnesení EP ze dne 12.3. 2008.

Ceny zemědělských produktů a související opatření

Dne 20.5. 2008 EK přijala sdělení s názvem „**Řešení problému rostoucích cen potravin – Pokyny k opatřením EU**“. Toto sdělení analyzuje přechodné a strukturální faktory, které stojí za nedávným růstem cen potravin, předpovídá možný budoucí vývoj cen a nabízí celkový pohled na dopady na úrovni země a domácností v rámci Unie a v mezinárodním měřítku. V tomto světle navrhla EK dne 18.7. 2008 vytvoření zvláštního finančního nástroje v hodnotě 1 mld. € na pomoc zemědělcům v rozvojových zemích.

Společná organizace trhů

V rámci **jednotlivých komodit** přijala Rada Nařízení Rady (ES) č. 637/2008 ze dne 23.6. 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 1782/2003 a zavádí **národní programy restrukturalizace odvětví bavlny**. V oblasti režimů podpor pro zemědělce přijala Rada Nařízení Rady (ES) č. 1009/2008 ze dne 9. října 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 1782/2003,

kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, které ujasňuje podmínky způsobilosti pro platby pro **hovězí maso**. Rada přijala také nařízení, kterým se stanoví dvě zásadní linie podpory **ve prospěch menších ostrovů v Egejském moři** (zvláštní režim zásobování a na podporu místní zemědělské produkce).

V roce 2008 vyústily v právní předpisy různé návrhy na změnu a **zjednodušení platných právních předpisů v oblasti lihovin, mléka, lnu a konopí, vína, tabáku a bavlny**.

V oblasti **lihovin** přijaly EP a Rada dne 15.1. 2008 nařízení o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin, čímž došlo ke zrušení platného nařízení. Pokud jde o oblast **mléka a mléčných výrobků**, přijala Rada dne 17.3. 2008 nařízení, kterým se od 1.4. 2008 zvýšila produkce mléka v EU o 2 %. Následně byla zahájena evropská kampaň **distribuce mléka ve školách** s cílem podpořit rozvoj správných stravovacích návyků. V odvětví **lnu a konopí** přijala Rada dne 17.3. 2008 nařízení, kterým se prodlužuje současný režim podpory, a to o jeden další hospodářský rok. V odvětví vína přijala Rada dne 29.4. 2008 nařízení, kterým byla reformována společná organizace trhu s vínem v EU. V odvětví **tabáku** přijala Rada dne 26.5. 2008 nařízení, kterým se mění platné právní předpisy s cílem převést 5 % výše podpory pro tabák na roky 2008 a 2009 do Tabákového fondu Společenství. V rámci přístupu zvoleného při přijímání **jednotného nařízení o společné organizaci trhů** v říjnu 2007 přijala Rada dne 14.4. 2008 pozměňující nařízení, kterým zahrnuje ustanovení přijatá v odvětví cukru, osiva, mléka a mléčných výrobků, hovězího a telecího masa, jakož i změny v odvětví ovoce a zeleniny do tohoto nařízení.

Kvalita zemědělských produktů

Dne 29. 9. 2008 byla Nařízením Rady (ES) č. 967/2008 ze dne 29. září 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 834/2007, novelizována ekologická produkce a označování ekologických produktů. Pozn.: Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 - nařízení se použije od 1. 1. 2009. Změna odkládá povinné používání loga Společenství na balených potravinách na 1. 7. 2010.

Dne 15.10. 2008 přijala EK **Zelenou knihu o jakosti zemědělských produktů**: normy pro produkty, požadavky na hospodaření a systémy jakosti. Touto zelenou knihou byla zahájena veřejná konzultace o vývoji politiky jakosti zemědělských produktů. Přezkoumává normy, systémy jakosti, certifikace a označování, které se v současnosti v Unii uplatňují.

Rozvoj venkova

Dne 15.7. 2008 změnila Rada rozhodnutí, kterým se stanoví částka podpory Společenství pro rozvoj venkova na období od 1.1. 2007 do 31.12. 2013, její roční rozdělení a minimální částka, která má být soustředěna v regionech způsobilých v rámci konvergenčního cíle. V důsledku této změny se prostředky, jež v roce 2007 nebyly využity, přidělují na období od 1.1. 2008 do 31.12. 2013.

Dne 17.10. 2008 Komise zahájila činnost Evropské sítě pro rozvoj venkova. Tato síť, která sdružuje představitele politiky, správy, akademické sféry a ostatní klíčové aktéry v tomto odvětví z různých členských států, zjednoduší výměnu myšlenek, informací a zkušeností tak, aby politika regionálního rozvoje nadále odpovídala požadavkům 21. století.

Vodní hospodářství

Na podporu boje proti **znečišťování povrchových vod nebezpečnými látkami** přijaly EP a Rada dne 16.12. 2008 směrnici o normách environmentální kvality EU, které se týkají povrchových vod; směrnice je odvozena od rámcové směrnice o vodě. Směrnice stanoví mezní hodnoty pro více než třicet znečišťujících látek, včetně pesticidů, těžkých kovů a biocidních přípravků.

Lesní hospodářství

V oblasti boje proti nelegální lesní těžbě podepsala EK dne 3.9. 2008 první dobrovolnou dohodu o partnerství s Ghanou, která se týká vymahatelnosti práva, správy a obchodu v lesnictví (FLEGT – Forest Law Enforcement Governance and Trade). Jednání s cílem uzavřít takové dohody se předpokládají s Kamerunem, Kongem, Indonésií a Malajsií. Tyto dohody zaručí kontrolu legálnosti dovozů lesnických výrobků do EU. Rovněž tak Komise a Čína zavedly dvoustranný koordinační mechanismus s cílem zintenzivnit úsilí v boji proti nelegální lesní těžbě a obchodu s ní spojenému.

Dne 17.11. 2008 přijala EK sdělení s názvem „**Řešení problémů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů jako součást boje proti změně klimatu a ztrátě biologické rozmanitosti**“, které představuje její návrhy pro boj proti úbytku tropických lesů. Před mezinárodními jednáními ohledně dohody o klimatu pro období po roce 2012 navrhuje EK stanovit si jako cíl nejpozději do roku 2030 zastavit celosvětový úbytek lesního porostu a snížit hrubý úbytek tropických lesů do roku 2020 o nejméně 50 %. Týž den přijala EK také legislativní návrh ke snížení rizika uvádění nezákonně vytěženého dřeva a výrobků z tohoto dřeva na trh Společenství. Navrhované nařízení ukládá subjektům obchodujícím se dřevem, aby předkládaly přiměřené záruky zákonnosti původu dřeva uváděného na trh.

Oblast veterinární

V roce 2008 na základě nových zkušeností a vědeckých informací s ohledem na **katarální horečku** ovcí bylo několikrát změněno nařízení Komise (ES) č. 1266/2007 ze dne 26. října 2007 o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunů některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí (*nařízením č. 289/2008, č. 384/2008, č. 394/2008, č. 708/2008, č. 1108/2008 a č. 1304/2008*).

S ohledem na stanoviska Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) s cílem zajistit a udržet vysokou úroveň ochrany zdraví lidí ve vztahu k přenosným spongiformním encefalopatiím, ale zároveň i s ohledem na technickou a ekonomickou proveditelnost, a na snahu, aby obchod nebyl omezen více, než je nezbytné, bylo změněno nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných **spongiformních encefalopatií** (*nařízením č. 357/2008, č. 553/2008, č. 746/2008 a č. 956/2008*), dále s ohledem na kritéria pro programy sledování BSE (*nařízením č. 571/2008*) a s ohledem na seznam rychlých testů (*nařízením č. 21/2008 a č. 315/2008*).

V roce 2008 došlo ke změně požadavků pro **dovoz drůbeže a drůbežích produktů** nařízením č. 798/2008. Toto nařízení bylo změněno nařízením č. 1291/2008 s ohledem na schválení programů pro tlumení salmonel v některých třetích zemích.

Dne 11. března 2008 byla přijata směrnice EP a Rady 2008/13/ES, kterou se **zrušuje směrnice Rady 84/539/EHS** o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zdravotnických elektrických přístrojů používaných ve veterinářství, neboť metoda posuzování shody stanovená v této směrnici již není pro účely vnitřního trhu nebo pro obchod se třetími zeměmi nezbytná.

Dne 19. listopadu 2008 byla přijata směrnice EP a Rady 2008/97/ES, která mění směrnici Rady 96/22/ES o zákazu používání některých látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a beta-sympatomimetik v chovech zvířat, která omezuje oblast působnosti této směrnice pouze na zvířata určená k produkci potravin.

Dále bylo Komisí přijato několik nařízení, která se týkají **vedlejších produktů živočišného původu**, které mění nařízení 1774/2002 (*nařízením č. 399/2008, č. 437/2008, č. 523/2008 a č. 777/2008*).

Komise také přijala směrnici 2008/53/ES, kterou se mění směrnice Rady 2006/88/ES o veterinárních požadavcích na **živočichy pocházející z akvakultury** a produkty akvakultury a o prevenci a tlumení některých nákaz vodních živočichů, s ohledem na jarní virémii kaprů, dále přijala nařízení č. 1251/2008 a rozhodnutí 2008/392/ES, kterými se provádí již uvedená směrnice 2006/88/ES.

S ohledem na změny karanténních zařízení a středisek schválených příslušnými orgány členských států pro **dovoz některých ptáků** jiných než drůbež bylo několikrát změněno i nařízení Komise (ES) č. 318/2007, kterým se stanoví veterinární podmínky dovozu některých ptáků do Společenství a jeho karanténní podmínky (*nařízením č. 86/2008, č. 311/2008, č. 607/2008, č. 754/2008, č. 1219/2008 a č. 1294/2008*).

Dále Komise v roce 2008 přijala několik nařízení, které mění současnou legislativu ohledně **hygieny potravin** (*nařízením Komise (ES) č. 1019/2008 ze dne 17. října 2008, kterým se mění příloha II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin, nařízení Komise (ES) č. 1020/2008 ze dne 17. října 2008, kterým se mění přílohy II a III nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu, a nařízení (ES) č. 2076/2005, pokud jde o identifikační označení, syrové mléko a mléčné výrobky, vejce a vaječné výrobky a některé produkty rybolovu, nařízení Komise (ES) č. 1021/2008 ze dne 17. října 2008, kterým se mění přílohy I, II a III nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě, a nařízení (ES) č. 2076/2005, pokud jde o živé mlže, některé produkty rybolovu a personál, který pomáhá při úředních kontrolách na jatkách, nařízení Komise (ES) č. 1022/2008 ze dne 17. října 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 2074/2005, pokud jde o mezní hodnoty obsahu celkové těkavé dusíkaté báze (ABVT), nařízení Komise (ES) č. 1023/2008 ze dne 17. října 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 2076/2005, pokud jde o prodloužení přechodného období poskytnutého provozovatelům potravinářských podniků dovážejícím rybí tuk určený k lidské spotřebě*).

Oblast rostlinolékařská

V rámci akčního programu Společenství pro životní prostředí na léta 2002 – 2011 byla připravena tematické strategie s cílem omezovat dopady pesticidů na lidské zdraví a životní prostředí dosažením udržitelného využívání pesticidů a významným celkovým snížením rizik při využívání pesticidů a při zachování nezbytné úrovně ochrany rostlin proti škodlivým organismům. V červenci roku 2006 Komise přijala balíček dokumentů týkající se pesticidů/přípravků na ochranu rostlin, který kromě Tematické strategie k udržitelnému používání pesticidů zahrnuje **návrh rámcové směrnice EP a Rady, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů, návrh nařízení EP a Rady o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a návrh nařízení ke statistice přípravků na ochranu rostlin**. Prvé dva z návrhů byly poprvé představeny v Radě v září 2006, třetí návrh EK předložila v dubnu 2007.

Cílem předloženého návrhu **směrnice** je provádět ty části tematické strategie, které vyžadují nové právní předpisy. Předloženým návrhem směrnice má být vytvořen společný právní rámec pro dosažení udržitelného používání pesticidů. Po schválení dokumentu bude členskými státy Společenství uložena povinnost přijetí národních akčních plánů, které stanoví cíle, opatření a harmonogramy ke snížení nebezpečí a rizik z používání pesticidů a omezování závislosti zemědělské produkce na pesticidech (přípravcích na ochranu rostlin). *Návrh směrnice upravuje používání pesticidů, jejich skladování, nakládání s obaly a zbytky pesticidů. Stanovuje požadavky na odbornou přípravu profesionálních uživatelů pesticidů, distributorů a poradců, zavádí jednotnou kontrolu mechanizačních prostředků pro aplikaci pesticidů a striktně omezuje leteckou aplikaci. Zvláštní zřetel je věnován ochraně vod a omezení použití pesticidů v citlivých oblastech z hlediska zvýšených hygienických požadavků nebo veřejného zdraví. Povinností členských států bude hodnocení dosaženého pokroku v omezování rizik z využívání pesticidů a pravidelné informování Komise o dosaženém stavu.*

Navrhované **nařízení** o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh nahradí existující legislativu v této oblasti (směrnice Rady 91/414/EHS) s cílem zachovat vysokou úroveň ochrany lidského zdraví, zvířat a životního prostředí, zlepšením fungování vnitřního trhu a aktualizováním postupů pro povolování s tím, že by se měla snížit administrativní zátěž stávajících postupů schvalování a povolování a dosáhnout vyšší úrovně harmonizace.

Třetí předpis z pesticidního balíčku, návrh **nařízení o statistice přípravků na ochranu rostlin**, byl předložen s cílem stanovit nezbytné vhodné ukazatele pro monitorování rizik z používání pesticidů. Shromažďování údajů o prodeji a používání přípravků na ochranu rostlin je jedním z navrhovaných opatření v rámci tematické strategie udržitelného používání pesticidů. Cílem nařízení je stanovit rámec pro vypracování statistik ES o uvádění přípravků na trh a jejich užívání. *Návrh je sice projednáván na PS Rady pro statistiku, která patří do gesce Českého statistického ústavu, ale samotný předpis je v gesci MZe (SRS), které připravuje stanoviska za ČR v případě, že se projednává návrh nařízení o statistice přípravků na ochranu rostlin.*

Politické dohody u směrnice a nařízení k uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh bylo dosaženo na jednání Rady ministrů zemědělství a rybolovu v prosinci 2007. V průběhu roku 2008 probíhala intenzivní jednání na všech úrovních Rady; společný postoj byl přijat za SI PRES na RM 19. května 2008 a za FR PRES probíhalo druhé čtení v Evropském parlamentu. Schválení EP proběhlo 13. I. 2009. Politické dohody u návrhu nařízení o statistice přípravků na ochranu rostlin bylo dosaženo za SI PRES v červnu 2008. FR PRES se tímto návrhem nezabývalo, nicméně za jejich předsednictví byl přijat Společný postoj jako A bod na Radě ministrů v listopadu 2008. Text k druhému čtení byl předán EP počátkem ledna 2009. V současné době probíhají intenzivní jednání mezi Radou, EK a EP. Vzhledem k tomu, že všechny nové předpisy z pesticidního balíčku jsou do určité míry provázány je snaha zakončit jejich projednávání ve stejné době a to předložením konečných textů všech tří předpisů na červnové Radě ministrů pro zemědělství a rybolov v roce 2009.

Během roku 2008 v souvislosti se směrnicí Rady 91/414/EHS byly přijaty nové směrnice, které mění tuto směrnici za účelem **zařazení nových účinných látek do pozitivního seznamu** (Annex I), jednalo se o směrnice s celexovým číslem 320080040, 320080044, 320080045, 320080066, 320080067, 320080070, 320080091, 320080107, 320080108, 320080113, 320080116, 320080125 a 320080127.

V oblasti ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům byla aktualizována směrnice 2000/29/ES, kde došlo k úpravě a vymezení chráněných zón vůči určitým škodlivým organismům směrnicí 2008/64/ES a k úpravě požadavků na dřevěný obalový materiál směrnicí 2008/109/ES.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

ROSTLINNÁ VÝROBA

Výrobní faktory RV

Počasí

Povětrnostní podmínky v průběhu roku 2008 se na území České republiky vyznačovaly řadou výkyvů, které poznamenaly také porosty polních plodin. Mrazy a sníh přišly překvapivě již v druhé polovině listopadu 2007. V prosinci a v prvních měsících roku 2008 až na výjimky probíhala víceméně mírná zima s malým množstvím srážek.

V teplejších oblastech země probíhalo setí prvních jařin již v období od 5. do 15. února. Po zbytek února, v březnu i v prvních třech týdnech dubna pokračovalo mírné počasí s častými nočními mrazíky. Ty zpozdily vzházení zasetých jařin a poškodily zejména kvetoucí meruňky a zaseté porosty máku. Ozimé obiloviny a řepka byly na konci zimy vyrovnané, v dobrém stavu.

Mírná zima přispěla k vyššímu výskytu plevelů, škůdců včetně hrabošů a některých, zejména houbových a virových chorob. Jarní obiloviny vzházely až počátkem dubna a pomalu se vyvíjely. Ozimé řepky začaly kvést již po 20. dubnu, do plného květu přešly počátkem května a od té doby rychle rostly a většily. V dubnu a počátkem května byly relativně častější přeháňky či deště. Koncem první dekády května již teploty v průběhu dne dosahovaly až 25 °C. Po období ochlazení byl poslední týden v květnu velmi teplý.

Červnové příznivé počasí s teplotami v rozmezí 15-30 °C s dostatkem vláhy přispělo k mimořádně slibnému stavu porostů polních plodin. Rekordní předpoklady hlavně u zrnin a řepky ovlivnilo velmi nepříznivé deštivé počasí zejména v červenci, které zpomalovalo dozrávání a sklizeň porostů a způsobilo silný výskyt houbových chorob, které poškodily nejvíce produkci řepky.

Žňové práce byly ukončeny koncem srpna. Vysoké výnosy s dobrou kvalitou byly dosaženy u obilovin, především u pšenice, jarního ječmene a kukuřice na zrno, u brambor ostatních, cukrovky, píce, chmele i dalších plodin, jako např. u révy vinné.

Deštivé léto zpozdilo přípravu půdy a setí nových ploch řepky ozimé. V podzimních měsících panovalo teplejší počasí s menším množstvím srážek. Počátkem druhé poloviny listopadu došlo k přechodnému ochlazení s nočními mrazy a sněhovými přeháňkami. Porosty ozimů byly s nástupem zimního období až na výjimky v dobrém stavu. Poslední měsíc roku 2008 byl do vánočních svátků teplotně nadprůměrný. Poté rychle nastoupila tuhá zima se silnými mrazy a sněhovou pokrývkou.

Výživa rostlin

Ve srovnání s rokem 2007 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, k mírnému zvýšení spotřeby živin v minerálních hnojivech. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivami činila 110,6 kg na 1 ha zemědělské půdy.

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva

Rok	N	P2O5	K2O	Celkem/ha	Celkem tis. tun čistých živin
2001	72,6	12,3	7,3	92,2	394,716
2002	72,3	12,2	7,7	92,2	368,850
2003	60,6	11,7	7,3	79,6	318,604
2004	75,8	13,7	9,9	99,4	401,708
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370,529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436,114
2008	85,4	13,8	11,4	110,6	442,377

Pramen: Mze

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (v tis. t)
2001	212
2002	201
2003	171
2004	141
2005	93
2006	103
2007	229
2008	180

Pramen: MZe

Hnojení statkovými hnojivy

V roce 2007 bylo statkovými hnojivy dodáno 20,0 kg N, 13,0 P₂O₅ a 21, K₂O na hektar zemědělské půdy. Celkový vnos čistých živin ze statkových hnojiv byl 54, kg/ha. (Zdroj VÚRV)

Velikost kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci Operačního programu.

Ochrana rostlin

Výskyt škodlivých organismů a poruch v roce 2008:

Vzhledem k mírné a teplé zimě ozimy v roce 2008 dobře přezimovaly. Půda prakticky nepromrzla, což umožnilo rostlinám vegetovat téměř celou zimu. Teplý průběh zimy a celkově příznivé počasí způsobily časnější nástup jarní vegetace cca o 14 dní (únorové denní teploty dosahovaly až +17°C). 1.–2. 3. se přes území ČR přehnal vichřice EMA síly orkánu s prudkým deštěm, která způsobila rozsáhlé škody hlavně v lesích. Krátkodobé období místy intenzivních dešťů nezlepšilo vláhovou bilanci v předjaří, způsobilo však zvýšení hladiny některých vodních toků. Netypické počasí mělo vliv na časově různý nástup zejména houbových chorob a vytvářelo mnohdy vhodné podmínky pro vývoj a šíření živočišných škůdců. Po přetrvávajícím jarním vláhovém deficitu následovalo letní proměnlivé počasí provázené lokálními přívalovými srážkami a krupobitím s pravidelně se střídajícími extrémně vysokými teplotami beze srážek. Dne 25.6. se přes území republiky přehnal velmi silná bouře (místy tornádo), po které došlo k polehnutí nebo jinému poškození řádově tisíců hektarů polních plodin. V době vzcházení nově založených porostů ozimů převládalo z počátku suché počasí, neobvykle byla teplá první polovina listopadu.

U obilnin byl na jaře i na podzim (v nově založených porostech) 2008 zaznamenán mnohem vyšší výskyt infekce virem žluté zakrslosti ječmene (BYDV) než virem zakrslosti pšenice (WDV). V porovnání s předchozím rokem se však celkový výskyt virových infekcí výrazně snížil. Intenzita a plošný rozsah napadení viry byly převážně slabé a střední. Výskyt viróz se koncentroval hlavně do nížinných oblastí Čech a Moravy. Šíření běžně se vyskytujících houbových chorob, převážně padlí pšenice a padlí ječmene, bylo monitorováno zejména v moravských okresech v druhé polovině května. Výskyty chorob pat stébel byly hlášeny pouze ojediněle během března v okresech Jindřichův Hradec a Kladno, k nárůstu výskytů došlo v druhé polovině července na severní Moravě a ve Slezsku. Výskyty síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene /hnědé skvrnitosti/, spály ječmene /rhynchosporiové skvrnitosti/ a také tečkované listové skvrnitosti pšenice /braničnatky pšeničné/, tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice /braničnatky plevové/ byly zaznamenávány od první dekády května ve středním až silném výskytu během celé vegetace. V roce 2008 byl zaznamenán nižší výskyt růžovění klasů pšenice /klasových fuzarióz/ a obsahu deoxynivalenolu u pšenice ozimé než v roce 2007. Výskyt snětivosti byl oproti předchozímu roku mírně nižší. Převažoval výskyt mazlavé snětivosti pšenice a došlo k zvýšení výskytu zakrslé snětivosti pšenice. Vlivem srážek a zejména po ničivé bouři, která se přehnal přes území republiky dne 25.6., docházelo k nárůstu výskytu černě obilnin v klasech. Obecně byl zaznamenán vyšší tlak houbových chorob než v roce 2007.

Ze sledovaných živočišných škůdců obilnin bylo opakovaně zaznamenáno poškození trásněnkami. Střední až silné výskyty mšic byly pozorovány ve všech sledovaných lokalitách (převládala mšice střemchová, která je hlavním přenašečem BYDV). Ojediněle zvýšený výskyt zelenušky žlutopásé byl hlášen v okresech Česká Lípa, České Budějovice a Trutnov. Zaznamenány byly až střední výskyty kohoutků, obaleče obilního a bejlomorky sedlové. Zejména na podzim byly zaznamenány střední až silné výskyty přenašeče WDV kříška polního. Na jaře byly monitorovány střední až silné výskyty hraboše polního převážně ve středních Čechách a na Moravě.

V průběhu vegetačního období bylo pozorováno lokálně silné zaplevelení obilnin, nejčastěji chundelkou metlicí. Z ostatních plevelných rostlin se v obilninách vyskytovaly hlavně pýr plazivý, pcháč rolní, pelyněk černobílý, svízel přítula, heřmánkovité plevele, violka rolní, hluchavka nachová a peníze rolní. Celkový vliv škodlivivých organismů a poruch na porosty obilnin byl eliminován příznivými vegetačními podmínkami, což se promítlo i do velmi dobré sklizně.

V porostech kukuřice byly pozorovány střední až silné výskyty obecné snětivosti kukuřice především na jižní Moravě a ve východních Čechách. Zavíječ kukuřičný se na některých lokalitách vyskytoval ve střední až silné intenzitě. Nejvyšší výskyty bázlvice kukuřičného ve feromonových lapácích byly zjištěny na Moravě a nově byly zaznamenány výskyty v okresech Jeseník, Pardubice, Havlíčkův Brod, Benešov, Kutná Hora, Kolín, Praha – východ, Hradec Králové, Náchod, Trutnov a Litoměřice. Poprvé bylo na území ČR pozorováno poškození dozrávajících palic kukuřice lesknáčkem *Glischrochilus quadrisignatus*.

U řepky byly na mnoha lokalitách po celém území ČR zjištěny střední až silné výskyty bílé hniloby brukvovitých /hlízenky obecné/, zejména v době sklizně, fomové hniloby brukvovitých, alternariové skvrnitosti brukvovitých /černě řepkové/, mšice zelné, blýskáčka řepkového, bejlomorky kapustové, hraboše polního, ale i „stonkových“ krytonosců (krytonosce řepkového a čtyřzubého) a pilatky řepkové.

U máku došlo v dubnu k poškození mrazem u vzcházejících a vzešlých porostů, např. v okresech Chrudim, Karlovy Vary a Kroměříž, převážná část porostů v okrese Litoměřice byla přeseta. Střední až silné výskyty plísně máku a helmintosporií máku byly pozorovány především na Moravě a ve Slezsku. Střední až silné výskyty mšice makové byly zaznamenány na Moravě a v Čechách v okresech Jičín, Kladno, Litoměřice, Rychnov nad Kněžnou, Ústí nad Orlicí. Střední až silný výskyt krytonosce makovicového, resp. poškození makovic jeho larvami, bylo zjištěno na Moravě.

U slunečnice došlo v závěru vegetace k nárůstu výskytu houbových chorob. Na jižní Moravě bylo pozorováno ojediněle až silné zaplevelení vzrůstnými, často nepůvodními, druhy plevelů, např. mračňákem Theophrastovým, pouvou řepňolistou, konopím rumištním a bytelem metlatým.

Sucho negativně ovlivnilo vzházení porostů cukrovky, např. v okrese Rychnov nad Kněžnou; suchem poškozené porosty byly hlášeny také v okresech Kladno a Jičín. Lokální poškození po krupobití bylo zaznamenáno v okresech Litoměřice, Olomouc, Kladno, Nový Jičín a Bruntál. Výskyt viru západní žloutenky řepy (**BWYV**) byl laboratorně potvrzen v okrese Opava. První výskyt skvrnatičky řepné byl laboratorně potvrzen 2.7. v okrese Opava, další, převážně střední, výskyty byly zaznamenány v okresech na Moravě (Uherské Hradiště, Vyškov, Kroměříž, Přerov, Karviná). Ohniskově silné výskyty byly lokálně zaznamenány v okrese Opava, některé porosty byly 2x ošetřeny. V porostech byly zjištěny lokálně až silné výskyty plevelných řep a plevelů především z čeledi merlíkovitých.

Ojediněle střední výskyt fytoplazmy stolburu bramboru byl zaznamenán v okrese Blansko. Výskyty bakteriální kroužkovitosti bramboru byly laboratorně potvrzeny v okresech Klatovy a Plzeň-jih. Laboratorně byl potvrzen výskyt koletotrichového vadnutí bramboru v okrese Semily, ojediněle slabý výskyt byl zjištěn v okrese Blansko. Průběh počasí podporoval výskyt a šíření plísně bramboru, šíření záviselo na místních podmínkách a prováděné ochraně, bylo pozorováno silné napadení i relativně odolných odrůd. První výskyt plísně bramboru byl hlášen 26.5. v okrese Hodonín. Všeobecně silné šíření choroby i na ošetřovaných plochách bylo pozorováno v první polovině srpna v okrese Pardubice, naopak v okrese Havlíčkův Brod bylo hlášeno vlivem suchého počasí významné zbrzdění vývoje a šíření plísně bramboru v nati. Výskyty střední i silné byly zaznamenány během celé vegetace na většině pěstitelských plochách zejména u drobných pěstitelů. Střední až silný výskyt aktinomycetové obecné strupovitosti bramboru byl zjištěn na hlízách sadbových i konzumních brambor v okrese Ústí nad Orlicí. Zdravotní stav sklizených hlíz byl hodnocen koncem roku jako dobrý. První výskyt mšice broskvoňové byl sledován 9.6. v okresech Blansko a Jihlava.

Stejně jako v roce 2007 byly i v roce 2008 vytvořeny vhodné podmínky pro šíření mandelinky bramborové. Silné výskyty všech vývojových stadií byly zaznamenány na většině sledovaných ploch v ČR, místy až holožiry byly hlášeny v srpnu v okresech Blansko a Žďár nad Sázavou. Teplá zima také umožnila dobré přezimování mšic, silný nálet mšic nastal již od počátku května, zdravotní stav sadby bramboru byl ovlivněn po dvou předchozích infekčních letech vyšším výskytem virových onemocnění.

Ohniskový silný výskyt plísně chmele byl zaznamenán během vegetace v okresech Olomouc a Přerov. Výskyt mšice chmelové byl sledován ve střední až silné intenzitě v okresech Rakovník, Litoměřice, Louny, Olomouc a Přerov.

První výskyt virové žluté mozaiky cukety (ZYMV) byl laboratorně potvrzen v první polovině července na dýni olejné v okrese Zlín, další výskyty byly laboratorně ověřeny na dýni a okurce v okresech Břeclav, Uherské Hradiště a Vyškov. V květnu 2008 byl poprvé zjištěn Pepino mosaic virus na rajčatech tuzemské produkce, a to na jižní Moravě v produkčním porostu rajčete pěstovaném ve skleníku.

První výskyty plísně dýňovitých byly zjištěny na listech okurky v okresech Hodonín (30.6.Vnorovy) a Uherské Hradiště (7.7. Ostrožská Nová Ves). První výskyt plísně česnekovitých byl zaznamenán na cibuli koncem června v okrese Litoměřice. Šíření plísně dýňovitých na okurkách a plísně rajčete bylo hlášeno ve střední až silné intenzitě výskytu především na Moravě. Střední až silné výskyty plísně česnekovitých na cibuli a padlí dýňovitých na okurkách byly hlášeny ve všech okresech na jižní Moravě. Laboratorně potvrzeny byly výskyty bílé hniloby česnekovitých a fuzáriové hniloby česnekovitých na česneku v okrese Hradec Králové. Lokálně silný výskyt mšic na paprikách byl pozorován v okrese Přerov. Silné výskyty mšice zelné byly zaznamenány v okresech na jižní Moravě. Silný výskyt dřepčků na brukvovité zelenině byl zjištěn v okresech Kutná Hora, Opava, Jičín. Poškození brukvovité zeleniny květilkou zelnou ve foliovnicích bylo zaznamenáno v okrese Olomouc. Střední až silné výskyty květilky cibulové byly pozorovány okresech Zlín, Tábor, Semily. Střední výskyt květilky všežravé byl zaznamenán na ředkvičkách v okresech Kroměříž a Vyškov a silný výskyt byl pozorován v okrese Liberec. Střední výskyt vrtalky pórové byl zjištěn v okrese Opava. Střední až silné výskyty plzáků byly pozorovány např. v okrese Rychnov nad Kněžnou.

K poškození kvetoucích stromů meruněk, broskvoní a třešní mrazem došlo v okresech Nymburk, Tábor, Jindřichův Hradec, Náchod (až 50 % pomrzlých květů) a Louny. K velkému propadu plodů třešni vlivem nízkých teplot v době opylení květů došlo v okrese Semily. Předčasný opad plodů a drobné plody vlivem nedostatku srážek byly hlášeny v západních Čechách (jabloně, slivoně, broskvoně). Koncem roku byly laboratorně potvrzeny výskyty virové mozaiky jabloně (ApMV) a virové žlábkovitosti kmene hrušně (ASGV) v okrese Svitavy. Výskyt virového zvratu rybízu (BRAV) byl laboratorně ověřen v okrese Hradec Králové. Silný opad plodů napadených virovými neštovicemi slivoně /šarkou švestky/ byl zaznamenán v okrese Brno-venkov. V okrese Vsetín byl laboratorně ověřen výskyt bakteriální korové nekrózy jabloně. Výskyt bakteriální spály jabloňovitých na hrušni byl laboratorně ověřen např. v okresech Kladno, Hradec Králové a Jičín, na jabloni v okresech Litoměřice a Plzeň. Střední výskyt bakteriální spály ořešáku byl pozorován zejména u drobných pěstitelů na plodech v okrese Semily. Hlášeny byly škodlivé výskyty padlí jabloně, strupovitosti jabloně, rzivosti hrušně, rzivosti slivoně, puchrovitosti slivoně, moniliniové spály meruňky, moniliniové spály třešně, višně a kadeřavosti broskvoně. Výskyt patogena *Monilinia fructicola* byl laboratorně ověřen na hrušni v okrese Kladno, na slivoni v okrese Jičín, na broskvoni v okresech Hradec Králové, Jičín a Kladno, na meruňce v okrese Olomouc, na třešni v okrese Jičín. Silný výskyt mšic v ovocných dřevinách byl hlášen zejména v okresech Bruntál, Jeseník, Karviná, Olomouc, Opava, Přerov, střední až silný výskyt byl zaznamenán na celém území ČR. Střední až silné nálety obalečů byly monitorovány zejména na neošetřovaných plochách. Poškození jablek obalečem trnkovým bylo sledováno v jednotlivých lokalitách v okrese Hodonín (poškození plodů dosahovalo až 30%).

Výrazné poškození způsobené genetickou poruchou - tzv. variegace jahodníku - bylo zjištěno v okrese Semily (Turnov – odrůda Lidka, výběrová parcela udržovacího šlechtění). Laboratorně byl potvrzen výskyt antraknózy jahodníku, působené houbou *Colletotrichum acutatum* v okrese Klatovy. Silné napadení produkčních rostlin červenou hnilobou kořenů jahodníku bylo zaznamenáno v okresech Karlovy Vary a Sokolov. Nárůst výskytů šedé hniloby jahod /plísně šedé/ byl pozorován na plodech v okresech na severní Moravě a ve Slezsku.

Výskyt fytoplazmy stolburu, působící fytoplazmové černání dřeva révy, byl laboratorně potvrzen v okresech Kladno, Hodonín, Vyškov a Brno-venkov. Všeobecně střední až silné výskyty plísně révy a padlí révy byly hlášeny na listech i hroznech náchylných odrůd na jižní Moravě. Monitorovány byly střední až silné výskyty obalečika jednopásného a obaleče mramorovaného na jižní Moravě v okresech s pěstováním révy viné.

Ve většině sledovaných plodin byl zaznamenán střední až silný výskyt hraboše polního.

Přípravky na ochranu rostlin:

V roce 2008 bylo k ošetření polních kultur použito 11 072 752 tis. kg/l přípravků na ochranu rostlin. Na 1 ha z. p. bylo aplikováno 3,83 kg/l přípravku na OR (tj. 1,81 kg/l účinných látek přípravků na OR). Biologickými přípravky (mikrobiálními a makrobiálními) bylo ošetřeno 19 820 ha kulturních plodin, což je 2,75 x více než v roce 2007.

Roční spotřeba přípravků na OR vzrostla o 2,8 %. Z celkové spotřeby přípravků na OR v roce 2008 reprezentovaly herbicidy a desikanty 59,3 %, fungicidy 24 %, regulátory růstu 7,9 % a insekticidy a rodenticidy 7 %, ostatní 1,8 %.

V roce 2008 bylo v ČR registrováno nebo povoleno používat celkem 985 přípravků na OR, držitelů platných rozhodnutí SRS o registraci přípravků na OR bylo k závěru roku 115 a 57 držitelů vlastnilo rozhodnutí SRS o povolení k dovozu souběžných přípravků na ochranu rostlin. Rozhodnutí povolující rozšířené použití registrovaného přípravku bylo vydáno 17 žadatelům.

Spotřeba přípravků na ochranu rostlin a rostlinných produktů v ČR (kg,l)

Kategorie	2005	2006	2007	2008
Aditivum a adheziva	74 177	89 439	110 885	90 590
Antitranspirant	34 488	35 278	41 041	37 563
Fungicidy	2 101 078	1 975 108	2 150 736	2 285 224
Herbicidy a desikanty	5 368 803	5 848 823	6 417 713	6 568 915
Mořidlo fungicidní	342 598	364 864	366 260	371 420
Mořidlo insekticidní	13 702	53 971	3 968	17 571
Mykobakteriální přípravek	5 519	6 646	8 013	25 607
Olej	1 050	297	815	837
Regulátor růstu aktivní	763 007	883 616	861 484	891 277
Repelent	581	4 662	6 733	6 336
Rodenticidy	509 274	198 311	266 962	281 125
Zoocidy	431 167	463 116	539 979	496 287
Celkem	9 645 444	9 924 131	10 774 589	11 072 752

Pramen: Státní rostlinolékařská správa

Osivo a sadba

Množství odrůd většiny hlavních druhů zemědělských rostlin registrovaných na území České republiky je vysoké a toto množství, které je možné v České republice pěstovat se zvyšuje ještě o odrůdy ze Společného katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin/ tzv. Evropský katalog/. Uvedená skutečnost může pro pěstitele představovat určité riziko, pokud použije osivo odrůd nevhodných pro použití do našich klimatických podmínek.

Podmínky pro produkci osiva v roce 2007 byly pro většinu druhů příznivé. Výnosy obilovin, olejnin i dalších plodin dosáhly nadprůměrných hodnot.

Vývoj rozsahu množitelských ploch a objemu výroby uznaného osiva

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (ha)				Uznané osivo (t)			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Obiloviny	81 456	70 210	70 467	81 178	199 527	183 155	178 894	202 511
Kukuřice	1 508	1 628	1 034	1 145	2 229	1 452	1 109	1 316
Luskoviny	6 877	5 304	5 210	4 460	9 259	7 208	7 012	5 161
Olejny	16 822	11 323	11 798	11 364	13 758	7 518	6 667	6 142
Jeteloviny a trávy	20 187	24 641	26 596	10 151	11 117	9 046	11 040	2 025
Brambory	4 521	4 043	2 749	2 823	72 048	69 689	55 394	59 292

Pramen: ÚKZÚZ

Rostlinné komodity

Obiloviny

Klimatické podmínky pro vývoj porostů obilovin byly následující. Období od září do listopadu 2007 lze hodnotit jako teplotně podprůměrné. Září roku 2007 bylo sice z hlediska teplot slabě podprůměrné, ale srážkově poměrně výrazně nadprůměrné. Říjen a listopad 2007 byly měsíce, které vykazovaly podprůměrné hodnoty teplot. Dne 11. listopadu začalo několikadenní období s mírným sněžením, které však, jak se později ukázalo, bylo nejsilnější za celou minulou zimu. Prosinec roku 2007 byl oproti normálu jen o 0,1 stupně teplejší, provázely jej časté inverze a byl také velmi bohatý na srážky, neboť spadlo 117 milimetrů vody, což je 225 procent dlouhodobého průměru. Měsíc leden roku 2008 byl teplý a větrný a provázelo ho většinou počasí s kladnými teplotami. Únor 2008 byl téměř bez sněhu, ale měl i nejnižší naměřené teploty v tomto roce. Březen 2008 byl teplotně nadprůměrným měsícem se stal na srážky nejbohatším měsícem uplynulého období.

Z meteorologického hlediska byla zima ročníku 2007/08 docela teplá, na srážky průměrná. Nezvykle teplé počasí urychlilo zahájení jarních polních prací ve většině krajů České republiky o čtyři až šest týdnů dříve než je obvyklé. Půda v tomto časném termínu byla vhodná k setí také proto, že v průběhu zimy bylo málo sněhu. V dubnu 2008 se na mnoha místech

vyskytovaly přeháňky a průměrné denní teploty se pohybovaly v rozmezí od 6 °C do 15 °C. V květnu 2008 přišly vydatné srážky a výrazné ochlazení, které ovlivňovalo celé území ČR. V měsíci červnu 2008 bylo slunné, teplé počasí a denní teploty se pohybovaly od 15 °C do 30 °C. Průměrné teploty tak byly proti normálu vyšší o 2,7 °C. V červenci 2008 se započala sklizeň obilovin, kterou však zpomalovala nepřízeň počasí (časté přeháňky) a pomalé dozrávání. V polovině měsíce bylo sklizeno cca 20 % ploch, z toho nejvíce v nížinách. Do konce měsíce srpna 2008 však byly žně v podstatě ukončeny (bylo sklizeno cca 98,99 % výměry základních obilovin).

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2007/2008 s velmi nízkým množstvím počátečních zásob (920,3 tis. tun), které se řadí svým objemem k nejnižším za posledních 10 let (nižší byly pouze v marketingovém ročníku 1996/1997 – 652,0 tis. tun). Po průměrné sklizni v roce 2007, která dostatečně pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2007/2008, jak v užití na potraviny tak i na krmiva, setrval stav se stejným charakterem trhu s obilovinami z minulého marketingového roku 2006/2007. Pokračovalo období, kdy převažovala poptávka nad nabídkou. Cenový vývoj byl tímto charakterem zcela ovlivněn a měl u všech obilovin výrazně stoupající trend s počátečním skokovým vzrůstem.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2008 v množství 8 369,5 tis. tun je v ČR svoji úrovní řazena mezi rekordní sklizně (třetí nejvyšší sklizeň od roku 1990). Produkce obilovin dostatečně pokrývala domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak objeví výrazné přebytky obilovin, tak jak tomu bylo po sklizňovém ročníku 2004, což se projeví výrazným propadem cen zemědělských výrobců.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2007/2008

Ukazatel	MJ	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice obiloviny	Ostatní	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	8 11,0	37,5	498,7	59,0	50,1	1 11,7	11,9	1 579,8
Výnos	t/ha	4,86	4,73	3,80	2,70	4,11	6,80	1,63	4,53
Počáteční zásoby	tis. t	549,4	5,1	221,3	22,0	18,8	101,7	2,0	920,3
Výroba	tis. t	3 938,9	177,5	1 893,4	159,4	205,5	758,8	19,3	7 152,9
Dovoz	tis. t	30,6	5,4	105,1	0,0	0,1	37,3	1,2	179,7
Celková nabídka	tis. t	4 518,9	188,0	2 219,8	181,4	224,4	897,8	22,5	8 252,9
Domácí spotř.celkem	tis. t	2 918,0	151,0	1 712,0	162,0	165,0	578,5	13,0	5 699,5
Z toho – potraviny	tis. t	1 210,0	140,0	600,0	27,0	0,0	14,0	6,0	1 977,0
– osiva	tis. t	188,0	9,0	109,0	14,0	12,0	14,5	2,0	348,5
– krmiva	tis. t	1 500,0	2,0	1 000,0	120,0	138,0	500,0	5,0	3 265,0
– tech. užití	tis. t	20,0	0,0	3,0	1,0	15,0	50,0	0,0	89,0
Vývoz	tis. t	899,6	34,2	220,3	16,3	12,9	153,8	6,1	1 343,2
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenč. zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	3 817,6	185,2	1 932,3	178,3	177,9	732,3	19,1	7 042,7
Konečné zásoby	tis. t	701,3	2,8	287,5	3,1	46,5	165,5	3,4	1 210,2

Pramen: ČSÚ

Poznámky:

Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

Marketingový rok u obilovin začíná 1.7. běžného roku a končí 30.6. následujícího roku.

Celková osevní plocha obilnin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2008 velmi nepatrně poklesla proti předchozímu roku o 8,5 tis. ha na 1 552,7 tis. ha. Z dlouhodobého pohledu se však osevní plocha pěstovaných obilnin příliš nemění a pohybuje se kolem výměry 1 600 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o pokles o 0,5 %.

Průměrný výnos všech obilovin v roce 2008 je 5,37 t/ha a ve srovnání s předchozím rokem jde o navýšení o 0,84 t/ha (18,5 %). Nevýznamný pokles výměry pěstovaných obilovin spolu s výrazným zvýšením průměrného hektarového výnosu vedlo k celkovému zvýšení produkce o 1 216,6 tis. tun obilovin (17,0%) na celkových 8 369,5 tis. tun.

V marketingovém roce 2008/2009 bylo v České republice sklizeno celkem 8 369,5 tis. tun obilovin. Celková produkce obilovin v letošním roce se řadí ve srovnání s konečnými sklizněmi předchozích let mezi rekordní sklizně, které byly zaznamenány v letech 1990 a 2004. Taková velmi vysoká úroveň sklizně obilovin s výbornými jakostními parametry znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se bude měnit, což znamená, že situace na trhu se změní na trh s převažujícími rysy výrazně vyšší nabídky nad poptávkou.

Sklizeň obilovin v roce 2008

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Tritic.	Kuk.	Ostatní obilov.	Obiloviny celkem
	ozim.	jar.	celk.		ozim.	jar.	celk.					
P	760,4	41,9	802,3	43,4	141,2	341,2	482,4	49,0	57,8	113,8	9,9	1 558,6
V	5,88	3,84	5,77	4,83	4,67	4,64	4,65	3,18	4,42	7,54	1,47	5,37
S	4 470,3	161,2	4 631,5	209,8	659,8	1 584,0	2 243,9	155,9	255,6	858,4	14,5	8 369,5

Pramen: ČSÚ

Poznámka: U = ukazatel, P = plocha sklizně (tis.ha), V = výnos (t/ha), S = sklizeň (tis.t).

V marketingovém roce 2007/2008 byl opět zahájen intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky nebyly od 1. listopadu 2007 do 31. května 2008 nabídnuty do intervenčního nákupu žádné obiloviny. Celková smluvní skladová kapacita v ČR ke dni 30. 9. 2008 vykazovala 509,0 tis. tun obilovin, z toho Loco vlastní činí 312,0 tis. tun, Loco cizí 20,0 tis. tun, destinace 177,0 tis. tun. SZIF měl ke dni 30. 9. 2008 uzavřeno 56 smluv ve 103 skladech, z toho 55 smluv je dlouhodobých (102 skladů) a 1 smlouva krátkodobá (1 sklad).

Na intervenčních zásobách SZIF zůstávala ke dni 30. 9. 2007 **pšenice** ze sklizně roku 2004 v množství **270 tun**, která byla prodána v rámci vyhlášeného výběrového řízení na vnitřní trh Společenství do 5 000 tun. Jednalo se o pšenici původně určenou na potravinovou pomoc z intervenčních zásob obilovin pro nejchudší obyvatele EU, o kterou však žádný uchazeč neprojevil zájem.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Na zvýšení výroby pšenice v roce 2008 se podílil především nárůst osevních ploch ozimých pšenic a meziroční nárůst průměrného hektarového výnosu u ozimé pšenice. Letošní velmi vysoká úroveň výroby pšenice je srovnatelná se sklizňovým ročníkem 1990 (4 624,2 tis.tun). Takováto velmi vysoká úroveň sklizně pšenice znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se sice nebude měnit, ale trh bude mít rysy vysoce převažující nabídky nad poptávkou. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vyvážet do zahraničí celkem 1 250,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu), zpracovat na technické užití 225,0 tis. tun a nabídnout do intervenčního nákupu cca 80–100 tis.tun.

Z hlediska kvality lze sklizňový ročník 2008 hodnotit jako velmi dobrý. Podle výsledků monitoringu hodnocení kvality, kdy bylo celkem analyzováno 1 000 sklizňových vzorků vyplývá, že byly potvrzeny průběžné, velmi dobré výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo 40 % vzorků z letošní sklizně, což je od roku 2002 druhý nejvyšší podíl vyhovujících vzorků dle ČSN 46 1100 – 2. Pšeničné zrno vykazuje vysokou objemovou hmotnost s dostatkem bílkovin, což zaručuje dobrou výtěžnost mouky a dobrou pekárenskou kvalitu. Parametr číslo poklesu je vyšší a bude vyžadovat před zpracování úpravu, tzn. mírné snížení. Obsah příměsí a nečistot ve vzorcích je velmi nízký a je jedním z nejnižších za sledované období - 4,5 % a 0,3 %. Pšeničné zrno nebylo poškozeno a ani znečištěno přítomností jiných druhů obilovin, cizích semen, zeminy, kamínků apod.

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2008 výměry 482,4 tis. ha. Zastoupení osevních ploch jarního ječmene meziročně opět pokleslo a dosáhlo v letošním roce 70,7 % z celkových ploch ječmene a přiblížilo se úrovni ploch z roku 2001. Tento pokles znamená snížení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 22,0 %. Přes uvedený pokles neztrácí jarní ječmen svoji atraktivnost pro pěstitele, která je dána rozvinutým trhem této komodity. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo roku 2000 a dosáhlo úrovně 29,3 %.

Meziročním navýšením produkce si ječmen znovu potvrdil svou pozici druhé nejvýznamnější obiloviny. Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů současně vyhovuje plných 40 % vzorků (v roce 2007 to bylo pouze 13 %). Po úpravě tříděním a při zachování jednotlivých parametrů dle ČSN vyhovuje 51,0 % vzorků. Předností tohoto sklizňového ročníku je, že byla dosažena velmi vysoká kvalita sladovnického ječmene, která byla především ovlivněna včasným termínem zasetí jarního ječmene, poměrně dlouhou vegetační dobou s velmi dobrým zdravotním stavem a velmi příznivým průběhem sklizně.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí. V letošním marketingovém roce 2008/2009 by neměla být bilance potřeby ječmene pro potravinářské užití napjatá, neboť je k dispozici cca 850 tis. tun jarního ječmene ve sladařské jakosti.

V roce 2008 došlo u osevních ploch žita k mírnému navýšení o 5,9 tis. ha (tj. o 15,7 %) ve srovnání s předchozím rokem. Toto navýšení tak potvrdilo zastavení problému poklesu pěstební plochy žita, který zde byl zaznamenán ve sklizňových ročnících 1998 až 2002 a souvisel se zhoršenými odbytovými podmínkami na přelomu tisíciletí. Současné velmi pozvolné navyšování osevních ploch žita však souvisí s postupným cenovým vzestupem u této tradiční plodiny a s určitou rentabilitou v pěstování žita. Přesto se vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale i pro krmné účely a popřípadě pro produkci na výrobu bioetanolu. Kvalitu žita ze sklizně 2008 lze podle konečných výsledků (94 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako kvalitní (v hodnocených parametrech dle ČSN 461 100-4 vyhovělo 77 % vzorků). Kvalita žita určeného pro potravinářské zpracování je srovnatelná s ročníkem 2004.

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2008 po krátkodobém období mírného navyšování poklesla o 10,0 tis. ha (tj. o 16,9 %) na 49,0 tis. ha. Pokles pěstební plochy ovsa byl zaznamenán přibližně na úroveň roku 2001 (49,4 tis. ha). Plocha ovsa představuje jen 3,2 % plochy obilnin.

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2008 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2008 výše 57,8 tis. ha. To představuje mírný meziroční nárůst o 7,7 tis. ha (tj. o 15,4 %). Jedná se o přiblížení k osevní ploše triticales, která zde byla v roce 2004. Triticale si stále zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu.

Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2008) bylo pro sklizeň roku 2008 kukuřicí na zrno oseto 107,9 tis. ha. Je to rekordní osev kukuřice za posledních pět let. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o nárůst o 14,8 tis. ha (tj. 15,9 %). Tento nárůst znovu potvrdil trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno). Plochy uvedené v definitivní sklizni činí u kukuřice na zrno pro rok 2008 rekordní výměru ve výši 113,8 tis. ha. Nárůst sklizňových ploch spolu s výrazným zvýšením hektarového výnosu způsobily navýšení objemu produkce do úrovně 858,4 tis. tun. Kukuřice tak stále potvrzuje, že patří mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná s možností vývozních dispozic. Od 1. 11. 2008 bylo znovu možno kukuřici uplatnit na trhu prostřednictvím intervenčního nákupu dle základních nařízení platných pro intervenční nákup obilovin a novelizovaného Nařízení Komise (ES) č. 824/2000 Nařízením Komise (ES) č. 1572/2006, kterým se zpřísnují podmínky jakosti přejímky především u kukuřice. Dne 26. 7. 2007 bylo zveřejněno v Úředním věstníku EU nařízení Komise (ES) č. 883/2007, kterým se znovu mění nařízení Komise č. 824/2000. Předmětem úpravy jsou nová prováděcí pravidla pro intervenční nákup kukuřice související s reformou intervenčního systému pro kukuřici (změna NR 1784/2003, zavedení stropů omezujících intervenční nákup u kukuřice – pro hospodářský rok 2007/2008 v celém Společenství to bylo celkové množství **1 500 tis. tun**; pro hospodářský rok 2008/2009 je celkové množství **700 tis. tun** a počínaje hospodářským rokem 2009/2010 je to **0 tun**).

Cukrová řepa, cukr

Od data vstupu ČR do EU se tuzemský trh s cukrem, podobně jako u mnoha dalších zemědělských komodit, řídí podle pravidel Společné organizace trhů (SOT), což umožnilo ČR m.j. přejít na volný bezcelní obchod v rámci celé EU. Společná organizace trhů s cukrem (SOTC) procházela ve své historii několika reformními zásahy. Nejvýznamnější reforma SOTC byla přijata dne 20. února 2006 v rámci nařízení Rady č. 318/2006, 319/2006 a 320/2006. Tato nařízení významně změnila fungování trhu s cukrem uvnitř EU i ve vztahu ke třetím zemím včetně změn v rámci kvótového systému EU. Dále stanovila m.j. společná pravidla pro režimy přímých i nepřímých podpor v rámci SZP. Jednou z nejvýznamnějších změn SOTC, dotýkající se vnitřního trhu EU, bylo zavedení dočasného režimu restrukturalizace cukrovarnického průmyslu podle nařízení Rady č. 320/2006, které bylo vyhlášeno na období od 1.7.2006 do 30.6.2010. V důsledku tohoto nařízení se v rámci EU výrazně snížila kvóta cukru, izoglukózy a inulínu, do roku 2008/09 celkem o 4 538,6 tis. t v hodnotě cukru. Dalším dopadem reformy byl m.j. úbytek cca 46 tisíc pěstitelů cukrové řepy a definitivní uzavření 73 cukrovarů v rámci EU od roku 2006. Důležitou změnou v rámci vnitřního trhu EU byla i změna v období hospodářského roku, jehož začátek byl počínaje rokem 2007/08 posunut od 1. 10. do 30. 9. příštího roku. Z tohoto důvodu byl i výjimečně stanoven rok 2006/07 na období od 1. 7. 2006 do 30. 9. 2007, tedy na 15 měsíců.

Dne 22. října 2007 bylo přijato **nařízení Rady č. 1234/2007**, v rámci něhož byla m.j. i novelizována reforma SOTC podle nařízení Rady č. 318/2006. Toto novelizované nařízení Rady nabylo účinnosti pro sektor cukru až od počátku hospodářského roku 2008/2009, tedy od 1.10.2008. Do té doby zůstalo v platnosti **nařízení Rady č. 318/2006** v platném znění. Dne 14. dubna 2008 bylo dále přijato nařízení Rady č. 361/2008, které upravuje některá opatření v sektoru cukru a ovoce přijaté v nařízení Rady č. 1234/2007. V sektoru cukru se změny dotýkají m.j. oblasti správy kvót cukru, včetně stažení cukru z trhu pro roky 2008/09 a 2009/010 a některých ustanoveních v rámci restrukturalizace cukrovarnického průmyslu.

Od zavedení společné zemědělské politiky přijala Rada 21 společných organizací trhu pro každý produkt nebo skupinu produktů upravené zvláštními nařízeními Rady. Cílem nařízení Rady č. 1234/2007 bylo zjednodušit regulační prostředí SZP vytvořením jednoho horizontálního právního rámce pro ustanovení o zemědělských trzích. Proto došlo ke spojení všech 21 společných organizací trhu pro jednotlivé produkty nebo skupiny produktů v rámci jednoho společného nařízení. Počátek účinnosti tohoto nařízení je odlišný podle jednotlivých produktů. V sektoru cukru nabylo účinnosti od 1. října 2008. Na stránkách 146 až 148 výše citovaného nařízení je přehled o tom, které původní články v rámci nařízení Rady č. 318/2006 jsou transformovány, popřípadě částečně změněny v člancích nového nařízení Rady.

V roce 2007/08 se v EU snížila kvóta cukru na celkovou úroveň **13 467 856 t**, což představuje snížení o 27,6 % oproti součtu původních a dodatečných kvót. V rámci restrukturalizace bylo odevzdáno EK do poloviny roku 2008 celkem 5 099 215 t kvóty cukru. K tomuto datu bylo naopak nakoupeno v rámci EU celkem 1 012 620 t dodatečných kvót, za které byly povinny zaplatit cukrovarnické podniky 730 EUR/t nakoupené dodatečné kvóty. Cukrovarny působící v ČR nakoupily celkem 20 070 t dodatečných kvót, tedy celou kvótu, která byla ČR přidělena EK. Zatímco referenční cena bílého cukru zůstává v EU až do roku 2007/08 na stejné úrovni (631,9 EUR/t), tak minimální cena cukrové řepy se již od roku 2005/06 každým rokem snižuje. Referenční cena bílého cukru se začne snižovat až v roce 2008/09. Od roku 2006/07 až do roku 2009/10 jsou cukrovarnické podniky povinny zaplatit restrukturalizační částku podle výše jim přidělené kvóty. Tato platba tak ve skutečnosti snižuje realizační cenu cukru pro jednotlivé producenty.

Pro rok 2007/08 byla minimální cena řepy stanovena EK na **29,8 EUR/t**. Oproti roku 2005/06 se cena snížila již o 32 %. Cena se v dalších letech postupně snížila až k úrovni 26,3 EUR/t v roce 2009/10.

Pěstitelé cukrové řepy v EU jsou v rámci reformy z důvodu snižování minimální ceny cukrové řepy finančně kompenzováni tzv. oddělenou platbou za cukr. Pěstitelům řepy v ČR byla pro rok 2008 přiznána oddělená platba za cukr ve výši **271,41 Kč/t**. Podmínkou pro poskytnutí platby je přiznání přímé platby SAPS pro rok 2008.

Od roku 2007/08 odevzdala společnost EASTERN SUGAR ČR, a.s. (dále jen ES ČR, a.s.) dobrovolně celou svou cukerní kvótu v celkové výši 1 024 728 t. V důsledku tohoto rozhodnutí se podstatně snížila národní kvóta cukru ČR. Po připočtení dodatečné kvóty v celkové výši 20 070 t, tak kvóta ČR poklesla od roku 2007/08 na **372 459,207 t**. Oproti původní národní kvótě došlo ke snížení o 82 402,8 t cukru. Toto opatření trvale sníží možnost uplatnění tuzemského cukru na trhu EU (včetně ČR) a má za následek i snížení osevních ploch cukrové řepy v dalších letech. Za odevzdání kvóty cukru byly společnosti ES ČR, a.s. a jejím smluvním pěstitelům a poskytovatelům strojů vyplaceny částky v rámci platby restrukturalizační podpory. Těmto smluvním pěstitelům byla navíc přiznána i diverzifikační podpora, která bude sloužit k nákupu nových zemědělských strojů (maximálně 40 % z pořizovací ceny stroje).

Cukrová řepa se začala v roce 2008 sít kolem 25. března. Do 10. dubna byla již oseta přibližně polovina z budoucí výměry řepy. V druhé polovině dubna sice výsev poněkud zpomalily časté srážky, které však příznivě ovlivnily aktuální vzcházivost řepy. Vyšší srážky byly zaznamenány především ve stanicích Doksany a Ruzyně. Vzcházivost byla u řepy velmi dobrá. Například v rajonu společnosti Cukrovarny a lihovary TTD, a.s. byl počet jedinců odhadován na 85 000 až 100 000. V třetí dekádě května probíhala tradiční chemická ochrana proti plevelům. Sklízňové plochy cukrové řepy pro výrobu cukru se po vstupu do EU každým rokem postupně snižují. V roce 2004/05 byla sklízňová plocha cukrové řepy 68 970 ha a v roce 2008/09 celkem 43 987 ha (pokles o 36,2 %). Meziročně je však pokles ploch zanedbatelný (0,3 %). Od roku 2006 se řepa částečně zpracovává i za účelem výroby palivového lihu (součást pohonných hmot). V roce 2008/09 se za tímto účelem zpracovávalo 461,7 tis. t řepy z celkové plochy 7 302 ha. Tato řepa se zatím zpracovává pouze ve společnosti Cukrovarny a lihovary TTD, a.s. Celkem byla v ČR sklízňová plocha cukrové řepy **51 289 ha**.

Do cukrovarnické kampaně roku 2008/09 vstoupilo tak jako v předchozím roce celkem sedm cukrovarů. Z toho byly dva cukrovarny v Čechách a pět cukrovarů na Moravě. Kampaň byla zahájena 20. září 2008 a skončila k datu 1.1.2009. Průměrná délka kampaně byla 85,6 dne a svojí délkou patří k průměru. V kampani bylo zpracováno celkem 2 564 883 t cukrové řepy na výrobu cukru a 461 741 t k jiným účelům, především k výrobě palivového lihu. V řepné kampani bylo **vyrobena** celkem **414 673 t** cukru z řepy. Meziročně se produkce výrazně zvýšila, celkem o 60 772 t. Výnos bulev pro výrobu cukru byl 58,31 t/ha a průměrná cukernatost řepy 18,04 %. Výnos polarizačního cukru dosáhl velmi dobré hodnoty 10,52 t/ha a výtěžek bílého cukru z řepy 16,17 %. Také **výnos bílého cukru** se meziročně významně zvýšil, a to na **9,42 t/ha**. Těmito výsledky se ČR již dostává na průměrnou úroveň zemí EU. Produkce melasy v roce 2008/2009 poklesla již na **80 180 t** (meziročně o 17 600 t). Pokles produkce melasy je v ČR po vstupu do EU podstatně výraznější než u produkce cukru. Tomuto trendu odpovídá i stále se zvyšující dovoz této komodity, která je základní surovinou především pro lihovary.

Monitorováním pohybu a zásob cukru a výkonnou organizací trhu s cukrem jsou ve členských zemích EU pověřeny příslušné intervenční agentury. V ČR je touto činností pověřen SZIF. Počínaje rokem 2007/2008 bylo v EU posunuto období hospodářského roku od 1. října daného roku do 30. září následujícího roku. Na **trh EU** bylo v roce 2007/2008 prodáno z českých cukrovarů celkem **405 007 t cukru**. Z tohoto množství připadá 307 120 t na prodej na tuzemském trhu a 97 887 t bylo prodáno do ostatních zemí EU. I přes výrazné snížení cukerních kvót u většiny zemí EU v roce 2007/2008 dodávky cukru z ČR ani v tomto období v podstatě neklesly. Pokud se týká prodeje českých cukrovarů na tuzemském trhu, došlo meziročně k poklesu o 63 368 t cukru. Nicméně vzhledem k delšímu období roku 2006/07 (15 měsíců) byla dynamika prodeje v těchto letech vcelku podobná. Do třetích zemí bylo prodáno z cukru vyrobeného v kvótě celkem 6 469 t cukru (cukr prodaný mimo kvótu SZIF nesleduje). V roce 2007/08 výrazně poklesl prodej průmyslového cukru, kterého bylo prodáno celkem 16 135 t. Ke konci roku 2007/08 byly zásoby cukru v ČR 62 455 t.

Minimální cena cukrové řepy v EU se v roce 2007/2008 snížila na úroveň **29,8 EUR/t**. Po vstupu ČR do EU se v rámci EU snížila minimální cena řepy již o 26,2 %. Snížení ceny se odrazilo i v poklesu ceny u zemědělských výrobců v roce 2007/08 a to na průměr **860 Kč/t** (meziroční pokles o 200 Kč/t). Cena průmyslových výrobců (CPV) krystalového cukru dosáhla v roce 2008 průměru **16,10 Kč/kg**. Průměrná cena se meziročně významně snížila o 2,90 Kč/kg. CPV se u cukru postupně stále snižuje v průběhu posledních dvou let. Spotřebitelské ceny cukru dosáhly v roce 2008 průměru **21,04 Kč/kg**, meziročně se snížily o 0,86 Kč/kg. Na rozdíl od CPV cukru se v posledních dvou letech spotřebitelské ceny cukru snižují mnohem pomaleji. Tato skutečnost svědčí m.j. o flexibilní obchodní politice velkých obchodních řetězců.

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů						(tis. t)
Ukazatel	2002/03 ¹⁾	2003/04	2004/05 ³⁾	2005/06 ³⁾	2006/07 ⁴⁾	2007/08 ⁵⁾
Počáteční zásoba	96,6	12,8	103,1 ²⁾	232,2	105,0	119,8
Výroba cukru z řepy ³⁾	557,6	515,4	558,4	558,9	470,5	353,9
Dovoz celkem	130,7	160,7	231,6	256,7	364,0	222,2
- dovoz cukru	24,0	32,9	47,6	44,1	91,6	83,4
- cukr ve výrobcích	106,7	127,8	184,0	212,6	272,4	138,8
Celková nabídka	784,9	688,9	893,1	1 047,8	939,5	695,9
Domácí spotřeba	642,7	401,5	336,3	451,8	514,0	395,5
Vývoz celkem	129,4	244,9	324,6	491,0	305,7	237,9
- vývoz cukru	57,5	154,1	216,6 ³⁾	358,4	166,0	147,6
- cukr ve výrobcích ⁴⁾	71,9	90,8	108,0	132,6	139,7	90,3
Celková poptávka	772,1	646,4	660,9	942,8	819,7	633,4
Konečná zásoba	12,8	42,5	232,2	105,0	119,8	62,5

Pramen: MZe, ČSÚ, SZIF

Poznámky:

¹⁾ Všechny údaje až do roku 2003/04 jsou uvedeny za období kvótového roku, tedy od 1. 9. do 31. 8. následujícího roku.

²⁾ K 30. 6. 2004.

³⁾ Od 1. 7. do 30. 6. následujícího roku.

⁴⁾ Od 1. 7. 2006 do 30. 9. 2007 (výjimečně celkem 15 měsíců).

⁵⁾ Od 1. 10. 2007 do 30. 9. 2008.

I když byla podstatně snížena kvóta cukru v ČR, bylo opět dosaženo v roce 2007/08 vysokého aktivního salda bilance obchodu s cukrem, v celkovém množství 64 240 t (ve finančním vyjádření 802,68 mil. Kč). Pasivní saldo zahraničního obchodu s výrobky s obsahem cukru se meziročně významně snížilo, na 48 572 t. Podstatně se snížil především dovoz izoglukózy (CN 1702 3010 – 6010).

V hospodářském roce 2007/08 bylo do ČR dovezeno celkem **83 375 t** cukru v celkové finanční hodnotě **1 290,0 mil. Kč**. Z tohoto množství připadá 80 % na dodávky cukru z ostatních zemí EU. Nejvíce cukru se dováželo ze Slovenska, celkem 22 071 t. Ze třetích zemí bylo dovezeno celkem 17 674 t. Po přijetí cukerní reformy EU v roce 2006 se postupně významně zvyšuje dovoz cukru. Průměrná dovozní cena cukru se v roce 2007/08 meziročně snížila o cca 2,24 Kč/kg a dosáhla průměru **15,31 Kč/kg**.

Z ČR bylo vyvezeno celkem **147 615 t** cukru v celkové finanční hodnotě **2 092,6 mil. Kč**. Dynamika vývozu cukru zůstala zhruba na úrovni předešlého období. Stejně jako u dovozu cukru i u vývozu poklesla vývozní cena, a to na průměr **14,15 Kč/kg**. Na rozdíl od dovozu cukru vývoz směřoval prakticky pouze do zemí EU. Nejvíce cukru, v celkovém množství 61 504 t, bylo vyvezeno do Rakouska. Vývoz na Slovensko poklesl, celkem 36 211 t. Dynamika vývozu cukru v příštím období bude zřejmě m.j. závislá i na výši produkce cukru v roce 2008/09.

Brambory

Vegetační období 2008 následovalo po zimě, která se vyznačovala vysoce nadprůměrnými teplotami vzduchu. Z pohledu měsíčních úhrnů srážek bylo zimní období téměř normální, převažovaly však srážky ve formě deště. Následkem byla vyšší mineralizace dusíku v půdě (zejména po podzimní aplikaci minerálních hnojiv), než je pro toto období normální. V některých oblastech tak mohlo při dalších větších dešťových srážkách docházet ke zvýšenému vyplavování dusíku do podorníci.

Účinnost herbicidního ošetření byla v roce 2008 závislá na termínu provedení. V první polovině měsíce května převládalo suché a poměrně teplé počasí. Preemergentní aplikace prováděné v tomto období vykazovaly v některých lokalitách sníženou účinnost. Příčinou většinou byla nízká vlhkost půdy v době aplikace a po ní. Snížení účinnosti se často projevilo selektivně k některým druhům plevelů. Projevilo se u všech standardních kombinací herbicidů, v některých případech byla nižší účinnost zjištěna i ke svízeli přítule po aplikaci Commandu 36 CS. V mnoha případech musela být provedena opravná, většinou postemergentní aplikace vhodnými herbicidy. Obecně vyšší teploty vzduchu v měsíci červnu (+ 2,2 °C nad dlouhodobým normálem) a intenzivní srážky předcházející postemergentním aplikacím herbicidů typu Sencor často způsobily vyšší míru poškození rostlin bramboru účinnou látkou metribuzin. Týkalo se to i odrůd, které byly v ostatních letech téměř bez příznaků poškození.

Výskyt plevelů byl v roce 2008 střední až vyšší. Jednalo se o tradiční druhy, vyskytující se v bramborářské oblasti, avšak stále častěji se zde setkáváme s plevele teplejších oblastí jako je laskavec ohnutý, ježatka kuří noha či rukev lesní. Tyto druhy se stávají stále významnějšími plevele v bramborách, neboť patří mezi obtížnější hubitelné plevele. Jejich rozšíření napomáhají pravděpodobně i mírnější zimy, jejichž výskyt je v posledních letech poměrně častější.

Mírný průběh zimy 2007/2008 měl i zásadní vliv na výskyt plevelných brambor v roce 2008. V zimě nebylo prakticky zaznamenáno promrznutí do hloubky větší než 10 cm. Jednalo se již o druhou po sobě jdoucí zimu s podobným průběhem počasí. Také během zimy 2006/2007 bylo zaznamenáno velice malé promrznutí půdy do hloubky max. 4 cm, a to pouze několik málo dní. To znamená, že většina hlíz v půdě nebyla mrazem zasažena a vegetovala v následných plodinách.

Průměrná teplota a úhrny srážek na pracovišti VÚB Valečov v roce 2008

Měsíc	Normál	Průměrná teplota °C			Srážky v mm			
		2007	2008	Odchylka roku 2008 od normálu	Normál	2007	2008	Odchylka roku 2008 od normálu
I.	- 3,4	3,7	1,2	+ 4,6	33,7	66,1	29,4	- 4,3
II.	- 2,1	2,9	2,3	+ 4,4	31,7	65,2	33,4	+ 1,7
III.	1,3	4,9	3,4	+ 2,1	39,0	57,3	56,9	+ 17,9
IV.	7,3	10,0	8,0	+ 0,7	42,5	0,7	51,2	+ 8,7
V.	11,6	14,7	13,4	+ 1,8	76,3	59,5	74,5	- 1,8
VI.	15,2	18,3	17,4	+ 2,2	91,4	64,4	101,0	+ 9,6
VII.	16,5	17,8	17,6	+ 1,1	80,9	70,0	119,0	+ 38,1
VIII.	16,4	18,1	17,4	+ 1,0	86,6	57,8	80,6	- 6,0
IX.	12,3	11,3	11,9	- 0,4	48,2	141,0	39,0	- 9,2
X.	8,0	7,4	8,7	+ 0,7	46,4	17,6	23,6	- 22,8
XI.	3,1	1,1	4,8	+ 1,7	39,0	107,0	49,0	+ 10,0
XII.	-2,2	-0,9	0,7	+ 2,9	36,5	26,2	38,1	+ 1,6

Pramen: VÚB Havlíčkův Brod, Valečov, oblast Vysočiny

Začátek vegetačního období byl pro vývoj porostů brambor příznivý. Po celé vegetační období byly zaznamenány nadprůměrné teploty vzduchu. Srážkově se počátek vegetace blížil normálu. Měsíce červen a zvláště pak červenec byly srážkově nadnormální. Měsíce srpen a září se naopak vyznačovaly poměrně suchým počasím. Ačkoliv měsíční úhrny srážek se zvláště v srpnu blížily normálu, je třeba konstatovat, že byly naplněny pouze několika přívalovými dešti, avšak po většinu tohoto období trpěly porosty brambor nedostatkem vláhy.

Produkční plochy brambor zemědělského sektoru a domácností činily v roce 2008 úhrnem 37 816 ha.

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy v ha	Průměrný výnos v t	Celková produkce v t
2004	42 141	23,57	993 203
2005	41 207	28,05	1 155 996
2006	38 549	21,70	836 614
2007	40 244	24,79	997 671
2008	37 816	25,0	945 234

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti.

Celková sklizeň brambor v roce 2008 ve výši 945,2 tis. tun byla oproti sklizni v roce 2007 o 52,5 tis. tun nižší (o 5,3%), přičemž průměrný hektarový výnos 25,00 t/ha byl o 0,21 t/ha vyšší. Bylo sklizeno 55,6 tis. tun raných brambor a 798,9 tis. tun brambor ostatních. Produkce sadbových brambor činila 90,7 tis. tun.

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2008

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti	Průměrný výnos (t/ha)	Celková sklizeň (t)
Brambory rané *	1 753	1 646	16,36	55 622
Brambory ostatní	23 778	6 382	26,49	798 882
Brambory sadbové	4 257	-	21,31	90 730
Brambory celkem	29 788	8 028	25,0	945 234

Pramen: ČSÚ

Poznámky: * Brambory sklizené do 30. 6.

Sklizně za zemědělský sektor a domácnosti.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2008

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	81 090
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	39 636

Pramen: ČSÚ

Bramborový a pšeničný škrob

Bramborový škrob

Celková sklizňová plocha brambor na výrobu škrobu dosáhla v roce 2008 4 216 ha. Bylo vyrobeno 30 105 tun bramborového škrobu, přičemž národní výrobní kvóta bramborového škrobu byla naplněna z 89,44 %. Kvóta pro výrobu bramborového škrobu pro ČR v rámci Společné organizace trhu se škrobem EU činí 33 660 tun.

Národní doplňková platba pro brambory určené k výrobě bramborového škrobu byla podle požadavku Evropské komise rozdělena na dvě samostatné části. Část tzv. couplovanou - vázanou přímo na produkci, tzn. na brambory dodané do škrobárny a část tzv. decouplovanou oddělenou od produkce, spojenou s uzavřením pěstitelské smlouvy o pěstování brambor určených k výrobě bramborového škrobu do 31. března 2007.

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost v %
2004	147 898	33 644	20,11
2005	166 353	36 281	18,80
2006	110 576	25 016	19,81
2007	147 878	32 692	18,86
2008	136 177	30 105	19,18

Pramen: Český škrobárenský svaz

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu. V tabulce je uvedena výroba pšeničných škrobů v ČR v jednotlivých ročnících. Do roku 2006 výroba pšeničných škrobů rostla, ale pak nastal v dalších dvou ročnících výrazný pokles ve výrobě. V české legislativě je problematika společné organizace trhu se škrobem zpracována v Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem v platném znění.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2004	2005	2006	2007	2008
1. Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. tun)	18,6	20,9	21,9	20,5	18,4
2. Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7) (tis. tun)	50,4	56,4	59,1	55,4	49,7

Pramen: Český škrobárenský svaz

Olejnin

Olejnin v roce 2008 zaujímaly celkovou osevní plochu o něco větší než 483,8 tis. ha. Ve srovnání s rokem 2007 to znamená zvýšení o 7,1 %. Z celkové plochy oseté pěstovanými plodinami to představovalo 18,8 %. Nejpěstovanější olejinou je tradičně řepka olejka pěstovaná na ploše 356,9 tis. ha. následována mákem, který navýšil osevní plochu ve srovnání s předchozím rokem o 22,6 % na celkových 69,7 tis. ha. Na dalším místě s rozlohou 24,4 tis. ha byla pěstována slunečnice na semeno a hořčice na semeno s osevní plochou 26,2 tis. ha. Poměrně výrazně a to o 42,3% poklesla plocha sóji na 4,3 tis. ha a lnu setého olejného o 55,6 % na 1,2 tis. ha.

Sklizeň olejin v roce 2008 vzrostla na 1 194,2 tis. t a ve srovnání se sklizňovým rokem 2007 se zvýšila o 48,7 tis. t. Z pěstitelské plochy řepky olejné bylo při hektarovém výnosu 2,94 t/ha sklizeno celkem 1 048,9 tis. t řepkového semene, máku při výnosu 0,71 t/ha celkem 49,4 tis. t, slunečnice při výnosu 2,49 t/ha 60,9 tis. t a hořčice při výnosu 0,89 t/ha 23,3 tis. t. U řepky v marketingovém roce 2008/09 dosáhne nabídka řepky celkem asi 1 097,8 tis. t, to znamená asi o 45 tis. t méně než v předchozím roce. Při uplatnění zásob z minulého roku ve výši přibližně 19,0 tis. t a dovozu přibližně 30 tis. t. Přes předpokládaný vývoz 390 tis. t budou mít zpracovatelské kapacity dostatek suroviny pro potravinářské i nepotravinářské užití. Celkový odhad zpracování řepky v České republice činí asi 700 tis. t.

Průměrná cena semene řepky olejné pro zemědělské výrobce /CZV/ se výrazně zvýšila a dosáhla podle údajů ČSÚ za sklizňový rok 2008 v průměru 9 785 Kč/t. Průměrné CZV v roce 2008 vzrostly i u ostatních olejin např. u máku na 67 031 Kč, slunečnice na 9 287 Kč, nárůst cen zaznamenaly i ostatní olejin.

Luskoviny

Rozsah pěstování luskovin je velmi malý ve srovnání s jejich výživnou hodnotou a mnohostranným přínosem v osevních postupech. Sklizňová plocha 22 306 ha v roce 2008 znamenala historicky nejnižší výměru luskovin na zrno. Jejich zastoupení činilo pouhých 0,7 % celkové výměry orné půdy v ČR. Nízké dosahované výnosy a slabá poptávka domácího krmivářského průmyslu působí proti nárůstu pěstování luskovin. Vyšší úroveň odbytových cen po posledních dvou sklizních a trvale vysoká poptávka po **luštěninách** i jejich osivech na mezinárodním trhu jsou naopak faktory pro rozvoj pěstování luskovin. Při průměrném výnosu 2,15 t/ha činila v roce 2008 celková produkce luskovin na zrno 47 905 t. Nepříznivé podmínky v období dozrávání a sklizně snížily kvalitu semene a výtěžnost osiv. Sklizňová plocha hrachu setého zaujímala pouze 17 385 ha. Při průměrném výnosu 2,35 t/ha dosáhla jeho produkce 40 900 t. Průměrné ceny zemědělských výrobců hrachu zůstávaly z hlediska posledních let po celý rok 2008 na nadprůměrné úrovni. Podle údajů ČSÚ se pohybovaly u hrachu potravinářského v rozmezí 6500–7700 Kč/t, u hrachu krmného mezi 4900–5900 Kč/t. U hrachu v důsledku trvalé poptávky na mezinárodním trhu nedošlo k velkému propadu cen v druhé polovině roku 2008 jako u obilovin i řepky. Domácí odrůdy hrachu svým výnosovým potenciálem i kvalitativními parametry zajišťují pěstitelům perspektivu produkce k domácímu užití i pro vývoz na zahraniční trhy.

Len přadný a konopí seté

Len přadný

Světové osevní plochy lnu přadného se pohybují na úrovni přibližně 400 tis. ha. V EU 25 se celková pěstitelská plocha přadného lnu snížila na 84 070 ha v roce 2008/9. K omezení plochy došlo ve všech státech pěstujících len, především však

v nových členských zemích. Největší pokles ploch přadného lnu byl zaznamenán v České republice (na 181 ha). Všeobecné snížení pěstitelských ploch bylo způsobeno nízkou cenou roseného stonku a lněných vláken v důsledku vysokých zásob vláken a cenové politiky čínských odběratelů, kteří omezili nákup a stlačili ceny. Zásoby dlouhého vlákna vzrostly - jejich aktuální výše je cca 110 tis. t. Největším výrobcem lněných tkanin je Čína, kam také směřuje 76% celkového sortimentu lnářských surovin, produkovaných v hlavních pěstitelských zemích EU. Další exportní destinací je Indie (cca 5 %), USA (cca 4 %) a Japonsko (cca 4%).

Len přadný je komodita řízená v EU zásadami SOT a jednotlivým členským zemím EU jsou stanovena národní garantovaná množství produkce dlouhých a krátkých vláken. Prvním zpracovatelům se vyplácí podpora na zpracování dlouhého a krátkého vlákna do výše národního garantovaného množství. Podpora na zpracování dlouhého lněného vlákna ve výši 160 EURO/ha a krátkého lněného a konopného vlákna ve výši 90 EURO/ha bude dle NR (ES) č.72/2009 zachována do hospodářského roku 2011/2012.

Pěstitelům lnu přadného v ČR byly v roce 2008 vypláceny přímé platby podle počtu hektarů osetých přadným lnem, ale návrat k tomuto systému plateb TOP-UP pro len, vzhledem k zvyšující se platbě SAPS a naopak snižující se platbě na TOP-UP pro len nebyl pro pěstitele motivující, a proto se plocha přadného lnu prudce snížila. Vzhledem k nízkým pěstební plochám a objemům výroby se přidělené národní kvóty nečerpají v plné výši.

Pěstování přadného lnu v ČR, při nákladech 20.670,- Kč/ha a souhrnných příjmech (za rosený stonku, semeno a přímé platby) 17.865,- Kč/ha, vykazuje zápornou rentabilitu 2805,- Kč/ha.

V České republice bylo v roce 2008 podle údajů Lnářského svazu ČR lnem přadným oseto pouze 181 ha.

K setí bylo použito 7 odrůd lnu. Největší plochy byly osety odrůdami Tabor, Jordán a Venica, dále to byly odrůdy Agatha, Bonet, Jitka a Escalina. Len byl zaset v průběhu druhé poloviny dubna. Pro vzházení byly dobré půdní i povětrnostní podmínky, porosty v průběhu vegetace byly hodnoceny jako dobré. Trhání bylo zahájeno v polovině července a do konce srpna byly všechny plochy oseté lnem přadným vytrhány. Len vytrhaný v červenci se dobře vyrosil a rosený stonku byl sklizen ve velmi dobré kvalitě. Vzhledem k suchému a proměnlivému počasí, které nastalo ve druhé polovině srpna, se později trhaný len rosil pomalu. Do konce srpna bylo sklizeny 110 ha, tj. 60 % celkové plochy. Ostatní plochy byly postupně sklizeny až do konce září. Celkově lze sklizeň lněného stonku v roce 2008 hodnotit jako průměrnou, s jakostí vlákna jak velmi dobrou tak průměrnou, podle povětrnostních podmínek v jednotlivých regionech.

Podle údajů Lnářského svazu bylo v ČR sklizeny 181 ha a celková produkce rosených lněných stonků dosáhla 540 t. Průměrný výnos roseného stonku činil 3,4 t/ha. Při zpracování dosahuje průměrný obsah dlouhého vlákna 13 % a krátkého vlákna do 15 %. Předpokládaný objem výroby dlouhého lněného vlákna činí 80 t a krátkého lněného vlákna 100 t. Jakost dlouhého vlákna činí v průměru TEX 100 a při zpracování se pohybuje v rozmezí TEX 92 až 140. Průměrná CZV rosených stonků činila v roce 2008 2 450 Kč/t.

Bilance výroby a spotřeby roseného stonku lnu přadného ¹⁾

Ukazatel	MJ	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	Meziroční index 2008/07
Produkční plocha lnu přadného	tis. ha	5,50	4,31	2,75	0,82	0,18	22,0
Hektarový výnos rosených stonků	t/ha	3,60	3,40	3,27	3,45	3,40	98,6
Počáteční zásoba rosených stonků	tis. t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Výroba	tis. t	19,29	14,66	9,00	2,80	0,54	19,3
Dovoz rosených lněných stonků	tis. t	0,05	0,03	0,12	0,09	0,07 ²⁾	77,8
Celková nabídka	tis. t	19,34	14,69	9,12	2,89	0,61	21,1
Domácí spotřeba celkem ³⁾	tis. t	19,32	14,64	8,43	2,48	0,03	1,21
Vývoz rosených lněných stonků	tis. t	0,02	0,05	0,69	0,48	0,58 ²⁾	141,5
Celková poptávka	tis. t	19,34	14,69	9,12	2,89	0,61	21,1
Konečná zásoba	tis. t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Pramen: ČSÚ, Lnářský svaz ČR, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, MZe, Vlas Berichten 2002 až 2008.

Poznámky:

¹⁾ Marketingový rok u lnu přadného začíná 1. 7. roku sklizně a končí 30. 6. následujícího roku.

²⁾ Údaje ČSÚ od 1. 7. 2008 do 31. 1. 2009.

³⁾ Domácí spotřeba celkem - ve všech uvedených letech: materiály MZe, Lnářského svazu ČR a ÚZEI.

Konopí seté

Také u konopí setého celková pěstitelská plocha v EU 25 poklesla 10 544 ha, naopak produkce vzhledem k vyšším výnosům mírně narostla na 77 651 t. Největší plochy konopí v EU jsou ve Francii, Německu, Velké Británii, Polsku a ČR.

Pěstování konopí v ČR a jeho uplatnění pro textilní užití i jako energetického zdroje se začalo ověřovat v roce 1998. Plochy této plodiny postupně narůstaly do roku 2007, kdy bylo konopím oseto cca 1 530 ha, průměrný hektarový výnos konopného stonku byl 6 t a celková produkce dosáhla cca 10 tis. t. V roce 2008 pěstitelská plocha konopí poklesla na 518 ha. Při výnosu cca 7 t/ha bude sklizeno cca 3 600 t stonku. Předpokládaná výroba krátkého konopného vlákna je 800 t.

Pro pěstování v ČR byly odzkoušeny odrůdy Beniko a Bialobrzeskíe, které jsou zapsány ve Státní odrůdové knize ČR a jsou vedeny i ve Společném katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin, takže se na ně vztahuje podpora v rámci přímých plateb. Ve srovnávacích pokusech a na provozních plochách se v ČR zkouší dalších 10 evropských odrůd konopí setého.

Pěstování konopí na vlákno bylo v roce 2007 finančně podpořeno v rámci SAPS částkou 3 072,70 Kč/ha a národní doplňkovou platbou ve výši 1 341,40 Kč/ha zemědělské půdy. Podpory z programu národních doplňkových plateb byly vyplaceny pěstitelům, kteří měli smlouvy se zpracovateli a splnili podmínky pro poskytnutí dotace.

Zelenina

Klimatické podmínky v roce 2008 nebyly pro zemědělce v rostlinné výrobě – tedy i pro pěstitele zeleniny - opět příliš příznivé. Po velmi mírné zimě nastoupilo brzo jaro, což umožnilo prakticky všem zelinářům založit včas porosty zeleniny. Průběh vegetace byl však u některých druhů zelenin negativně poznamenán velmi teplým počasím a nedostatkem vláhy. Vlivem teplé a suché zimy došlo k mimořádnému výskytu škůdců (především třásněnek, mšic, dřepčičků, blýskáčků).

V roce 2008 se sklizňové plochy zeleniny snížily oproti předchozímu roku o 7 % na 15 366 ha. Celková sklizeň zeleniny dosáhla objemu 274,3 tis. ha, což byl meziroční pokles o 2,7 %. K poklesu produkce došlo zejména u mrkve a okurek nakládaček, dále pak u petržele, rajčat, hlávkového zelí, celeru a kedluben.

Ceny zemědělských výrobců zeleniny se v roce 2008 v porovnání s předchozím rokem u převážné většiny sledovaných druhů snížily. K největšímu poklesu CZV došlo u cibule, hlávkového zelí, hlávkové kapusty a listových salátů. Výraznější zvýšení cen bylo zaznamenáno pouze u česneku, papriky a petržele. Průměrné spotřebitelské ceny se u většiny sledovaných druhů zeleniny rovněž snížily, a to zejména u celeru, cibule, česneku, okurek, paprik a rajčat. Nárůst spotřebitelské ceny byl podle údajů ČSÚ zaznamenán jen u mrkve a hlávkového zelí.

Tempo růstu objemů importované čerstvé zeleniny se v posledních letech zpomalilo. Celková bilance zahraničního obchodu ČR u této komodity je však stále vysoce pasivní. Dovoz čerstvé zeleniny v roce 2008 vzrostl meziročně o 3,3 % a dosáhl objemu 532,6 tis. t v hodnotě 7,6 mld. Kč. Zvýšil se zejména import rajčat, okurek, květáku a brokolice, listových salátů, papriky a melounů. Dodávky ze zemí EU představovaly téměř 90% podíl z celkového objemu dovezené zeleniny. K největším dodavatelům zeleniny patřilo Nizozemsko (103,8 tis. t), Španělsko (86,2 tis. t), Německo (73,7 tis. t), Polsko (65,5 tis. t), Itálie (41,3 tis. t) a Maďarsko (35,9 tis. t).

Sklizňová plocha zeleniny v ČR (ha)

Zelenina	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Celer	801	508	514	533	422	527	547	478
Cibule	4 797	3 388	3 572	3 610	2 502	2 970	2 870	2 709
Kapusta	697	424	399	378	270	247	214	219
Květák	1 643	1 99	1 162	1 030	696	589	523	464
Mrkev	2 532	1 592	1 435	1 446	1 157	1 234	1 233	1 088
Okurky nakládačky	2 201	1 236	987	811	777	1 411	1 457	1 232
Okurky salátové	831	448	364	289	298	507	510	433
Petržel	1 053	681	712	996	602	645	804	520
Rajčata	1 547	872	847	830	798	1 456	1 451	1 202
Zelí hlávkové *	2 874	2 324	2 333	2 187	1 259	1 510	1 482	1 410
Zelenina celkem	26 048	17 954	16 872	16 683	12 726	16 406	16 564	15 366

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * Zelí hlávkové bílé a červené; od roku 2002 – údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností.

V roce 2008 pokračoval růst vývozu včetně reexportu čerstvé zeleniny z ČR, který dosáhl 83,3 tis. t v hodnotě 1,4 mld. Kč. Do zemí EU směřovalo 83,2 tis. t, a to především na Slovensko (60,5 tis. t), do Německa (8,2 tis. t), Polska (5,1 tis. t) a Maďarska (4,8 tis. t).

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tuny	-355 202	-379 182	-358 632	-412 225	-452 214	-441 142	-449 284
Tis. Kč	-4 407 099	-4 500 807	-4 813 071	-5 304 528	-6 420 398	-6 466 808	-6 216 141

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Vývoj sklizňových ploch a celkové produkce zeleniny v ČR

Pramen: MZe

Změny, které v sektoru ovoce a zeleniny v roce 2008 nastaly v rámci **reformy Společné organizace trhu s ovocem a zeleninou**, jsou popsány v kapitole „Ovoce“.

Stejně jako producenti ovoce jsou i producenti zeleniny zapojeni do integrovaného způsobu pěstování zeleniny (IPZ). Podmínky a pravidla pěstování zeleniny v integrovaném systému jsou stanoveny v rámci Programu rozvoje venkova nařízením vlády č. 79/2007 Sb., v platném znění. V roce 2007 bylo v ČR na základě podaných žádostí a vyplacených finančních podpor registrováno 61 pěstitelů zeleniny s celkovou výměrou 4 500 ha, v roce 2008 se počet žadatelů o dotace zvýšil na 71 s výměrou 4 518 ha.

Ovoce

Nepříznivé klimatické podmínky v roce 2008 (pozdní jarní mrazy, silné bouře, krupobití střídané vlnami sucha a veder) měly negativní dopad na produkci ovoce především v zemích západní Evropy. V ČR bylo v roce 2008 sklizeno celkem 409,9 tis. t ovoce, což je 10% meziroční nárůst, především vlivem výrazného zvýšení produkce jablek. Sklizeň ovoce z produkčních sadů dosáhla objemu 183,8 tis. t, což představuje 28% nárůst oproti roku 2007. Vyšší byla sklizeň zejména jablek, dále broskví, švestek a rybízů. Podíl kvalitních konzumních jablek však byl nižší z důvodu poškození výsadeb krupobitími a plody byly vlivem sucha menší.

Celková výměra ovocných sadů v ČR v roce 2008 činila 21 140 ha, z toho je evidováno 16 632 ha plodných produkčních sadů. Podíl přestárých výsadeb se v posledních letech mírně snižuje (v roce 2007 dosahoval 47,6 %, v roce 2008 klesl na 47,2 %). Další pozitivní skutečností je zvyšující se podíl výsadeb v začátku plodnosti (z 11,1 % v roce 2006 na 12 % v roce 2008). Od roku 1994 do 2008 bylo v ČR nově vysázeno celkem 8 406 ha produkčních sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 7 483 ha.

Realizované výsadby ovocných sadů podle ovocnářských oblastí od roku 1994 k 31. 5. 2008 (ha)

Plodina	Střední Čechy	Jižní Čechy a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	639,0	251,1	439,6	863,7	834,4	605,0	3 632,8
Hrušně	88,2	14,1	64,0	143,8	61,3	41,3	412,7
Třešně	174,0	44,6	42,3	88,9	70,0	25,9	445,7
Višně	290,6	115,2	92,7	192,7	162,3	45,9	899,4
Meruňky	50,0	0,1	35,7	15,1	427,4	9,0	537,3
Broskvoně	31,4	0,5	17,6	29,3	334,0	9,0	421,8
Slivoně, švestky	123,7	94,8	119,7	174,6	475,4	170,9	1 159,1
Rybíz červený a bílý	83,7	51,4	89,1	152,0	59,7	87,7	523,6
Rybíz černý	47,1	8,9	88,1	91,2	4,0	62,1	301,4
Angrešt	0	0	1,1	1,5	0,8	1,7	5,1
Maliník	9,6	1,6	0	1,7	0	5,4	18,3
Ostatní druhy	25,7	20,2	0	1,5	1,2	0,1	48,7
Celkem	1 562,9	602,3	990,1	1 755,9	2 430,4	1 064,2	8 405,8

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je dlouhodobě vysoce pasivní. Od roku 2006 vykazuje celkový deficit kolísavý trend. V roce 2008 klesl v porovnání s předchozím rokem o 2,5 % z hmotnostního hlediska, zatímco z finančního vzrostl o 20,7 %.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v porovnání s předchozím rokem mírně vzrostl na 537,3 tis. t v hodnotě 10,7 mld. Kč. Dodávky ovoce z ostatních zemí EU meziročně klesly o téměř 6 % na 304,7 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely 57 %. Největšími dodavateli ovoce bylo Španělsko (83,1 tis. t), Itálie (78,6 tis. t), Německo (48 tis. t), Francie (19,4 tis. t) a Řecko (17,9 tis. t).

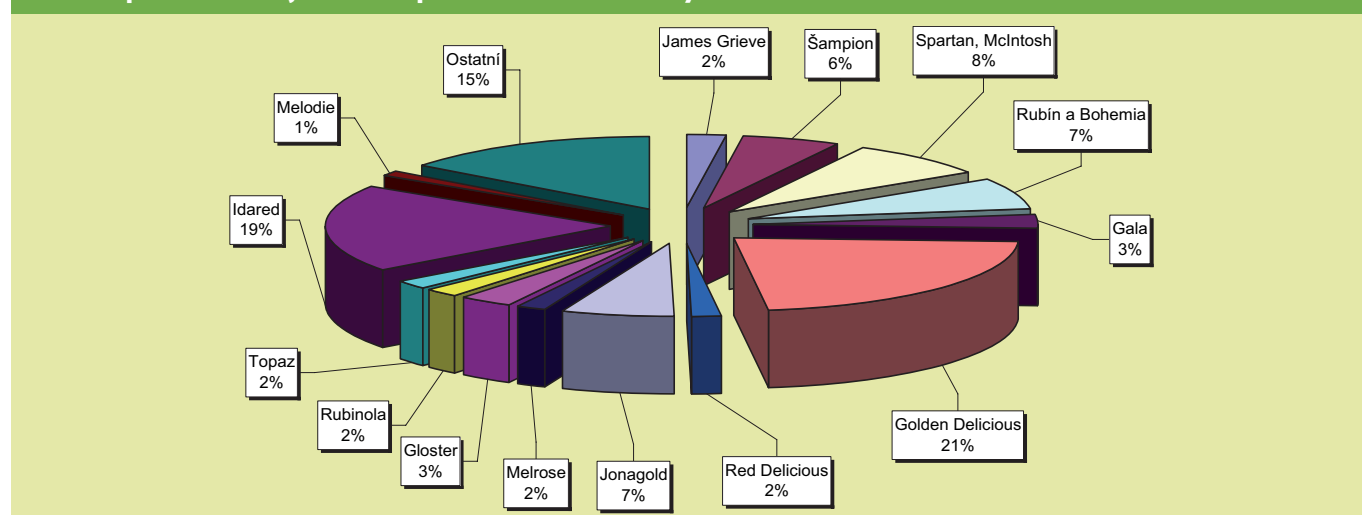
Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2008 dosáhl objemu 142,8 tis. t v hodnotě 2,2 mld. Kč, tj. meziroční nárůst o 11 % vlivem zvýšení vývozu moštových jablek. Do ostatních zemí EU směřovalo 99,4 % z celkového objemu vyvezeného ovoce. Největší objemy ovoce směřovaly na Slovensko (65,6 tis. t), do Německa (28,9 tis. t), Rakouska (27,3 tis. t) a Polska (4,6 tis. t).

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Jednotky	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tuny	-342 659	-303 024	-358 827	-417 870	-431 722	-364 709	-404 686	-394 486
Tis. Kč	-6 681 951	-6 933 728	-6 948 017	-8 472 928	-8 055 675	-7 533 117	-7 071 772	-8 536 815

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Zastoupení odrůd jablek v produkčních ovocných sadech v ČR

Pramen: MZe

Sektor ovoce a zeleniny byl v roce 2008 ve znamení dokončení **reformy Společné organizace trhu s ovocem a zeleninou**, započaté v roce 2007. Podstata reformy spočívala v posílení role organizací producentů ovoce a zeleniny, které jsou zároveň označovány za základ - nebo pilíř - pro další rozvoj sektoru. Provedená analýza sektoru odhalila nejen negativní aspekty dosavadní činnosti organizací producentů (nízká organizovanost, nižší efektivnost vynakládaných investic), ale zároveň bylo konstatováno, že pozitiva převažují (organizace producentů je zatím jediná možná forma k posílení sektoru na trhu). Rada EU proto schválila základní rysy podpor pro zvýšenou míru efektivnosti jejich činnosti. Výsledkem by mělo být zvýšení úrovně organizovanosti producentů, která může splnit základní cíle sektoru, kterými jsou:

- zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace sektoru
- snížení výkyvů příjmů producentů
- zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny
- zachování a ochrana životního prostředí

V roce 2008 vešla v platnost nová pravidla vyplývající z reformy. Po přijetí věcných ustanovení, která byla předmětem změny politik (zejména **NK č. 1580/2007**), byla nařízením Rady (ES) č. 361/2008 následně odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny plně začleněna do jednotného **nařízení Rady (ES) č. 1234/2007**, o společné organizaci zemědělských trhů. Tímto nařízením byla zrušena řada právních předpisů, týkajících se sektoru ovoce a zelenina, např. 2200/96, 2201/96, 2202/96, 1148/2001, 1432/2003, 1433/2003, 1943/2003, 103/2004 a mnoho dalších.

Dalším cílem reformy sektoru bylo zjednodušení a racionalizace kontroly čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produktů určených ke zpracování.

Nařízením Komise (ES) č. 1221/2008 došlo ke zrušení celkem 26 norem jakosti pro čerstvé ovoce a zeleninu, a to na základě posouzení jejich významu a obchodování. Od 1. července 2009 zůstává tedy v platnosti pouze 10 obchodních norem (tzv. zvláštní obchodní normy), a to pro jablka, hrušky, kiwi, broskve a nektarinky, saláty a endivii kadeřavou letní a endivii zimní, citrusové plody, jahody, papriku zeleninovou, rajčata a stolní hrozny révy vinné. Pro ostatní produkty, pro které neexistuje obchodní norma Společenství, bude pro hodnocení podmínek jakosti použita tzv. všeobecná obchodní norma. Tato norma zahrnuje všeobecné minimální požadavky na jakost, zralost, apod.

Producenti ovoce v ČR jsou zapojeni do Integrovaného způsobu pěstování ovoce (IPO) a jejich počet se stále zvyšuje. Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou řešeny v rámci HRDP dle **NV č. 242/2004 Sb.**, o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2007 je tento způsob pěstování ovoce řešen také v rámci Programu rozvoje venkova **NV č. 79/2007 Sb.**, o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů. Obě zmiňovaná nařízení řeší také podmínky a podpory v ekologickém ovocnářství.

V roce 2007 bylo v ČR na základě podaných žádostí a vyplacených finančních podpor registrováno 257 pěstitelů ovoce v systému IPO s celkovou výměrou 10 631 ha ovocných sadů, v roce 2008 bylo platební agentuře SZIF podáno již 300 žádostí o vyplacení dotací (tj. 11 698 ha sadů). Pěstitelé ovoce v IPO mohou být i členy Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO), což je dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu, a je součástí Ovocnářské unie ČR. Ke konci roku 2008 bylo v tomto svazu 243 členů s celkovou plochou přihlášených ovocných sadů 10 757 ha. Z tohoto počtu je 137 členů držitelů ochranné známky SISPO.

Chmel

Pěstování chmele má na území České republiky tisíciletou tradici a Česká republika patří tradičně mezi největší světové producenty chmele. Přes 80 % chmele je každoročně vyváženo, ale český chmel také tvoří kvalitativní základ českých a světových piv.

Česká republika je třetím největším producentem chmele na světě (za USA a Německem). Současně je největším producentem jemného aromatického chmele s nižším výnosovým potenciálem, ale specifickými aromatickými vlastnostmi a zemí s největší plochou jedné odrůdy na světě. České republice se jako první zemi EU podařilo zaregistrovat zeměpisnou ochrannou známku Evropské unie - chráněné označení původu **Žatecký chmel**. V rámci EU se jedná o první a jediné udělené označení týkající se chmele a o jedno z prvních označení udělené českému zemědělskému nebo potravinářskému výrobku vůbec. Do Rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení bylo dne 16. října 2008 zapsáno také České pivo.

V roce 2008 Česká republika v rámci SOT s chmelem využila jednotné platby na plochu a doplňkovou přímou platbu. V rámci plateb SAPS bylo vyplaceno v roce 2008 oprávněným žadatelům 3 072,70 Kč/ha, v rámci doplňkových plateb TOP UP bylo vyplaceno na pěstování chmele (couplovaná platba) 2 959,20 Kč/ha a na chmel (decouplovaná platba) 3 680,80 Kč/ha. V rámci dotačního programu I.I. bylo vybudováno 84,5 ha kapkové závlahy na chmelnicích s příspěvkem MZe ČR 3,1 mil Kč (při sazbě 37 400 Kč/ha). V roce 2005 se MZe podařilo notifikovat dotační program, který z části nahrazuje dotační programy z let 1994–2004. Dotační program 3.h.) podpora prevence šíření virových a bakteriálních chorob chmele byl poprvé přijat v roce 2006 a notifikován v nezměněné formě i pro další roky. V rámci tohoto dotačního programu lze využít finanční prostředky do výše 15 Kč/ks certifikované sazenice při splnění daných podmínek. Celkem bylo v roce 2008 v rámci tohoto dotačního programu vyplaceno 10,6 mil. Kč a byla tak podpořena výsadba certifikované sadby na 222 ha chmelnic (sazba 15 Kč/1 ks certifikované sadby). Nejvíce vysazovanými odrůdami byl ŽPČ a *Premiant*.

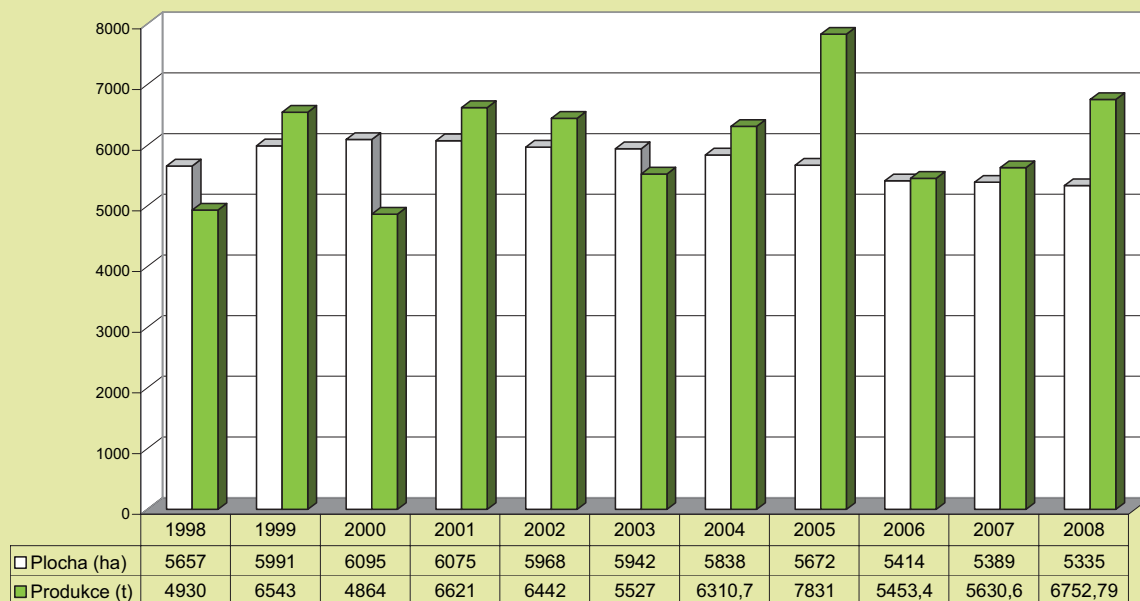
V roce 2008 činila pěstitelská plocha podle údajů ÚKZÚZ 5 335 ha tj. 99,0 % skutečnosti roku 2007. Nejvíce zastoupenou odrůdou je stále Žatecký poloraný červeňák (ŽPČ), v roce 2008 jím bylo osázeno 88,8 % (tj. 4 738 ha) celkové pěstitelské plochy. Hybridní odrůdy zaujímají v odrůdové skladbě českých chmelů nadále relativně malý podíl, který činí celkem 11,0 % z celkové plochy (tj. 586 ha), což v porovnání s rokem 2007 je o 48 ha více. Hybridní odrůdy se stávají čím dál tím více oblíbenější, především z důvodů dosahování vyššího výnosu než u klasických odrůd, vyššího obsahu alfa hořkých kyselin a vyšší ceny produkce z 1 ha. Z hybridních odrůd chmele největší výměru zaujímají odrůdy *Premiant* (267 ha), *Sládek* (239 ha), *Agnus* (52 ha) a *Bor* (13 ha). V roce 2008 se meziročně zvýšila plocha výsazů chmele o 14 ha na 210 ha (3,9 % ze sklizňové plochy). Nárůst ploch výsazů lze přisuzovat pokračování dotačního programu MZe. Chmel podle ÚKZÚZ pěstuje v ČR 135 subjektů.

Až do poloviny 90. let uplynulého období se v ČR pěstovala pouze jedna odrůda – Žatecký poloraný červeňák. Od roku 1994 se rozšířila odrůdová skladba českých chmelů o hybridní odrůdy *Bor*, *Premiant* a *Sládek*. V roce 2001 byla zaregistrována nová odrůda *Agnus*, dále v roce 2007 odrůda *Rubín* a v roce 2008 odrůdy *Kazbek* a *Vital*. Nová odrůda *Vital* vykazuje obsah alfa kyselin 13 až 17 % hm. a beta kyselin 7 až 11 % hm. Jedná se o první odrůdu, která vykazuje vysoký obsah farmaceuticky významné látky desmethylxanthohumol (DMX) 0,26 – 0,49 % hm. Dále byla registrována odrůda *Kazbek*, která je charakteristická vysokou výkonností a stabilitou. Z pivovarského hlediska lze charakterizovat jako hořký typ. Obsah alfa kyselin je 5-7 % hm. a beta kyselin 5-6 % hm.

Produkce sušeného chmele v ČR v roce 2008 i přesto, že některé porosty byly během vegetace poškozeny krupobitím, dosáhla 6 752,8 t, tj. o 19,9 % více než v roce 2007, při průměrném výnosu 1,27 t/ha (meziroční růst o 22,0 %). Největší podíl na produkci českého chmele měla v roce 2008 nadále nejlepší světová jemná aromatická odrůda – ŽPČ (82,4 %) a zbytek tvořily hybridní odrůdy. Oproti špatným výnosům v roce 2006 a v roce 2007 lze tak hodnotit rok 2008 jako velmi dobrý. Z pohledu uplynulých deseti let se jedná o druhý nejlepší rok za sklizni roku 2005 (7 831 t). Stejně jako výnos byl i obsah hořkých látek pozitivně ovlivněn příznivými klimatickými podmínkami roku 2008. Průměrná hodnota obsahu alfa hořkých kyselin u ŽPČ (měřený metodou EBC 7,7) byl 3,7 %. Hodnota alfa hořkých kyselin byla o 0,8 % vyšší v porovnání s rokem 2007 a prakticky shodná s průměrem za 15 let. Sklizeň 2008 tak byla po dvou velmi špatných sklizních v letech 2006 a 2007 dobrá. U ostatních odrůd chmele byl průměrný obsah alfa hořkých látek přibližně na úrovni dlouhodobého průměru.

Zásadním problémem a klíčem k řešení ekonomiky českého chmelařství do budoucnosti zůstává věková struktura porostů. Současná věková struktura porostů chmele v ČR je jedním z významných faktorů ovlivňující výnosovou stabilitu. Optimální doba obměny porostů je 10–12 let. Na základě údajů ÚKZÚZ je podíl chmelnic starších 20 let se sníženým výnosem 34,4 % (nejstarší chmelnice jsou v Ústěcké oblasti). Celkově je 39,2 % chmelnic starších 15 let. Naopak podíl nejproduktivnějších chmelnic ve stáří 5–14 let představoval v roce 2008 pouze 48,3 % všech chmelnic. Poměrně vyhovující věkovou strukturu má chmelařská oblast Tršicko. Průměrné stáří chmelových konstrukcí se zvyšuje a je ještě méně příznivé než stáří porostů. Celkově je 72,2 % konstrukcí starší 15ti let.

Vývoj ploch a produkce chmele v ČR 1998–2008

Pramen: MZe

Špatné výsledky sklizní v roce 2006 a 2007 zapříčinily snížený objem vyvezeného granulovaného chmele v roce 2008. Sklizeň v roce 2008 pozitivně ovlivnila vývoz nezpracovaného chmele a lze předpokládat, že v roce 2009 napomůže k nárůstu vývozu granulovaného chmele. Od roku 1998 byl český chmel vyvezen přímo z České republiky již do 75 zemí celého světa. Největší část vývozu směřovala v roce 2008 opět do Japonska, a to cca 1 549 t. Celkově bylo v roce 2008 vyvezeno 275,4 t surového chmele a 4 097,4 t granulovaného chmele. V roce 2008 pokračoval trend snižování dovozu hlávkového chmele, který byl v minulosti ve větší míře dovážen za účelem dalšího zpracování zejména z Polska. Oproti roku 2007 došlo také k snížení dovozů granulovaného chmele, naopak dovoz chmelového extraktu se vrátil zpět na úroveň roku 2005. Dovoz surového lisovaného chmele v roce 2008 byl podle předběžných údajů realizován ve výši 298,6 t, tj. 57,7 % skutečnosti roku 2007. Dovoz granulovaného chmele v roce 2008 činil 347,5 t, tj. 71,3 % skutečnosti roku 2007. Největší část dovozů chmele byla realizována z Německa. (380,5 t). Vzhledem ke skutečnosti, že více než 80 % českého chmele je vyváženo, znamená vliv silného kurzu české koruny vůči EUR, americkému dolaru i japonskému jenu velkou konkurenční nevýhodu, která značně snížila hodnotu vyvezeného chmele.

Podle předběžných výsledků dosáhlo v roce 2008 saldo zahraničního obchodu s chmelem a chmelovými výrobky v hodnotovém vyjádření 571,5 mil. Kč, tj. ve srovnání s rokem 2007 došlo ke zvýšení kladného salda o 113,3 mil. Kč.

Z výsledků šetření Výzkumného ústavu pivovarského a sladařského vyplývá, že od roku 1998 do roku 2006 neustále stoupal podíl zastoupení českého chmele na spotřebě českých pivovarů a český chmel tvořil v roce 2006 polovinu potřeby alfa hořkých látek v českých pivovarech. Tento trend nárůstu podílu českého chmele se v posledních dvou letech, také díky podprůměrným sklizním roku 2006 a 2007 zastavil a poměr zůstává vyrovnaný. Celková spotřeba alfa hořkých látek se v ČR pohybuje okolo 145 až 150 t alfy, z toho cca 70 t představuje český chmel. Od roku 1998 do roku 2008 se zvýšila spotřeba českého chmele v pivovarech ze 40 t alfy na 70 t alfy a vedlo k tomu jak zvýšení využívání Žateckého poloraného červeňáku tak i zvýšené využívání nových českých odrůd.

U českého chmele převažují chmelové granule (58,9 t alfy) a následuje lisovaný chmel (7,9 t alfy) jehož podíl stále klesá. U zahraničních chmelů převládá chmelový extrakt (61,2 t alfy) a v posledních dvou letech se opět objevilo mírně vyšší množství chmelových granulí (16,3 t alfy). Měrná dávka chmele činí v průměru 7,3 g alfa hořkých kyselin na 1 hl piva.

Podle údajů ČSÚ průměrná CZV sušeného chmele ze sklizně 2008 činila 217 191 Kč/t, tj. 145,3 % skutečnosti roku 2007. Cenová úroveň chmele ze sklizně roku 2008 se zvýšila vlivem snížené nabídky v letech 2006 a 2007 a v důsledku nízké sklizně v ČR i celosvětového nedostatku chmele. V rámci systému povinné registrace smluv (stav k 31.12.2008) pro rok 2008 bylo smluvně zajištěno 6 664,7 t chmele (bez rozlišení odrůd a oblastí). Průměrná cena suchého chmele dle registrace pro rok 2008 činila 153 063 Kč/t. Pro sklizeň 2009 je podle registrace zajištěno 5 368 t suchého chmele (stav k 31.12.2008).

Rok 2008 byl především ve znamení velkého růstu nákladů na pěstování chmele a velmi silného posilování kurzu české měny. Meziročně vzrostly náklady na nákup drátku, ceny pohonných hmot a LTO. Podle údajů ÚZEI se v roce 2008 odhaduje zvýšení nákladů na 1 ha chmele u podniků právnických osob (meziročně o 8,5 %) na 185 404 Kč, zejména v důsledku růstu přímých materiálových nákladů. Průměrné ceny chmele od výrobce a výnosy dosažené v roce 2008 zlepšily ekonomiku pěstování chmele v ČR. Pro budoucnost je žádoucí, aby ceny od výrobce byly minimálně na úrovni 180 a více tis. Kč/t u ŽPČ a 140 tis. Kč/t u hybridních odrůd a intenzifikačními opatřeními je nutné zajistit stabilitu výnosů chmele.

Zajištění ekonomické rentability pěstování chmele do budoucna není v navyšování jeho ceny, ale v zastavení růstu nákladů na jednotku produkce a hledání cest k jejich snižování, což lze docílit jen úspornějšími technologiemi a zvýšenými výnosy. Mezi než lze zařadit pěstování chmele na nízké konstrukci. Ekonomické důvody vedly některé pěstitele v Žatecké chmelařské oblasti k prvním experimentům pěstování chmele na nízké konstrukci. V roce 2009 se touto problematikou bude také výzkumně věnovat Chmelařský institut Žatec.

Réva vinná, víno

Rok 2008 se zařadil vývojem teploty k letům, kdy již patnáct let překračuje průměrnou teplotou přesahující dlouhodobý průměr. Lze konstatovat, že byl o něco chladnější než rok 2007, dosažená průměrná cukernatost hroznů byla na stejné úrovni a v porovnání s rokem 2007 dokonce ještě vyšší při stejně vysokém výnosu.

Celkově to byl rok ve většině vinařských podoblastech se srážkovým deficitem, který se projevoval po celé vegetační období. Jinak byl průběh počasí během vegetace pro révu docela příznivý. V druhé polovině září došlo k výraznému krátkodobému ochlazení, což těsně před sklizní nebylo právě ideální. Projevilo se to zpomalením dozrávání hroznů. Podzim pak přinesl dostatek slunce a vysokou cukernatost později sklizených hroznů. První mráz vhodný pro sklizeň ledového vína byl až 27. 12. 2008.

Průběh počasí způsobil značné problémy při ochraně vůči houbovým chorobám, kdy byly zajištěny ideální podmínky k jejich šíření. Vlivem těchto chorob došlo k poměrně výrazné redukci sklizně v roce 2008. Z hlediska ekonomického redukce přispěla k slabšímu pádu cen hroznů, které meziročně nakonec poklesly jen v průměru o 70 haléřů/kg. Z pohledu ochrany révy se jednalo o jeden z nejproblémovějších roků, kdy významné škody způsobovaly zejména choroby padlí révové a peronospora.

Podle výsledků registrace ÚKZÚZ činí plocha vinic, představující současný produkční potenciál ČR, 19 646,73 ha, přičemž osázených ploch je celkem 17 418,68 ha. Ostatní plochy představují vykloučené vinice, práva na opětovnou výsadbu a státní rezervu.

Odrůdová skladba registrovaných vinic v roce 2008 v závislosti na velikosti osázených ploch zahrnovala tyto nejčastěji pěstované odrůdy: Müller Thurgau (1 777,3 ha), Veltlínské zelené (1 713 ha), Ryzlink vlašský (1 274,3 ha) a Ryzlink rýnský (1 269 ha) z bílých odrůd, Svatovavřínecké (1 481,8 ha), Frankovku (1 246,7 ha), Zweigeltrebe (857,2 ha) a Rulandské modré (710,7 ha) z modrých odrůd.

V roce 2008 byly do státní odrůdové knihy zapsány 4 nové odrůdy révy vinné, z toho jedna bílá moštová Rinot a 3 modré moštové odrůdy Sevar, Fratava a Cerason.

V roce 2008 bylo sklizeno přibližně 118 550 tun hroznů při průměrném výnosu 6,6 t/ha. Průměrná cukernatost hroznů se v roce 2008 pohybovala kolem 19,7° NM. SZPI ověřila cukernatost cca 1/4 množství hroznů z celkové sklizně v ČR. Tyto hrozny byly následně použity na výrobu přívlastkových vín.

V hospodářském roce 2007/2008 bylo vyrobeno cca 820 tis. hl vína, z toho cca 508 tis. hl bílého a cca 312 tis. hl červeného vína.

U vína se spotřeba pohybovala kolem 16,5 l na osobu za rok v roce 2003, v roce 2008 pak 18,3 l na osobu a i nadále lze předpokládat zvyšování spotřeby jak vína, tak i stolních hroznů.

Dle zjištění Svazu vinařů ČR se průměrná cena placená zemědělským výrobcům pohybovala ve výši 12,00 Kč/kg hroznů.

Celkový objem dovezeného vína dle SZIFu v roce 2008 tvořil 1 524 tis. hl vína za průměrnou jednotkovou cenu 21,50 Kč/l. Vývoz vína se uskutečnil za průměrnou jednotkovou cenu 22,80 Kč/l (z celkového objemu 182 tis. hl vyvezeného vína bylo 49 % bílých, 48 % červených a 2,5 % šumivých). Nejvíce vína bylo již tradičně vyvezeno na Slovensko.

Bilance vína ve vinařských letech					(tis. hl)
Vinařský rok	2004/2005	2005/2006*	2006/2007	2007/2008	2008/2009*
Počáteční zásoba	385	502	556	490	890
Produkce	570	438	434	820	840
z toho: bílé víno	376	290	286	508	530
červené víno	194	148	148	312	310
Dovoz	1 341	1 387	1 471	1 585	1 510
Celková nabídka	2 296	2 327	2 461	2 895	3 240
Spotřeba	1 751	1 730	1 888	1 828	1 850
Vývoz	43	41	83	177	180
Konečná zásoba	502	556	490	890	1 210

Pramen: SV ČR,

* odhad MZe

Celkový dovoz vín do ČR se zvýšil oproti vinařskému roku 2006/2007 o 14 % na celkových cca 1 525 tis. hl, což činilo cca 3 300 mil. Kč. Zvýšil se dovoz vín v obalech nad 2 l i do 2 l. Dovoz šumivých vín se výrazně zvýšil o více než 40 % oproti loňskému období, v případě perlivých vín objem dovozu také vzrostl o 22 %.

Dovoz vermutů se snížil minimálně, jen o 0,5 %, v porovnání s předchozím obdobím.

Dovoz šumivého vína činil 17 tis. hl a dováželo se přednostně z Itálie, Francie a pak z Německa. O cca 3,3 tis. hl vzrostl dovoz perlivého vína, tj o cca 22 % oproti minulému marketingovému období.

Nejvíce vín v obalech do 2 litrů se dovezlo ze Španělska (194 tis. hl), Itálie (98 tis. hl) a Maďarska (59 tis. hl), v obalech nad 2 litry z Itálie (426 tis. hl), Slovenska (160 tis. hl) a z Maďarska (105 tis. hl).

Ve vinařském roce 2007/2008 došlo ke zvýšení objemu vývozu vín na 210 %. Výrazný vývoz produktů byl zaznamenán zejména u vín s obsahem nad 2 l, kdy na Slovensko bylo vyvezeno téměř 43 tis. hl vína.

Vývoz vermutů se lehce zvýšil o 5 % oproti vinařskému roku 2006/2007.

Dovoz moštových hroznů ve vinařském roce 2007/2008 klesl o 43 % oproti minulému vinařskému roku, dovoz hroznové šťávy výrazně vzrostl o 74 % a dovoz stolních hroznů do ČR klesl o 2 %.

Podpory do vinařství a vinohradnictví za rok 2008

Na základě §2 zákona č. 252/1997 Sb., zákona o zemědělství, v rámci podpůrných programů (Podpora vybudování kapkové závlahy, ozdravování polních a speciálních plodin, speciální poradenství pro rostlinnou výrobu, podpora evropské integrace nevládních organizací a zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu) bylo vyplaceno celkem 16 348 413 Kč.

Vinohradnictví a vinařství je provozováno též v podmínkách regulovaného hospodaření. V systému ekologického hospodaření je zařazeno 155 ha v rámci programu EAFRD a 7,6 ha v rámci programu HRDP. V systému integrované produkce hroznů a vína se hospodaří na 9 174 ha v rámci programu EAFRD a 806 ha v rámci programu HRDP.

V sektoru integrované produkce se částka pro rok 2008 odhaduje na 127 335 120 Kč v rámci programu PRV a 9 365 720 Kč v rámci programu HRDP.

V sektoru ekologického zemědělství se částka pro rok 2008 odhaduje na 3 622 195 Kč v rámci programu PRV a 1 85 972 Kč v rámci programu HRDP.

Stručný přehled o vinařství ve světě

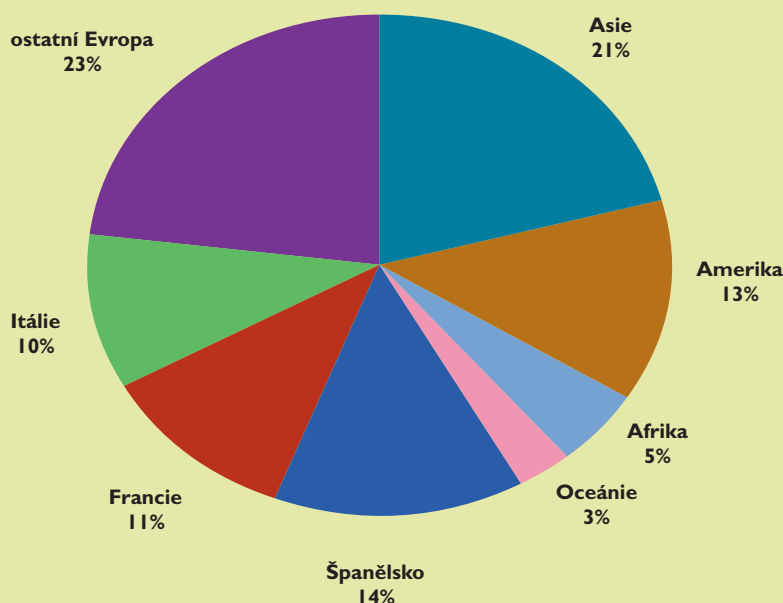
V Evropské unii se nachází téměř polovina světové plochy vinic, které produkují většinu vína světa. Stejně tak se zde spotřebovává většina vína Zeměkoule.

Ovšem dlouhodobý vývoj je takový, že Evropa své pozice ztrácí. A to jak v podílu plochy vinic světa, tak v produkci vína, ale i ve spotřebě vína a jeho exportu.

Za posledních dvacet let se snížil podíl Evropy na celosvětové produkci vína ze 78 % na 68 %. Naopak největší nárůst byl zaznamenán v Asii – z 1,5 % na 5,1 %. Ale růst na podílu produkce vína je patrný i na ostatních kontinentech.

Podíl na celosvětové spotřebě vína se v posledních dvaceti letech opět nejvíce zvýšil v Asii, z 1,9 % na 7,2 %. Za to v Evropě poklesl nejvíce, ze 74 % na 67 %.

Podíl plochy vinic (%)

Pramen: SV ČR, OIV 2008

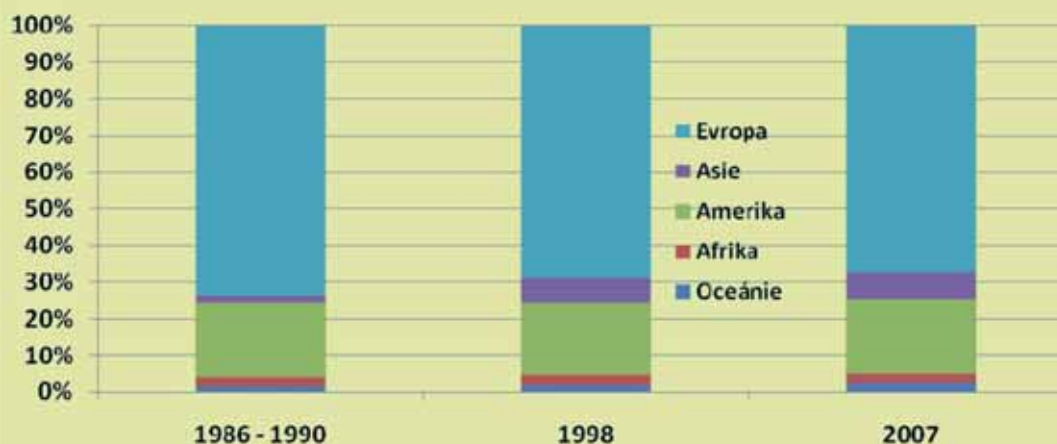
Nejvíce vína na světě spotřebuje Francie následovaná Itálií a USA. Na čtvrtém místě je Německo a pak Španělsko, Čína, Anglie, Argentina a Rusko. V Rusku a v Číně spotřeba vína v letech 2002 až 2005 výrazně narostla.

Ve spotřebě vína na hlavu dochází v souvislosti s globalizací již několik desetiletí k vzájemnému vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými zeměmi. V tradičních vinařských zemích spotřeba vína klesá a je orientována více na vyšší kvalitu, zatímco v zemích, kde víno prakticky neznali, mu přicházejí na chuť. Za posledních dvacet let se tak spotřeba vína ve Španělsku, ale i Argentině, snížila téměř na 1/3, ve Francii, Itálii a Portugalsku na 1/2. V Rakousku a Německu je téměř stabilní. U nás a v Belgii se zvýšila o 3/4, v Holandsku více než dvojnásobně, v Dánsku téměř 2,5x a v Anglii dokonce 4x. EU se přijetím 12 nových členů v letech 2004 – 2007 zbavila části přebytku vína. Noví členové v poslední době více vína spotřebují než vyprodukují.

Dnes se pohybuje průměrná spotřeba vína na osobu a rok v členských zemích EU (15) mezi 20 až 50 l na hlavu, z toho v zemích prakticky bez vlastních vinic mezi 20 až 30 l/osoba/rok. Ve Španělsku je nyní nižší spotřeba vína na hlavu a rok než v Rakousku, Dánsku a Belgii, přitom má největší plochu vinic na světě.

V rámci víceméně pravidelné změny módnosti se mění i oblíbenost červených versus bílých vín. V současnosti nastává odklon od červených vín ve prospěch vín bílých. Výsadby vinic na změnu módnosti však mohou reagovat vzhledem k tomu, že réva vinná je trvalá kultura, až během několika let.

Podíl kontinentů na spotřebě vína ve světě

Pramen: SV ČR, OIV 2008

Předsednictví České republiky v oblasti vína

Předsednictví České republiky se v rámci Rady pro zemědělství a rybolov soustřeďuje též na oblast vína. Poté, co se francouzské předsednictví vínem nezabývalo, na české předsednictví přechází další kroky v kodifikaci nařízení k aromatizovaným vínům, zabývá se dokumentem Komise k otázce vstupu Společenství do OIV.

V polovině roku 2008 byly ukončeny legislativní práce na reformě SOT s vínem za vzniku nařízení (ES) č. 479/2008. Za českého předsednictví je nařízení (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, o změně nařízení (ES) č. 1493/1999, (ES) č. 1782/2003, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 3/2008 a o zrušení nařízení (EHS) č. 2392/86 a (ES) č. 1493/1999 v rámci pracovní skupiny Rady, zabývající se horizontálními převážně komitologickými procesy, začleňováno do společné organizace zemědělských trhů. Tento akt změní nařízení (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (tzv. jednotné nařízení o společné organizaci trhů). Výše uvedené nařízení (ES) č. 479/2008 do něj bude „transformováno“. K tomuto zjednodušení, tj. vytvoření jediného horizontálního právního předpisu pro společnou organizaci trhů, se ČS zavázaly v době německého předsednictví. Dle pracovního plánu bude znění návrhu přijato Radou ministrů pro zemědělství a rybolov na zasedání v dubnu 2009. Poté bude předpis ve všech úředních jazycích ve Úředním věstníku Evropských společenství publikován v průběhu roku 2009.

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny

Ve světovém měřítku jsou léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (dále jen LAKR) stále středem širokého zájmu. Ve světovém i evropském měřítku tak trend nabývání významu LAKR pokračuje – v současnosti především z pohledu rostoucích nároků na kvalitu produktu. Proto je hlavním světovým trendem posledních let pěstování LAKR v ekologickém zemědělství a zavedení správné pěstitelské praxe včetně posklizňové úpravy a skladování v konvenčním zemědělství.

Dle údajů ČSÚ tuzemská produkce LAKR zaznamenává po „boomu“ při vstupu ČR do EU pokles pěstebních ploch. Tato recese je způsobena více faktory. Jedním z hlavních je nestabilní, pro české zemědělství charakteristická situace ve vztahu pěstitel - odběratel, která je pro LAKR zejména citlivá a tedy i limitující. Stejně významná je levná nabídka produkce z mimoevropských zemí. Nezanedbatelnou součástí tuzemského sektoru je také tzv. hobby pěstování.

Vývoj ploch produkce léčivých, aromatických a kořeninových rostlin

Rok	Léčivé rostliny			Kořeninové a aromatické rostliny		
	Sklizňová plocha (ha)	Produkce (t)	Výnos (t/ha)	Sklizňová plocha (ha)	Produkce (t)	Výnos (t/ha)
2000	2 201	2 118	0,96	4 818	2 440	0,51
2005	3 211	2 596	0,84	5 144	3 245	0,63
2006	2 429	1 963	0,81	3 429	2 764	0,81
2007	2 369	1 892	0,80	2 815	2 033	0,72
2008	2 400	2 356	0,98	1 615	1 491	0,92

Pramen: MZe, ČSÚ

Poznámka: Údaje mají základ v databázi ČSÚ, která uvádí pouze rostliny kořeninové, i když zahrnují široký sortiment vč. aromatických.

LAKR byly v roce 2008 v ČR pěstovány pouze na 4 015 ha, což je oproti roku 2007 pokles o dalších 24,2 %. V roce 2008 bylo dle šetření ČSÚ sklizeno 3 847 t LAKR, což je pouze nepatrný pokles o 2 % oproti roku 2007. Průměrný výnos 0,96 t/ha je dlouhodobě nejvyšším, který je o 26 % vyšší, než v roce 2007.

Nejvýznamnějšími velkoplošně pěstovanými komoditami zůstávají stále kmín, ostropestřec, námel a využití makoviny.

Bilance zahraničního obchodu LAKR

Roky	2000	2005	2006	2007	2008
tis. Kč	- 435 362	- 202 598	- 242 772	- 433 084	- 647 069

Pramen: MZe, ČSÚ Celní statistika

Z přehledů zahraničního obchodu ČR, včetně vnitroujního, u skupiny LAKR (tj. koření, léčivé rostliny, rostlinné šťávy a výtažky) vyplývá, že tyto skupiny vykazují narůstající zápornou bilanci, která již překonala skutečnost i roku 1999 (- 578 550 tis. Kč). Významnými exportními komoditami zůstávají i v roce 2008 kmín a makovina.

Pozitivní zprávou je, že EK zapsala označení „ČESKÝ KMÍN“ a „CHAMOMILLA BOHEMICA“ do Rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení nařízením Komise (ES) č. 433/2008 a č. 656/2008.

Květiny a okrasné rostliny

Okrasné zahradnictví, které pro účel zprávy o zemědělství zahrnuje květinářství a školkařství okrasné i ovocné, je plnohodnotnou součástí zemědělství, a to jak po stránce věcné, tak i právní (zákon č. 252/1997 Sb. o zemědělství). Je výraznou součástí zemědělství i po stránce ekonomické. Jeho hrubá produkce za rok 2007 v běžných cenách dosáhla 2 291,5 mil. Kč, což je o 13,23 % více než v roce 2006.

Růstový trend sektoru květinářství, okrasného a ovocného školkařství pokračoval i v roce 2007. Potvrzují to předběžné údaje ČSÚ ze souhrnného zemědělského účtu výroby za rok 2007, kdy produkce sazenic a květin dosáhla hodnoty 2 903,9 mil. Kč oproti hodnotě 2 900,6 mil. Kč z roku 2006. Podle konečných údajů za rok 2006 se podíl produkce ozdobných květin, jejich semen a celá školkařská produkce (včetně ovocné) na rostlinné produkci 3,99 %, zatímco v roce 2005 to bylo pouze 3,38 %. Podíl na zemědělské produkci pak činí obdobně 1,90 % resp. 1,57 %.

Tuzemská květinářská produkce vykazuje v posledních letech rostoucí trend především v pěstování hrnkových a záhonových rostlin, odklon je patrný v pěstování čerstvých řezaných květin a zeleně. V roce 2007 dosáhla hrubá produkce květinářství hodnoty 2,04 mld. Kč, což znamená nárůst o 13,7 % oproti předcházejícímu roku. Na rozdíl od většiny zemí EU vykazuje v ČR růst také spotřeba květin, která byla kryta českými produkty téměř z 43,5%. Oproti dlouhodobému trendu růstu v poptávce (ve finančním vyjádření) byl zaznamenán v r. 2006 pokles a to téměř o 2,8 %, způsobený snížením DPH z 19% na 5% k 15.7.2006. Největší podíl na tuzemské květinářské produkci zaujímal v roce 2007 pěstování květin záhonových a balkonových a hrnkových rostlin kvetoucích.

Své stálé postavení mají čerstvé řezané květiny a čerstvá řezaná zeleň, jejichž produkce ale každoročně klesá; kolísavou tendenci vykazuje produkce sušených květin, cibulovin a osiv květin. Výměry pěstebních ploch květinářství v posledních letech stagnují, ale dochází ke změně struktury pěstebních ploch. Podle posledních dostupných údajů se květiny se v ČR pěstují na 129 ha krytých ploch a 91 ha volné půdy.

Bilance květinářské produkce					(mil. Kč)
Rok	2005	2006	2007	2008	Index 2008/2007 (%)
Tuzemská produkce	1 577	1 641	1 715	-	-
Dovoz	1 834	1 841	2 216	2 994	134,99
Celková nabídka	3 411	3 482	3 933	-	-
Spotřeba ve výrobních cenách	3 185	3 276	3 758	-	-
Vývoz	226	206	175	250	142,86

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, Svaz květinářů a floristů ČR

Bilance zahraničního obchodu ČR květinářskými produkty je výrazně pasivní. Pozitivní skutečností je stoupající trend exportu našich výpěstků od roku 1999, a to zejména u skupin pokojových a venkovních květin a řezané zeleně. Celkový objem vývozu je však proti dovozu nepatrný. V roce 2008 Česká republika dovezla květinářské produkty v hodnotě téměř 3 mld. Kč, největší podíl představovaly čerstvé řezané květiny ostatní, čerstvé řezané růže a pokojové rostliny okrasné květem a okrasné listem. Hlavní dodavatelskou zemí květinářských produktů bylo v roce 2008 Nizozemsko, dále pak Německo a Itálie. Za stejné období byly z ČR vyvezeny květinářské produkty v hodnotě 250 mil. Kč.

Tuzemská produkce okrasných rostlin a dřevin má podle šetření Výzkumného ústavu Sylva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví v.v.i. Průhonice rovněž dlouhodobě rostoucí tendenci. Výměra ploch pro produkci okrasných školkařských výpěstků činila v roce 2005 celkem 722 ha a dosáhla celkového objemu tržeb 731 mil. Kč. Ceny jednotlivých produktů se v dlouhodobé řadě zvyšují, ale pro velkou druhovou pestrost, rozdrobenost výrobních podniků a vysokému počtu kvalitativních kategorií je cenové porovnání obtížné. Porovnání velkoobchodních cen výpěstků českého původu a zahraničních ukazuje srovnatelnou nebo i vyšší cenovou hladinu u tuzemských výpěstků.

Bilance zahraničního obchodu včetně vnitrouniního je výrazně pasivní. V roce 2006 při celkovém objemu dovozu 467,5 mil. Kč činil vývoz 103,1 mil. Kč a saldo dosáhlo hodnoty 364,5 mil. Kč. V roce 2007 podle dostupných údajů klesl dovoz, vývoz i saldo, které činí 357 mil. Kč. Tendence posledních tří let je v zahraničním obchodě stabilizovaná jen s minimálními výkyvy, které v oblasti vývozu nedosahují 10 % a v dovozu 5 %.

Bilance okrasného školkařství					(mil. Kč)
Rok	2005	2006	2007		Index 2007/2006 (%)
Výroba	731	872	926		106,19
Dovoz	464	468	451 ¹⁾		96,36 ²⁾
Vývoz	92	103	94 ¹⁾		91,26 ²⁾

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámky: ¹⁾ Od května bez dopočtu. ²⁾ Pouze orientační hodnota – viz poznámka ¹⁾.

Ovocné školkařství. Podle údajů Svazu školkařů OU ČR v roce 2007 činila produkce 6,4 mil. ks výpěstků včetně podnoží a 6,3 mil. ks sazenic jahod. Ve finančním vyjádření činila hodnota uvedené produkce 226,3 mil. Kč. Objem produkce ovocných stromů a keřů ve finančním vyjádření meziročně poklesl. Především díky rapidnímu meziročnímu poklesu produkce sazenic jahod, jež se vyprodukovalo o 56% méně než v roce 2006 (ve finančním vyjádření 22 mil. Kč oproti 50 mil. Kč v r. 2006). Výroba podnoží od roku 2003 klesala a v letech 2005 až 2007 stagnuje. V druhovém zastoupení převládají jabloně, dále jsou více zastoupeny slivoně a hrušně. V roce 2008 byl podíl produkce CAC materiálu u výpěstků k expedici již 23%. U sazenic jahodníků to bylo 50% CAC materiálu.

Bilance ovocného školkařství				(mil. Kč)
Rok	2005	2006	2007	Index 2007/2006 (%)
Výroba (Hrubá produkce)	196	185	190	102,70
Dovoz	33	49	51	104,08
Vývoz	9	12	17	141,66

Pramen: ČSÚ a Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámky: - Bez sazenic jahod;

- Ve všech letech od května bez dopočtu.

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

Výrobní faktory ŽV

Plemenářská práce a evidence zvířat

Pravidla pro plemenářskou práci a evidenci hospodářských zvířat jsou stanovena zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Jak je naznačeno již v názvu zákona, předmětem jeho úpravy je především oblast šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, stanovení způsobu uznávání chovatelských sdružení, chovatelských podniků, způsobu udělování souhlasu k výkonu některých činností (např. kontrola užitkovosti, provádění inseminace). Vedle způsobu provádění šlechtitelských opatření zákon vymezuje i pravidla pro označování a evidenci hospodářských zvířat a v neposlední řadě ochranu, uchovávání a využívání genetických zdrojů zvířat. Tento zákon je průběžně novelizován a to tak, aby odpovídal právním aktuálním předpisům Evropského společenství.

K tomuto zákonu vyšly čtyři prováděcí předpisy (vyhlášky):

- **Vyhláška č. 370/2006 Sb.**, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat,
- **Vyhláška č. 447/2006 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti o genetických zdrojích zvířat významných pro výživu a zemědělství,
- **Vyhláška č. 448/2006 Sb.**, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, která nahradila vyhlášku č. 471/2000 Sb. Tato vyhláška upravuje náležitosti žádostí o udělení souhlasu k výkonu některých odborných činností, o uznání chovatelského sdružení a chovatelského podniku prasat. Dále stanovuje požadavky na obsah řádu plemenné knihy, plemenářské evidence drůbeže, plemenných ryb a včel, požadavky na obsah potvrzení o původu a obsah osvědčení o ověření původu nebo stanovení genetického typu. Vyhláška také uvádí podrobnosti vedení ústředního registru plemeníků, rozvádí způsob vedení evidence inseminačními techniky středisky pro přenos embryí.
- **Vyhláška č. 136/2004 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k zahájení platnosti nových závazných aktů Evropského Společenství se připravuje novelizace této vyhlášky. Jedná se o nařízení Rady (ES) č. 504/2008 ze dne 6. června 2008, kterým se provádějí směrnice Rady 90/426/EHS a 90/427/EHS pokud jde o metody identifikace koňovitých a směrnici Rady č. 2007/43/ES o minimálních pravidlech na ochranu kuřat chovaných na maso. Cílem úprav je transponovat do českého právního řádu předpisy ES a zajistit tak plnou slučitelnost českých právních předpisů s právem ES.

Na základě poslední novely plemenářského zákona provedené zákonem č. 182/2008 Sb. byla rozšířena povinnost označování zvířat i na zvěř ve farmovém chovu. Tato skutečnost bude také do návrhu výše zmíněné novely vyhlášky promítnuta.

Vedením ústřední evidence hospodářských zvířat na období roku 2008 byla pověřena na základě veřejné zakázky podle plemenářského zákona Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Tato pověřená osoba shromažďuje a zpracovává údaje v informačním systému ústřední evidence, vede průkaznou evidenci o pohybech zvířat, o přidělování identifikačních čísel a identifikačních prostředků a jejich duplikátů.

Správná funkčnost systému označování a evidence hospodářských zvířat je stále důsledněji sledována Evropskou komisí. Důvodem jeho zavádění je nutnost vysledování původu a přemísťování zvířat vzhledem k nálezové situaci.

Krmiva

Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí byla v roce 2007 zjištěna ve výši 3 177 122 tun a oproti roku 2006 vzrostla o 215 863 tun (7,29 %).

Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro prasata, dále pak pro drůbež, skot, domácí zvířata a nejméně pro ostatní „nedomácí“ zvířata. Vzhledem k předcházejícímu roku došlo v roce 2007 k nárůstu výroby u všech sledovaných krmných směsí.

U krmných směsí pro prasata vzrostla výroba oproti roku 2006 o 25 133 tun (2,02 %), u krmných směsí pro drůbež o 112 359 tun (11,68 %), u krmných směsí pro skot o 3 238 tun (0,59 %), u krmných směsí pro ostatní „nedomácí zvířata“ o 22 957 tun (25,80 %) a u krmných směsí pro domácí zvířata o 52 158 tun (42,57 %).

Produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele pak výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu u všech druhů zvířat. Produkce pro vlastní spotřebu vzhledem k celkové produkci je u krmných směsí pro prasata 17,11 %, pro drůbež 9,93 %, pro skot 15,61 % a pro ostatní „nedomácí“ zvířata 0,60 %.

Výroba krmných směsí v ČR dle jednotlivých druhů zvířat (tun)							
Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Prasata celkem	1 507 683	1 416 712	1 474 804	1 344 610	1 199 391	1 243 014	1 268 147
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	1 265 195	1 211 060	1 265 392	1 139 937	990 246	1 066 798	1 051 171
Určené pro vlastní spotřebu	242 488	205 652	209 412	204 673	209 145	176 216	216 976
Drůbež celkem	1 095 888	1 084 979	1 038 127	1 078 007	905 237	961 968	1 074 327
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	1 005 388	980 637	941 859	945 988	822 903	855 823	967 603
Určeno pro vlastní spotřebu	90 500	104 342	96 268	132 019	82 334	106 145	106 724
Skot celkem	611 808	498 524	498 142	521 643	541 532	544 719	547 957
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	519 957	428 401	420 620	442 105	456 392	450 744	462 411
Určeno pro vlastní spotřebu	91 851	70 123	77 522	79 538	85 140	93 975	85 546
Ostatní zvířata celkem	132 097	103 045	126 877	96 232	84 808	89 040	112 015
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	131 098	102 545	106 171	95 100	84 175	88 405	111 342
Určené pro vlastní spotřebu	999	500	20 706	1 132	633	635	673
Celkem krmné směsi	3 347 476	3 103 260	3 137 950	3 040 492	2 730 968	2 838 741	3 002 446

Pramen: MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata celkem“ obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata (tun)							
Druh krmné směsi	Skutečná výroba krmných směsí v tunách						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Psi a kočky	89 545	93 161	115 670	98 347	239 634	118 313	164 506
Ptactvo	1 434	2 036	3 353	1 799	1 446	1 257	1 373
Ostatní	4 830	12 351	1 752	3 107	9 642	2 948	8 797
Celkem	95 810	107 548	120 775	103 253	250 722	122 518	174 676

Pramen: MZe

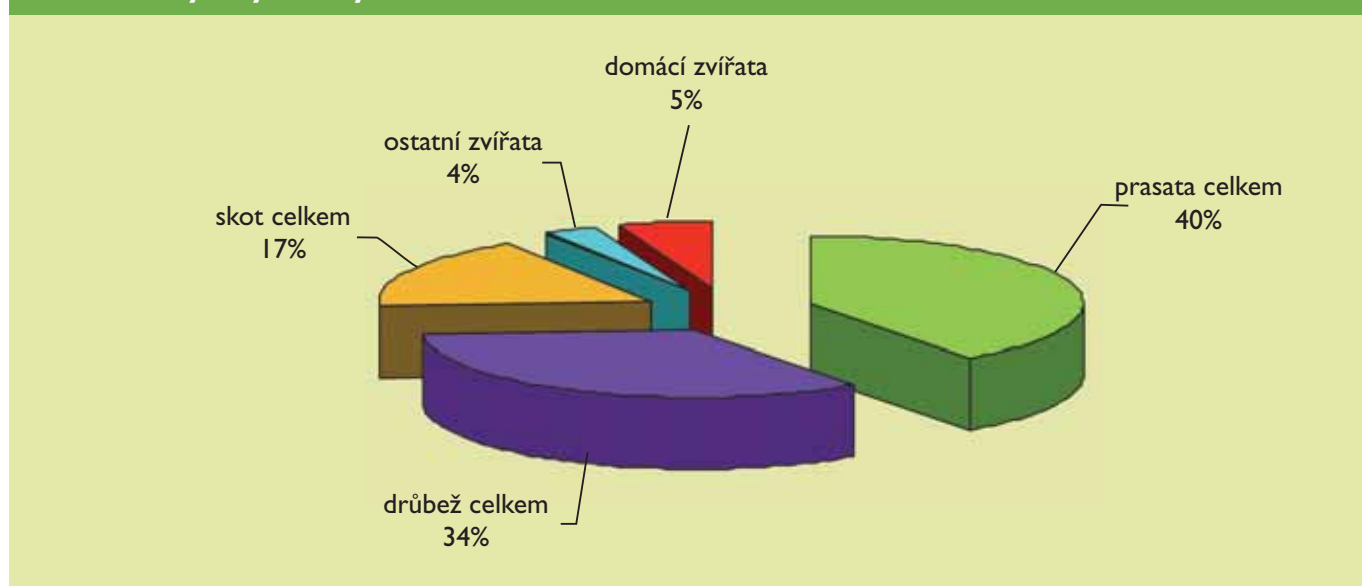
Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR

(tun)

Druh krmné směsi	Výroba krmných směsí v tisících tunách						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	3 347 476	3 103 260	3 137 950	3 040 492	2 730 968	2 838 741	3 002 446
Krmné směsi pro domácí zvířata	95 810	107 548	120 775	103 253	250 722	122 518	174 676
Celkem krmné směsi	3 443 286	3 210 808	3 258 725	3 143 745	2 981 690	2 961 259	3 177 122

Pramen: MZe

Struktura výroby krmných směsí 2007

Pramen: MZe – odbor financování SZP, veřejné podpory a statistiky

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2007 byla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí zjištěna ve výši 3 070 379 tun a došlo k meziročnímu nárůstu o 176 814 tun (6,11 %).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí jsou z krmných surovin obiloviny (64,93 %) s tím, že obiloviny jsou tvořeny z 53,98 % pšenicí, 26,32 % ječmenem, 14,71 % kukuřicí, 2,41 % žitem a tritikale, 1,70 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je 0,88 %.

U obilovin byl oproti roku 2006 zaznamenán nárůst spotřeby o 115 612 tun (6,16 %), z toho u pšenice o 53 632 tun (5,25 %), u ječmene o 38 987 tun (8,03 %), u kukuřice o 42 951 tun (17,17 %), u ovsa o 840 tun (2,55 %) a u ostatních obilovin o 12 698 tun (258,72 %). Naopak k poklesu došlo u žita a tritikale o 33 496 tun (41,06 %).

Nárůst oproti roku 2006 byl dále zaznamenán u sledování mlýnských krmných surovin o 30 621 tun (24,82 %), u krmných surovin z olejnatých semen o 20 124 tun (3,39 %), u krmných surovin živočišného původu o 5 923 tun (9,12 %) a u ostatních krmných surovin o 1 041 tun (1,34 %).

Pokles byl zjištěn u luštěnin o 1 756 tun (7,68 %) a u minerálních krmiv o 3 937 tun (3,73 %).

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí klesla v roce 2007 oproti roku 2006 o 478 tun (1,41 %). Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí se snížila o 5 037 tun (16,17 %) než v roce 2006.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

(tis. tun)

Druh krmné suroviny	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Obiloviny	2 218,7	2 141,4	2 137,3	2 053,2	1 747,6	1 877,9	1 993,5
pšenice	1 377,5	1 328,5	1 118,1	980,3	944,0	1 022,5	1 076,1
ječmen	507,7	470,0	545,9	639,3	434,4	485,8	524,7
ovs	37,9	27,5	41,6	58,0	42,8	33,0	33,8

Pokračování tabulky

Druh krmné suroviny	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
žito a tritikále	49,4	60,0	83,9	60,9	87,4	81,6	48,1
kukuřice	238,6	243,6	335,2	308,6	233,3	250,2	293,1
ostatní	7,6	11,9	12,5	6,1	5,7	4,9	17,6
Luštěniny	17,6	19,1	21,2	14,6	15,4	22,9	21,1
hrách	-	-	-	-	-	-	15,0
ostatní	-	-	-	-	-	-	6,1
Mlýnské krmné suroviny	231,2	178,3	173,5	157,1	312,8	123,4	154,0
krmná mouka	41,2	31,1	42,6	44,0	201,2	36,7	38,5
otruby	185,4	138,2	124,2	109,5	90,6	84,0	110,5
ostatní	4,6	9,0	6,6	3,5	21,0	2,7	4,9
Krmné suroviny z olej. semen	577,8	561,9	572,9	604,6	572,7	593,3	613,4
sojový extrahovaný šrot	414,7	420,8	426,3	460,6	438,6	453,1	462,5
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	129,9	110,4	110,7	99,9	97,4	96,8	100,6
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	19,0	10,0	13,1	19,3	13,5	11,8	15,4
ostatní	14,2	20,7	22,7	24,8	23,3	31,6	34,9
Sušené pivovarské mláto	3,3	1,2	1,2	1,8	1,0	1,0	0,5
Ostatní produkty potr. průmyslu	9,6	17,0	14,6	16,0	14,1	12,0	17,3
Krmiva živočišného původu	136,1	140,1	109,9	64,3	49,0	65,0	70,9
živočišné moučky	88,7	92,1	72,2	16,7	15,5	31,5	30,5
rybí moučka	18,7	19,8	16,7	10,6	9,5	10,7	9,3
sušené mléko	4,1	4,3	1,9	3,1	2,1	5,8	2,9
ostatní	24,5	23,9	19,0	34,0	22,0	16,9	28,2
Úsušky pícnin	35,2	21,4	20,3	20,3	13,8	15,3	19,4
Minerální krmiva	140,4	105,6	86,6	111,1	94,6	105,6	101,7
Ostatní krmné suroviny	56,6	77,9	82,5	93,4	70,2	77,6	78,7
Celkem krmné suroviny	3 426,4	3 263,9	3 220,1	3 136,2	2 890,8	2 893,6	3 070,4

Pramen: MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (tis. tun)			
Ukazatel	2005	2006	2007
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	29,926	33,842	33,364

Pramen: MZe

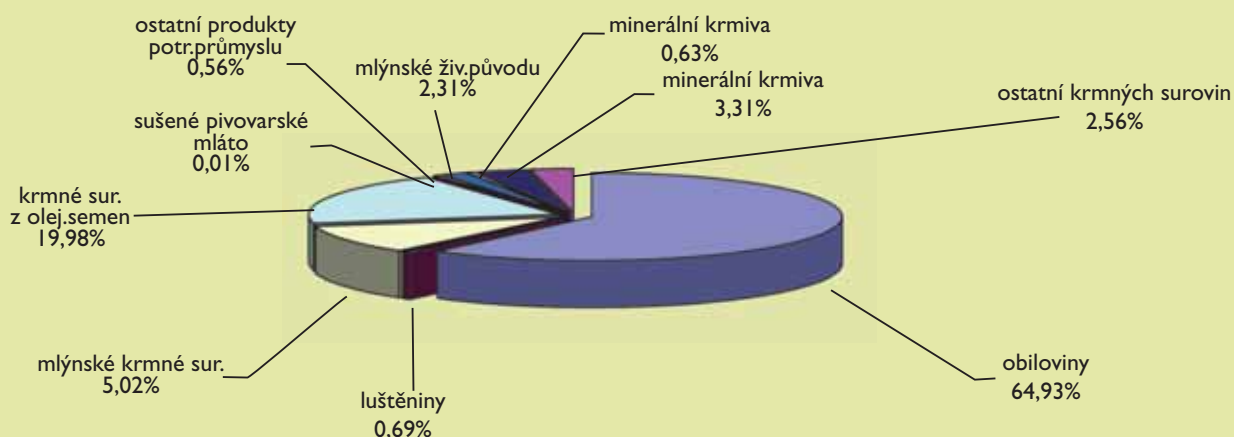
Poznámka: Uvedené údaje nebyly do roku 2005 součástí statistického zjišťování.

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (tis. tun)			
Ukazatel	2005	2006	2007
DK pro prasata	6,376	12,275	9,19
DK pro drůbež	0,647	4,669	2,738
DK pro skot	13,449	12,963	12,957
DK pro ostatní zvířata	0,224	1,242	1,227
Celkem DK	20,696	31,149	26,112

Pramen: MZe

Struktura krmných surovin v roce 2007

Pramen: MZe

Ochrana zvířat

Ochrana zvířat proti týrání je oblastí, která je upravena zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon OZT). Zákon OZT stanovuje tyto hlavní orgány ochrany zvířat: MZe, ÚKOZ a KVS spolu se SVS ČR. Ochrana zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) patří do kompetencí MZe, které organizačně zabezpečovalo činnost ÚKOZ. Dozor nad touto oblastí provádějí inspektoři KVS.

Koncem roku vstoupila v účinnost novelizace zákona OZT, kterou došlo především k zapracování předpisů EU týkajících se přepravy zvířat a ke změně v postavení ÚKOZ, která se z orgánu ochrany zvířat stává poradním orgánem ministra. Tato novela obsahuje i množství dalších změn, jejichž potřebu přinesl čas.

Na VFU proběhl kurs, ve kterém získalo 38 veterinárních lékařů, pracovníků KVS, kvalifikaci pro inspektory ochrany zvířat (podle § 26 zákona OZT). Na 6 školících pracovištích proběhlo 25 kursů k získání osvědčení pro řidiče a průvodce podle nařízení Rady (ES) č. 1/2005. Po jejich absolvování získalo dalších 513 osob příslušnou kvalifikaci přepravce zvířat. Na VFU a na ČZU proběhly 3 kurzy pro celkem 167 vysokoškoláků-biologů k získání kvalifikace ke kontrole a řízení pokusů na zvířatech (podle § 17 odst. 1 zákona OZT). Dále probíhala odborná příprava pracovníků zařízení obcí a členů zájmových organizací k získání kvalifikace pro zabezpečení odchyty toulavých zvířat a péči o ně. Na VFU úspěšně proběhla 15. konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare 2008“. Témata vztahující se k životnímu prostředí zvířat byla obsahem i 23. konference „Aktuální otázky bioklimatologie 2008“.

Kontrolní mise Evropské komise DG (SANCO) 7700/2008 „Country profile“ proběhla v ČR v červnu. Cílem mise bylo ověřit kontrolní systémy v oblastech bezpečnosti potravin, zdraví zvířat, pohody zvířat a zdraví rostlin. Mise neshledala zásadní nedostatky a doporučení, která navrhla, byla bezprostředně realizována, případně jsou pro ně stanoveny a kontrolovány termíny plnění.

Situace ochrany zvířat v ČR v roce 2008 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS ČR č. 4/2009 „Program ochrany zvířat - situace v roce 2008“, který vydalo MZe v dubnu 2009. Program ochrany zvířat SVS ČR je realizován již od roku 1993, za toto období bylo v ČR provedeno celkem 179 971 kontrol dodržování zákona OZT.

V souladu s právními předpisy bylo v roce 2008 v rámci dozoru nad ochranou zvířat a péčí o jejich pohodu provedeno celkem 16 918 kontrol (z toho u hospodářských zvířat 12 224 kontrol), při 1 203 kontrolách byla zjištěna nevyhovující péče, která se týkala 431 854 zvířat (z toho u hospodářských zvířat nevyhovující péče při 650 kontrolách u 426 556 zvířat).

Podle informací Ministerstva spravedlnosti bylo podle § 203 trestního zákona za týrání zvířat v roce 2008 stíháno 32 a odsouzeno 23 osob.

Živočišné komodity

Mléko, mléčné výrobky

Po nečekaném rekordním nárůstu cen mléka v roce 2007 se evropští zemědělci potýkali během roku 2008 s nejistotou na trhu danou výrazným propadem cen mléka. Situace na evropském trhu s mlékem byla v roce 2008 komplikovaná pro většinu států Evropské unie.

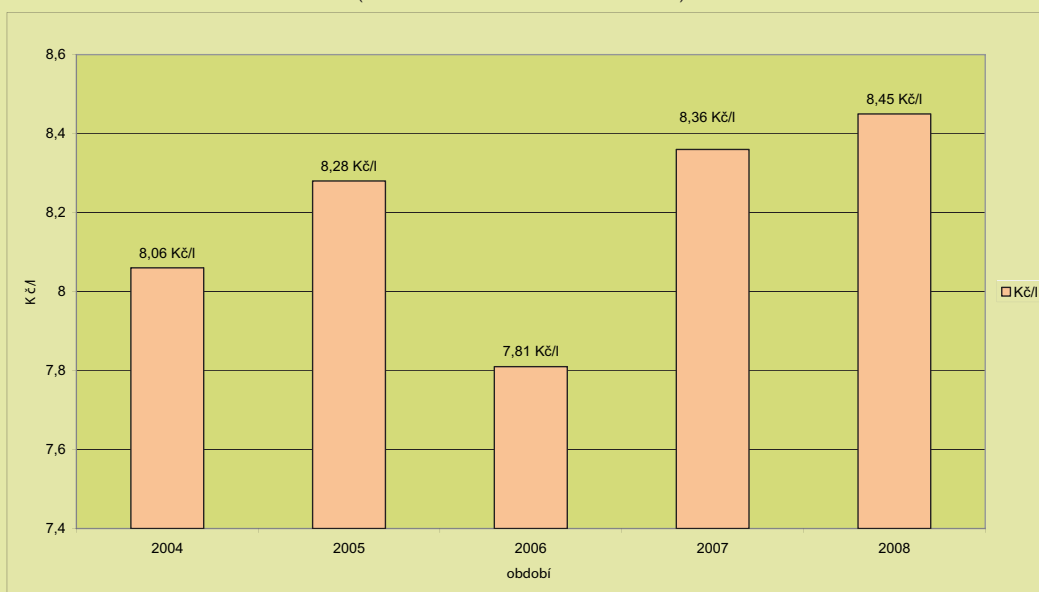
Pokles světových cen mlékařských výrobků (v období leden až prosinec 2008 poklesly světové ceny o 44 % u másla, o 46 % u sušeného odstředěného mléka a o 57 % u sušeného plnotučného mléka) a pokles poptávky způsobily hromadění zásob mlékařských výrobků na území Společenství. Zároveň ve spojení s finanční krizí klesla poptávka po mléčných výrobcích na světových trzích. Evropští exportéři nestačili konkurovat vývozcům z Austrálie a Nového Zélandu, USA, ale i Brazílie, kteří svůj export zvyšovali na úkor evropského exportu, neboť byli schopni nabídnout nižší cenu na trhu.

Tyto skutečnosti ovlivnily i trh s mlékem v České republice v roce 2008, kdy došlo k výraznému poklesu ceny zemědělských výrobců (CZV) za mléko. Průměrná CZV mléka se v České republice během roku snížila z 10,04 Kč/l (leden 2008) na 6,83 Kč/l (prosinec 2008), tj. pokles o 32,2 %. I přesto, že ceny během roku klesaly, zejména v posledních třech měsících roku 2008, byla průměrná CZV mléka (8,45 Kč/l) za rok 2008 o 1 % vyšší než průměrná CZV mléka za rok 2007 (8,36 Kč/l).

Pokles cen průmyslových výrobců (CPV) u mléka a mléčných výrobků kopíroval pokles CZV mléka i pokles cen komoditních výrobků na světových trzích.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců za mléko (vážený průměr za mléko celkem)

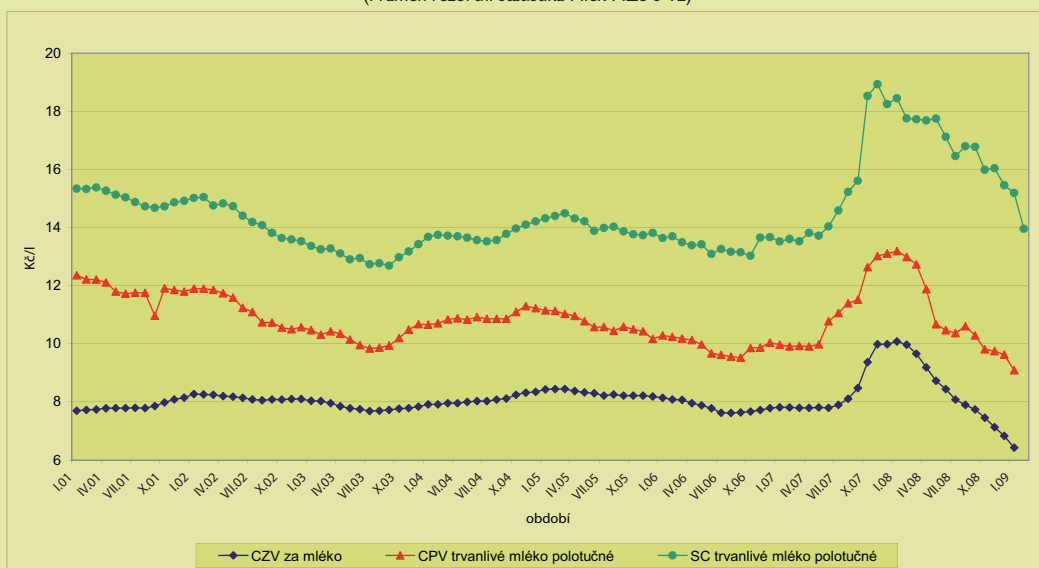
(Pramen rezortní statistika Mlék MZe 6-12)

Pramen: MZe

Cenový vývoj nákupu mléčné suroviny (CZV), obchodní ceny (CPV) a spotřebitelské ceny (SC) mléka polotučného trvanlivého v Kč/l

(Pramen rezortní statistika Mlék MZe 6-12)

Pramen: MZe

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2005	2006	2007	2008 ¹⁾
Zemědělství						
Průměrné stavy dojnic	tis.ks	1 228,5	437,9	422,9	409,8	402,5
Průměrná roční dojvost	l/ks	3 982,0	6 253,7	6 370,4	6 548,3	6 776,2
Průměrná denní dojvost	l/ks	10,91	17,13	17,45	17,94	18,51
Výroba mléka	mil.l	4 892,5	2 738,8	2 694,4	2 683,5	2 727,7
Tržnost	%	91,4	95,4	97,0	97,6	95,2
Celkový prodej mléka	mil.l	4 473,3	2 613,1	2 612,1	2 618,5	2 596,1 ³⁾
CZV za mléko I a vyšší třídy	Kč/1000 l	4 810,0	8 310,0	7 830,0	8 370,0	8 450
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků						
Nákup syrového mléka	mil.l	4 473,3	2 476,3	2 329,7	2 381,2	2 368,6
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,90	3,90	3,88	3,86
Průměrný obsah bílkov.	%	-	3,38	3,35	3,37	3,35
Produkce						
Konzumní mléko	tis.l	920 701,0	572 721,6	593 571,9	604 590,0	644 087,7
Konzumní smetana	tis.l	44 744,0	53 760,6	42 372,9	43 175,6	45 623,5
Jogurty	tis.l	40 982,0	100 996,5	123 991,3	141 871,6	134 901,3
Ostatní kysané výrobky	tis.l	36 872,0	49 366,8	56 578,0	60 259,2	58 250,0
Tvarohy	tuny	52 846,0	29 444,1	28 212,6	29 626,1	29 493,5
Sýry	tuny	104 440,0	111 710,1	106 964,0	105 208,4	98 691,9
Máslo	tuny	119 818,0	54 104,1	52 117,1	51 258,1	48 634,6
Sušená mléka celkem	tuny	139 829,0	51 028,2	36 132,0	38 301,0	39 311,7
z toho: SOM ²⁾	tuny	-	33 464,0	19 443,4	23 404,7	22 518,2
Celková domácí spotřeba						
Konzumní mléko, smetana	tuny	965 445,0	605 407,6	489 055,1	523 945,4	553 473,8
Mléčné konzervy	tuny	62 262,1	20 335,3	19 249,7	19 445,5	18 971,5
Kysané mléčné výrobky	tuny	77 854,0	157 669,0	162 752,3	173 527,6	170 793,6
Sýry, tvarohy	tuny	148 431,0	164 566,7	171 846,4	175 739,1	170 038,6
Máslo	tuny	94 161,0	48 640,0	47 034,9	42 505,4	49 601,0
Domácí spotřeba na obyvatele a rok						
Mléko a mléčné výrobky	kg	259,6	238,3	239,4	244,6	242,6
Máslo	kg	9,4	4,8	4,4	4,2	4,8

Pramen: Chov skotu ČSÚ, rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, celní statistika ČSÚ březen 2009, administrace systému mléčných kvót (r. 2005, 2006, 2007 - dodávky a přímý prodej), propočty MZe

Poznámky: ¹⁾ Předběžný údaj.

²⁾ Sušené odstředěné mléko.

³⁾ Celkový prodej ČSÚ r. 2008.

Vývoj v zemědělství v roce 2008 zaznamenal oproti roku 2007 růst objemu produkce mléka. Celková roční produkce 2 727,7 mil. litrů mléka představovala meziroční růst o 1,6 % (o 44,2 mil. litrů). Na zvýšení výroby se podílel výrazný meziroční nárůst průměrné užitkovosti dojených krav o 3,5 %, který kompenzoval meziroční snížení stavů. Průměrná roční užitkovost v roce 2008 dosáhla 6 776,2 l/dojnic, tj. meziroční zvýšení o 228 litrů na kus. Meziroční nárůst průměrné užitkovosti v roce 2007 byl nižší a to 2,8 %. V roce 2008 pokračoval pokles stavů dojených krav. Průměrné stavy dojených krav v roce 2008 se snížily na 402,5 tis. ks, tj. meziroční pokles o 1,8 %. Obdobné tempo poklesu bylo i v roce 2007. V roce 2008 se meziročně zvýšil objem dodávek mléka a přímý prodej o 0,8 % (o 22,2 mil. litrů). Objem dodávek a přímého prodeje (SZIF – administrace mléčných kvót) za kalendářní rok 2008 činil 2 638,7 mil. litrů, v předchozím roce 2 618,5 mil. litrů.

Mlékárenský průmysl na území ČR nakoupil v roce 2008 od českých producentů 2 368,6 mil. litrů mléka, což představovalo pokles v porovnání s rokem 2007 o 0,5 % (o 12,6 mil. litrů mléka). Z celkového nákupu mléka v roce 2008 bylo cca 6,6 % mlékárenami vyvezeno k dalšímu zpracování mimo ČR. V roce 2008 mlékárenský průmysl zpracoval o cca 17,5 mil. litrů mléka méně než v roce 2007 vlivem poklesu celkového odbytu (tuzemský trh a vývoz). V souvislosti s odbytovými problémy se snížil meziročně i dovoz syrového mléka ke zpracování o cca 7 mil. litrů (o 9,2 %).

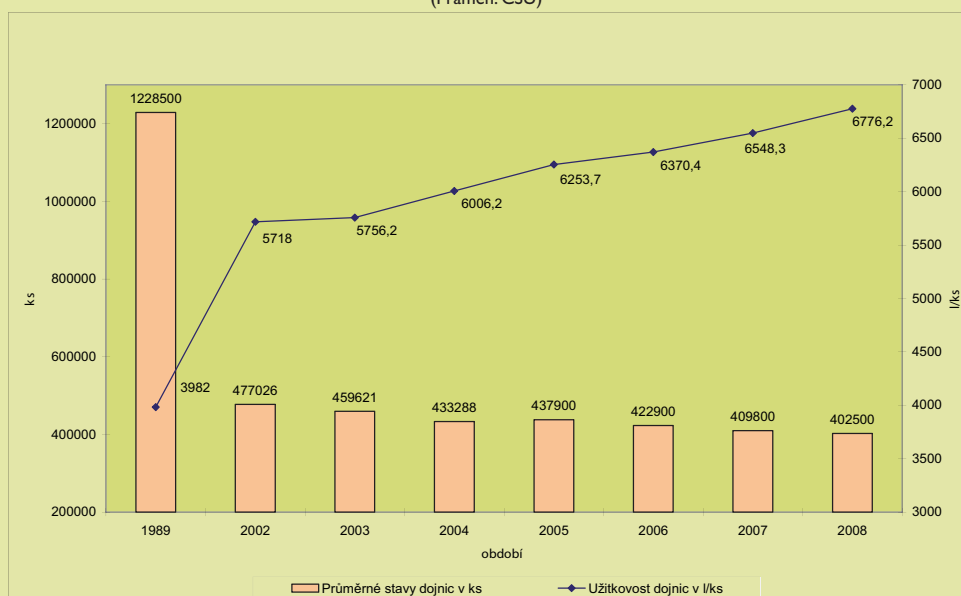
Pokles tuzemské i zahraniční poptávky v roce 2008 včetně konkurenčních dovozů výrobků ovlivnil vývoj objemu a struktury výroby mlékárenských výrobků. K meziročnímu růstu výroby v roce 2008 došlo u konzumního mléka o 6,5 %, u smetan o 5,7 % a sušeného plnotučného mléka o 12,7 %. U ostatního sortimentu se výroba meziročně snížila.

Po několika úspěšných letech došlo k v roce 2008 k poklesu výroby zakysaných mléčných výrobků v důsledku omezení vývozu na evropské trhy. Výroba jogurtů se v porovnání s rokem 2007 snížila o 7 mil. litrů, výroba ostatních zakysaných výrobků klesla o 2 mil. litry. Rovněž pokles výroby byl zaznamenán u přírodních sýrů, meziročně o 4,5 tis. tun, u tavených sýrů o 2 tis. tun v důsledku snížení domácí poptávky a konkurenčních dovozů. Podíl dovozu přírodních sýrů a tvarohů na domácí spotřebě v roce 2008 dosáhl 38 %, u tavených sýrů 37 %. Snížení výroby bylo zaznamenáno i u komoditních výrobků, u másla o 2,6 tis. tun, u sušeného odstředěného mléka o 0,9 tis. tun. V roce 2008 v důsledku poklesu zahraniční poptávky došlo ke hromadění zásob sušených mlék. Zásoby sušeného odstředěného mléka se během roku 2008 zvýšily o 1,6 tis. tun, sušeného plnotučného mléka o 0,8 tis. tun.

Domácí spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2008 zaznamenala poprvé od roku 1997 pokles. Spotřeba mléka a mléčných výrobků (předběžný údaj) v roce 2008 mírně klesla na 242,6 kg na osobu, tj. pokles o 0,8 %. Na propadu se podílel pokles spotřeby sýrů, meziročně o 0,6 kg na osobu. Naproti tomu se meziročně zvýšila spotřeba másla o 0,6 kg na osobu.

Průměrné stavy dojnic a vývoj užitkovosti dojnic v l/ks

(Pramen: ČSÚ)

Pramen: MZe

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků v tunách

Ukazatel/rok	2004	2005	2006	2007	2008 ¹⁾
Vývoz					
Mléko, smetana, nezahuštěné	89 976,3 ²⁾	350 659,4 ²⁾	557 838,0 ²⁾	585 561,0 ²⁾	643 7232)
Mléko, smetana, zahuštěné	59 494,0	52 408,1	38 467,4	39 326,6	37 957
Jogurty, keфіry, podmásli apod.	16 520,9	28 281,8	51 428,5	68 116,2	60 756
Syrovátka	41 240,0	29 097,1	40 499,8	50 036,9	52 872
Máslo a tuky z mléka	19 263,3	13 139,1	20 829,9	21 334,6	14 950
Sýry, tvarohy	20 388,6	20 201,5	23 663,3	21 517,3	22 119
Dovoz					
Mléko, smetana, nezahuštěné	73 813,4 ²⁾	123 973,2 ²⁾	105 075,4 ²⁾	130 768,1 ²⁾	122 960 ²⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	4 009,7	7 056,8	6 168,9	9 397,4	6 906
Jogurty, keфіry, podmásli apod.	29 651,7	35 609,0	33 438,2	39 831,7	38 522
Syrovátka	15 318,9	17 935,1	29 096,4	53 316,5	37 888
Máslo a tuky z mléka	4 519,5	7 493,6	11 569,7	13 280,5	15 619
Sýry, tvarohy	31 159,1	44 466,8	57 162,1	69 450,0	64 432

Pokračování tabulky

Ukazatel/rok	2004	2005	2006	2007	2008 ¹⁾
Saldo zahraničního obchodu					
Mléko, smetana, nezahuštěné	+ 16 162,9 ²⁾	+ 226 686,2 ²⁾	+ 452 762,6 ²⁾	+ 454 792,9 ²⁾	+ 520 763
Mléko, smetana, zahuštěné	+ 55 484,3	+ 45 351,3	+ 32 298,5	+ 29 929,2	+ 31 051
Jogurty, keфіry, podmásli apod.	- 13 130,8	- 7 327,2	+ 17 990,3	+ 28 284,5	+ 22 234
Syrovátka	+ 25 921,1	+ 11 162,0	+ 11 403,5	- 3 279,6	+ 14 984
Máslo a tuky z mléka	+ 14 743,8	+ 5 645,5	+ 9 260,2	+ 8 054,1	- 669
Sýry, tvarohy	- 10 770,5	- 24 265,3	- 33 498,8	- 47 932,7	- 42 313

Pramen: Celní statistika – MZe, statistika zahraničního obchodu ČSÚ rok 2008

Poznámky:

¹⁾ Předběžný údaj – 23. března 2009.

²⁾ Včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování.

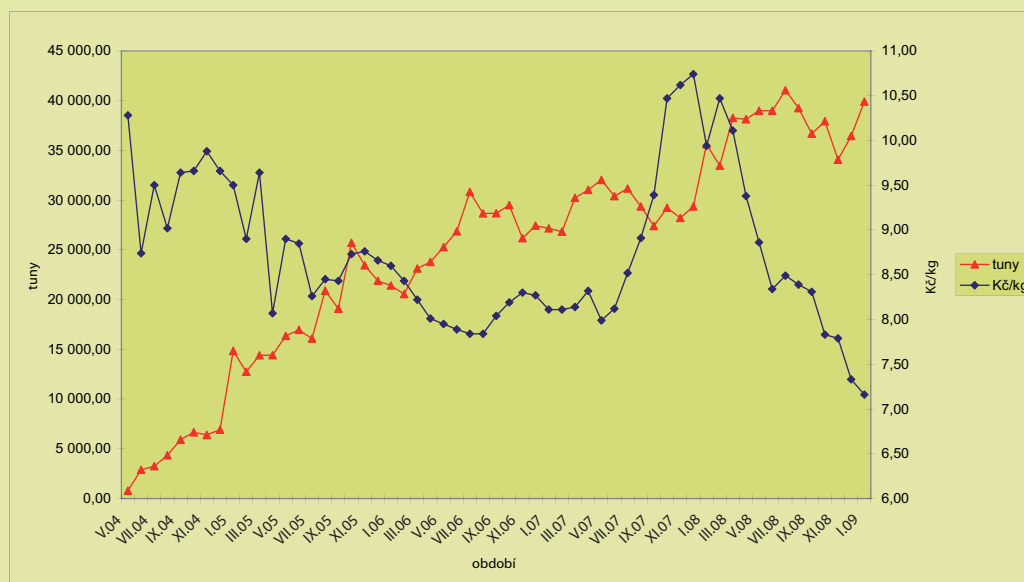
Zahraněční obchod s mlékem a mléčnými výrobky v roce 2008 dosáhl aktivního salda, obchodní bilance skončila přebytkem 4,9 mld. Kč, což v porovnání s rokem 2007 představuje snížení o 10,9 %.

Hodnota vývozu se meziročně snížila na 13,9 mld. Kč, tj. snížení oproti roku 2007 o 7,4 %, a to v důsledku nižších objemů vývozu másla a pomazánek z mléčných tuků, jogurtů a zakysaných mléčných výrobků a zahuštěných mlék a smetan. K nárůstu vývozu došlo u položky mléko a smetana nezahuštěná o 9,9 %, a to vlivem vyšších objemů vývozu mléčné suroviny (syrového kravského mléka), zejména do Německa. V roce 2008 se podle předběžných údajů statistiky zahraničního obchodu ČSÚ vyvezlo 448 mld. kg syrového kravského mléka v cisternách, což v porovnání s rokem 2007 představuje navýšení vývozu mléčné suroviny o 11,7 % a jeho podíl na celkovém prodeji mléka (2 596,1 mld. l ČSÚ) představuje cca 17,3 %. K mírnému nárůstu vývozu v roce 2008 došlo i u vývozu čerstvých sýrů a tvarohů a tavených sýrů.

V roce 2008 se mléko a mléčné výrobky vyvezly do 64 zemí světa. Na evropských trzích EU-27 se uplatnilo 87,2 % celkové hodnoty vývozu, ve třetích zemích 12,8 %. V porovnání vývozu jednotlivých zemí k celkové finanční hodnotě vývozu se do Německa vyvezlo 38,1 %, na Slovensko 19,9 %, do Itálie 9 %.

Vývoz mléčné suroviny (položka CN 0401 20 99) v tunách a vývoj průměrné vývozní ceny v Kč/kg

(Pramen - statistika zahraničního obchodu MZe)

Pramen: MZe

Hodnota dovozu mléka a mléčných výrobků se meziročně snížila na 8,9 mld. Kč v roce 2008, což oproti roku 2007 představuje snížení o 5,3 %. Do České republiky se mléko a mléčné výrobky v roce 2008 dovezly z 33 zemí světa.

Dovoz ze zemí EU-27 představoval 99,9 % z celkového finančního vyjádření dovozu, dovoz z ostatních zemí pouze 0,1 %. Největší objemy zboží představovaly dovozy z Německa (38 % z celkové finanční hodnoty dovozu), z Polska (27 %) a ze Slovenska (20,2 %).

V oblasti dovozu mléka a mléčných výrobků pokračoval v roce 2008 růstový trend pouze u másla, a to především z Německa, dále z Polska a Francie.

Oblast tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky upravují obecně závazné a přímo použitelné předpisy ES a tři národní předpisy. Základním právním předpisem ES pro organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky je nařízení Rady (ES) č. 1234/2004, kterým se stanoví společné organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), v platném znění. Národní předpisy jsou následující:

Nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění pozdějších předpisů. Ve školním roce 2007/2008 bylo do programu „školního mléka“ zapojeno sedm subjektů, které v uvedeném období dodaly celkem 17 496 738 ks podporovaných mléčných výrobků do cca 2 600 škol. V roce 2008 bylo na podporu spotřeby „školního mléka“ vyplaceno celkem 58 450 tis. Kč, z toho z rozpočtu České republiky 43 581 tis. Kč a z rozpočtu EU 14 869 tis. Kč.

Nařízení vlády č. 225/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje v České republice provádět opatření, která jsou součástí společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky a která jsou hrazena z finančních zdrojů ES. V rámci tohoto nařízení bylo v roce 2008 v České republice na poskytování podpory na nákup másla neziskovými organizacemi z rozpočtu EU vyplaceno celkem 395 tis. Kč za 35,5 tun másla dodaných neziskovým institucím a organizacím.

Na podporu výroby kaseinu a kaseinátů a na poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané v roce 2008 jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka nebyla vyplacena v roce 2008 z rozpočtu EU žádná finanční podpora.

Rovněž na ostatní programy podpory užití mlékárenských výrobků nebyly v roce 2008 z rozpočtu EU vyplaceny žádné finanční prostředky. Vzhledem k situaci na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky v roce 2007 byla EK pozastavena nabídková řízení na poskytování podpory pro zahuštěné máslo určené k přímé spotřebě ve Společenství, na prodej intervenčního másla za snížené ceny a poskytování podpory pro máslo a zahuštěné máslo a smetanu určených k použití při výrobě cukrářských výrobků, zmrzliny a jiných potravin.

V režimu soukromého skladování másla v České republice bylo z rozpočtu EU v roce 2008 vyplaceno 108 tis. Kč na 60,540 tun másla.

Sazby subvencí na podporu vývozu mlékárenských výrobků do třetích zemí zůstaly po celý rok 2008 na nulové hodnotě. Z důvodů vyřízení žádostí za vývoz v roce 2007 však bylo v roce 2008 z rozpočtu EU vyplaceno 527 tis. Kč na podporu vývozu másla a 553 tis. Kč na podporu vývozu sýrů.

Vzhledem k vývoji v tržních cenách másla a sušeného odstředěného mléka nebyl intervenční nákup másla ani sušeného odstředěného mléka pro Českou republiku v roce 2008 vyhlášen. V souvislosti s tím, že Státní zemědělský intervenční fond na počátku roku 2008 neskladoval žádné máslo ani sušené odstředěné mléko nakoupené v předchozích letech, nebylo v roce 2008 v České republice prodáno žádné množství másla a sušeného odstředěného mléka.

Nařízení vlády č. 244/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek pro uplatnění dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení vlády zajišťuje implementaci hlavního nástroje regulace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, tj. zavedení a uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků.

Nařízením Komise (ES) č. 415/2008 ze dne 8. května 2008 bylo upraveno rozdělení vnitrostátních referenčních množství na období 2007/2008 na dodávky a přímý prodej na základě provedených změn k 1. únoru 2008 v souladu s čl. 25 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 595/2004, v platném znění. Pro Českou republiku bylo upraveno vnitrostátní referenční množství pro dodávky na 2 735 402,882 tun a pro přímý prodej na 2 528,111 tun (celkové vnitrostátní množství 2 737 931,000 tun) na období 2007/2008.

V kvótovém roce 2007/2008 byla vnitrostátní kvóta pro dodávky plněna na 98,59 %, vnitrostátní kvóta pro přímý prodej na 84,97 %.

Nařízením Rady (ES) č. 248/2008, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o vnitrostátní kvóty pro mléko, byly zvýšeny od 1. dubna 2008 kvóty pro mléko všech členských států podle přílohy IX nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 o 2 %. V případě České republiky byla celková vnitrostátní kvóta pro mléko zvýšena od 1. dubna 2008 o 54 758,620 tun, tj. na 2 792 689,620 tun. 54 758,620 tun bylo přerozděleno do rezerv následovně: 50 000 tun do rezervy pro dodávky a 4 758,620 tun do rezervy pro přímý prodej.

V souladu s § 6 odst. 4 nařízení vlády č. 244/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyčlenil SZIF části rezerv ke zvýšení stávajících, popřípadě přidělení nových individuálních referenčních množství mléka ke dni 1. 3. 2009, a to pro dodávky ve výši 50 000 tun a pro přímý prodej 2 500 tun.

Skot, hovězí maso

Tak jako v minulosti, tak i v roce 2008 výroba hovězího masa a mléka a s nimi spjatý chov dojníc a stále se rozvíjející chov krav bez tržní produkce mléka, zauímají prioritní postavení nejen v českém agrárním sektoru, ale i v evropském a celosvětovém zemědělství. Je tomu tak z toho důvodu, že chov skotu je nezastupitelný pro svou schopnost přeměňovat živiny z velkého množství objemných krmiv na kvalitní živočišné produkty. Ze všech odvětví živočišné výroby je z tohoto důvodu nejvíce vázán na zemědělskou půdu. Skot je hlavním konzumentem mnoha produktů rostlinné výroby a současně i významným ekonomickým stabilizátorem celoročních stálých finančních příjmů v zemědělském podnikání. Chov skotu je přitom pracovně, materiálově a organizačně nejnáročnějším odvětvím živočišné výroby a hospodářské výsledky chovu skotu často rozhodují o ekonomických výsledcích nejen dané farmy, ale celého zemědělského podniku. V souvislosti s nutností respektovat ekologická hlediska a požadavky na životní prostředí se stále zvyšuje význam chovu skotu bez tržní produkce mléka pro udržování trvalých travních porostů v přirozeném a kulturním stavu, zejména v podhorských a horských oblastech. Významné ohledně zaměstnanosti obyvatel venkova je také to, že chov skotu a s ním spjatá odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu vytvářejí nezanedbatelné procento pracovních příležitostí, a to nejen na venkově.

V České republice je z hlediska plemenné příslušnosti v mléčné produkci v současné době početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu – 51,43 % z krav zapojených do kontroly užitkovosti (dále jen KU), na které početním zastoupením hned navazuje naše národní plemeno českého strakatého skotu s výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti – 42,59 % krav zapojených do KU. V rámci celé České republiky bylo v uplynulém kontrolním roce 2007/2008 dosaženo mléčné užitkovosti 7 537 kg mléka za normovanou laktaci, což představuje navýšení o 172 kilogramy mléka oproti minulému kontrolnímu období. V úzkém vztahu s touto zvyšující se užitkovostí také došlo k navýšení mezidobí o 3 dny na 412 dní. Tato hodnota mezidobí je velmi vysoká a vlastní reprodukce včetně plodnosti a navazujícího ukazatele odchovu telat zůstává jedním z hlavních problémů mnoha našich stád. Zlepšování těchto ukazatelů zůstává i nadále do budoucna jedním z nejdůležitějších úkolů našich chovatelů skotu.

V rámci chovu skotu se zaměřením na masnou užitkovost bylo do České republiky introdukováno a uznáno 12 masných plemen (v abecedním pořadí: aberdeen - angus, belgické modro-bílé, blonde d'aquitaine, galloway, gasconne, hereford, highland, charolais, limousin, masný simentál, piemontese a salers), která včetně kříženek a krav s kombinovanou užitkovostí se zaměřením na masnou produkci u nás čítají k 1. 4. 2008 celkem 163 163 kusy (meziročně 105,7 %) krav bez tržní produkce mléka. Zde došlo k meziročnímu nárůstu počtu o 8 826 kusů, naproti tomu u stavu dojných krav došlo k poklesu stavů a to o 4 817 kusů k uvedenému datu na konečný počet 405 532 kusy (meziročně 98,8 %).

Tento trend je zapříčiněn neustále probíhající specializací jednotlivých chovů a tím v rámci neustálého šlechtění také postupně se zvyšující mléčná užitkovost. V důsledku tohoto celoevropského řízení množství dodávaného mléka a zvyšující se mléčné užitkovosti a také z důvodu principu nynějšího systému poskytování národních doplňkových plateb chovatelům (dle historických počtů veškerých chovaných přežvýkavců k 1. 3. 2007 přepočtených na VDJ a skutečných současných počtů chovaných krav bez tržní produkce mléka) klesají početní stavy dojných krav a naopak se zvyšují počty krav bez tržní produkce mléka. Na tuto situaci mají ovšem také vliv nízké tržní ceny syrového kravského mléka v návaznosti na světové ceny.

V důsledku všech těchto vlivů došlo i v rámci počtu kusů skotu v porovnání let 2007 a 2008 podruhé za sebou od roku 1990 k navýšení celkových stavů skotu a to nyní o 10 214 kusů na konečných 1 401 607 kusů (meziročně 100,7 %). Toto se projevuje i ve zvýšené výrobě hovězího masa v roce 2008, kdy produkce činila 182,7 tis. tun živé hmotnosti. V roce 2007 jej u nás bylo vyprodukováno 170,3 tis. tun živé hmotnosti.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa									(tis. t ž. hm.)
Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Počáteční zásoba	7,0	5,0	9,0	8,9	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1
Výroba	208,0	208,5	201,7	198,4	177,0	166,9	170,6	170,3	182,7
Dovoz	12,6	0,4	5,8	6,9	19,2	35,8	31,6	35,6	29,9
Celková nabídka	227,6	213,9	216,5	214,2	205,2	210,4	214,1	217,9	219,7

Pokračování tabulky

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Domácí spotřeba	210,5	169,1	184,5	187,7	151,0	158,0	159,7	163,5	149,5
Vývoz	12,1	35,8	23,1	17,5	46,5	40,5	42,4	47,3	61,1
Celková poptávka	222,6	204,9	207,6	205,2	197,5	198,5	202,1	210,8	210,6
Konečná zásoba	5,0	9,0	8,9	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1
Soběstačnost	98,8	123,3	109,3	105,7	117,2	105,6	106,8	106,6	122,2

Pramen: ČSÚ - Měsíční výsledky živočišné výroby za prosinec, Výsledky živočišné výroby za 4. čtvrtletí

Poznámka: Rok 2008: Prognóza MZe a ÚZEI.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa									(tis. t jat. hm)
Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Počáteční zásoba	3,8	2,7	4,9	4,8	4,9	4,2	6,5	6,5	3,8
Výroba	112,3	112,6	108,9	107,1	95,6	90,1	92,1	92,0	98,7
Dovoz	6,8	0,2	3,1	3,7	10,4	19,3	17,1	19,2	16,1
Celková nabídka	122,9	115,5	116,9	115,7	110,8	113,6	115,6	117,7	118,6
Domácí spotřeba	113,7	91,3	99,6	101,4	81,5	85,3	86,2	88,3	80,7
Vývoz	6,5	19,3	12,5	9,5	25,1	21,9	22,9	25,5	33,0
Celková poptávka	120,2	110,6	112,1	110,8	106,7	107,2	109,1	113,8	113,7
Konečná zásoba	2,7	4,9	4,8	4,9	4,2	6,4	6,5	3,8	4,9
Soběstačnost	98,8	123,3	109,3	105,7	117,2	105,6	106,8	104,2	122,3

Pramen: ČSÚ - Měsíční výsledky živočišné výroby za prosinec, Výsledky živočišné výroby za 4. čtvrtletí

Poznámka: Rok 2008: Prognóza MZe a ÚZEI.

Ceny zemědělských výrobců (CZV)

Ve vývoji cen hovězího masa v roce 2008 lze sledovat nerozkolísaný celkem stabilní stav cen zemědělských výrobců, kdy se kromě kategorie jatečných telat, kde dochází od července 2006 k dlouhodobějšímu poklesu, tyto ceny se v jednotlivých porážkových kategoriích pohybují okolo – býci jateční cca 39 Kč, krávy jatečné cca 27 Kč a jalovice jatečné okolo 30 Kč za 1 kg živé hmotnosti v průměru tříd zmasilosti S, E a U.V České republice na rozdíl od jiných okolních zemí se dosud zatím stále vzhledem ke kulinařské kvalitě neprojevuje odpovídající výše ceny za jatečné jalovice. Tato se stále pohybuje hluboko pod průměrnou cenou za jatečné býky.

CZV - býci jateční tř. j. E, U												(Kč/kg živ. hm.)	
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	34,63	34,37	34,10	33,53	33,42	33,54	34,22	35,57	37,81	38,74	38,57	37,89	35,48
1998	36,71	37,03	37,71	38,67	39,79	40,40	40,87	41,38	41,43	41,22	39,91	39,11	39,56
1999	38,84	38,39	37,85	37,69	37,48	37,32	37,21	37,59	37,73	38,09	38,25	38,26	37,87
2000	38,26	38,32	38,69	38,93	39,20	39,55	40,03	41,38	42,72	43,04	43,05	40,63	40,31
2001	37,93	35,50	33,53	33,37	33,69	33,97	33,25	32,24	32,37	32,86	34,08	35,41	33,81
2002	36,64	39,05	40,45	40,21	39,81	39,07	37,75	36,89	36,44	36,11	35,37	34,80	37,29
2003	35,42	36,69	37,39	37,60	37,45	37,26	37,13	37,14	37,04	36,48	35,66	35,89	36,68
2004	35,89	36,48	36,77	37,15	37,11	37,67	38,60	39,21	39,48	39,24	38,87	39,13	38,27
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	41,31
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	41,89
2007	40,58	40,48	40,77	40,71	40,57	40,38	39,81	39,27	39,27	39,08	38,62	38,57	39,84
2008	39,00	38,90	38,89	39,19	39,05	39,27	38,90	38,73	38,48	38,40	38,38	38,58	38,81

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako vážený průměr.

Ceny průmyslových výrobců (CPV)

V cenách průmyslových výrobců hovězího masa lze v roce 2008 meziročně sledovat v celkové průměrné ceně mírný pokles ze 110 Kč na cca 108 Kč za 1 kg masa, tedy zhruba na úroveň roku 2006. Dále například CPV za hovězí maso zadní bez kosti se celoročně pohybovala v rozmezí 124 až 125 Kč a CPV za hovězí svíčkovou však stále již několik let neustále roste. V roce 2008 to bylo z 489 Kč na 512 Kč za 1 kg.

Ceny průmyslových výrobců za hovězí maso zadní bez kosti (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	110,07	97,99	96,99	97,45	95,56	95,20	95,36	98,22	102,73	104,85	105,65	104,23	100,36
1998	104,65	104,30	105,76	106,03	108,36	108,95	109,32	110,51	111,97	112,17	115,54	111,96	109,13
1999	110,92	109,08	108,82	108,06	107,37	107,29	107,93	107,83	108,38	109,48	109,38	110,27	108,73
2000	108,63	109,21	109,70	110,00	110,37	112,42	115,35	120,37	122,80	123,84	124,48	121,67	115,74
2001	117,14	108,51	107,55	106,59	106,92	107,57	104,75	103,14	102,96	105,59	104,78	105,39	106,74
2002	106,89	108,88	109,79	111,46	110,42	108,72	108,85	106,87	109,70	107,45	107,24	106,33	108,55
2003	105,09	105,63	103,25	105,21	106,19	107,51	105,04	105,75	106,41	105,81	106,95	106,26	105,74
2004	107,14	104,72	107,51	108,66	107,95	109,68	114,25	116,67	116,87	117,06	117,54	117,62	112,01
2005	119,46	118,41	121,52	123,15	122,37	124,75	125,91	123,64	123,41	126,12	125,92	125,32	123,23
2006	125,47	126,81	126,70	127,99	126,63	128,54	129,17	127,48	128,39	128,27	127,82	125,79	127,36
2007	125,86	124,58	131,93	125,81	125,48	124,97	125,86	124,45	125,24	125,19	124,33	125,72	125,82
2008	124,16	123,46	124,11	124,16	124,89	125,28	124,22	124,51	124,34	124,26	124,39	125,04	124,40

Pramen: Rezortní statistika ÚZEI BIC, TISČR SZIF

Poznámka: Průměr roku vypočten jako vážený průměr.

Ceny průmyslových výrobců za hovězí svíčkovou (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	224,58	221,56	219,32	214,56	220,31	219,38	215,60	220,09	227,38	225,55	221,41	221,88	220,63
1998	212,79	221,02	215,46	212,28	214,21	214,47	222,52	221,69	224,77	228,84	228,18	233,95	220,71
1999	238,49	240,01	237,76	241,92	245,23	259,63	280,54	319,40	342,75	341,12	333,74	332,36	281,82
2000	318,53	312,55	307,06	315,32	318,85	334,16	340,27	353,64	348,73	348,02	344,37	340,01	330,70
2001	324,42	262,44	250,78	247,22	262,09	270,57	270,69	257,04	256,58	258,97	255,34	251,18	261,59
2002	253,29	251,94	252,80	255,78	265,65	268,42	270,03	269,68	268,91	266,07	261,34	267,81	263,10
2003	269,40	269,11	268,03	273,83	298,06	310,09	316,06	319,21	318,94	321,10	325,93	327,58	302,29
2004	331,51	331,71	341,49	354,41	379,20	386,33	406,86	415,69	408,71	405,27	402,83	401,28	379,02
2005	397,09	389,82	392,86	396,10	399,33	399,61	401,40	392,63	394,51	389,16	378,00	359,82	390,27
2006	369,90	367,98	369,22	371,62	380,49	387,84	403,57	405,58	393,24	411,80	407,92	416,79	389,83
2007	418,17	424,65	426,40	430,46	442,40	463,66	477,85	483,07	468,49	485,09	488,75	489,65	457,61
2008	488,59	492,49	485,38	501,62	504,65	510,09	517,77	521,95	517,28	509,65	508,49	512,67	506,40

Pramen: Rezortní statistika ÚZEI BIC, TISČR SZIF

Poznámka: Průměr roku vypočten jako vážený průměr.

Spotřebitelské ceny (SC)

V rámci spotřebitelských cen lze ve všech sledovaných druzích výsekového hovězího masa pozorovat mírný až u některých druhů masa i razantní vzestup cen, čímž opět všechny dosahují svého historického maxima. U hovězího masa zadního to bylo například ze 170 Kč na 176 Kč za 1 kg.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	128,06	127,32	126,66	126,01	125,01	123,97	123,82	126,18	131,78	132,89	134,89	134,63	128,44
1998	133,91	133,28	133,39	134,25	135,66	138,23	138,56	139,59	140,57	140,29	139,91	139,38	137,25
1999	139,38	139,21	138,34	138,31	136,94	135,77	136,28	137,43	138,65	138,71	139,17	139,25	138,12
2000	138,72	138,87	138,80	138,89	139,57	140,73	142,18	150,01	151,96	153,91	154,38	153,66	145,13
2001	151,93	145,79	142,28	139,76	141,28	141,78	142,07	141,22	141,30	141,97	142,16	143,08	142,89
2002	144,96	147,50	146,76	148,49	148,09	148,18	146,41	146,20	145,19	148,54	146,93	144,38	146,80
2003	146,99	146,97	144,96	144,82	145,34	144,36	145,05	144,77	146,26	146,42	146,41	144,71	145,59
2004	147,39	147,79	147,92	147,69	146,93	147,48	151,16	152,57	153,86	155,08	153,25	153,73	150,40
2005	154,15	153,75	154,10	155,95	156,51	157,75	159,35	160,26	159,16	159,80	161,25	160,42	157,70
2006	160,88	161,42	162,77	164,40	164,49	165,44	165,75	166,24	166,69	167,51	167,91	167,41	165,08
2007	168,53	168,00	167,36	167,28	168,54	167,81	167,65	169,49	169,04	169,29	168,66	169,66	168,44
2008	172,84	173,22	172,32	173,65	174,17	174,62	175,49	176,47	175,83	174,79	176,23	176,17	174,65

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

Z hlediska zdravotního stavu u nás chovaného skotu můžeme konstatovat postupné snižování výskytů zvířat pozitivních na BSE (v roce 2008 pouze 2 pozitivní záchyty) a zdárný dosavadní průběh národního ozdravovacího programu od IBR. V souvislosti s nově rozšířeným onemocněním katarální horečkou ovcí (bluetongue) byla na náklady státu s podporou příspěvků od Evropské komise v srpnu 2008 zahájena plošná nouzová vakcinace všech přežvýkavců, která bude v pravidelných intervalech pokračovat i v roce 2009. Vymýcení tohoto rychle se šířícího infekčního onemocnění se předpokládá během následujících dvou let.

V dosahovaných výsledcích v chovu skotu se pozitivně projevuje um a vyspělost nejen našich chovatelů, ale i chovatelských svazů a sdružení, spolupracujících krmivářských a výživářských firem, plemenářských a šlechtitelských společností, vědeckovýzkumných a vývojových pracovišť včetně našeho středního a vysokého zemědělského školství. O těchto výsledcích práce v chovu skotu se můžeme několikrát ročně přesvědčovat na pravidelně pořádaných výstavách hospodářských zvířat a chovatelských dnech, kde jsou prezentována nejlepší zvířata všech u nás chovaných plemen skotu.

Výroba masa a masných výrobků

Výroba výrobků z masa celkem má již třetím rokem klesající tendenci. Meziročně to v roce 2008 bylo na 98,8 %. Razantní pokles se projevil u výroby výsekového masa, kdy byl pokles z 165 164 tun v roce 2007 na 156 209 tun v roce 2008 (meziročně 94,6 %). Naopak v kategorii výroby masných výrobků se projevil vzestup ze 172 637 tun na 177 491 tun (meziročně 102,8 %).

Spotřeba masa pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR

Období	Skladba v tunách			Skladba v %		Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg)	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg)
	Spotřeba masa celkem	z toho:		z toho:			
		hovězí masa	vepřové masa	surovina hovězí	surovina vepřová		
1998	354 892	90 399	248 820	25,47	70,11	94,78	53,17
1999	350 283	83 561	246 882	23,86	70,48	94,90	46,75
2000	311 108	69 491	216 533	22,34	69,60	101,29	73,21
2001	291 353	56 358	207 380	19,34	71,18	92,39	63,10
2002	323 133	61 608	229 594	19,06	71,05	94,23	60,57
2003	335 647	65 448	243 193	19,50	72,45	92,19	55,68
2004	337 682	62 706	244 523	18,57	72,41	97,49	59,61
2005	318 296	50 503	241 001	15,87	75,72	106,18	58,76
2006	322 547	48 956	247 180	15,18	76,63	108,49	57,37
2007	323 558	45 964	251 489	14,21	77,73	110,08	54,75
2008	322 446	44 256	252 979	13,73	78,46	108,60	56,42

Pramen: Rezortní statistika ÚZEI BIC, TISČR SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy.

Poznámka: TISČR SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR..

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %		
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho:			z toho:		
		výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv	výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv
1998	356 183	151 091	187 826	17 266	42,42	52,73	4,85
1999	358 560	153 103	190 547	14 910	42,70	53,14	4,16
2000	321 513	129 704	180 192	11 617	40,34	56,05	3,61
2001	308 090	125 925	172 835	9 330	40,87	56,10	3,03
2002	341 552	149 737	182 241	9 574	43,84	53,36	2,80
2003	353 774	159 581	185 284	8 909	45,11	52,37	2,52
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	45,26	52,53	2,21

Pokračování tabulky

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %		
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho:			z toho:		
		výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv	výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	46,57	51,72	1,71
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	48,30	50,32	1,38
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	48,35	50,54	1,11
2008	337 588	156 209	177 491	3 888	46,27	52,58	1,15

Pramen: Rezortní statistika ÚZEI BIC, TISČR SZIF (výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy).

Poznámka: TISČR BIC – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR..

Celková spotřeba masa pro vlastní výrobu v masokombinátech je také již tři roky na stejné úrovni. V letech 2006 a 2007 meziročně na úrovni 100,3 % a v letech 2007 a 2008 na 99,7 %.

Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa a výrobků a zásob v roce 2006 ve srovnání s rokem 2007

(tis.t)

Měsíc	Výroba jatečného masa			Odbyt na vnitřní trh			Vývoj provozních zásob masa celkem			Vývoj zásob hotových výrobků		
	2007	2008	Index 08/07 v %	2007	2008	Index 08/07 v %	2007	2008	Index 08/07 v %	2007	2008	Index 08/07 v %
Leden	16,0	16,2	106,9	25,9	25,9	103,2	5,9	6,3	90,1	5,2	4,6	123,3
Únor	15,5	15,9	105,0	27,3	26,6	108,0	6,7	7,2	95,1	4,1	4,9	95,8
Březen	17,5	16,4	97,6	29,4	28,1	98,1	7,1	7,3	94,1	3,8	4,6	91,1
Duben	16,0	16,1	103,0	28,7	28,9	102,5	6,7	7,6	91,2	3,6	4,2	96,2
Květen	16,4	15,9	96,9	29,9	29,1	99,3	6,2	7,1	82,8	3,8	4,1	91,7
Červen	15,3	14,6	98,0	27,9	27,3	94,1	6,4	7,0	92,5	3,7	4,4	96,9
Červenec	15,1	15,6	106,4	29,1	29,1	105,4	6,2	5,7	97,2	3,7	4,4	96,9
Srpen	16,5	14,9	98,8	29,9	27,6	96,4	6,4	5,2	114,5	3,9	4,0	100,6
Září	14,1	15,7	92,0	25,9	28,0	91,9	6,3	5,3	121,1	4,0	4,4	101,3
Říjen	17,6	15,6	103,2	30,4	29,3	102,4	6,1	5,0	112,8	4,2	4,4	87,0
Listopad	17,5	14,7	102,6	30,0	26,7	101,5	6,0	4,9	105,7	4,9	5,2	87,8
Prosinec	15,5	16,3	92,2	29,8	31,1	92,9	5,6	4,1	103,6	3,3	4,1	81,3

Pramen: Rezortní statistika ÚZEI BIC, TISČR SZIF (výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy)

Poznámky:

- Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %, pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %.

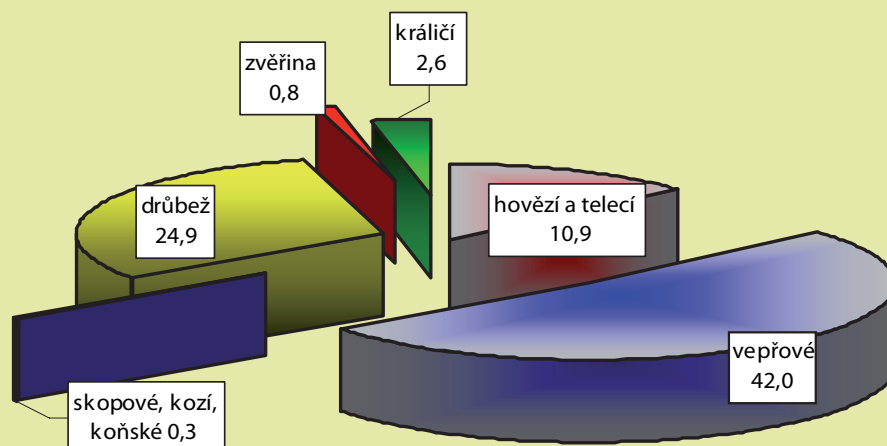
- TISČR SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR.

Prasata, vepřové maso

I přes snižování stavů prasat v České republice patří odvětví chovu prasat k nejvýznamnějším v agrárním sektoru. Význam chovu prasat spočívá jednak v samotném zajišťování vysoce hodnotné živočišné bílkoviny pro lidskou výživu a jednak v zajištění odbytu produktů rostlinné výroby v podobě spotřebovávaných krmných směsí, jejichž hlavní složkou jsou v České republice vypěstované obiloviny.

Zastoupení vepřového masa na celkové spotřebě masa v České republice dosahuje 50,5%. Spotřeba vepřového masa na 1 obyvatele České republiky byla v roce 2007 – v dosud posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem – 42,0 kg.

Spotřeba masa v kg na 1 obyvatele České republiky v roce 2007 celkem 81,5 kg/rok

Pramen: ČSÚ

V roce 2008 spotřebovávala prasata 42,2% z celkové výroby krmných směsí. Podíl obilovin v nich činil 70,4%. Lze vyhodnotit, že se tímto prasata spotřebovala téměř 900 tisíc tun v České republice vypěstovaných obilovin.

Vývoj stavů prasat v ČR – stav ke konci období

(v tis. ks)

Stav k datu	Prasata celkem				z toho prasnice			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
I. 4.	2 876	2 840	2 834	2 433	232	229	225	179
I. 8.	2 890	2 826	2 816	2 352	254	224	218	166
I. 12.	2 719	2 741	2 662	2 135	244	221	197	149

Pramen: ČSÚ – Výsledky živočišné výroby, Soupis hospodářských zvířat k I. 4., Výsledky chovu prasat k I. 8. a k I. 12.

Celkový stav prasat k I. dubnu 2008 dosáhl 2,4 milionů kusů a klesal i nadále až k 2,1 milionu kusů k I. 12. 2008. Na této situaci se podílela řada faktorů a to nejen úroveň ceny krmiv, která kulminovala v letních měsících roku 2008, ale i ceny energií a zvyšování konkurenčního tlaku vlivem zvýšeného dovozu na ceny nabízeného zboží.

Průměrné roční ceny průmyslových výrobců

(Kč/t)

Krmné směsi (KS)	2006	2007	2008
KS pro předvýkrm (8–25 kg)	4 660	5 550	6 815
KS pro prasata nad 65 kg	3 914	4 927	6 012

Pramen: MZe – odbor zemědělské statistiky a informatiky

Poznámka: Rok 2007 a 2008 počítán aritmetickým průměrem.

Ceny docilované zemědělskými výrobci za jatečná prasata vykazují největší kolísání ze všech cen živočišných komodit. Ceny docilovaná za jatečná prasata a selata byly v letech 2007 a 2008 výrazně nižší než v letech předešlých.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat

Ukazatel	2005	2006	2007	2008
Kč/kg živé hmotnosti	32,39	31,80	28,85	30,39
Kč/kg v mase (odpovídá SEU)	41,48	41,22	37,62	39,35

Pramen: ČSÚ

K výčtu nepříznivých faktorů lze přičíst zvýšení dovozů živých prasat a vepřového masa a záporné saldo zahraničního obchodu, které v roce 2008 dosáhlo 6,0 mld Kč. Významně se zvýšil dovoz nejen vepřového masa a jatečných prasat, ale i vepřového tuku.

Vliv na uplatnění živých prasat a vepřového masa na zahraničních trzích měl i vývoj kurzu české koruny, který rok 2008 startoval 2.ledna na úrovni 26,36 Kč/1 Euro a jehož interval se pohyboval mezi 22,97(21. 7.2008) do 26,93 Kč/ 1 Euro, kterým byl uzavřen rok 2008.

Kurz české koruny trvale ovlivňuje růst dováženého zboží a to nejen přímo vepřového masa, ale i jiných druhů potravin, které by mohly vepřové maso nahradit. Kurz české koruny ovlivňuje i cenu dovážené ropy a ostatních dovážených komodit.

Počty narozených selat v letech 2005 až 2008				(ks)
Rok	leden–březen	leden–červenec	leden–prosinec	
2005	1 234 409	3 417 691	5 627 511	
2006	1 350 337	3 151 566	5 269 428	
2007	1 374 115	3 189 610	5 151 093	
2008	1 156 398	2 600 771	4 171 085	

Pramen: ČSÚ – Výsledky živočišné výroby, Výsledky chovu prasat k 1.8. a k 1.12., Soupis hospodářských zvířat k 1.4.

Celkový počet narozených selat v roce 2008 byl však vzhledem ke snížení stavů prasnic i celkového počtu porodů nižší ve srovnání s rokem 2007 o 19 %. Počet narozených selat v České republice v roce 2008 dosáhl 4 171 085 kusů.

Počet odchovaných selat na 1 prasnici se zvýšil, v roce 2008 bylo dosaženo 20,8 odchovaných selat na prasnici a rok, což je zvýšení o 0,7 selete oproti roku 2007.

Několiakletý pokles celkových stavů prasat a zvýšení dovozů byl příčinou snížení soběstačnosti ve výrobě vepřového masa, která v roce 2008 činila 74,4%.

Vývoj v chovu prasat a produkci vepřového masa v ČR					
Ukazatel	Jednotka	2005	2006	2007	2008
Stavy prasat k 1. 4.	tis.kusů	2 876	2 840	2 830	2 433
Stavy prasat celkem k 1.12.	tis.kusů	2 719	2 741	2 662	2 135
z toho stav prasnic k 1.12.	tis.kusů	244	221	197	149
Produkce jatečných prasat ^{*)}	tis. tun ž.hm.	472,0	449,3	463,7	431,6
Spotřeba vepřového masa ^{*)}	tis. tun ž.hm.	569,9	564,0	588,9	580,5
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/rok	41,5	40,7	42,0	-
Dovoz prasat a vepř. masa ^{*)}	tis. tun ž.hm.	147,0	154,6	177,7	210,7
Vývoz prasat a vepř. masa ^{*)}	tis. tun ž.hm.	44,7	42,3	51,5	65,2
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	82,8	79,7	78,7	74,4

Pramen: Celní statistika, ČSÚ, MZe

Poznámka: *) Po přepočtu na živou hmotnost.

Ministerstvo zemědělství v rámci národních dotačních programů podporuje chovatele prasat. Pomoc se odvíjí od podpor notifikovaných u Evropské komise. V roce 2008 šlo především o podporu udržování a zlepšování genetického potenciálu, speciální poradenství, podporu evropské integrace nevládních organizací a dále o podporu částečné úhrady odvozu a likvidace kadáverů. Podporována byla částečná úhrada prostředků vynaložených na pojištění prasat prostřednictvím PGRLF, a.s. a úhrada vybraných veterinárních úkonů. V rámci pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 byl přijat systém vyhodnocování projektů pro stavby pro prasata prostřednictvím preferenčních kritérií. V případě zájmu žadatel o dotace získal bodové zvýhodnění na předmět projektu určený pro chov prasat a v případě, že se jednalo o budovu/stavbu/technologie pro zapuštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu se zvýhodnění zvýraznilo. V rámci příjmu žádostí bylo zaregistrováno 116 projektů, které byly takto schváleny k financování.

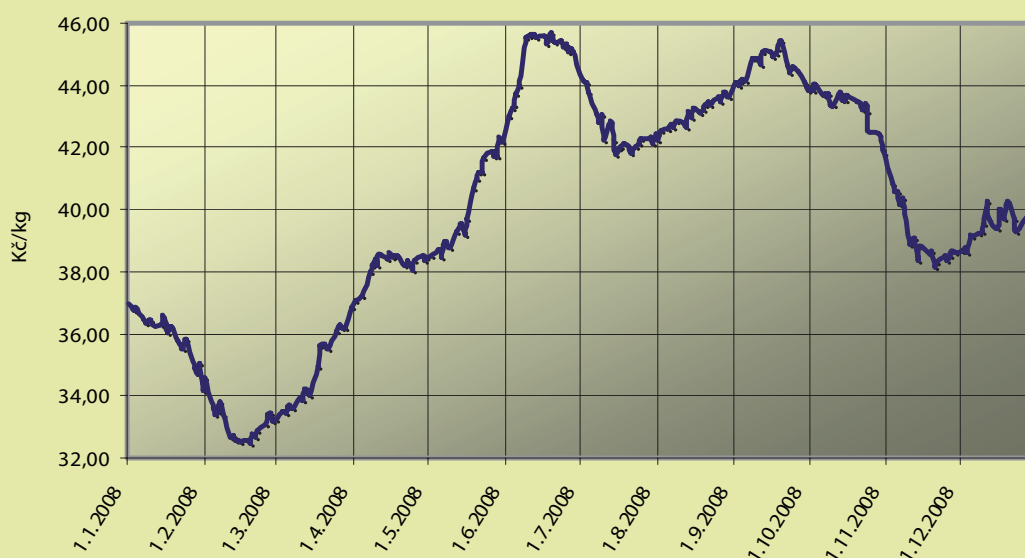
Vliv na snížení celkových stavů prasat mělo i snížení spotřeby masa, zlepšení reprodukčních ukazatelů a parametrů výkrmnosti a jatečné hodnoty prasat díky zintenzivnění plemenářské práce. Negativní dopad na celkové stavy prasat má také zvýšení vynaložených nákladů na jednotku produkce a cena jatečných prasat. Snížení cen za jatečná prasata se projevuje v nižší rentabilitě odvětví.

Cena, kterou získali chovatelé v roce 2008 za jatečná prasata odpovídá úrovni dosahovaných cen roku 2003. Cena spotřebitelská u partií vepřového masa se ve srovnání s rokem 2007 zvýšila.

V roce 2007 pokračoval dovoz selat do České republiky, který kompenzoval snižující se počty selat narozených v České republice. Celkově bylo dovezeno 188 tisíc kusů selat.

Objem zahraničního obchodu se živými prasaty a vepřovým masem byl vždy v minulosti charakterizován záporným saldem. K výraznému zvětšování záporného salda zahraničního obchodu došlo po odbourání dovozních cel a po zrušení možnosti používání dodatečných cel, které Česká republika podle pravidel WTO v minulosti využívala. V roce 2008 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem 6,0 mld.Kč (v roce 2007 to bylo 5,0 mld.Kč, tj.meziroční zvýšení záporného salda zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem o 20,0%).

Nákupní cena jatečných prasat v české republice - Kč/kg masa od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008 (za studena)

Pramen: SZIF

V roce 2008 bylo dovezeno téměř 150 tisíc tun vepřového masa v jednotkové ceně 52,43 Kč za 1 kilogram. Největší podíl na dovozu zaujímal Německo, odkud bylo do České republiky dovezeno 47 % z celkové hmotnosti.

Vývoz vepřového masa činil v roce 2008 více než 36 tisíc tun. Z tohoto množství vyvezeného masa 83 % směřovalo na Slovensko.

Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem a živými prasaty (0203 a 0103) (mil. Kč)				
Rok	2005	2006	2007	2008
Dovoz	5 710	6 217	7 102	8 552
Vývoz	1 729	1 774	2 120 (70 % na Slovensko)	2 480 (79 % na Slovensko)
Saldo	- 3 981	- 4 443	- 4 982	- 6 072

Pramen: ČSÚ - Celní statistika

Drůbež, drůbeží maso a vejce

Drůbež, drůbeží maso

V roce 2008 produkce drůbežího masa stagnovala (proti roku 2007 zvýšení 0,3 %). V roce 2008 se ceny zemědělských výrobců kuřat v průměru zvýšila proti roku 2007 o 8,8 % vlivem zdražujících se vstupů i stoupajícím cenám vepřového masa. Ceny průmyslových výrobců se za toto období proti průměru roku 2007 zvýšily nejvíce a to o 30,3 % a spotřebitelské ceny narostly pouze o 13,0 %.

Poměrně vysoký byl nárůst dovozů drůbežího masa v roce 2008 o 18,5 % proti roku 2007. Zvýšení bylo i u vývozu. Vývoz proti roku 2007 stoupl o 5,9 %. Země s největším podílem na dovozu drůbežího masa a i země s největším podílem vývozu tohoto masa zůstávají v roce 2008 shodné, jako v roce 2007. Mezi největší dovozové země drůbežího masa do ČR se řadí Polsko, Brazílie, Německo, Slovensko a Francie. Země s největším podílem vývozu drůbežího masa z ČR jsou Slovensko, Německo, Maďarsko, Nizozemsko a Rakousko.

Rozdíl mezi produkcí a spotřebou je kompenzován dovozem. I když poptávka po tomto druhu masa stagnuje, tak díky jeho cenovým relacím i snadné kuchyňské úpravě se řadí na přední místo ve spotřebním koši.

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (tis. t ž. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba obyv./rok	Spotřeba kuřat	CZV kuřat	CPV	SC kuřat
1989	199,0	-	13,2	180,0	13,0	18,50	-	-
1990	210,0	-	21,5	188,0	13,6	18,50	-	-
1991	208,0	-	26,1	177,0	12,2	20,60	34,61	39,07
1992	170,0	0,6	20,8	168,0	12,0	21,31	37,98	43,02
1993	163,1	2,0	14,0	158,0	11,7	22,87	40,56	49,04
1994	165,0	6,4	10,2	160,7	11,6	22,37	44,77	54,60
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
1996	178,0	18,3	10,6	187,2	13,6	23,64	47,32	57,00
1997	190,0	22,6	8,1	206,5	15,3	26,93	51,71	61,57
1998	241,0	16,1	8,1	246,0	17,8	27,58	55,32	66,22
1999	273,0	18,8	6,3	278,5	20,1	22,34	43,03	50,09
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	23,1	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	24,2	21,95	40,98	51,42
2003	304,0	43,5	17,2	329,0	23,8	21,03	38,27	48,50
2004	310,0	72,4	32,9	349,5	25,3	22,11	40,55	52,15
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2006	305,5	80,6	31,5	356,4	25,9	19,22	35,40	46,80
2007	289,5	70,8	28,6	340,9	24,9	20,98	39,06	53,47
2008	290,5	83,9	30,3	343,6	24,8	22,82	50,93	60,47

Pramen: ČSÚ, SDP, celní statistika, Situační a výhledové zprávy

Vysvětlivky: CZV – ceny zemědělských výrobců

CPV – ceny průmyslových výrobců

SC – spotřebitelské ceny

V roce **2005** došlo v ČR k rekordnímu zvýšení spotřeby drůbežího masa na **26,1 kg/obyv./rok** a vše nasvědčuje tomu, že je to pro tuzemské spotřebitele nejvyšší hranice. Pro srovnání se spotřeba drůbežího masa v průměru zemí EU se pohybuje na cca 23 kg/obyv./rok.

V roce **2006** byla spotřeba tohoto druhu masa na úrovni 25,9 kg/obyv./rok, což znamenalo její stagnaci.

V roce **2007** došlo proti minulým letům ke snížení spotřeby a to o 4,0 % na 24,9 kg/obyv./rok (ČSÚ). Důvodem byla pravděpodobně doznívající obava z ptačí chřipky.

Za rok **2008** se očekává spotřeba na úrovni 24,8 Kg/obyv./rok (odhad MZe), což znamená stagnaci spotřeby tohoto druhu masa a očekáváme, že se tato úroveň spotřeby nebude v budoucnu výrazně měnit.

Vejce

V roce 2008 se růst produkce vajec pohyboval na úrovni 20,1 %. Dovozy se zvýšily o 16,6 % a vývozy se snížily o 48,8 %.

V důsledku výsledků statistiky zahraničního obchodu (nárůst dovozů v roce 2008) se spotřeba vajec v roce 2008 meziročně zvýšila skoro o 1/3 proti roku 2007. Nárůst spotřeby byl způsoben vyšší poptávkou po vejcích jako velmi levnému zdroji živočišné bílkoviny.

Bilance výroby a spotřeby vajec

(mil. ks)

Rok	Výroba	z toho samozásobení	Dovoz	Vývoz	Spotřeba
2001	3 190	1 658	45,8	60,6	3 174,2
2002	3 150	1 321	64,3	140,7	3 073,6
2003	2 626	982	117,0	143,0	2 600,0
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8
2006	2 191	968	989,0	154,3	3 025,7
2007	2 203	958	771,9	372,1	2 602,8
2008	2 647	926	900,5	181,5	3 366,0

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, celní statistika, MZe

Koeficient pro přepočítání kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks, tekuté vaječné produkty 20 ks, sušené vaječné produkty 72 ks

Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelských cen (SC) vajec (Kč/ks)		
Rok	CZV	SC
1993	1,44	1,95
1994	1,53	2,21
1995	1,37	1,96
1996	1,74	2,46
1997	1,91	2,77
1998	1,83	2,68
1999	1,49	2,20
2000	1,97	2,75
2001	1,92	2,77
2002	1,58	2,39
2003	1,76	2,44
2004	1,80	2,76
2005	1,47	2,32
2006	1,48	2,33
2007	1,67	2,48
2008	1,75	2,56

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

V roce 2008 se proti roku 2007 cena zemědělských výrobců vajec zvýšila o 4,8 %, což představuje zvýšení o 0,08 haléřů. Důvodem byly vyšší ceny obilí (hlavní složka krmných směsí pro nosnice), energie a růst cen ostatních druhů potravin na tuzemském trhu. Stejně jako cena zemědělských výrobců se v roce 2008 zvýšila i spotřebitelská cena vajec o 3,2 %, což představuje stejné zvýšení v haléřích, jako u ceny zemědělských výrobců.

Ostatní živočišné komodity

Ovce a kozy

Stavy ovcí se od roku 2007 do roku 2008 zvýšily ze 168 910 kusů na 183 618 kusů, tj. o 14 708 kusů, což představuje meziroční nárůst 8,7 %. K nárůstu došlo rovněž v početních stavech koz, které se zvýšily ze 16 222 kusů v roce 2007 na 16 627 kusů v roce 2008, tj. o 405 kusů a nárůst 2,5 %. Chov ovcí je orientován téměř výhradně na masná, kombinovaná a plodná plemena v technologicky nenáročných systémech, především na trvalých travních porostech v horských a podhorských oblastech.

Chov koz je zaměřen především na produkci mléka a jeho zpracování na výrobky ve specializovaných farmách. Chov masných plemen koz je dosud pouze okrajovou záležitostí a po jejich rozšíření se předpokládá jejich využití v čistokrevné formě i pro křížení pro produkci kůzlečích masa.

V roce 2008 bylo podle celní statistiky vyvezeno 42 tun skopového a kozího masa a dovoz činil 458 tun. Vyvezeno bylo 2271 živých zvířat, převážně jehňat.

Podíl domácích porážek ovcí a koz je dosud velmi vysoký a činí kolem 80 % z porážek celkem, zatímco na jatkách bylo poráženo pouze kolem 20 % zvířat. Spotřeba skopového masa je dosud velmi nízká a činí kolem 0,3 kg na obyvatele ročně.

Chov ovcí a koz představuje rozvíjející se úsek živočišné výroby, nezastupitelný pro udržování horských a podhorských oblastí pastvou i pro obohacování sortimentu potravin produkty z jejich chovu.

Králíci

Spotřeba králíčího masa se v ČR v posledních letech pohybuje od 2,1 kg/obyv./rok do 3,9 kg/obyv./rok. Přes zdánlivě nízkou spotřebu tohoto masa se ČR řadí na přední místa v Evropě. Převážná část domácí spotřeby je zajišťována samozásobením z drobných chovů. V roce 2008 vlivem neustále se snižujících stavů králíků se odhaduje snížení spotřeby na 2,1 kg/obyvatele/rok, což je o 19 %.

Králíčí maso patří svým složením k nejhodnotnějším druhům masa. K zemím s nejvyšší spotřebou králíčího masa patří Itálie s téměř 5 kg na osobu a rok.

Chov králíků je odvětvím živočišné výroby náročným na lidskou práci, což v porovnání s náklady na produkci v zemích EU činí výsledný produkt konkurenceschopným. Předností tohoto odvětví je to, že zejména ve farmových chovech jsou efektivně zužitkována jadrná krmiva z tuzemské produkce.

Technologické postupy chovu a výkrmu králíků, zejména ve specializovaných chovech, jsou propracovány a systém produkce je srovnatelný s úrovní předních chovatelských států.

Od roku 2005 se podíl nákupu jatečných králíků z faremních chovů (89,0 %) jen velmi pomalu zvyšuje a v roce 2007 byl na úrovni 93,7 %. Pro rok 2008 však tento podíl představoval už víc jak 94 %.

Ceny zemědělských výrobců za jatečné králíky jsou do značné míry ovlivněny poptávkou na vnitřním trhu a cenami na zahraničních trzích, kam směřuje polovina produkce, která je zpracovávána na porážkách v ČR. V roce 2008 se ceny zemědělských výrobců za jatečné králíky pohybovaly na úrovni 47 Kč/kg ž. hm. V roce 2008 byla průměrná spotřebitelská cena králíků 147,31 Kč/kg a proti průměru roku 2007 se zvýšila o 4,3 %. Tím se spotřebitelská cena v roce 2008 přiblížila ceně v roce 2001, která byla zatím nejvyšší za posledních 10 let.

V roce 2006 nastal zlom v zahraničním obchodě s králíčím masem. Opět saldo tohoto obchodu bylo kladné. Tento trend pokračoval i roce 2007 i 2008.

Kromě králíčího masa je významný dovoz živých králíků. Dovážejí se převážně králíci jateční, kteří jsou v ČR poráženi.

Ryby

V České republice je rybníkářství rozděleno do dvou základních oblastí. Jde především o produkční rybníkářství a dále pak hospodaření v rybníkářských revírech. Hlavní součástí produkčního rybníkářství je rybníkářství, které je založeno na uměle vytvořených vodních plochách, vykazuje stabilní výkonnost, rybníky slouží vedle produkce ryb k plnění neopomenutelných mimoprodukčních funkcí v krajině, jako je retence vody, ochrana proti povodním, biologické čištění vody. Rybníky poskytují úkryty pro hnízdění ptactva, ochranu pro zvěř. Plní rekreační poslání, ekostabilizační funkce a přispívají k zachování biodiverzity. Kromě rybníků jsou ryby produkovány ve speciálních zařízeních, kde se především jedná o chov lososovitých ryb neboli pstruhařství.

Na území České republiky se nachází více než 24 tisíc rybníků a vodních nádrží, což představuje přibližně 52 tis. ha, z toho je 42 tis. ha využito k chovu ryb. V rybnících je dosahováno ročního přírůstku v průměru kolem 460 kg ryb/ha. Druhové zastoupení tržních ryb je poměrně stabilní a proti předchozím letům se nezměnilo. Kapr se podílel na celkovém objemu chovaných ryb 87,8 %, býložravé ryby (tolstolobik, amur bílý) 3,7 %, ryby lososovité (zejména pstruh duhový a siven americký) 3,8 %, lín obecný 1,3 %, dravé ryby a další rybí druhy 3,4 %.

Tržní produkce ryb v ČR v roce 2008 se pohybovala okolo 20,4 tis. t. V poslední třech letech se produkce nijak výrazně nemění. Produkce ryb ze speciálních zařízení byla 803 t. Spotřeba sladkovodních ryb podle odhadu Rybníkářského sdružení ČR v roce 2008 poklesla na přibližně 1,25 kg/osobu/rok.

Vývoz živých ryb dosahoval v roce 2008 téměř 50 % celkové produkce. Živých sladkovodních ryb bylo vyvezeno 10,121 tis. t ž. hm. Hlavním vývozním artiklem byl tradičně kapr, jehož export se ve srovnání s rokem 2007 vzrostl na 8,77 tis. t ž. hm. za cenu 49,99 Kč/kg ž. hm. Dovoz živých sladkovodních ryb do ČR byl ve srovnání s vývozem zanedbatelný jedná se o 463 t.

Na vlastní rybníkářskou produkci navazuje zpracování ryb. Ročně se v ČR zpracuje 9 až 11 % tržní produkce sladkovodních ryb. V roce 2008 bylo zpracováno 1716 t ryb v živé hmotnosti což představovalo 8,4 % tržní produkce sladkovodních ryb. Součástí odvětví je rovněž rekreační a sportovní rybníkářství uskutečňované na vodních plochách státem vyhlášených jako rybníkářské revíry. Počet rybníkářských revírů na území ČR přesahuje 2 000 s výměrou přibližně 42 tis. ha. Rekreačním rybníkářstvím se zabývá 350 tis. registrovaných členů všech rybníkářských svazů, kteří vylovili v roce 2008 podle odhadu cca 4,2 tis. t ryb. Množství je předběžné, výpočty nejsou hotové, budou k dispozici v průběhu dubna.

Se vstupem ČR do EU došlo k rozšíření možností podpor do rybníkářského sektoru. V současné době jsou především využívány následující podpůrné prostředky:

- 1) Národní resortní podpory týkající se akvakultury a sladkovodního rybolovu: Kontrola uživatelských, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků a Genetické zdroje.
- 2) Operační program Rybníkářství 2007–2013, kde mohou rybáři čerpat finanční prostředky v rámci prioritní osy 2 – Akvakultura na investice do produkce akvakultury, vyrovnávací platby na zlepšení vodního prostředí, opatření v oblasti zdraví ryb a investice do zpracování ryb a uvádění na trh. V rámci osy 3 – Opatření ve společném zájmu se dotace týká rozvoje nových trhů, propagačních kampaní a pilotních projektů.

Ministerstvo zemědělství dne 27. listopadu 2008 ukončilo proces kontroly a hodnocení projektů o dotace v rámci prioritní osy 2 a vydalo rozhodnutí o poskytnutí dotace v rámci prvního kola příjmu žádostí o podporu z Operačního programu Rybníkářství 2007–2013.

V opatření 2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury byla vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 12 projektů záměru a) s celkovou dotací 10 836 652 Kč, 3 projekty záměru b) s celkovou dotací 7 446 777 Kč, 14 projektů záměru c) s celkovou dotací 24 133 597 Kč, 2 projekty záměru d) s celkovou dotací 125 866 Kč a 2 projekty záměru e) s celkovou dotací 3 464 584 Kč.

V opatření 2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh byla vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na 1 projekt záměru a) s celkovou dotací 6 598 500 Kč a 1 projekt záměru b) s celkovou dotací 1 170 000 Kč.

Včely

Česká republika je v produkci medu jako jedna z mála zemí EU soběstačná. Zatímco spotřeba medu v EU je daleko vyšší než jeho produkce a téměř polovina spotřeby medu se dováží ze třetích zemí, český trh je domácí surovinou dobře zásoben a více než třetina produkce je exportována.

Rozložením včelstev je ČR celoplošně relativně dobře pokryta. Z hlediska počtu včelstev na jednoho včelaře, v českém včelařství výrazně převažují zájmoví chovatelé, tedy malovčelaři.

V zimním období 2007/2008 došlo v ČR, stejně jako v celé střední Evropě ke zvýšeným úhynům včelstev. Pravděpodobnou příčinou je kombinace několika faktorů, teplé počasí na přelomu roku 2006–2007 umožnilo zvýšenou dynamiku rozvoje roztoče *Varroa destructor*, který ve zvýšené míře poškodil v létě 2007 budoucí zimní včely. Zřejmě se projevovalo i působení různých virových nákaz. Na vině může být i nasazení některých nových agrochemických prostředků. Kombinace těchto faktorů a v řadě případů podcenění léčebných opatření vedlo k poklesu na 370 289 včelstev k 1. 5. 2008, v porovnání se stavem k 1. 5. 2007 491 464 včelstev se jedná o značný pokles. Během roku se podařilo obnovit 90 797 včelstev, takže na podzim bylo zazimováno 461 086 včelstev. V roce 2008 měl ČSV 46 115 členů, ze kterých 44 501 chovalo 452 391 včelstev (1 524 členů nechovalo žádné včelstvo). V ČSV bylo organizováno 97,58 % chovatelů s 98,12 % včelstev chovaných v ČR.

V roce 2008 bylo v ČR vyprodukováno celkem 6 078 tun medu, vyvezeno bylo 2 595 tun za průměrnou cenu 40,82 Kč/kg a dovezeno bylo 2 050 tun za 55,31 Kč/kg. Na rozdíl od minulých let byly největšími odběrateli českého medu Polsko 1 066 t za 35,46 Kč/kg, Německo 546 t za 55,75 Kč/kg a Rumunsko 377 t za 33,37 Kč/kg. Naopak jako největší dodavatele lze označit Argentinu s 567 t za 53,54 Kč/kg. Dále to pak bylo Španělsko a Ukrajina. Celkově lze konstatovat, že se v posledních letech stala ČR vývozcem levného medu, určeného spíše pro méně ekonomicky rozvinuté země ES.

Vyprodukováno bylo 233,8 tuny vosku. Podle hlášení bylo vykoupeno 1 285 t medu. V roce 2008 kočovalo 2 133 včelařů s 2 733 kočovnými vozy a 702 kočovnými přívěsy.

Rozdělení chovatelů včel, členů ČSV podle počtu chovaných včelstev

Skupina	Počet včelařů	Počet zazimovaných včelstev
1–5 včelstev	19 423	65 225
6–10 včelstev	12 750	96 159
11–15 včelstev	4 972	64 243
16–30 včelstev	5 140	109 316
31–100 včelstev	2 050	87 600
101–150 včelstev	83	10 329
nad 150 včelstev	83	19 519
Celkem	44 501	452 391

Pramen: MZe

Vzhledem k úhynům včelstev Český svaz včelařů zjišťoval v jarním období situaci. Údaje dodalo pouze necelých 76 % základních organizací ČSV (dále jen ZO ČSV). Průměrný úhyn včelstev byl 29,3 % ze stavu zazimovaných na podzim 2007. Největšími úhyny byly postiženy okresy Praha-západ – 65,88 %, Rokycany – 63,71 %, Plzeň-město 58,88 %, Ostrava – 56,41 % a Písek – 54,29 %. 51 ZO ČSV přesáhlo úhyny 70 %.

ČSV od začátku roku jednal s MZe o možnosti pomoci chovatelům včel. Pomoc byla poskytnuta v rámci dotačního programu I.D.

Na základě zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byla v roce 2008 poskytnuta dotace I.D.a) 152,- Kč na zazimované včelstvo. Dále vzhledem k mimořádné situaci na přelomu roku byla poskytnuta dotace I.D.d) na obnovená včelstva, jako náhrada za ztráty způsobené plošným přemnožením roztoče *Varroa destructor* v zimním období 2007/2008 ve výši 453,- Kč. Podpora se týkala 45 nejpostiženějších okresů a chovatelů, kteří ztratili minimálně 15 % včelstev. Protože podpora nebyla plošně vyplacena, vyvolala v některých oblastech u včelařů rozčarování.

Rozhodnutím Komise ES ze dne 14.8.2007 byl schválen nový včelařský program na období 2008–2010, kde míra spolufinancování EU činí pro rok 2008 – 997 999 EUR, 2009 – 1 059 759 EUR a 2010 – 1 065 030 EUR. Novelizováno bylo i prováděcí nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh pod č. 285/2007 Sb. Novelizace umožnila snížením limitů investovaných částek účast většímu množství včelařů. To se projevilo výrazným nárůstem počtu podaných žádostí, k 30. 6. 2008 jich bylo podáno 1991. Na konci roku bylo vyplaceno chovatelům včel na opatření podle nařízení vlády č. 197/2005 celkem 54 859 tis. Kč, z toho na opatření technická pomoc 24 167 tis. Kč, na racionalizaci kočování 7 844 tis. Kč, na boj proti varroáze 13 816 tis. Kč, na obnovu včelstev 8 526 tis. Kč a na rozbory medu 505 tis. Kč.

Koně

Chov koní, ačkoli plní i jiné funkce než chov ostatních hospodářských zvířat, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je kůň nadále hospodářským zvířetem.

Ke konci roku 2008 bylo v ústřední evidenci koní evidováno přes 66,5 tis. koní. Jejich počet se od roku 1996 v naší republice stále zvyšuje. Nejrozšířenějším plemenem je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, chladnokrevná plemena – českomoravský belgický kůň, norik, slezský norik, dále klusák, slovenský teplokrevník, starokladrubský kůň, huculský kůň, hafling a další.

V ČR se v roce 2008 vedla plemenná kniha pro 19 plemen koní. Organizací, které vedou plemenné knihy a které se označují jako uznaná chovatelská sdružení, je celkem 12. Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do tzv. **genetických zdrojů**. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Nejvíce plemen, celkem osm, zastupuje Asociace svazů chovatelů koní ČR, o.s., která je také chovatelským sdružením, které zastupuje nejvíce chovatelů koní.

Speciální úlohu v chovu koní plní tři státní podniky a to Národní hřebčín Kladruby n.L., Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov.

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ústřední evidence. Od 1. 1. 2005 musí každého koně doprovázet identifikační dokument – průkaz koně, který vydává osoba pověřená vedením ústřední evidence. Od 1. 7. 2009 je podle evropské legislativy povinné označování koní čipováním.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Základní statistické údaje k 31.12.2008

Pravidla ekologického zemědělství a výroby biopotravin do konce roku 2008 upravovalo nařízení Rady (EHS) 2092/91 a další národní i evropská legislativa (zákon č. 242/2000 Sb.) a jejich dodržování tak bylo garantováno státem. Od 1.1.2009 je uvedené nařízení nahrazeno novým nařízením Rady 834/2007 (ES). Ministerstvo zemědělství pověřilo k činnosti tři kontrolní organizace, které přímo na ekologických farmách a ve výrobnách biopotravin dodržování pravidel kontrolují. Certifikovanou biopotravinu pozná spotřebitel podle národního loga „BIO“ a kódu příslušné kontrolní organizace, kterými jsou KEZ o.p.s., ABCERT AG a BIOKONT CZ, s.r.o. Biopotraviny mohou být označeny také logem EU, nebo označením jiného členského státu EU, z kterého pochází.

V roce 2008 došlo ke stabilnímu nárůstu počtu ekologicky hospodařících farmářů i výrobců biopotravin. Ke konci loňského roku hospodařilo podle zásad ekologického zemědělství 1 946 zemědělců a 422 subjektů vyrábějících biopotraviny. Počet ekologicky hospodařících zemědělců se tak během roku 2008 zvýšil o téměř 50%, počet výrobců biopotravin se téměř zdvojnásobil. Výměra zemědělské půdy dosáhla více než 340 000 ha, což představuje 8,04% z celkové výměry zemědělské půdy. V průběhu roku 2007 se zvýšil také počet ekologických sadařů a vinařů, výměra ekologických sadů je v současné době 2764 ha, výměra vinic 341 ha.

Vývoj rozsahu ekologického zemědělství v letech 2006 a 2008

Ukazatel	K 31. 12. 2006	K 31. 12. 2007	K 31. 12. 2008
Počet ekofarem	963	1 318	1 946
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	281 535	312 890	341 632
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy (%)	6,61	7,35	8,04
Výměra orné půdy (ha)	23 479	29 505	35 178
Výměra trvalých travních porostů (ha)	232 190	257 899	281 596
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	1 196	1 625	2 764
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	(sady + vinice)	245	341
Ostatní plochy (ha)	24 671	23 616	21 753
Počet výrobců biopotravin	152	253	422

Pramen: MZe

Státní podpora ekologického zemědělství

MZe podporuje ekologické zemědělství již od roku 1990, a to podporou na plochu zařazenou do ekologického zemědělství. Od roku 2007 ale MZe zavedlo zcela nové podpůrné nástroje pro rozvoj ekologického zemědělství, produkce biopotravin i informování spotřebitele.

Podpora ekologických zemědělců

Tradiční podpora pro ekologické zemědělce, dotace na plochu zařazenou do přechodného období, nebo ekologického zemědělství, byla v roce 2008 vyplácena z Programu rozvoje venkova 2007–2013 (PRV), kde je ekologické zemědělství jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření. Podpora se liší podle obhospodařované kultury, výše dotace byla v roce 2008 v porovnání s předchozími lety následující:

Porovnání podpor pro ekologické zemědělce z PRV v roce 2008 s předchozími lety

Kultura	2004–2006 (HRDP) (Kč/ha)	2008 (PRV) (Kč/ha)
Orná půda	3 520	4 266
Trvalé travní porosty	1 100	1 954
Zelenina a speciální byliny na orné půdě	11 050	15 524
Trvalé kultury (sady, vinice)	12 235	23 369

Pramen: MZe

Vyplacené finanční prostředky v rámci agroenvironmentálního opatření „Ekologické zemědělství“ - dotace na plochu zařazenou do ekologického zemědělství nebo přechodného období v letech 1998–2008

Rok	Vyplacené finanční prostředky (Kč)
1998	48 091 000
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	zažádáno o 617 940 312

Pramen: MZe

Od roku 2007 začalo být ekologické zemědělství podporováno nejenom v rámci dotace na plochu v Ose II PRV, ale také výrazným bodovým zvýhodněním ekologických zemědělců při hodnocení investičních projektů v rámci Osy I a III PRV. Ekologičtí zemědělci tak měli mnohem vyšší šanci, že jejich projekt bude schválen a financován. V Ose I byly ekologičtí zemědělci bodově zvýhodněni v rámci Opatření „Modernizace zemědělských podniků“ a „Zahájení činnosti mladých zemědělců“, v Ose III v rámci opatření „Podpora cestovního ruchu“ (agroturistika) a „Diverzifikace činností nezemědělské povahy“. MZe také finančně podporuje každoroční vzdělávání ekologických zemědělců a výrobců biopotravin. Vzdělávací aktivity realizují především nevládní organizace (Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO, Spolek poradců v ekologickém zemědělství, Bioinstitut o.p.s., PRO-BIO Liga o.s.), zlepšená informovanost byl jeden z důvodů nárůstu počtu ekologických zemědělců a výrobců biopotravin v roce 2008.

Podpora výrobců biopotravin

Podobně jako ekologičtí zemědělci, i výrobci biopotravin byli bodově zvýhodněni v Ose I PRV v rámci opatření „Přidávání hodnoty zemědělským i potravinářským produktům“. V rámci tohoto opatření byli výrazně podpořeni i faremní zpracovatelé biopotravin. Výrobci biopotravin tak měli možnost s podporou státu investovat do výstavby nebo rekonstrukce prostor na výrobu nebo skladování biopotravin, nebo do marketingu biopotravin.

Výraznému nárůstu počtu výrobců biopotravin přispěla také zvýšená poptávka spotřebitelů, která přesvědčuje stále více zpracovatelů, že produkce biopotravin je dobrá podnikatelská příležitost.

Zvýšení informovanosti spotřebitele – propagace

V březnu 2008 začala reklamní kampaň SZIF zahrnující billboardy, inzerci v tisku, ochutnávky biopotravin, tištěné materiály, informační a vzdělávací pořady v médiích, prezentaci na webu apod. Tato kampaň je z poloviny financována Evropskou komisí.

Evropská komise kromě toho na stránkách www.organic-farming.eu vede vlastní internetovou propagační kampaň zaměřenou na ekologické zemědělství, která má i českou jazykovou mutaci.

Kromě toho Ministerstvo zemědělství samo i podporou nevládních neziskových organizací přispívá k propagaci ekologického zemědělství i dalšími formami.

Legislativa – schválení nového nařízení o ekologickém zemědělství

Pravidla ekologického zemědělství a výroby biopotravin jsou upravená naší i evropskou legislativou, zákonem č. 242/2000 Sb., a nařízením Rady (EHS) 2092/91, o ekologickém zemědělství. Od 1.1.2009 platí nové nařízení Rady č. 834/2007 a nařízení Komise č. 889/2008. Evropská nařízení budou i nadále doplňovat národní zákon č. 242/2000 Sb.

Jedním z nejdůležitějších ustanovení legislativy jsou pravidla týkající se označování biopotravin.

Slova „ekologický“ a „biologický“, včetně jejich předpon „eko“ a „bio“ lze používat pouze na obalu surovin, potravin, krmiv a osiv pocházejících z ekologického zemědělství. Případné označování konvenčních produktů těmito výrazy bylo i nadále bude ze strany MZe přísně postihováno. Obecně řečeno, při označování konvenčních potravin se nesmí používat takové označení, které by mohlo spotřebitele uvést v omyl, že se jedná o produkt ekologického zemědělství.

Toto označení lze použít pouze u produktů ekologického zemědělství, u kterých minimálně 95% hmotnostních složek pochází z ekologického zemědělství. U potravin, které obsahují složky pocházející z ekologického zemědělství, ale ty představují méně než 95%, lze ve složení výrobku uvést, že daná složka pochází z ekologického zemědělství. Výrazem „BIO“ tak nelze označit celý produkt, ale pouze konkrétní složku ve složení výrobku.

Trh a obchod s biopotravinami

Češi za biopotraviny v roce 2007 utratili zhruba 1 290 milionů korun, což odpovídá meziročnímu nárůstu o 70 procent. Průměrná spotřeba biopotravin na osobu v roce 2007 činila 126 Kč, takže podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin poprvé přesáhl hranici 0,5%. Podíl biopotravin z dovozu činil 62%. Nejvíce biopotravin (za 872 mil. Kč.) Nakoupili spotřebitelé v ČR v supermarketech a hypermarketech. Přímou na farmách nebo tržišťích bylo realizováno pouze 2,5% z celkových tržeb za biopotraviny. Podíl gastronomických zařízení činil jen 0,5%. V roce 2008 nabízelo biopotraviny v ČR přibližně 3000 prodejen.

Obecná povinnost registrace na MZe podle zákona č. 242/2000 Sb. platí také pro obchodníky s biopotravinami. Registrován musí být každý subjekt, který uvádí biopotraviny na trh a každý dovozce biopotravin ze třetích zemí. Registrovat se nemusí ti obchodníci, kteří biopotraviny pouze umístí do regálu a prodají konečnému spotřebiteli, to znamená, že je nevyrábí, nepřebalují, nebo nedovážejí ze třetích zemí. V praxi tuto výjimku využívají především malé nezávislé maloobchody s biopotravinami.

Zákonné požadavky jsou v případě obchodníků s biopotravinami jednodušší než požadavky na výrobce biopotravin nebo ekologické zemědělce. Vychází se zde z předpokladu, že riziko záměny nebo kontaminace je zde nižší než při výrobě. Tuzemský obchodník s biopotravinami je tak povinen dokladovat především evidenci nakoupeného a prodaného množství biopotravin, dále se kontrolují skladovací podmínky před uvedením zboží do oběhu nebo toky zboží.

U biopotravin dovážených ze třetích zemí je nezbytné požádat MZe o vydání takzvaného dovozního zmocnění na dovážený bioprodukt. MZe vydá dovozní zmocnění pouze v případě, že produkt byl vyprodukován v souladu s pravidly ekologického zemědělství v rámci EU. Tento soulad je ověřován přímo v dané třetí zemi některou z kontrolních organizací akreditovaných Evropskou komisí. EK vydává aktualizovaný seznam těchto kontrolních organizací jednotlivých členských států v Úředním věstníku EU.

Třetí země mohou požádat EK, aby jejich národní pravidla a kontrolní a certifikační systém ekologického zemědělství uznala za rovnocenný s požadavky evropských předpisů pro ekologické zemědělství. Pokud EK rovnocennost uzná, je tato země zařazena na tzv. seznam třetích zemí a biopotraviny z této země mohou být dováženy do všech členských států EU bez omezení. V současné době je na tomto seznamu Austrálie, Nový Zéland, Argentina, Kostarika, Izrael, Švýcarsko a Indie. Na tomto seznamu byla zařazena před svým vstupem do EU i ČR, která již od roku 2001 mohla bez omezení vyvážet své biopotraviny do všech členských zemí EU.

BIOPALIVA

Výrobní kapacity

Methylestery mastných kyselin řepkového oleje MEŘO – FAME (ČSN EN 14214 – 2008)

V roce 2008 uzavřely provoz čtyři společnosti. Od začátku roku 2009 je v provozu nová výrobní s kapacitou 70 000 t MEŘO – FAME společnost Oleo Chemical, a.s. Liberec. Od 1.7.2009 bude zahájen provoz výroby MEŘO – FAME s kapacitou 100 000 t ve společnosti PREOL, a.s. Lovosice. Přehled výrobců a nominální produkční schopnost MEŘO – FAME v ČR v roce 2008 při třísměnném využití 330 dní za rok ukazuje následující tabulka.

Výrobní kapacity MEŘO (FARME) v ČR (využití 330 dní za rok v třísměnném provozu)

Společnost	Kapacita	Typ výroby	Technologie reesterifikace	Zahájení
AGRICOS, s.r.o. Stod u Plzně	700 t	vlastníkem je zemědělský podnik	Koropecký Pardubice (CZ)	1996 rekonstrukce 2003

Pokračování tabulky

Společnost	Kapacita	Typ výroby	Technologie reesterifikace	Zahájení
Agrochem, a.s. Lanškroun	3 800 t	vlastníkem je zemědělský podnik	Koropecký Pardubice (CZ) + MDT, a.s. Martin (SK) (výroba destilovan. FARME)	1995 rekonstrukce 2001
AGROPODNIK, a.s. Jihlava	70 000 t	regionální	Heid Saattechnik (A) + AT Agrar-Technik&Co KG – proces Campa Biodiesel Ochsenfurt (D)	1995 rekonstrukce 2001 a 2004
Primagra, a.s. Milín	35 000 t	regionální	OTEZA Martin (SK)	2007
Žatec	3 600 t	decentralizovaná	ATEKO a.s. Hradec Králové (CZ)	1995
FABIO produkt, s.r.o. Holín	6 300 t	decentralizovaná	Farmet, a.s. Česká Skalice (CZ) + MDT, a.s. Martin (SK)	1994
ZS Kratonohy, a.s.	1 000 t	vlastníkem je zemědělský podnik	BG-Servis Pardubice (CZ)	1994
Setuza, a.s.:				
- závod Olomouc	39 000 t	průmyslová	Vogel+Noot Industrienlagen- bau GmbH Graz (A)	1995
- závod Mydlovary	13 000 t		Chemmal Pardubice (CZ)	2007
- závod Ústí/L.	100 000 t		DE SMET Ballestra (Belgie)	
JARIMEX Hradec Králové, Hněvčeves	7 000 t	decentralizovaná	ATEKO, a.s. Hradec Králové (CZ)	1997
RPN, s.r.o. Chrudim	2 000 t	decentralizovaná pilotní jednotka	vlastní RPN Chrudim (CZ) spolupráce s VÚZT Praha	1991 rekonstrukce 2000
KL-OIL Lužany	2 000 t	vlastníkem je fyzická osoba	Koropecký Pardubice (CZ)	1994
HH Corporation – Jan Horák, Česká Třebová	17 000 t	vlastníkem je fyzická osoba	vlastní + Farmet, a.s. Česká Skalice (CZ)	2003
Václav Kavan Bílý Kostel	3000 t	vlastníkem je fyzická osoba	Koropecký Pardubice (CZ)	1995 rekonstrukce 2006
S.O.C. Nový Přerov	9000 t	vlastníkem je fyzická osoba	BG-Servis Pardubice + vlastní	1995 rekonstrukce 2001
CELKEM	312 400 t			

Pramen: SVB Praha, 2007

Bioethanol (ČSN EN°15376 – 2008)

Produkční kapacity, doba zahájení provozu a základní použítá surovina pro výrobu bioethanolu jako složky automobilových benzinů uvádí následující tabulka.

Bioetanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita			
Společnost	Roční produkční kapacita	Základní použítá surovina	
	hl	t	Druh suroviny
Agroetanol TTD, a.s. (lihovar Dobrovice)	1 000 000	79 000	cukrová řepa
PLP, a.s. (lihovar Trmice)	1 000 000	79 000	obiloviny, kukuřice
Ethanol Energy, a.s. (lihovar Vrdy)	700 000	55 200	obiloviny, kukuřice
Celkem	2 700 000	213 200	x

Pramen: Svaz lihovarů ČR, 2008

Produkce biopaliv v roce 2008

MEŘO – FAME a SMN 30 (ČSN 65 6508 – 2006)

V následující tabulce je uvedena bilance MEŘO - FAME a směsné motorové nafty s min. 30 % m/m MEŘO (SMN 30) v letech 2002–2008, zahrnující produkci, dovoz, vývoz a způsob využití. V roce 2008 se v ČR vyrobilo cca 75 173 t MEŘO, z tohoto množství se cca 33 588 t vyvezlo. Dovoz MEŘO – FAME byl v roce 2008 cca 43 657 t, přičemž nejvyšší dovoz byl ze Slovenska (cca 19 557 t) a Německa (cca 15 681 t). Dovoz tak poprvé od roku 2001 překročil vývoz MEŘO – FAME. Je však nutné zdůraznit, že dovoz ze Slovenska vyplýval z optimalizace nákladů jednoho majitele, kdy řepkový olej a řepka olejná z ČR se odvezly ke zpracování na Slovensko a jako MEŘO – FAME dovezly zpět do ČR. Na obr. 1 je znázorněna bilance MEŘO – FAME v období 1992–2008.

Vedle zajištění povinného minimálního množství biopaliv v pohonných hmotách na daňovém území ČR – pro rok 2008 ve výši 2 % V/V, byla v roce 2008 zvýhodněna jen SMN 30. Při zohlednění dovozu, vývozu, počátečních a konečných zásob byla skutečná hrubá spotřeba MEŘO – FAME na trhu ČR v roce 2008 cca 87 386 t. Z toho bylo cca 5 300 t využito k výrobě cca 19 428 tis. l SMN 30.

Bilance výroby MEŘO ¹⁾ a SMN 30 ²⁾ v letech 2002 až 2008

Položka	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dotované MEŘO (t)	73 058 ³⁾	69 984 ³⁾	46 628 ³⁾	3 169 ³⁾	9 367	-	-
MEŘO bez dotací (t)	-	-	-	-	9 896	2 578	-
Dotovaná SMN 30 ⁷⁾							
pro domácí trh (tis. l)	267 808	256 539	170 924	11 617	34 338	-	-
Výroba MEŘO							
celkem (t)	104 438	113 476	85 144	126 894 ⁵⁾	110 152 ⁵⁾	81 806	75 173
Výroba SMN 30 ⁸⁾							
celkem (tis. l)	267 976 ⁴⁾	256 745 ⁴⁾	170 924	11 617	45 100 ⁴⁾	-	19 428
Dovoz MEŘO (t)	46	56	3 120	7 811 ⁵⁾	22 973 ⁵⁾	8 338 ⁵⁾	43 657
Vývoz MEŘO (t)	31 380	43 492	41 636	131 536 ⁵⁾	110 926 ⁵⁾	53 572 ⁵⁾	33 588
Výrobní kapacity (t)	156 000			205 000		340 000 ⁶⁾	312 000 ⁶⁾

Pramen: MZe

Poznámky:

¹⁾ Kód položky MEŘO: 3824909970.

²⁾ Kód položky SMN 30: 3824909980.

³⁾ Pramen: SZIF Praha.

⁴⁾ Zahrnuje vývoz SMN 30.

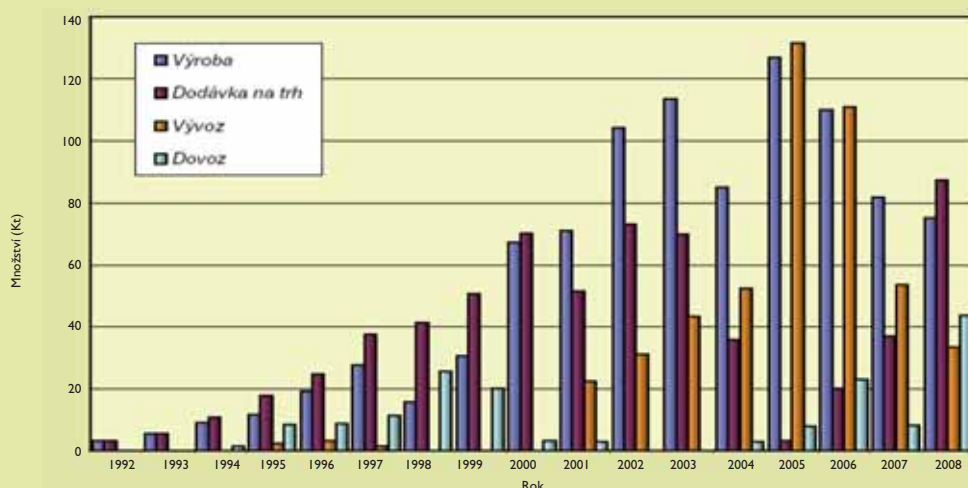
⁵⁾ Pramen: ČSÚ, MPO – Eng (MPO) 6-12.

⁶⁾ Od 1.7.2007 – využití 330 dní za rok v třísměnném provozu.

⁷⁾ Jedná se o přímou dotaci pro výrobce, její poskytování bylo ukončeno.

⁸⁾ Jedná se o výrobu, která je podporována formou snížení spotřební daně z minerálních olejů.

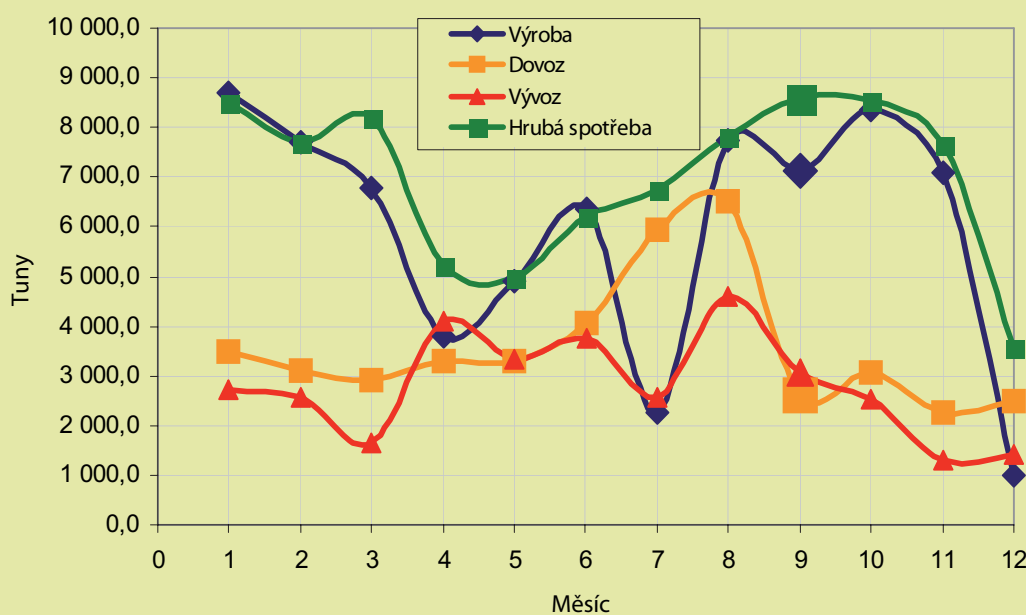
Bilance MEŘO – FAME v období 1992–2008

Pramen: MZe

Měsíční bilance MEŘO–FAME v ČR v roce 2008

Pramen: MZe

V následující tabulce je uvedena výroba MEŘO a orientační podíl řepky olejné zpracované na MEŘO z celkové produkce v marketingových letech (marketingový rok začíná 1.7. a končí 30.6. následujícího roku) 2004/2005 až do první poloviny 2008/2009.

Tuzemská výroba MEŘO a orientační podíl řepky olejné zpracované na MEŘO z celkové produkce v marketingových letech 2004/2005 až polovina 2008/2009

Ukazatel	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	½ 2008/2009
Sklizňová plocha řepky olejné ¹⁾ (ha)	259 805	267 160	292 247	337 500	356 924
Produkce řepky olejné ¹⁾ (t)	935 300	769 377	880 172	1 032 000	1 048 943
Výroba MEŘO (t)	87 500 ¹⁾	126 700 ¹⁾	82 520 ²⁾	86 525 ²⁾	38 847 ²⁾
Orientační množství řepky olejné zpracované na MEŘO ²⁾ (t)	245 000	354 760	231 056	242 270	108 772
Podíl řepky olejné zpracované na MEŘO z celkové produkce (% m/m)	26,2	46,1	26,3	23,5	10,4

Pramen: ČSÚ

Poznámky:

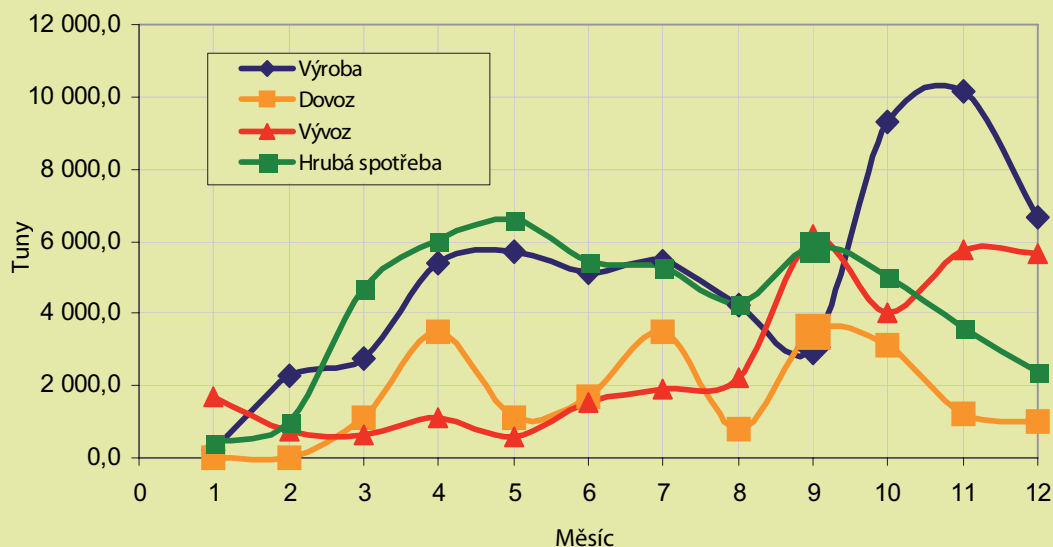
¹⁾ šetření SVB, VÚZT Praha

²⁾ MPO - Eng (MPO) 6–12

BIOETHANOL

Od 1.1.2008 vznikla u osoby uvádějící motorové benziny do volného daňového oběhu na daňovém území ČR zákonná povinnost (podobně jako u MEŘO – FAME od 1.9.2007) zajistit, aby v pohonných hmotách (motorových benzinech) bylo obsaženo i minimální množství biopaliv (bioethanolu) a to ve výši 2 % V/V. Na obr. 3 je znázorněna měsíční výroba, dovoz, vývoz a hrubá spotřeba bioethanolu pro tyto účely v roce 2008. Celkově bylo v roce 2008 vyrobeno cca 60 236 t bioethanolu. Z tohoto množství bylo cca 31 909 t vyvezeno. Dovoz činil 20 404 t. Ve shora uvedené tabulce se uvádí orientační množství surovin (buď jen cukrové řepy, anebo jen obilovin) potřebných pro výrobu bioethanolu v roce 2008.

Měsíční bilance bioethanolu jako mísičích komponentu motorových benzinů v ČR v roce 2008

Pramen: MZe

Bilance bioethanolu za rok 2008

Ukazatel	Bioethanol (t)
Výroba	60 236,2
Dovoz	20 404,0
Vývoz	31 908,5
Počáteční zásoby	9 194,6
Konečné zásoby	7 204,9
Hrubá dodávka	50 721,4

Pramen: MZe

Orientační množství obilovin nebo cukrové řepy zpracované na produkci palivového bioethanolu v roce 2008

Výroba bioethanolu v ČR	60 236 t
Orientační množství obilovin (pšenice)	198 396 t (odpovídá osevní ploše 39,5 tis.ha)
Orientační množství cukrové řepy	724 907 t (odpovídá osevní ploše 14,5 tis.ha)

Pramen: MZe

Legislativa

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/30/ES, o podpoře užívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě, stanovuje indikativní cíle, podle kterých by měli členské státy zajistit do konce roku 2010 uvedení minimálního množství biopaliv na trh s pohonnými hmotami ve výši 5,75 % energetického obsahu z celkového množství benzínu a nafty pro dopravní účely. V rámci plnění výše uvedeného cíle přijala ČR následující opatření.

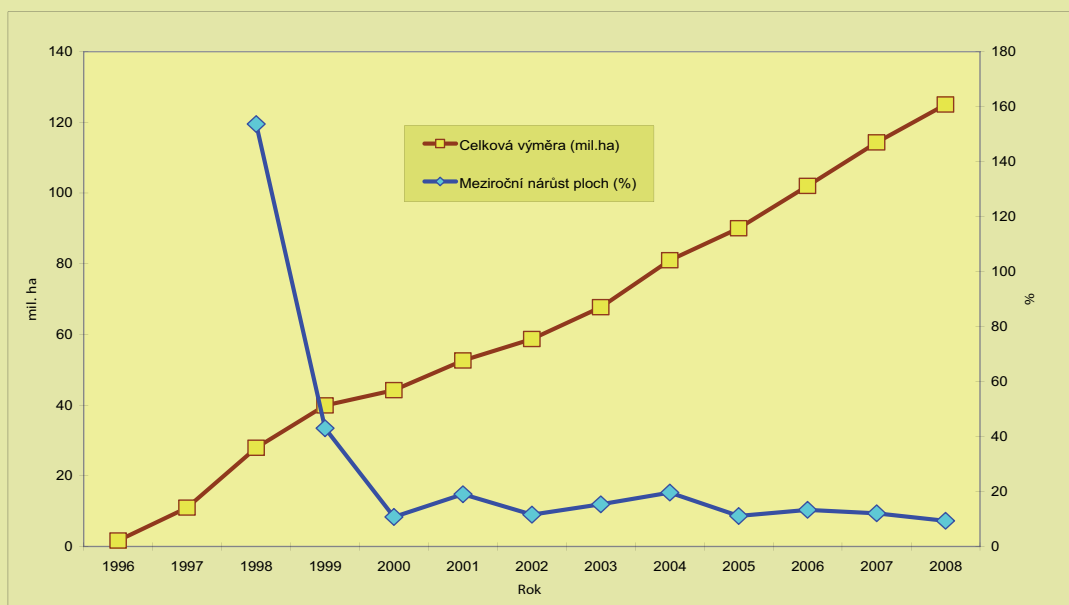
Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, ukládá distributorům pohonných hmot povinnost uvádět do volného daňového oběhu minimální podíl biopaliv v celkovém objemu pohonných hmot. V roce 2008 se jednalo o množství 2 % V/V v případě náhrady motorové nafty i náhrady benzínu. Od 1.1.2009 je povinné množství navýšeno na 4,5 % V/V v případě náhrady motorové nafty a 3,5 % V/V v případě náhrady benzínu. Povinnost nízkoprocentního přimíchávání je uplatňována bez jakýchkoliv dotací.

Vláda ČR svým usnesením č. 164/2008 ze dne 25. února 2008 schválila Víceletý program podpory dalšího uplatnění biopaliv v dopravě. Dne 23. prosince 2008 byl tento program schválen Evropskou komisí. Cílem daného programu je podpora vysokoprocentních biopaliv a čistých biopaliv formou částečného nebo plného osvobození od spotřební daně z minerálních olejů podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Podpora se bude týkat čistých rostlinných olejů, čistých metylesterů mastných kyselin, vysokoprocentních lihových směsí E85 a E95, směsné motorové nafty SMN30 a bioplynu.

GENETICKY MODIFIKOVANÉ PLODINY

Jedinou geneticky modifikovanou (dále GM) plodinou povolenou k produkčnímu pěstování v ČR byla i nadále v roce 2008 Bt kukuřice odolná vůči zavíječi kukuřičnému. Její plochy se zvýšily na celkově 8380 ha, oproti 5000 ha v roce 2007. V EU se celkově v roce 2008 pěstovalo cca 108 tis. ha Bt kukuřice v 7 členských státech; Bt kukuřice v EU je však jen zlomkem globálního užívání technologie založené na GM organismech.

Vývoj osevních ploch GM plodin ve světě v letech 1996 až 2008

Pramen: ISAAA - International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications

Celosvětové statistiky poskytované každoročně neziskovou organizací International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications (www.isaaa.org) ukazují, že v roce 2008 došlo k opětovnému nárůstu ploch s GM plodinami ve světě, kdy bylo evidováno celkem 125 mil. ha (viz graf č. 1). Jedná se o 9 % nárůst oproti předchozímu roku (114,3 mil. ha - 2007). Celkový počet pěstitelských zemí vzrostl na 25 a počet pěstitelů na 13,3 milionů (z toho 12,3 milionů tvořili malí farmáři rozvojových zemí).

Nejčastěji pěstovanými plodinami nadále zůstaly sója (65,8 mil. ha), kukuřice (37,3 mil. ha), bavlník (15,5 mil. ha) a řepka (5,9 mil. ha). K dalším pěstovaným GM plodinám patřily cukrovka (Kanada, USA), dýně (USA), papája (Čína, USA), rajčata (Čína), papriky (Čína), vojtěška (USA), topoly (Čína), petúnie (Čína) a karafiáty (Austrálie, Kolumbie).

Dominantní modifikací byla i v roce 2008 tolerance k herbicidům (sója, kukuřice, řepka, cukrovka, bavlník a vojtěška) s plochou 79 mil. ha. Na ploše 26,9 mil. ha se pěstovaly GM plodiny s kombinací dvou či tří znaků/modifikací; na zbývajících plochách pak GM plodiny rezistentní vůči hmyzím škůdcům, včetně Bt kukuřice.

Mezi nové pěstitelské země přibyly v roce 2008 Bolívie, Burkina Faso a Egypt; GM plodiny se produkčně pěstovaly celkem ve 25 zemích, s převahou zemí rozvojových. Největšími pěstiteli zůstaly Spojené státy americké (62,5 mil. ha), následovány Argentinou (21 mil. ha), Brazílií (15,8 mil. ha), Indií (7,6 mil. ha), Kanadou (7,6 mil. ha), Čínou (3,8 mil. ha), Paraguají (2,7 mil. ha), Jižní Afrikou (1,8 mil. ha) a dalšími.

EU nadále zaujímá vůči GM plodinám obezřetný postoj, který je založený na principu předběžné opatrnosti, a nevyužívá tedy GM plodiny v takové míře jako jiné státy, kde technologie nachází stále větší uplatnění. Prvenství v pěstování Bt kukuřice si v EU s velkým odstupem udrželo Španělsko, kde bylo v roce 2008 zaseto 79 tis. ha. Bt kukuřice se pěstovala i v dalších 6 státech EU, mezi které se řadí také ČR – 8380 ha, Rumunsko – 7150 ha, Portugalsko – 4850 ha, Německo – 3170 ha, Polsko – 3000 ha a Slovensko – 1900 ha.

Nepatrná produkce GM plodin v EU, ve srovnání s ostatními světovými producenty, odráží přetrvávající negativní postoj evropských spotřebitelů, kteří vyžadují striktní označování produktů vyrobených z GM organismů (GMO), případně pouze tzv. „GMO-free“ produkty. Výsledkem je mj. rozsáhlá evropská legislativa včetně navazujících kontrol.

ČR má již čtyřleté praktické zkušenosti s pěstováním Bt kukuřice, která je alternativou k chemickému, případně biologickému ošetření porostů proti zavíječi kukuřičnému (*Ostrinia nubilalis*). V roce 2008 zaseto Bt kukuřici 171 zemědělských subjektů; pro srovnání v roce 2007 se jednalo o 131 subjektů.

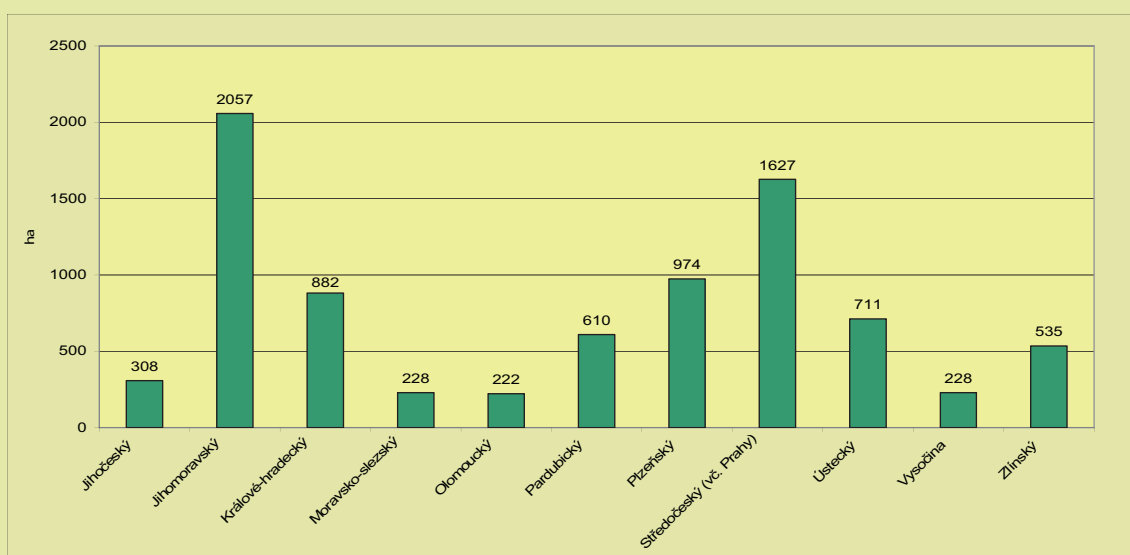
Vývoj ploch a počtu pěstitelů Bt kukuřice v ČR v letech 2005–2008

Rok	Výměra (ha)	Počet pěstitelů
2005	270	52
2006	1 290	85
2007	5 000	131
2008	8 380	171

Pramen: MZe

Nejvíce Bt kukuřice se tradičně zaevidovalo v Jihomoravském kraji (přes 2000 ha celkem) a dále pak v kraji Středočeském (přes 1600 ha, včetně Prahy) a Plzeňském (přes 900 ha) – viz graf č. 2. Naopak v kraji Libereckém nebyla ohlášena žádná plocha s Bt kukuřicí a v Karlovarském kraji byl evidován pouze jeden polní pokus o velikosti 0,01 ha. Produkce Bt kukuřice v ČR je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioethanolu či bioplynu. Bt kukuřice vypěstovaná v ČR není užívána pro potravinářské účely.

Distribuce ploch Bt kukuřice v ČR dle krajů v roce 2008

Pramen: MZe

Čeští pěstitelé zaseti Bt kukuřici již čtvrtým rokem; poprvé v roce 2005 na ploše 270 ha. Mezi lety 2005–2008 vzrostly celkové plochy s Bt kukuřicí i počet pěstitelů (viz tabulka č. 1). Vzhledem k dobrým zkušenostem očekáváme pokračování rostoucího trendu i v dalších letech. Pěstitelé Bt kukuřice oceňují spolehlivou ochranu proti zavíječi kukuřičnému, vyšší výnosy a především výrazně lepší zdravotní stav porostu (méně plísní a poškozených rostlin). Bt kukuřice je v mnoha případech používána jako alternativa ke klasickému insekticidnímu postřiku, čímž se snižuje potřeba chemického ošetření porostu proti zavíječi, a tím i zatížení životního prostředí.

Jako nevýhody pěstitelé uvádějí především vyšší cenu osiva a zvýšenou administrativu, dále pak složitější odbyt produktu, nutnost oddělené manipulace, zvýšenou pracnost při použití strojů (nutnost čištění) a obecně negativní postoj evropských spotřebitelů.

Zákonné povinnosti pro pěstitelů Bt kukuřice se v roce 2008 nezměnily. Nadále platí tzv. pravidla koexistence, která jsou zejména součástí zákona o zemědělství a na evropské úrovni vycházejí z Doporučení Evropské komise č. 2003/556, o metodických pokynech pro vytváření národních strategií a správných postupů k zajištění koexistence GM zemědělských plodin s konvenčním a ekologickým zemědělstvím.

Pěstitelé jsou povinni pravidla koexistence dodržovat jako prevenci před případnými ekonomickými ztrátami okolních pěstitelů, kteří GM plodiny nepěstují a chtějí svůj produkt zpeněžit nebo jinak upotřebit jako konvenční, případně Bio produkt. Ekonomické škody by mohly vzniknout smícháním produkce GM plodin s produkcí klasickou či ekologickou při překročení stanovené míry tolerance náhodných a technicky nevyhnutelných příměsí GMO (0,9 %) a následné nutnosti označení produktu jako GMO, případně sankce nebo ztráty licence u ekologického pěstitele.

Stěžejními právními předpisy v této oblasti jsou:

- zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (zejm. novela č. 441/2005 Sb.) a
- prováděcí vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy.

Kromě dotčených předpisů jsou pro pěstitele závazná i některá ustanovení zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů (zejm. zákon č. 346/2005 Sb.), a to konkrétně § 11 (označování produktů GM organismů) a § 23 (ohlašování lokalit s pěstovanou GM plodinou).

Problematika dalšího využití GM plodin je řešena zejména předpisy EU, z nichž zásadní jsou následující dokumenty:

- Nařízení EP a R č. 1829/2003, o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech;
- Nařízení EP a R č. 1830/2003, o zpětné dohledatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a zpětné dohledatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES;
- Nařízení EP a R č. 1946/2003, o přeshraničních pohybech geneticky modifikovaných organismů;
- Směrnice EP a R č. 2001/18/ES, o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/20/EHS.

Ministerstvo zemědělství, v souladu s Rámcovou pozicí ČR ke GMO schválenou na vládní úrovni 9. ledna 2008, podporuje ve věci využívání GM plodin v ČR zachování pragmatického přístupu, založeném na poznatcích vědy i praktických zkušenostech pěstitelů.

Další informace k využívání GM organismů v zemědělství je možné také dohledat na internetových stránkách Ministerstva zemědělství - www.mze.cz:

- v sekci „Zemědělská výroba“, položka „GMO - Geneticky modifikované organismy v zemědělství“;
- v sekci „Potravinářská výroba“, položka „Bezpečnost potravin“, položka „Geneticky modifikované potraviny a krmiva“.

Poznámky:

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

**Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
[http: www.mze.cz](http://www.mze.cz), e-mail: info@mze.cz**

ISBN 978-80-7084-847-0